

P. I. II
40.

Calendariul Românului

pe

anul comun dela Christos

1905

Anul al XVII-lea

Prețul 50 bani (25 cr.)

XXX

Caransebeș, 1904

Editura și tipăriul Tipografiei și Librăriei diocesane

IOSIF STICH și FIUL

croitoriu de reverenți și haine civile
Caransebeș

~~~~~ Preste drum de reședința episcopescă. ~~~~~

Se recomandă domniilor înalte cât și
p. t. public pentru facerea de tot felul de

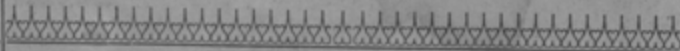
Haine bărbătești

din cele mai bune stofe din țară și străină-
tate, care totdeauna se află în deposit în
mare mulțime de ales și după fasonul cel mai
nou, asigurând un serviciu prompt și real.

Comande din afară se efeptuesc repede.

Afară de aceea își recomandă binesor-
tatul său deposit de măntale pentru băr-
bați și pentru băieți, paltoane, mișado,
pardesiuri și bunzi; rënduri de haine
pentru bărbați și pentru băieți în toate calitățile.

Tot ceea-ce se vinde, se vinde cu prețul fabricii.

Calendariul Românului

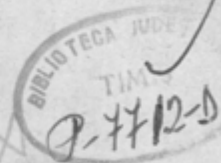
pe

anul comun dela Christos

1905

Anul al XVII-lea

Prețul 50 bani (25 cr.)

Caransebeș

EDITURA ȘI TIPARIUL TIPOGRAFIEI ȘI LIBRĂRIEI DIECESANE

1904

P^{III} 8763

*Anul sufletelor } barb: 560
 din 1904. } femi: 560
 sumă 1120.*

CRONOLOGIE

pe anul 1905

	Anii
Dela facerea lumii după socotéla bisericeii nóstre	7413
Dela facerea lumii după socotéla bisericeii apusene (romano-catolice)	6618
După c. v. al evreilor (4005 înainte de Christos)	5909
După calculul comun	5888
După calculul nou al evreilor	5665
Dela fondarea Romei (după Varro 24 Aprile 753 înainte de Christos)	2658
Dela mórtea lui Alecsandru cel Mare	2236
Dela îndreptarea calendariului Iulian prin Sosigene (1 Ianuarie 45 înainte de Christos)	1950
Dela nascerea Domnului nostru Iisus Christos	1905
Dela răsipirea Ierusalimului prin Romani (1 Sept. 69 d. Chr.)	1836
Dela descălecarea Romanilor în Dacia sub împ. Traian	1800
Dela cel dintâiu sinod a tótă lumea din Nicea	1580
Dela căderea imperiului roman de apus (după ce a stat 1231 de ani, întemplată în 476 după Christos)	1428
Dela desbinarea bisericeii apusene de cea resăritenă	852
Dela reîntemeierea statului țerei românesce prin Radu-Negru-Basarab, Domnul Făgărașului	615
Dela reîntemeierea statului Moldovei prin Bogdan Dragoș	560
Dela aflarea artei tipografice	463
Dela luarea Constantinopolului de Turci	451
Dela descoperirea Americii (11 Octombrie 1492)	413
Dela reformațiunea lui Luther	388
Dela căderea Ungariei la Mohaci	379
Dela desrobirea limbei române de cea slavonă prin întâia carte română	334
Dela aflarea mașinelor cu abure	206
Dela venirea Transilvaniei sub casa austriacă	205
Dela nascerea Maiestății Sale c. și ap. r. Francisc Iosif I (18 August 1830)	75
Dela ștergerea iobăgiei în Ardeal, Dumineca tuturor sântilor 6/18 Iunie 1848	57

Dela domnia Maiestății Sale c. și apostolice r. Francisc Iosif I (2 Decembre 1848)	57
Dela reînființarea metropoliei noastre gr. or. române (12/24 Decembre 1864)	41
Dela reînființarea episcopiei noastre din Caransebeș (12/24 Decembre 1864)	41
Dela sancționarea statutului organic (16/28 Maiu 1869)	36
Dela întemeierea dinastiei de Hohenzollern in Romania prin suirea pe tron a principelui, acum Maiestății Sale regelui Carol I.	39
Dela mórtea arhiepiscopului și metropolitului Andreiu Baron de Șaguna (16 Iuniu 1873)	31
Dela proclamarea independenței României	28
Dela recunoscerea independenței Romaniei de către puteri	26
Dela proclamarea regatului român sub primul rege Carol I. la 14 Martie 1881	24
Dela încoronarea regelui României Carol I. (10 Maiu 1881)	24

Date cronologice pe anul 1905:

Litera pascăliei	S
Ciclul luni	3
Temelia luni	6
Ciclul sôrelui	21
Măna anului	5

Sărbătorile și alte zile schimbătore de peste an:

Nasc. Dlui nostru Christos, Duminecă, mâncare de carne 8 sept. 2 zile.
 Triodul se începe în 6 Februarie.
 Lăsatul de carne în 20 Februarie.
 „ „ brânză în 27 Februarie.
 Bunavestire, Vineri a 4-a săptămână din Post.
 Sfintele Paști, în 17 Aprile.
 Înălțarea Domnului, în 26 Maiu.
 Dumineca Rosaliilor, 5 Iunie.
 Postul SS. Apostoli 2 săptămâni și 2 zile; (lăsatul de carne 12 Iunie)
 ziua lor Mercuri.

Posturile în biserica resăritenă dreptmăritore:

1. Zilele de Mercuri și Vineri de preste an. — 2. Ajunul Botezului 5. Ianuarie. — 3. Postul Paștilor 28 Februarie până 16 Aprile. — 4. Postul SS. Apostoli Petru și Pavel 13 Iunie—28 Iunie. — 5. Postul Sântă-Măriei 1—14. August. — 6. Taierea capului S. Ioan 29 August. — 7. Ziua crucii 14. Septembre. — 8. Postul Crăciunului 15 Novembre până 24 Decembre.

Deslegarea postului

Mercuri 9 Februarie
Vineri 11 Februarie
Mercuri 20 Aprile
Vineri 22 Aprile

Mercuri 8 Iunie
Vineri 10 Iunie
Mercuri 28 Decembre
Vineri 30 Decembre

Săptămâna brânzei: 21—27 Februarie; deci deslegare la ouă și brânză: Mercuri 23 Februarie, Vineri 25 Februarie.

Semnele ceresci și caracterul lor:

Sórele și celelalte planete

Sórele	☉
Mercurie	☿
Vinerea	♀
Pământul	♁
Marte	♂
Vesta	♁
Junone	♁
Palade	♁
Cerere	♁
Joie	♁
Saturn	♄
Urania	♅

Douăsprezece zodii ale ceriului

Berbecel	♈	
Taurul	♉	
Gemenii	♊	
Racul	♋	
Leul	♌	
Fecióra	♍	
Cumpăna	♎	
Scorpia	♏	
Săgetătorul	♐	
Căpriorul	♑	
Udătorul	♒	
Peștii	♓	

Însemnare. S. înseamnă Sfânt; SS. Sfinții; P. séu Păr. Părinte; PP. Părinți; C. Cuvios; Ca Cuvioasă; CC. PP. Cuvioșii Părinți; Ca. m. Cuvioasă maică; M. Martir (Mucenic); Ma Martira (Mucenița); Ap. Apostol; SS. Ap. Sântii Apostoli; Archep. Aep. Archiepiscop; Ep. Episcop; Archid. Archidiacon; Pat. Patriarh; MM. Marele Martir (Mucenic); MMă. Marea Martiră (Muceniță); Mii Martirii (Mucenicii); Mle Martirele (Mucenițele); Pr. Profet (Proroc); Ev. Evangelist; Mat. Mateiu; c. M. cel Mare; f. d. m. făcătoriu de minuni; Ad. m. Aducerea mōștelor; G. d. a. Gură de aur; inv. învierii; gl. glas; c. cap. v. vers.

Lună nouă . . . . . ☾
Pătrariul întîiu . . . . . ☾

Lună plină . . . . . ☽
Pătrariul din urmă . . . . . ☽

Țilele Sēpt. Țilele Sēptēmānii.

Veđi: Sērbătorile cele însemnate cu (†) roșie sūnt sērbători împērătesci, ēră cele cu (†) nēgră sūnt sērbători bisericesci.

Ianuarie,

are 31 zile

Ziua are 10 și noaptea 14 ore

Gerariu.

Țilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele resare apune
Sâm.	1	(†) Taerea împr.; Vas. c. M.	14	Felices		7.38 4.42

Duminea înainte de Botezul Domnului, Marcu c. 1, v. 1—8: „Începerea evangheliei lui Iisus Christos, Fiul lui Dumnezeu . . .”; ev. inv. 11; gl. 8.

Dum.	2	C. P. Silvestru	15	Maurus		7.37 4.44
Luni	3	Pr. Malachia; M. Gordie	16	Marcel		7.37 4.45
Mărți	4	Sob. celor 70 Ap.; C. Teotist	17	Antonie pust.		7.36 4.47
Merc.	5	Mii Teopemt, Teona; Ca Sinclitica	18	Prisca		7.35 4.49
Joi	6	(†) Botezul Domn. n. l. Ch.	19	Canut		7.34 4.50
Vin.	7	(†) Sob. S. Ioan Botez.	20	Fab. și Seb.		7.33 4.52
Sâm.	8	Ca m. Dominica; C. George	21	Agnes		7.33 4.53

Duminea după Botezul Domnului, Mateiu c. 4, v. 12—17: „În vremea aceea auzind Iisus . . .”; ev. inv. 1; gl. 1.

Dum.	9	M. Polieuct	22	Vincentiu		7.32 4.54
Luni	10	P. Grig. Ep. Nisiei C. Domeție	23	Logod. Mariei		7.31 4.56
Mărți	11	C. P. Teodosie	24	Timoteiu		7.29 4.57
Merc.	12	Ma Tațiana	25	Întorcerea lui Pavel		7.28 4.59
Joi	13	Mii Ermil și Stratonie	26	Policarp		7.27 5.00
Vin.	14	CC. PP. uciși în Sinai și Rait	27	Ioan Chrisost.		7.26 5.02
Sâm.	15	CC. PP. Pavel Tebeul, Ioan Colibașul	28	Carol cel Mare		7.25 5.03

Duminea Leproșilor, Luca c. 17, v. 12—19 (cea din Duminea a 29-a după Rusalii) „În vremea aceea intrând Iisus într-un sat . . .”; ev. inv. 2; gl. 2.

Dum.	16	Înch. cinst. Ianț al Ap. Petru	29	Francisc Sal.		7.24 5.04
Luni	17	C. P. Antonie cel Mare	30	Martina		7.23 5.06
Mărți	18	PP. Atanasie și Chiril Aep. Alexand.	31	Petru N.		7.22 5.07
Merc.	19	CC. PP. Macarie și Arsenie	1	Febr. Ignat.		7.21 5.08
Joi	20	C. P. Eutimie cel mare	2	(†) Int. Domn.		7.19 5.10
Vin.	21	C. P. Macsim; M. Neofit	3	Blasius		7.18 5.12
Sâm.	22	S. Ap. Timot.; M. Anast.	4	Veronica		7.17 5.13

Duminea lui Zacheu, Luca c. 19, v. 1—10: (cea din Duminea a 32-a după Rusalii) „În vremea aceea trecea Iisus prin Ierichon . . .”; ev. inv. 3; gl. 3.

Dum.	23	Mii Climent și Agatangel	5	Agata		7.16 5.14
Luni	24	Ca maică Xenia	6	Dorotea		7.14 5.16
Mărți	25	(†) Grig. Teol. Aep. Cons.	7	Romuald		7.12 5.17
Merc.	26	C. P. Xenofont	8	Ioan		7.11 5.19
Joi	27	(†) Ad. m. S. Ioan Ch. (G. d. a).	9	Apolonia		7.10 5.20
Vin.	28	C. P. Efreim Sirul	10	Scholastica		7.08 5.21
Sâm.	29	Aduc. moșt. S. Ignatie	11	Desideriu		7.07 5.23

Duminea Cananeencei, Mateiu c. 15, v. 21—28: (cea din Duminea a 17-a după Rusalii) „În vremea aceea intră Iisus în părțile Tirului și ale Sidonului . . .”; ev. inv. 4; gl. 4.

Dum.	30	(†) SS. Tr. Ier. Vas. Grig. Ioan	12	Eulalia		7.05 5.25
Luni	31	SS. fără de arg. Chir și Ioan	13	Ecaterina		7.03 5.26

Ianuarie.

Povețe economice

Cară gunoiu că locurile altcum sărăcesc și nu-ți respălătesc munca. Drege uneltele de economie, căci acum având timp, poți să stai lângă măiestru, ca să-ți faci un lucru de trebă. Vitelor dă nutreț învrăstat, că-l mănâncă și mistue ma bine. Numără săptămânile până la Sân-George și vezi cum stai. Curățește pomii de mușchiu, cójă bătrână. crengi uscate și pe timp umed de iască. Unge ranele cu o amestecătură de balebă, pământ cleios și păr de bou tăiat mărunț. Adună néua cu lopata grămezi în jurul pomilor. Astfel umpli pământul de umezélă și faci pomii să întârzie cu înflorirea, prin ce-i scapi de brumă. Din pivniță depărtéază legumile putrede.

Prevestirea timpului :

1 cétă, 2 senin și vânt môle, 3, 4 vânt dela apus, 5, 6 ger, 7 nor, 8, 9 frig, 10—15 moisce, zăpadă, frig și vânt, 16 senin, 17—19 mestecat, 20 zăpadă cu furtună, 21—31 ger tare, apoi de mijloc.

Notițe:

In 6^{lea} Ianuarie 1905 s-a cerut
venit Ioan Măgarin (fudrui)
pe 124. slugă pe un an de
muncă cu sumă rotundă
fără alte pretensiuni de
60 fl. egal — — 120 cor

in 12/I/1905 lin' Ion slugă — 403 cor
" 18/I " " " — 403 cor
" 23/I " " " — 403 cor
25/I " " " — 403 cor

Februarie,

are 28 zile

Ziua are 11 și noaptea 13 ore

Faur.

săpt. Zilele	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele resare apune
Mărți	1	S. M. Trifon	14	Valentin		7.02 5.28
Merc.	2	(†) Întâmpinarea Domnului	15	Faustin		7.00 5.31
Joi	3	S. și drept. Simeon; Pr. Ana	16	Iuliana		6.58 5.32
Vin.	4	C. P. Isidor	17	Constanția		6.57 5.33
Sâm.	5	Ma Agatia	18	Flavian		6.55 5.35

Triodul. Dum. Vameș. și a Faris., Luca a 16-a (cea din Dum. a 33-a d. Rusali) c. 18, v. 10—14: „Dis'a Domnul pilda acésta: Doi ómeni sau suit in biserică să se róge...”; ev. inv. 5; gl. 5.

Dum.	6	C. P. Vucol Ep. Smirnei	19	Conrad		6.53 5.36
Luni	7	C. P. Partenie Ep. Lampsac.	20	Eleuteriu		6.52 5.37
Mărți	8	M. M. Teodor Stratilat	21	Eleonora		6.51 5.38
Merc.	9	M. Nichifor	22	Petru C.		6.49 5.39
Joi	10	Sântit. M. M. Haralampie	23	Romana		6.47 5.40
Vin.	11	M. Vlasie	24	Matia ap.		6.45 5.42
Sâm.	12	C. Păr. Meletie Aep. Ant.	25	Valburga		6.43 5.43

Dumineca Fiului răităcit, Luca c. 15, v. 11—32: „Dis'a Domnul pilda acésta: Un om avea doi feciori...”; ev. inv. 6; gl. 6.

convocarea

Linod.

Dum.	13	C. P. Martinian	26	Alexandru		6.42 5.44
Luni	14	C. P. Auxentie	27	Leandru		6.40 5.46
Mărți	15	Apost. Onisim	28	Romanus		6.38 5.47
Merc.	16	M. M. Pamfilie	1	Mart. Albin		6.36 5.49
Joi	17	M. M. Teodor Tiron	2	Simpliciu		6.34 5.50
Vin.	18	P. Leon	3	Cunigunda		6.33 5.51
Sâm.	19	Apostolul Archip	4	Casimir		6.31 5.53

Dumineca lăsatului de carne, Mateiu c. 25, v. 31—46 „Disa Domnul: Când va veni Fiul Omului întru mărirea sa...”; ev. inv. 7; gl. 7.

Linod. Taroch.

Linod.

Dum.	20	C. P. Leon Ep. Cataniei	5	Eusebiu		6.29 5.54
Luni	21	C. P. Timoteiu și Eustatie	6	Frideric		6.27 5.56
Mărți	22	Afl. móst. SS. Mi din Eugenia	7	Toma Acuin.		6.25 5.57
Merc.	23	S. M. Policarp Ep. Smirnei	8	Ioan		6.24 5.58
Joi	24	(†) Afl. cap. S. Ioan Bot.	9	Francisca		6.22 5.59
Vin.	25	C. P. Tarasie Aep. Const.	10	Cei 40 mart.		6.19 5.01
Sâm.	26	P. Porfirie Ep. Gaziei	11	Eracliu		6.18 6.02

Dumineca lăsatului de brânză, Mateiu c. 6, v. 14—21: „Dis'a Domnul: De veți ierta ómenilor greșelele lor...”; ev. inv. 8; gl. 8.

Dum.	27	C. P. Procopie mărturisit.	12	Grigorie		6.16 6.04
Luni	28	C. P. Vasilie mărturisit.	13	Rosina		6.14 6.05

Linod. Taroch. 6

Februarie.

Povețe economice :

Cerne bucatele de sămânță. Cară încă și împrăstie gunoiu, ca pe când se desghetă zama lui să între în pământ. Când timpul e frumos poți începe aratul. De n'ai făcut în Ianuarie, adună acum néua împrejurul pomilor. Curătesce livețile de mușinicie, petri și mărăcini, și pe unde locul e pleș sămână erva. Lasă berbecii la oile ce vrei să fete în Iulie și le păzește să nu bea apă de pe néua, căci cele de a fâta perd mielul. — ér' celor fătate li-să strică laptele. Taie mlădiță de altoit din partea despre mēdă-ți a pomilor, le implântă în năsip ori pământ umed, până la folosință. Sfirșește curățirea pomilor de omide, și când timpul e frumos poți sădi pomi. Curătesce altoii mai tēneri de crengile netrebnice, ca să crească frumoși. Fă resadniță și sămână țeler, cēpă, sălată, cālărabe, crăstăveți și altele, pe cari le vei apēra prin un acoperemēt în contra gerului.

Prevestirea timpului.

Până la 11 ger, apoi până la 15 de mijloc, 16 până la 25 bine și vreme mōle, 26 nor, 27 zăpadă și vânt, 28, 29 frig.

Translatiune: 100 = 9440 cr. - 1513.
 28/II 1905 lui slugă grîn 159 kello = 14494 cr
 18/II " " " banigata (1+24) = -03 cr
 25/II " " " " " = -703 cr
 sumă 1513

~~In 26/II c. v. Lampi au luat
 vitel ~~său~~ cu bieu de la
 Iacob Murgu.~~

Martie,

arc 31 zile

Ziua are 12 și noaptea 12 ore

Germenar.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune
Mărți	1	Ca Mă Eudochia	14	Matilda		6.10	6.08
Merc.	2	M. Teodot Ep. Chiraniei	15	Longin		6.08	6.09
Joi.	3	Mii Eutropie, Gieonic, Vasilisc	16	Heribert		6.06	6.11
Vin.	4	C. P. Gherasim	17	Gertruda		6.04	6.12
Sâm.	5	M. Conon	18	Eduard		6.01	6.14

Duminica a 1-a din Post, Ioan c. 1, v. 43-51; „În vremea aceea voia Iisus să meargă în Galilea...”; ev. inv. 9; gl. 1.

Dum.	6	SS. 42 M. din Amorea	19	Iosif		6.59	6.15
Luni	7	Mii Vas., Efrem, Capit. Eug.	20	Nichita		6.57	6.17
Mărți	8	C. P. Teofilact mărturis.	21	Benedict		5.55	6.18
Merc.	9	(†) SS. 40 M. din Sebast	22	Paulina		5.53	6.19
Joi	10	M. Codrat	23	Victorin		5.51	6.21
Vin.	11	P. Sofronie Patr. Ierusal.	24	Gavril Arh.		5.49	6.12
Sâm.	12	C. P. Teofan mărturisit.	25	(†) Bunavest.		5.47	6.24

Duminica a 2-a din Post, Marcu c. 2, v. 1-12: „În vremea aceea intră 'a Iisus în Capernaum...”; ev. inv. 10; gl. 2.

Dum.	13	Ad. m. s. Nichifor Pat. Cons.	26	Emanuil		5.45	6.25
Luni	14	C. P. Bened., M. Alexandru	27	Rupert		5.43	6.27
Mărți	15	M. Agapie	28	Guntram		5.41	6.28
Merc.	16	M. Sabin și Papie	29	Eustasiu		5.39	6.29
Joi	17	C. Alexie omul lui Dumnezeu	30	Cuirin		5.37	6.31
Vin.	18	P. Chiril Aep. Ierusalimului	31	Amos Pro.		5.35	6.33
Sâm.	19	Mii Chrisant și Darie	1 Apr.	Hugo		5.33	6.34

Duminica a 3-a din Post, Marcu c. 8, v. 34-38: „Dis 'a Domnul: acela ce voește să vină după mine...”; ev. inv. 11; gl. 3.

Dum.	20	CC. PP. uciși în măn. s. Sava	2	Francisc P.		5.31	6.35
Luni	21	C. P. Iacob Ep. și mărt.	3	Cristian		5.29	6.37
Mărți	22	M. Vasilie Preotul	4	Isidor		5.27	6.38
Merc.	23	C. M. Nikon și învățac. lui	5	Vincentiu		5.25	6.39
Joi	24	C. P. Zacharia	6	Sixtus		5.23	6.41
Vin.	25	(†) Bunavestire	7	Herman		5.21	6.43
Sâm.	26	Sob. mai m. voevod Gavril	8	Dionisie		5.19	6.44

Duminica a 4-a din Post, Marcu c. 9, v. 17-31: „În vremea aceea, a venit un om la Iisus...”; ev. inv. 1; gl. 4.

Dum.	27	S. mă Matrona din Tesal.	9	Maria		5.17	6.45
Luni	28	C. Stefan f. d. m.	10	Ezechiel		5.16	6.46
Mărți	29	C. P. Marcu Ep.	11	Leon		5.15	6.47
Merc.	30	C. Ioan Scărariul	12	Juliu		5.13	6.49
Joi	31	C. P. și faci de min. Ipatie Ep.	13	Hermenegild		5.11	6.50

Martie.

Povețe economice :

Sămână grâu de primăvară, apoi orz, ovės, mazere, mazărică și lucernă. Grăpéză locurile de lucernă și trifoiu sémănat din alți ani, ca să crească mai bine. Printre sémănăturile tomnatice ce au esit rari, aruncă sémăntă de trifoiu. Sădesce legumile menite pentru a-ți face sémăntă. Ca să le aperi în contra omidelor, pune în apropiere câteva sémănțe de cânepă. Amirosul acesteia alungă fluturii. Cartofii înghețați ferbe-i și scurge apa de pe ei, apoi îi dă la vite, altcum se vor bolnăvi, că-s otrăvicioși. Macină bucate pe timp mai îndelungat. Fă altoirea pomilor, gătesce straturi pentru legumi și le sémână.

Prevestirea timpului :

Până la 5 senin și bine, nóptea frig, 6 până la 12 bine, nor, 13 zăpadă, 14—16 frig, 17—19 zăpadă, 20 până la 23 bine, 24 vânt, 25, 26 ploie, 27, 28 vânt cu zăpadă, 29—31 bine.

Rotite.

Translat- 15413
 3/3 1905 lui fiu Lou b.g. - 7030
 8/3. " " " " " " - 7030
 14/3. " " " " " " - 7030
 18/3. " bant împreună lui 38 -
 fiu Josif (100 = 8650.)
 26/3. " slugi grâu 162 Kilo = 137930
 27/3. " " b.g. Josif - 7800
 28/3. " " b.g. lui Lou - 7030
 suma - 327980

Aprile,

are 30 zile

Ziua are 13 și noaptea 11 ore

Prier.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune
Vin.	1	C. mă Maria Egiptenca	14	Tiburt		5.09	6.51
Sâm.	2	C. P. Tit făc. de minuni	15	Anastasia		5.07	6.53

Dumineca a 5-a din Post, Marcu c. 10, v. 33—45: „În vremea aceea, luând Iisus, pe cei doisprezece...”: ev. inv. 2; gl. 5.

Dum.	3	C. P. Nichita mărturisit.	16	Dum. Flor.		5.05	6.55
Luni	4	C. P. Iosif scriitorul de cântări	17	Rudolf		5.03	6.56
Mărți	5	Mii Teodul și Agatopod	18	Apoloniu		5.01	6.57
Merc.	6	P. Eutichie Aep. Constantinop. ☸	19	Crescentia		4.59	6.59
Joi	7	C. P. George Ep. Melitinei	20	Sulpiciu		4.57	7.00
Vin.	8	Apli Irodion, Agav și Ruf	21	Vin patim. Ans.		4.56	7.02
Sâm.	9	M. Eupsihie din Cesarea	22	Soter și Caiet		4.54	7.03

Dumineca a 6-a din Post, a Floriilor, Ioan c. 12, v. 1—18 „Mai înainte de Paști cu șase zile...”

Dum.	10	(†) Floriile, Mii Terentie și Pompie	23	(†) Dum. Pașt.		4.52	7.04
Luni	11	M. Antipa Ep. Pergamului	24	(†) L. Pașt.		4.51	7.06
Mărți	12	C. P. Vasilie mărturisitorul	25	Marcu ev.		4.49	7.07
Merc.	13	M. Artemon ☸	26	Cletus		4.47	7.09
Joi	14	P. Martin mărturisit.	27	Peregrin		4.45	7.10
Vin.	15	(†) Vin. Pat.; Apii Arist., Pud, Trof.	28	Vitalis		4.44	7.12
Sâm.	16	Mle Agapia, Irina, Chionia	29	Petru M.		4.42	7.13

Dumineca SS. Paști, Ioan c. 1, v. 1—17: „Întru început era cuvântul...”

Dum.	17	(†) Sfant. Paști; C. P. Simeon	30	Ecaterina		4.40	7.15
Luni	18	(†) L. Pasc.; C. P. Ioan inv. s. Gr.	1	Maiu. Filip		4.38	7.16
Mărți	19	(†) M. Pasc.; C. P. Ioan d. pest. v.	2	Atanasie		4.37	7.18
Merc.	20	C. P. Teodor Trichina	3	Afl. s. cruci		4.35	7.19
Joi	21	Mii Ianuarie și Teodor ☸	4	Florian		4.33	7.20
Vin.	22	C. Părinte Teodor Sicheotul	5	Piu V.		4.32	7.21
Sâm.	23	(†) S. M. Martir George	6	Ioan		4.31	7.22

Dumineca a 2-a după Paști, a Tomei, Ioan c. 21, v. 19—31 „Fiind sêra în ziua aceea...”; ev. inv. 1., gl. 1.

Dum.	24	M. Sava Strat.; Ca Elisaveta	7	Stanislau		4.29	7.23
Luni	25	Ap. și Ev. Marcu	8	Mihail		4.28	7.25
Mărți	26	M. Vasilie Ep. Amasiei	9	Grigorie N.		4.27	7.27
Merc.	27	M. Simeon fratele Domnului	10	Isidor		4.25	7.28
Joi	28	Aplii Iason și Sosipatru	11	Gangolf		4.24	7.29
Vin.	29	Mii din Chizic; C. Memnon ☸	12	Pancratiu		4.23	7.30
Sâm.	30	Ap. Jacob al lui Zevedeu	13	Servațiu		4.21	7.31

Aprile.

Povețe economice:

Plivesce sămănăturile de buruene înainte de a fi cu paiu. Sămână cucuruz (păpușoiu) și pune cartofi. Udă bine pomii sădiți de curând. Plivesce și sapă scôla de pomi. Grăbesce cu altoirea pădureșilor, ca să nu întârzie. Grijește ca să nu se umfle vitele de nutrețul cel verde; dă-le fân înainte de a le scôte la pășune. Re-sadnițele cu acoperemânt se descoper totă ziua, ba și peste nópte, dacă nu e temere de înghețat. Se începe lucru de viie. În lipsă de plóie udă grădina de legumi, mai bine dimința. După Sân-George vitele se scot la pășune. Întorce grânele și ca să le mântui de gărgărițe, pune lână nespălată în apropierea coșurilor de grâu, căci amirosul ei le alungă. Grâul întins amestecă-l cu pulbere de cărbuni și după 14 zile cerne-l, că-si perde amirosul.

Prevestirea timpului :

1 bine, 3 până la 18 bine și plóie, 19, 20 bine și nóptea frig, 21, 22 nor cu sóre, 23 până la 28 senin și recălă, 29, 30 plóie.

Translat — 32 fl 98 cr
 Notițe:

6/4 1905 lni fină Lou sligi b.g. — f 02 cr
 14/4 " " " " b.g. arătura 1 fl 50 cr
 " " " " " " a (8460 cr) — fl 02 cr
 25/4 lni fină Lou grm 162 kllb = 13 fl 93 cr
 48 fl 45

Maiu,

are 31 zile

Diua are 14 și noptea 10 ore

Florariu.

Dilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune

Duminea a 3-a după Paști, a Mironosiștelor, Marcu c. 15, v. 43—47 „În vremea aceea venit-a Iosif din Arimatea . . .”; ev. inv. 3; gl. 2.

Dum.	1	Pr. Ieremia	14	Bonifaciu		4.20	7.33
Luni	2	Ad. moșt. s. Atan. c. m. P. Alex.	15	Sofia		4.19	7.34
Marti	3	Mii Timoteiu și Maura	16	Ioan N.		4.18	7.35
Merc.	4	Ca Mă Pelaghia	17	Paschal		4.17	7.37
Joi	5	M. Mă Irina	18	Venant		4.15	7.38
Vin.	6	Dreptul Iov	19	Celestin		4.14	7.39
Sâm.	7	Am. s. Cruci; Mii Ac. și Codr.	20	Bernhard		4.13	7.40

Duminea a 4-a după Paști, a Stăbănogului, Ioan c. 5, v. 1—15 „În vremea aceea s'a suit Iisus în Ierusalim . . .”; ev. inv. 4; gl. 3.

Dum.	8	(†) Ap. și ev. Ioan; P. Arsenie	21	Felix		4.12	7.42
Luni	9	Pr. Isaia; M. Christofor	22	Iulia		4.11	7.43
Marti	10	Ap. Simeon Zilotul	23	Desideriu		4.10	7.44
Merc.	11	M. Mochie	24	Ioana		4.09	7.45
Joi	12	Gherm. pat. Const. Epifanie ep. Cipr.	25	Urban		4.09	7.47
Vin.	13	Ma Glicheria	26	Filip		4.08	7.48
Sâm.	14	M. Isidor	27	Ioan		4.07	7.49

Duminea a 5-a d. Paști, a Samaritencei, Ioan c. 4, v. 5—42 „În vremea aceea, venit-a în cetatea Samariei . . .”; ev. inv. 7; gl. 4.

Dum.	15	C. P. Pachomie c. mare	28	Vilhelm	dile de rugăciune	4.06	7.50
Luni	16	C. P. Teodor Sântitul	29	Maxmin.		4.05	7.50
Marti	17	Ap. Andronic	30	Ferdinand		4.05	7.51
Merc.	18	M. Teodot	31	Angela		4.04	7.52
Joi	19	M. Patrichie Ep. Prusiei	1	Iun. (†) Înălț. Dnului		4.03	7.53
Vin.	20	(†) M. Talaleu	2	Erasm		4.03	7.54
Sâm.	21	(†) Constantin și Elena	3	Clotild		4.02	7.54

Duminea a 6-a d. Paști, a Orbului, Ioan c. 9, v. 1—38 „În vremea aceea trecând Iisus . . .”; ev. inv. 8; gl. 5.

Dum.	22	M. Vasilisc	4	Cuirinus		4.02	7.55
Luni	23	C. P. Mihail mărturisitorul	5	Bonifaciu		4.02	7.56
Marti	24	C. P. Simeon	6	Norbert		4.02	7.57
Merc.	25	A 3-a afl. a cinst. ca. a s. Ioan Botez.	7	Lucreția		4.01	7.57
Joi	26	(†) Înălț. Domnului; Ap. Carp.	8	Medard		4.01	7.58
Vin.	27	M. Terapont	9	Primus		4.01	7.59
Sâm.	28	P. Nichita Ep. Calcedon.	10	Inima Domnului		4.01	8.00

Duminea a 7-a d. Paști, a SS. Părinți, Ioan c. 17, v. 1—13: „În vremea aceea, rădicând Iisus ochii săi la ceriu . . .”; ev. inv. 10; gl. 6.

Dum.	29	Ca Mă Teodosia	11	(†) Dum Rusal.		4.00	8.00
Luni	30	Cuv. P. Isachie	12	(†) L. Rus.		4.00	8.01
Marti	31	M. Ermen și Ap. Ermie	13	Antonie Pad.		4.00	8.01

Maiu.

Povețe economice:

Udă altoii cât mai des, și la cei prinși le slăbesce nițel legătura. Sămână cânepă și în. Pe timp liniștit afumă pomii băntuiți de omide cu puciosă presărată cu jeratic, că vor peri toate. Cucuruzul se sapă, când e în patru frunze. Cosește luteră înainte de înflorire, dar' grijesce, să n'o tai pre pe jos, că pierе multă din ea. De o dai verde la vite svêntez-o mai ântâiu și o amestecă cu paie mênunțelate. Pe la mijlocul lunei se resădesce tutunul (tăbacul) înmoindui-se mai nainte rădăcina în zamă de gunoiu și năsip. Ogoritul trebuie să sfîrșit. Gândacii de Maiu se scutură dininêța, se adună și omor cu piciorul, ori se dau la galițe. De pe cartofii ce-i dăm la animale, colțul trebuie să depărtat, că acela e veninos.

Prevestirea timpului:

1 brumă și frig, 2, 3 nor, la 6 plôie mare, 7 bine, 8 până la 12 plôie, 13 vînt, 14, 15 bine, 16—21 plôie, la 22 senin și vînt, 23, 24 plôie, în 25, 26 mestecat, până la 31 senin.

Roțițe:

Translat — 48/45.

12/V 1905 lui Ion slugi b.g. — 40302

21/V " " " " " " — 40302

48/451

Iunie,

are 30 zile

Ziua are 15 și noaptea 9 ore

Cireșeriu.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune
Merc.	1	M. Iustin	14	Basilius		4.00	8.01
Joi	2	P. Nichifor Ptr. Const.	15	Vitus		4.00	8.01
Vin.	3	M. Lucian	16	Benno		4.01	8.02
Sâm.	4	P. Mitrofan Patr. C.	17	Adolf		4.01	8.02

Dum. Rusalii, Ioan c. 7, v. 37—53: „Iar în ziua cea de pre urmă, cea mare a pasnicului . . .”

Dum.	5	(+) Pogor. Duhului Sfânt	18	Gervasie		4.01	8.02
Luni	6	(+) Luni Rus. CC. PP. Vis. și Iar.	19	Iuliana		4.01	8.02
Marti	7	(+) Mar. Rus. M. Teodot Ep. Anch.	20	Silverius		4.01	8.02
Merc.	8	M. Teodor Stratilat	21	Alois		4.01	8.02
Joi	9	P. Chiril Archiep. Alexandr.	22	(+) Joia verde		4.02	8.03
Vin.	10	Mii Timoteiu Alexandru, Antonie	23	Edeltrud		4.02	8.03
Sâm.	11	SS. Ap. Bartol. și Varnava	24	Ioan Botez.		4.02	8.03

Duminea 1 d. Rusalii, a tuturor Sfinților, Mateiu c. 10, v. 32—33, 37, 38: „Dis'a Domnul în vâpăcelor săi: Tot cela ce va mărturisă pentru mine . . .”; ev. inv. 1; gl. 8.

Dum.	12	C. P. Onufrie	25	Prosper		4.02	8.03
Luni	13	Ma Achilina; S. Trifilie Ep. Leucasiei	26	Ioan și Paul		4.03	8.03
Marti	14	Pr. Eliseiu și Metodie Patr. Cons.	27	Ladislau		4.03	8.03
Merc.	15	Pr. Amos	28	Leo II.		4.04	8.02
Joi	16	Tihon f. d. m. Ep. Amatundei	29	(+) Petr. și Pav.		4.05	8.80
Vin.	17	Mii Manoil, Savel și Ismail	30	Pavel		4.06	8.01
Sâm.	18	M. Leontie	1	Iulie Teobald		4.06	8.01

Duminea a 2-a d. Rusalii, Mateiu c. 4, v. 18—23: „În vremea aceea, umblând Iisus pe lângă marea Galileei . . .”; ev. inv. 2; gl. 1.

Dum.	19	Ap. Iuda frat. Domnului	2	Cercet. Mariei		4.07	8.00
Luni	20	M. Metodie Ep. Patarilor	3	Eliodor		4.08	8.00
Marti	21	M. Iulian din Tarsis	4	Udalrich		4.09	8.00
Merc.	22	M. Eusebie Episcop Samosatelor	5	Domitiu		4.10	8.00
Joi	23	M. Agripina	6	Pr. Isaia		4.10	7.59
Vin.	24	(+) Nasc. S. Ioan Botezăt.	7	Vilibald		4.11	7.59
Sâm.	25	Ca Mă Fevronia	8	Chilian		4.12	7.58

Duminea a 3-a d. Rusalii, Mateiu c. 6, v. 22—33: „Dis'a Domnul: Luminătorul trupului este ochiul . . .”; ev. inv. 3; gl. 2.

Dum.	26	C. P. David din Tesalonie	9	Anatolia		4.13	7.57
Luni	27	C. P. Samson prim. de străini	01	Amalia		4.14	7.57
Marti	28	Ad. mōst. SS. Chir și Ioan	11	Piu I.		4.15	7.56
Merc.	29	(+) SS. Ap. Petru și Pavel	12	Heinrich		4.16	7.55
Joi	30	(+) Adun. (Sob.) SS. Apost.	13	Margareta		4.17	7.54

Iunie.

Povețe economice:

Când e ferbințelă scutesce vitele, adăpostindu-le la umbră. Oculcă pădureții, mai bine după ploie, și cu deosebire sora și dimineața. Sămână ridichi de toamnă. Când érba e mai în flóre, cosesce-o. De pătinesc porcii la grumați, din cauza căldurei, dă-le lécuri pentru stomac. Astfel este în apotecă pulberca de Heleborus albus. La cei mari le dai cât ține vârful cuțitului, la cei mici pe jumătate. Sapă viile a 2-a órá înainte ori după înflorire. De umblă furnicele la coșnițe. Închide calea, ungând cu petrolu scândura pe unde se urcă. Uscă cireșe, vișine și strugurei pentru érnă. Sămână rapița.

Prevestirea timpului :

1 cald și móie, 2 bine, 3 vânt, 4 plóie, 5 vânt, 6, 7 plóie mare cu petró, 8—10 vânt friguros, 11 până la 30 bine, plóie și vânt.

Notițe:

Translat 48 f 51 cr
 1/6/1905 lui Zosif Zosif — 403 cr
 8/6/1905 lui sluga Zosif — 403 cr
 16/6 " Grin slugi (87.0 che 11.4 K llo) = 2#
 18/6 slugi — 02 cr
 48 f 59
 Grin Zosif împăcat
 prin lucrul — 2 f
 rest 46 f 59
 at # 16/6. pretul grindui 87 89 cr
 26/6 slugi — 03 cr
 suma 55 f 51 cr

Iulie,

are 31 zile

Ziua are 14 și noaptea 10 ore

Cuptoriu.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune
Vin.	1	SS. Cosma și Damian f. d. m.	14	Bonaventura		4.18	7.54
Sâm.	2	Vestmēt. Născ. de Dd̃eu	15	Împ. Apostol.		4.19	7.52

Duminea a 4-a d. Rusali, Mateiu c. 8, v. 5-13: „În vremea aceea, intrând Iisus în Capernaum...”
ev. inv. 4; gl. 3.

Dum.	3	M. Iachint, Anatolie P. Ct.	16	Maria B.		4.20	7.51
Luni	4	P. Andreiu Archiep. Critului	17	Alexie		4.21	7.50
Mărți	5	(†) C. P. Atan. al At.; S. Marta	18	Frideric		4.22	7.49
Merc.	6	C. P. Sisoe cel mare	19	Aurelia		4.24	7.48
Joi	7	C. P. Toma, Acachie; Ma Chiriachi	20	Pr. Ilie		4.25	7.47
Vin.	8	M. M. Procopie	21	Olga		4.26	7.46
Sâm.	9	M. Pancrație Ep. Tavrom.	22	Maria Magd.		4.27	7.45

Duminea a 5-a d. Rusali, Mateiu c. 8, v. 23-34: „În vremea aceea, trecând Iisus de cea parte în pământul Gergesenilor...”
ev. inv. 6; gl. 4.

Dum.	10	SS. 45 Mi din Nicopole	23	Apollinarie		4.28	7.44
Luni	11	Ma Eufemia	24	Christina		4.29	7.43
Mărți	12	Mii Proclu și Ilarie; C. Mihail	25	Iacob ap.		4.30	7.41
Merc.	13	(†) Sob. Archang. Gavril	26	Ana		4.32	7.40
Joi	14	Ap. Achila	27	Pantelimon		4.33	7.38
Vin.	15	M. Chiric și Iulita mama lui	28	Victor		4.34	7.37
Sâm.	16	M. Antinogen	29	Marta		4.35	7.36

Duminea a 6-a după Rusali, a SS. Părinți, Mateiu c. 9, v. 1-8: „În vremea aceea, intrând Iisus în corabie...”
Ioan c. 17, v. 1-13: „În vremea aceea ridicând Iisus ochii săi la ceriu...”
ev. inv. 6; gl. 5.

Dum.	17	(†) M. Mă Marina	30	Abdon și S.		4.37	7.34
Luni	18	Mii Iachint și Emilian	31	Ignatie Loiola		4.39	7.32
Mărți	19	C. P. Die și Ca Macrina	1	Aug. Lanț. s. Petru		4.40	7.31
Merc.	20	(†) Pr. Ilie	2	Porțiuncula		4.41	7.30
Joi	21	CC. PP. Ioan și Șim.; Pr. Iezechil	3	Stefan		4.42	7.28
Vin.	22	(†) Mironos. Maria Magdal.	4	Dominicus		4.43	7.27
Sâm.	23	M. Foca	5	Maria Schnee		4.44	7.25

Duminea a 7-a d. Rusali, Mateiu c. 9, v. 27-35: „În vremea aceea, trecând Iisus au mers după dânsul doi orbi...”
ev. inv. 7; gl. 6.

Dum.	24	M. Mă Christina	6	Schimb. la față		4.46	7.23
Luni	25	(†) Adormirea santei Anei	7	Caietan		4.47	7.21
Mărți	26	M. Ermolae	8	Ciriac		4.48	7.19
Merc.	27	(†) M. M. Pantelimon	9	Roman		4.50	7.18
Joi	28	Ap. Prohor, Nicanor, Timon și Parmena	10	Laurențiu		4.52	7.17
Vin.	29	M. Calinic; Ma Teodota	11	Susana		4.53	7.15
Sâm.	30	Aplii Sila și Silvan	12	Clara		4.54	7.13

Duminea a 8-a d. Rusali, Mateiu c. 14, v. 14-22: „În vremea aceea a vădūt Iisus popor mult...”
ev. inv. 8; gl. 7.

Dum.	31	Dreptul Eudochim	13	Casian		4.56	7.11

Iulie.

Povețe economice:

Curățește șura și podurile, că e aci secerișul, pucând poartă grijă, să ai bani, ca să le poți aduna grânele când sunt bune, însă nu rescópte, că să scutură o mulțime de grăunțe și nici fărina din ele nu e cu sporiu la aluat. Pe când te apuci de secerat, cucuruzul să fi săpat de a 2-a oră. Plivesce viile, dar nu pe timp prea cald, ca să nu se împedece strugurii în creștere. Dinaintea coșnițelor pune un vas cu apă ca albinele să aibă la îndemână. Aruncă de-asupra ei pae, ca să nu se înecă. La cărat pune rogojini în car, ca grăunțele scuturate să nu se prăpădescă. Aceste ținele de sēmēnță, că-s cele mai frumoase. Udă curechiul bântuit de omide cu apă pe săpun.

Prevestirea timpului:

Până la 9 bine, până la 14 ploi cu pētră, dela 16 până la 24 bine, plóie și vânt, 25 bine, 26 vânt, 27 plóie mare, 28, 29 plóie, 30, 31 bine.

Notițe:

Translature

55/57 cr

2 1/2 slugi b.g. — — —

03 cr

8/7 slugi — — —

03 cr

2 1/2 slugi — — —

04 cr

55/61 cr

August,

are 31 zile

Țiua are 13 și noptea 11 ore

Măsălarium.

Dilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune
Luni	1	Scôt. c. † și Mii Macavei	14	Eusebie		4.57	7.09
Martî	2	Aduc. mōștelor s. Stefan	15	(†) Înăl. Mariei		4.59	7.08
Merc.	3	CC. PP. Isachie, Dal'mat, Faust	16	Rochus		5.00	7.06
Joi	4	SS. 7 Coconi din Efes	17	Bertram		5.01	7.04
Vin.	5	M. Eusignie	18	Elena		5.03	7.03
Sâm.	6	(†) Schimbarea la Față	19	Ludovic		5.04	7.01

Dumineca a 9-a d. Rusalii, Mateiu c. 14, v. 22-34: „În vremea aceea, silit-a Iisus pe învățăceii săi să intre în corabie...”; ev. inv. 9; gl. 8.

Dum.	7	C. M. Dometie	20	(†) Reg. Stefan		5.05	6.59
Luni	8	Emilian märt. Ep. Chizicului	21	Ioan Franc.		5.07	6.57
Martî	9	Ap. Matia	22	Timoteiu		5.08	6.55
Merc.	10	M. și Archid. Laurentie	23	Filip		5.09	6.53
Joi	11	M. și Archid. Euplu	24	Bartolomeiu		5.11	6.51
Vin.	12	Mii Fotie și Anichit	25	Ludovic		5.12	6.49
Sâm.	13	C. P. Macsim mărturisit.	26	Zefirin		5.13	6.47

Dumineca a 10-a d. Rusalii, Mateiu c. 17, v. 14-24: „În vremea aceea, s'a apropiat cătră Iisus un om ingenunchind înaintea lui...”; ev. inv. 10; gl. 1.

Dum.	14	Pr. Michea	27	Iosif Calas		5.15	6.45
Luni	15	(†) Adorm. Născăt. de Ddeu	28	Augustin		5.17	6.43
Martî	16	Ad. icōnei Dlui; M. Diomid	29	Tăer. c. s. Ioan		5.18	6.42
Merc.	17	M. Miron	30	Rosa		5.19	6.40
Joi	18	Mii Flor și Lavru	31	Raimund		5.21	6.38
Vin.	19	M. Andreiu Stratilat	1	Sept. Egidiu		5.22	6.36
Sâm.	20	Pr. Samuil	2	Stefan		5.23	6.33

Dumineca a 11-a după Rusalii, Mateiu c. 18, v. 23-35: „Dis-a Domnul pilda acēsta: Asemenatu-s'a împărăția ceriurilor...”; ev. inv. 11; gl. 2.

Dum.	21	Ap. Tadeu și Ma Vassa	3	Serafina		5.25	6.31
Luni	22	M. Agatonic	4	Rosalia		5.26	6.29
Martî	23	M. Lup	5	Laurent		5.28	6.27
Merc.	24	M. Eutichie	6	Magnus		5.29	6.25
Joi	25	Înt. m. ap. Vartol.; Ap Tit.	7	Regina		5.30	6.23
Vin.	26	Mii Adrian și Natalia	8	(†) Nasc. Mar.		5.32	6.21
Sâm.	27	C. P. Pimen	9	Gorgonie		5.33	6.19

Dumineca a 12-a d. Rusalii, Mateiu c. 19, v. 16-28; „În vremea aceea s'a apropiat cătră Iisus un tēnēr...”; ev. inv. 1; gl. 3.

Dum.	28	C. P. Moisi Arapul	10	Nicolae Tol.		5.34	6.17
Luni	29	(†) Tăerea capului s. Ioan	11	Protus		5.36	6.15
Martî	30	Alexandru, Ioan, Pavel Patr. Const.	12	Macedoniu		5.37	6.13
Merc.	31	Brăul Précuratei Mariei	13	Matern		5.38	6.11

August.

Povețe economice :

Urmădă cu oculatul. Sapă în jurul pomilor mai tineri. Sămână sălătă erna-tică. Adună sēmēnte de legumi cōpte acuma, le curătesce și acatā în cuiu, punēdu-le în sēculețe. Secerā ovēsul, ce-l mai ai. Sēmână rapița. De veți albinele, că prea mult șed pe afară, e semn, că n'au ce se lucra. Ridică cosnițele punēnd sub ele nisece bucăți de scānduri potrivite. Stupii fără matcă sē împreună cu alții mai slabi. Urmădă cu plivitul viei. Uscă pōme și fasole pentru ernală. Altoi oculați vēdēnd că nu s'au prins, trebuesc din nou oculați. Proptesce pomii prea încărcāți și răresce pōmele prea dese, ca să sē pōtă cōce. Ară pentru tomnă și pe la capētul lunei pōți și sēmāna. Adună simburi de tōte pōmele.

Prevestirea timpului.

1, 2 bine și vânt, 3, 4 plōie, 5, 6 bine, 7, 8 plōie, până la 14 bine și vânt, 15, 16 plōie și vânt, 17—27 bine, 28, 29 plōie, 30, 31 bine.

Notițe:

Translature 55 fl 64 cr
in 9/III slugi 03 cr
s 12/8. b.g. + 04 cr
s 13/8 b.g. — 03 cr
in 18/8 slugi b.g. — 03 cr
55 fl 74 cr

Septembře,

are 30 zile

Ziua are 12 și noaptea 12 ore

Răpchiune.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n)	Zodia	Sorele	
						cesare	apune
Joi	1	(†) C. P. Simeon stêlprnicul	14	Înălț. Crucii		5.40	6.09
Vin.	2	M. Mamant și Ioan Pust.	15	Nicomed		5.41	6.07
Sâm.	3	M. Antim Ep. Nicomidiei	16	Ludmila		5.42	6.04

Duminea a 13-a d. Rusalii, Mateiu c. 21, v. 33—42: „Dis-a Domnul pilda acesta: Un om era stêpân al casei . . .”; ev. inv. 2; gl. 4.

Dum.	4	M. Vavila și Moisi Pr.	17	Hildegard		5.44	6.02
Luni	5	Pr. Zacharia	18	Toma Ap.		5.46	6.00
Marți	6	Minun. Archang. Mihail	19	Ianuarie		5.47	5.58
Merc.	7	M. Sozont	20	Eustachiu		5.48	5.56
Joi	8	(†) Nasc. Nasc. de Ddeu ☿	21	Mateiu ev.		5.50	5.54
Vin.	9	(†) SS. Părinți Ioachim și Ana	22	Maurițiu		5.51	5.52
Sâm.	10	Mle Minodora, Mitrodora, Nimfodora	23	Tecla		5.53	5.50

Duminea a 14-a d. Rusalii, înaintea înălțării santei Cruci, Ioan c. 3, v. 13—17: „Dis-a Domnul: Nimenea nu s'a suit la ceriu . . .”; ev. inv. 3; gl. 5.

Dum.	11	Ca Teodora	24	Rupert		5.54	5.47
Luni	12	M. Autonom	25	Cleofa		5.56	5.45
Marți	13	M. Corneliu Sutașul	26	Ciprian		5.57	5.43
Merc.	14	(†) Înălțarea cinstitiei Cruci	27	Cosma și Dam.		5.58	5.41
Joi	15	M M. Nichita ☿	28	Vencisl. reg.		6.00	5.39
Vin.	16	M Mă Eufemia	29	Michail Arhan.		6.01	5.37
Sâm.	17	M Mă Sofia și ficele ei	30	Jeronim		6.02	5.35

Duminea a 15-a d. Rusalii, după Înălțarea santei Cruci, Marcu c. 8, v. 34-c. 9, v. 1: „Dis'a Domnul: ceta ce voesce sê vină după mine, sê se lapede de sine . . .”; ev. inv. 4; gl. 6.

Dum.	18	C. P. Eumenie făc. d. min.	1	Oct. Remigiu ☿		6.04	5.33
Luni	19	Mii Trofim, Savatie, Dorimed.	2	Leodegar		6.05	5.31
Marți	20	M. Eustatie și fiii sêi	3	Candid		6.06	5.29
Merc.	21	Ap. Codrat din Magnisia	4	Francisc Ser.		6.08	5.27
Joi	22	M. Foca făcăt. de minuni ☿	5	Placid		6.10	5.25
Vin.	23	(†) Zâm. S. Ioan Botezăt.	6	Bruno		6.11	5.23
Sâm.	24	M. Tecla	7	Iustina		6.12	5.21

Duminea a 16-a după Rusalii, Luca 1-a, (cea a Duminecii a 18-a după Evangelistariu) c. 5, v. 1—11: „În vreme aceea sta Iisus lângă mare . . .”; ev. inv. 5; gl. 7.

Dum.	25	C. mă Eufrosina d. Alex.	8	Brigita		6.14	5.19
Luni	26	(†) Adorm. S. Ioan Ev.	9	Dionisie		6.16	5.17
Marți	27	M. Calistrat	10	Francisc Bor.		6.18	5.15
Merc.	28	C. P. Chariton mărtur.	11	Nicasiu		6.19	5.13
Joi	29	C. P. Chiriac Sihastrul	12	Maximilian		6.20	5.11
Vin.	30	M. Grigorie Aep. Armeniei ☿	13	Coloman		6.22	5.09

Septembre.

Povețe economice :

În luna acēsta sē începe culesul pómelor. Soiurile ernatice sē culeg cu mâna și sē împărțesc în clase după mărime și frumsețe sē aibă un preț mai bun. Înainte de a-le așeđa în pivniță sē întind la sóre, ca sē ese umeđala din ele. — Fă gropile pentru altoii, ce voiesci a-i sădi mai târđiu în tómnă. Răresce frunđa de pe pomii pitici și cei puși în șir des, ca razele sórelui sē-i pótă strēbate. Sēmēnă bucate tomatice. Nu fi sgărcit la sēmēnat, că te vē-i căi la secerat. Pe la capēțul lunei sē ia miera dela stupi. De sūnt încă flori, nu te grăbi, ca albinele sē pótă încă aduna. Liveđile prăjite de arșița sórelui, pe unde veđi c'a secat colțul erbii, le sēmēnă cu sēmână de érbă și flori de fēn.

Prevestirea timpului :

1, 2 bine, 3 vânt și plóie, 4, 5 bine, 6, 7 plóie și vânt, 8, 9 bine, 10 brumă, dela 11 până la 18 bine, dela 19—22 plóie, 23 zăpadă, dela 24—27 vreme rea, 28—30 vânt și frig.

Roțițe:

55 / 74
02 cr

7/9 slugi

14/9 1905 slugi bariante + 04 cr.

19/9 " " " " 04 cr

26/9 " " " " 04 cr

55 / 88 cr

Octombře,

are 31 zile

Diua are 11 și noptea 13 ore

Brumărel.

Țilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele resare apune
Sâm.	1	Ap. Anania, C.P. Roman cânt.	14	Calistus		6.23 5.07
Dumineca a 17-a d. Rusalii, Luca a 2-a, (cea a Duminecei a 19-a după Evang.), c. 6, v. 31-36: „Dis-a Domnul: precum voți să vă face voue omenii...”; ev. inv. 6; gl. 8.						
Dum.	2	M. Ciprian; Ma Iustina fec.	15	Teresia		6.25 5.05
Luni	3	M. Dionisie Areopagitul	16	Gallus		6.27 5.04
Mărți	4	P. Ieroteiu Ep. Atenei	17	Hedvig		6.28 5.02
Merc.	5	Ma Charitina	18	Luca ev.		6.29 5.00
Joi	6	(†) Ap. Toma	19	Petru d. Alc.		6.31 4.58
Vin.	7	Mii Serghie și Vach	20	Felician		6.33 4.56
Sâm.	8	Ca maică Pelaghia	21	Ursula		6.34 4.54
Dumineca a 18-a d. Rusalii, a SS. Părinți, Luca a 3-a, (cea a Duminecei a 20-a după Evang.) c. 7, v. 11-16: „In vremea aceea mergea Iisus într-o cetate...”; Ioan c. 17, v. 1-13: „In vremea aceea ridicând Iisus ochii săi la ceriu...”; ev. inv. 7; gl. 1.						
Dum.	9	(†) Ap. Iacob și C. P. Andronic	22	Cordula		6.35 4.52
Luni	10	Mii Eulampie și Eulampia	23	Ioan Cap.		6.37 4.51
Mărți	11	(†) Ap. Filip; C. Teof. märt.	24	Rafail Archan.		6.38 4.49
Merc.	12	Mii Prov, Tarah, Andronic	25	Chrisant		6.40 4.47
Joi	13	Mii Carp și Papil	26	Amand		6.42 4.45
Vin.	14	(†) Cuv. Paraschiva	27	Frument		6.44 4.44
Sâm.	15	C. M. Lucian	28	Sim. și Iuda		6.45 4.42
Dumineca a 19-a d. Rusalii, Luca a 4-a, (cea a Duminecei a 21-a după Evang.) c. 8, v. 5-15: „Dis-a Domnul pilda acesta: „Eșit-a sămănătorul...”; ev. inv. 8; gl. 2.						
Dum.	16	M. Loghin Sutașul	29	Narcis		6.46 4.40
Luni	17	Pr. Osie; C. M. Andreiu Crit.	30	Claudie		6.48 4.38
Mărți	18	Ap. și Ev. Luca	31	Wolfgang		6.49 4.37
Merc.	19	Pr. Ioil și M. Var	1	Nov. (†) Toți St.		6.51 4.36
Joi	20	M. M. Artemie	2	Pomen. răpos.		6.53 4.35
Vin.	21	C. M. Ilarion cel mare	3	Hubert		6.54 4.33
Sâm.	22	P. Averchie Ep. Ieropolei	4	Carol Bor.		6.56 4.32
Dumineca a 20-a d. Rusalii, Luca a 6-a, (cea din Dum. a 23-a d. Evangelistariu), c. 8, v. 26-39 „In vremea aceea venit-a Iisus cu corabia in laturea Gadarenilor...”; ev. inv. 9; gl. 3.						
Dum.	23	Ap. Iacob frat. Domnului	5	Emeric		6.57 4.30
Luni	24	M. Mă Areta	6	Leonard		6.59 4.29
Mărți	25	Mii Notarie, Marcian, Martirie	7	Engelbert		7.00 4.27
Merc.	26	(†) M. M. Dimitrie	8	Gottfried		7.02 4.26
Joi	27	M. Nestor	9	Teodor		7.04 4.25
Vin.	28	Mii Terentie și Neonila	10	Andreiu		7.05 4.24
Sâm.	29	Ma Anastasia; C. P. Avramie	11	Martin		7.06 4.22
Dumineca a 21-a după Rusalii, Luca a 5-a (cea a Duminecei a 22-a după Evangelistariu), c. 16, v. 19-31. „Dis-a Domnul pilda acesta: Era un om ôrcare bogat...”; ev. inv. 10; gl. 4.						
Dum.	30	Mii Zinovie și Zinovia sora sa	12	Cunibert		7.08 4.21
Luni	31	Ap. Stachie, Ample, Narcis	13	Stanislau		7.10 4.20

Octomvre.

Povețe economice.

Culesul pómelor ține încă. Grijește, nu cumva să le aduni pe timp ploios și nici dimineața înainte de a se fi luat apa de pe ele, că putrezesc. Stratarile din cari s'au scos legumile, trebuie săpate din nou, ca peste erno să degoreze. Resădesce în straturi bine lucrate sălata ernatică. Culege cucuruzul. Cartofii și napii de nutreț se sapă pe timp uscat, — se curătesc de rădăcinile mai subțiri și se pun să se sbicescă înainte de a se așeza în pivniță ori grópă. Îndată ce am gătat cu săpatul se ară numai decât pământul menit a se sēmēna de cu primăvară gerul și frigul de peste eamnă îl îmbunătătesc. Când e la culesul viilor strugurii trebuie clasificați după cum sunt, unii putrezi alții copti. Numai așa putem face bani cum se cuvine, dacă producem mai multe feluri de vin.

Prevestirea timpului.

Până la 4 vânt și frig, 5 până la 12 bine, 13 plóie, 14—16 frig și zăpadă, 17 19 nor, 20—23 bine, până la 26 amestecat, 27, 28 cald, 29 amestecat, 30, 31 ger și zăpadă.

Roțițe:

in 2/ $\frac{1}{x}$ slugi

in 5/ $\frac{1}{x}$ slugi

in 23/ $\frac{1}{x}$ slugi

55 fl 88 cr
04 cr

05 cr

04 cr

56 fl 01

Novembre,

arc 30 zile

Țiue arc 10 și noaptea 14 ore

Brumariu.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Ca'endariul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						cesare	apune
Marti	1	SS. & de arg. Cosma și Dam.	14	Venerand		7.11	4.19
Merc.	2	Mii Achindin, Pigasie	15	Leopold		7.13	4.18
Joi	3	Mii Achepsima, Aitala, Iosif	16	Otmar		7.14	4.17
Vin.	4	C. Ionichie; Mii Nicandru, Ermen	17	Grigorie Teol.		7.15	4.16
Sâm.	5	Mii Galaction și Epistimia soția sa	18	Odo		7.17	4.15

Duminea a 22-a după Rusalii, Luca a 7-a (cea a Duminecii a 24-a din Evangelistariu), Luca c. 8, v. 41-56: „În vremea aceea venit-a un om către Iisus căruia era numele Iair...”
ev. inv. 11 : gl. 5.

Dum.	6	P. Pavel mărt. Patr. Con.	19	Elisabeta		7.19	4.14
Luni	7	SS. 33 Martiri și C. Lazar	20	Felix		7.20	4.13
Marti	8	(†) Arch. Michail și Gavril	21	Într. în biser.		7.21	4.12
Merc.	9	Mii Onisifor, Porfirie; Ca Matrona	22	Cecilia		7.23	4.11
Joi	10	Ap. Erast și Olimo; M. Orest	23	Clement		7.24	4.10
Vin.	11	Mii Mina, Victor și Vichentie	24	Ioan		7.25	4.10
Sâm.	12	P. Ioan milos.; C. P. Nil	25	Ecaterina		7.27	4.09

Duminea a 23-a după Rusalii, Luca a 8-a (cea a Duminecii a 25-a din Evang.) c. 10, v. 25-37: „În vremea aceea, venit-a un legiuitoriu la Iisus...” ; ev. inv. 1; gl. 6.

Dum.	13	(†) P. Ioan gură de aur	26	Conrad		7.28	4.08
Luni	14	(†) Ap. Filip	27	Virgil		7.29	4.07
Marti	15	Mii Gurie, Salmona și Aviv	28	Sosten		7.31	4.07
Merc.	16	(†) Ap. și Ev. Mateiu	29	Saturnin		7.32	4.07
Joi	17	P. Grig. Ep. Neocesariei	30	Andrieu ap.		7.33	4.07
Vin.	18	Mii Platon și Roman	1	Dec. Natalia		7.34	4.06
Sâm.	19	Pr. Avdie și M. Varlaam	2	Bibiana		7.35	4.05

Duminea a 24-a d. Rusalii, Luca a 9-a, (cea a Duminecii a 26-a din Evang.), c. 12, v. 16-21: „Dis'a Domnul pilda acesta: Unui om bogat i-a rodit țarina...” ; ev. inv. 2; gl. 7.

Dum.	20	C. Proclu Aep. Cons.; Grig. Dec.	3	Francisc Xav.		7.37	4.05
Luni	21	(†) Întrarea în biserică	4	(†) Barbara		7.38	4.05
Marti	22	Ap. Filimon	5	Sava		7.39	4.05
Merc.	23	P. Amfilochie Ep. Iconiei	6	(†) S. Nicolae		7.40	4.05
Joi	24	Mii Climent și Petru	7	Ambrosie		7.41	4.05
Vin.	25	M Mă Ecaterina; M M. Mercurie	8	(†) Zam. Nasc.		7.42	4.05
Sâm.	26	CC. PP. Alimpie și Nicon	9	Leocadia		7.43	4.05

Duminea a 25-a d. Rusalii, Luca a 13-a, (cea din Dumineca a 30-a din Evang.) c. 18, v. 18-27: „În vremea aceea un om ôrecarele s'a apropiat către Iisus ispitindu-l...” ; ev. inv. 3; gl. 8.

Dum.	27	M M. Iacob Persul	10	Iudita		7.44	4.05
Luni	28	C. P. Stefan c. nou; M. Irinarh	11	Damasus		7.45	4.05
Marti	29	Mii Paramon și Filumen	12	Maxentie		7.46	4.05
Merc.	30	(†) Ap. Andreiu	13	Lucia		7.47	4.05

Novembre.

Povețe economice :

Când timpul este frumos, mai poți sădi pomi. Sapă gropi pentru pomișorii, ce voesci ai sădi în primăvară. Curătesce ouele de omidă. Apără altoii mai tineri în contra epurilor. Spoiesce trunchiul pomilor cu următoarea materie: zamă de var, balebă de vită și sânge amestecă le toate împreună. În grădina de legumi lucrările trebuiesc terminate. În jurul pomilor se pune gunoiu putred și se intrupcă pământului. — La fertul mustului trebuie să fim luători de sêmă, ca să nu se întempe nici prea redepe dar nici prea încet. În cazul dintăiu acoperim butea cu o haină de lână, în cel din urmă o stropim cu apă rece. Curățenia face foarte mult. Buțile se le ținem tot pline. Pόμεle ce dau spre putre-đire trebuiesc delăturate. — Frunzele picate se adună și se pun grămadă, amestecându-se cu gunoiu ori pământ. Din ele se face un gunoiu foarte bun.

Prevestirea timpului :

1 până la 4 ger, 5 moină, 6 până la 14 senin, 15 zăpadă, 16 până la 20 nor, 21 până la 30 ger.

Roțițe:

3/ii	slugi bani de duan	564 01
7/ii	" " " "	+03.
14/iii	" duan	+04.
20/ii	slugi pentru duan	+0400
		0400
		564 16

Decembre,

arc 31 zile

Ziua are 9 și noaptea 15 ore

Andrea.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune
Joi	1	Pr. Naum și Filaret îndur.	14	Spiridon		7.47	4.05
Vin.	2	Pr. Avacum	15	Celian		7.48	4.05
Sâm.	3	Pr. Sofronie	16	Adelaida		7.49	4.06

Dumineca a 26-a după Rusalii, Luca a 10-a (cea a Duminecei a 27 d. Rusalii din Evang.)
c. 13, v. 10—17: „În vremea aceea învăța Iisus într-una din sinagoge Sâmbăta...”;
ev. inv. 4; glas 1.

Dum.	4	(†) Ma Varvara; C. P. Ioan Dam.	17	Lazar		7.49	4.06
Luni	5	C. P. Sava	18	Gratian		7.49	4.07
Mărti	6	(†) Păr. Nicolae	19	Nemesiu		7.49	4.08
Merc.	7	P. Ambrosie Ep. Mediolanul.	20	Liberat		7.50	4.09
Joi	8	C. P. Patapie	21	Toma		7.51	4.10
Vin.	9	Zămislirea S. Anei	22	Dimitrie		7.51	4.11
Sâm.	10	Mii Mina, Ermogen, Eugraf	23	Victoria		7.51	4.12

Dumineca a 27-a după Rusalii, a Strămoșilor, Luca a 11-a, (cea din Dumineca a 28-a d. Rusalii din Evang.) c. 14, v. 16—24: „Dis-a Domnul pilda acesta: Un om ôrecare a făcut cină...”; ev. inv. 5; gl. 2.

Dum.	11	C. P. Dănilă Stălpnicul	24	Adam și Eva		7.52	4.13
Luni	12	(†) P. Spiridon	25	(†) Nasc. Dlui		7.52	4.14
Mărti	13	Mii Axentie, Eugenia, Orest Ma Lucia	26	(†) Ștefan		7.53	4.15
Merc.	14	Mii Tirs, Calinic, Filimon, Apolonie	27	Ioan ev.		7.53	4.16
Joi	15	M. Elefterie; P. Pavel d. Lat.	28	Pruncii nevin.		7.53	4.16
Vin.	16	Pr. Agheu	29	Toma		7.53	4.17
Sâm.	17	Pr. Danil și cei 3 coconi	30	David		7.52	4.18

Dumineca înainte de Nascerea Domnului, Mateiu c. 1, v. 1—25: „Cartea neamului lui Iisus...”;
ev. inv. 6, gl. 3.

Dum.	18	M. Sebastian; P. Modest Aep.	31	Silvestru		7.52	4.18
Luni	19	M. Bonifacie	1	an. 1906		7.52	4.19
Mărti	20	M. Ignatie	2	Macarie		7.52	4.19
Merc.	21	Ma Iuliana	3	Genoveva		7.52	4.20
Joi	22	M. Mă Anastasia	4	Titu		7.52	4.21
Vin.	23	Sânții 10 Martiri din Crit	5	Telesfor		7.51	4.22
Sâm.	24	C. Mă Eugenia	6	(†) Cei trei regi		7.51	4.24

Nascerea Domnului nostru Iisus Christos, Mateiu c. 2, v. 1—12: „Dacă s'a născut Iisus în Betleemul Iudeei...”; gl. 4.

Dum.	25	(†) Nascerea Domnului	7	Valentin		7.50	4.25
Luni	26	(†) Sobor. Preac.; M. Eutim.	8	Severin		7.50	4.26
Mărti	27	(†) Archidiaconul Ștefan	9	Iulian		7.50	4.28
Merc.	28	SS. 20 mii Mi arși în Nicom.	10	Pavel pust.		7.49	4.29
Joi	29	SS. 14 mii prunci uc. d. Irod	11	Higin		7.49	4.30
Vin.	30	Ma Anisia; C. Zotie Preotul	12	Ernest		7.48	4.31
Sâm.	31	C. maică Melania Romana	13	Ilarie		7.47	4.32

Povere economiche:

Pivnița de mucegănescă câte ceva în ea, trebuie afumată cu pîtră pucioasă și aerisită din când în când. Salata și altele legumi, dacă e neapărată, se acopere cu frunze ori cu colori de buruien. — Eram, nu e ca omul se se lenevescă, ci ea se odihnească după munca cea grea de peste an. Vitele trebuiesc ținute în curățenia deosebită și sarea se nu le-o tragem. Se se care gunoai. Când gural e mare, ferestrite pivnițelor se se în fund. Grajdurile se fie caldăroșe, căci atunci vitele mănincă mai puțin. Pleva se opăresce și astfel cu năp de nutreț ori cartofi se da în vite. În chipul acesta se cruță nutrețul. La finea anului încheie socoteile de pe anul trecut, ca se ști cum stai cu răspînda muncii tale și cu venițiile și cheltuielile casei. Cumpără-ți calendarul pe anul viitorul, căci casa fără Calendarul e întreg anul fără îndreptar.

Prevestire timpului:

1 ger, 2-4 moină, 5, 6 bime și frig, 7, 8 zăpadă, 9 nor, 10, 11 frig, 12 vent tare, 13-15 amestecat, 16 soarel, 17 zăpadă, 18 vior cu zăpadă și ger, 19 moină, 20 până la 25 ger, 26 vent dela apus, 27, 28 zăpadă, 29 până la 31 puțin mai cald.

Notice:

56416
— 0300
12/12 " " " "
21/12 " "
29/12 " "
in
14/12 1906
8/1 1906
— 12000

6040
5657
5379240

Regentul anului 1905.

Regentul anului 1905 e Sórele. Dintre toate planetele Sórele e corpul principal și central al sistemului nostru solar. Are forma unui glob, diametrul de 1,383.200 km., depărtarea medie de pământ e 148,154.000 km. Densitatea $\frac{1}{4}$ parte din a pământului. Temperatura e de mai multe mii, după Secchi de mai multe milioane grade. Durata rotațiunii variază între 25 (la ecuator) și 27 grade.

Cele patru anotimpuri.

Primăvara se începe în 8 Martie la 8 ore 1 minut dim.

Vara se începe în 9 Iunie la 3 ore 57 minute dim.

Tomna se începe în 10 Septembrie la 6 ore 36 min. sara.

Iarna începe în 9 Decembrie la 1 ora 10 min. d. am.

Întunecimi de sóre și de lună.

În anul 1905 vor fi două întunecimi de sóre și două de lună, dintre cari în părțile noastre se va vedea a doua întunecime de sóre și ambele de lună.

I. *Prima întunecime, inelară de sóre*, va avea loc în 22 Februarie. Ea începe la 3 ore 25 min. dimineța și sfârșesce la 9 ore 11 minute dimineța.

Acastă întunecime se va vedea în ținutul sud-estic al Africei, în jumătatea sudică a Madagascarului, în partea sudică a Oceanului indic, în Australia, Selandă nouă, în jumătatea sud-estică a Indiei și în partea sudică a mării înghețate.

II. *A doua întunecime, totală de sóre* se va întâmpla în 17 Martie. Ea începe la 11 ore 43 minute dim. și sfârșesce la 4 ore 43 min. după amieză.

Acastă întunecime se va vedea în jumătatea estică a Americii de nord, în jumătatea nordică a Oceanului atlantic, în jumătatea

B. Tariful pentru asigurațiuni postale.

1. Austro-Ungaria.

(Maximul sumei ce se poate trimite cu câte o asigurațiune e de 1000 corône)

pană la	20 corône	10 fileri
" "	100 "	20 "
" "	300 "	40 "
" "	600 "	60 "
" "	1000 "	100 "

2. Bosnia și Herțegovina și pašal. Novibazar; Muntenegru ¹⁾ și Serbia

(Maximul sumei ce se poate trimite cu câte o asigurațiune e de 1000 corône)

pană la	40 corône	20 fileri
" "	100 "	40 "
" "	300 "	80 "
" "	600 "	120 "
" "	1000 "	200 "

3. Germania (cu Helgolanda), Luxemburg și oficiile postale ces. și reg. din Turcia

(Maximul sumei ce se poate trimite cu o asigurațiune e de 1000 corône).

pană la	40 corône	20 fileri
" "	60 "	30 "
" "	80 "	40 "
" "	100 "	50 "
ș. a. m. d.	după câte 20 corône cu 10 fileri mai mult.	

4. Statele Unite din America *) Marea Britania, Irlanda *) posesiunile și coloniile engleze *) (afară de Malta și Fundlanda nouă)

(Maximul sumei ce se poate trimite cu câte o asigurațiune e de 400 corône).

pană la	25 corône	25 fileri
" "	50 "	50 "
" "	75 "	75 "
" "	100 "	100 "
etc., după câte	25 corône cu 25 fileri mai mult.	

5. Alte țeri și anume :

Maximul sumei ce se poate trimite cu câte o asigurațiune

- a) 400 corône : Grecia *) și India ostică olandeză *)
- b) 500 " Argentina *) , Bulgaria, Danemarca România, Siam, *) Guinea nouă *) și oficiul postal din Apia *) (insulele Samoa)
- c) 1000 corône : Belgia, Chili *) , statul Congo *) Egipt, Elveția, Franca (cu Algeria, Tanger, Tripolis și of. post. franc. din Zanzibar *) , Iaponia, Italia, Malta *) , Olanda, Protectoratele germane *) of. postal german din Șangai *) și Tientșin *) (China), Norvegia, Portugalia, Suedia și Tunis.

pană la	25 corône	25 fileri
" "	50 "	50 "
" "	75 "	75 "
" "	100 "	100 "
" "	150 "	125 "
etc. după câte	50 corône cu 25 fileri mai mult.	

*) În țerile însemnate cu steluță (*) nu se pot trimite asigurațiuni telegrafice

¹⁾ După restabilirea comunicației de asigurațiuni.

Taxa înmanuării prin expres e 30 fileri. Taxa avisului de plătire și pentru reclamațiune e 25 fileri.

Avis de plătire nu se poate cere după asigurațiuni adresate în Statele Unite, Marea-Britanie, și Irlanda, precum și în coloniile engleze.

C) Tariful serviciului de mesagerie (pentru pachete) în comunicația internă, precum și Austria și Germania.

a) Tariful de greutate.

Z o n e l e	I și com. locală		II		III		IV		V		VI	
G r e u t a t e a	75		75—150		150—375		375—750		750—1125		preste 1125	
	K i l o m e t r i											
	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.
I. Scrisori cu bani												
până la greutate de 250 grame :												
francate	—	24	—	48	—	48	—	48	—	48	—	48
nefrancate	—	36	—	60	—	60	—	60	—	60	—	60
II. Pachete :												
până la 5 kgr. francate	—	30	—	60	—	60	—	60	—	60	—	60
„ „ 5 „ nefrancate	—	42	—	72	—	72	—	72	—	72	—	72
„ „ 6 „ francate ori nu	—	36	—	72	—	84	—	96	1	08	1	20
„ „ 7 „ „ „ „	—	42	—	84	1	08	1	32	1	56	1	80
„ „ 8 „ „ „ „	—	48	—	96	1	32	1	68	2	04	2	40
„ „ 9 „ „ „ „	—	54	1	08	1	56	2	04	2	52	3	—
„ „ 10 „ „ „ „	—	60	1	20	1	80	2	40	3	—	3	60
și așa mai departe până la 50, resp. (la pachete ce conțin monete până la) 65 kgr. după fie-care alt chilo- gram încă												
	—	06	—	12	—	24	—	36	—	48	—	60
III. Pachete voluminoase :												
până la 5 kgr. francate	—	45	—	90	—	90	—	90	—	90	—	90
„ „ 5 „ nefrancate	—	57	1	02	1	02	1	02	1	02	1	02
„ „ 6 „ francate ori nu	—	54	1	08	1	26	1	44	1	62	1	80
„ „ 7 „ „ „ „	—	63	1	26	1	62	1	98	2	34	2	70
„ „ 8 „ „ „ „	—	72	1	44	1	98	2	52	3	06	3	60
„ „ 9 „ „ „ „	—	81	1	62	2	34	3	06	3	78	4	50
„ „ 10 „ „ „ „	—	90	1	80	2	70	3	60	4	50	5	40
și așa mai departe până la 50 kgr., după fie-care alt kgr. încă												
	—	09	—	18	—	36	—	54	—	72	—	90

b) Tariful de valoare.

I. Taxa de valoare pentru scrisori cu bani închise
și pentru pachete

Valoarea declarată	Fără privire la depărtare	Valoarea declarată	Fără privire la depărtare
cor.	fl.	cor.	fl.
până la 100 cor.	06*	3600—3900 cor.	78
100—600	12	3900—4200	84
600—900	18	4200—4500	90
900—1200	24	4500—4800	96
1200—1500	30	4800—5100	102
1500—1800	36	5100—5400	108
1800—2100	42	5400—5700	114
2100—2400	48	5700—6000	120
2400—2700	54		
2700—3000	60	și așa mai departe după	
3000—3300	66	fie-care 300 cor. (sume mai	
3300—3600	72	mici se lasă ca 300 întregi)	
		cu 6 fileri mai mult.	

II. Taxa de valoare pentru scrisori cu bani date
deschise (bani numărați)*

Valoarea	Fără privire la depărtare	Valoarea	Fără privire la depărtare
cor.	fl.	cor.	fl.
1000—1200 cor.	36	4500—4800 cor.	144
1200—1500	45	4800—5100	153
1500—1800	54	5100—5400	162
1800—2100	63	5400—5700	171
2100—2400	72	5700—6000	180
2400—2700	81	6000—6300	189
2700—3000	90	6300—6600	198
3000—3300	99	6600—6900	207
3300—3600	108		
3600—3900	117	și așa mai departe după	
3900—4200	126	fie-care 300 cor. sau părți	
4200—4500	135	ale acestei sume cu 9 fl.	
		mai mult.	

*) Pentru Germania cea mai mică taxă de valoare e 12 fileri.

*) Numai în comunicațiunea internă și cu Germania.

D. Tariful serviciului de mesagerie (pentru pachete) în comunicațiunea cu străinătatea.

I. În **Bosnia și Herțegovina** și în pašalicul **Novibazar** se pot transporta: 1. scrisori cu bani până la greutate de 250 grame; 2. pachete cu valorea declarată și cu rambursă până la 1000 corone, sau fără acesta, până la greutate de 20 Kgr., pachete cu monete, (bani) până la 65 Kgr. Taxa de transport face:

1. Pentru *scrisori cu bani*: **taxa unitară de greutate** (ungară și bosniacă): 60 fileri și **taxa de valoare**: pe drumul de transport din Ungaria după tariful de valoare de sub C b), ear pe drumul de transport din Bosnia: după câte 300 corone 6 fileri.

2. Pentru *pachete*: a) **taxa de greutate**: taxa unitară (ungară și bosniacă) de greutate până la 500 grame 60 fileri, peste 500 grame până la 5 Kgr. taxa unitară (ungară și bosniacă) de greutate 1 coronă, pentru pachete mai grele de 5 Kgr. a) dela posta locală până la Brod de lângă Sava după tariful de sub C. a); b) dela Brod până la locul destinațiunei după fiecare Kgr. 16 fileri; b) **taxa de valoare**, în cas de declarare a valorii, ca sub 1 (pentru scrisori de bani); c) **competință de rambursă** după fie-care 4 corone (sau părți ale acestei sume) din suma rambursată câte 2 fileri, dar cel puțin 12 fileri.

II. În **România** pentru scrisori cu bani până la 250 grame și pachete până la 50 Kgr., cu valoare declarată și până la 500 Kgr., cu sau fără rambursă, se plătesc:

1. Până la Orșova sau Predeal (resp. Ghimeș, Livezeni, Tulgheș sau Turnu-roșu) taxa de greutate și de valoare după tarifele de sub C);

2. Dela graniță până la locul destinațiunei a) taxa română de greutate de fie-care Kgr. 20 fileri, dar cel puțin 100 fileri; b) taxa română de valoare până la 480 corone (500 frc.) 20 fileri, până la 960 corone (1000 frc.) 30 fileri, preste 960 cor. până la 9600 cor. (10,000 frc.) de fie-care 960 cor. câte 30 fileri, preste 9600 cor. de fie-care 960 cor. cu 20 fileri mai mult.

E. Diverse taxe și competențe.

Taxa înmanuării prin expres pentru scrisori cu bani sau valori e de 30 fil., pentru pachete (în comunicația internă și internațională) 50 fileri.

Pentru ducerea la locuință a scrisorilor cu bani și a pachetelor (până la 1½ kgr.) dela oficiile postale, cari nu sunt concređute cu ducerea la locuință, se plătesc o *taxă de înmanuare* de 6 fileri de bucată, pentru alte pachete se plătesc o *taxă de avis* de 4 fileri după fie-care scrisore de transport.

Taxa de înmanuare la oficiile cari sunt concređute cu ducerea la locuință, este: a) *pentru asignațiuni* 4 fileri de bucată (pentru cele înmanuate cu consignație 2 fileri de bucată, dar cel puțin 20 fileri de consignație), b) *pentru scrisori cu bani* 6 fileri de bucată, c) *pentru pachete* 10 fileri de bucată. Pentru transportarea pachetelor la oficiul de vamă, ce cad sub vămuire, se plătesc 10 fileri de bucată. Dacă oficiul postal mijlocesce și vămuirea, atunci se plătesc, 20 fil. *taxă de mijlocire*.

Pentru câte un sertar propriu de postă la oficiile postale, cari nu sunt ale erariului, se plătesc 1 coronă, la ale erariului 2 corone *chirie* lunară. Taxa de *magazinagiu* în Budapesta e 10 corone pe lună, la oficii postale din provincie, cari înmanuază acasă, e de 6 corone.

Pentru *incassarea* sumelor prin mandat postal se plătesc 10 fileri de mandat, tot 10 fileri de bucată se plătesc după *ramburse* de scrisori. Taxa pentru *însciințarea* despre pachete ce nu se pot înmanua, precum și pentru *reclamațiune* și *retour-recepis* e 25 fileri de bucată.

F. Scrisori și cutii de valoare și colete postale (colis postaux) internaționale.

Țara de destinațiune cu indicarea direcțiunei de transport	Scrisori și cutii de valoare ¹⁾					Pachete internaț. ²⁾ colis postaux							
	Maximul valorii ce se poate declara	taxa de greut.		taxa de asigurare după fie-care 300 franci ai sumei declarate	Nr. decl. de vamă ce sunt a se aceluia la cutii de valoare	taxa de greutate		taxa de asigurare		Maximul ramburselor	Competință de ramb. după fie-care 20 cor. ale ramburselor	Nrul declarațiilor de vamă ce sunt a se aceluia	
		a) pentru scrisori de valoare (afară de taxa de recomand. cu 25 fil.) de fie-care 15 gr.	b) pentru cutii de va- loare de buc.			de buc.	voluminoasă pentru pachete vo- luminose	Maxim. valorii ce se poate declara pentru câte 300 franci	de buc.				
		franci	fil.	fil.	Nr. b	fil.	fil.	fr.	fil.	fil.	fil.		
Belgia	10000	25	150	25	3	150	225	∞	25	1000	20	4	
Bulgaria	10000	25	150	25	3	175	—	—	—	—	—	3	
Danemarca	∞	25	150	25	3	150	225	∞	25	500	20	3	
Egipt (ca Sudan)	∞	25	200	50 ³⁾	2	150	225	3000	50 ³⁾	1000	20	2	
Elveția	∞	25	100	10	2	—	—	—	—	—	—	—	
Englittera p. Hamburg	3000	25	—	25	—	235	—	3000	25	—	—	3	
p. Belgia	—	—	—	—	—	260	—	3000	25	—	—	3	
Francia cu Monaco	10000	25	150	25	3	150	225	500	25	500	20	3	
Corsica	—	—	—	—	—	200	200	500	35	500	20	3	
Algeria	10000	25	150	25	3	200	—	500	35	500	20	3	
Grecia la agenturile Lloydului austriac la oficiile postale grecesci	—	—	—	—	—	150	225	∞	50 ³⁾	—	—	3	
Italia (cu San Marino)	10000	25	100	10	3	125	—	1000	10	1000	20	3	
Luxemburg	10000	25	—	25	—	125	175	10000	25	500	20	2	
Malta	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	2	
Norvegia A. N. prin Danemarca și Suedia A. N. prin Danemarca	∞	25	—	35	—	250	375	∞	35	500	20	3	
Olanda	25000	25	150	25	4	150	—	1000	25	1000	20	4	
Portugalia pr. Italia pr. Germania	10000	25	300	35	3	275	—	500	35	—	—	3	
România	10000	25 ³⁾	100	10	2	125	175	500	10	1000	20	2	
Rusia (cu Finlanda)	∞	25	—	10	—	175	—	50000	10	—	—	3	
Serbia	10000	10	—	10	—	100	150	2000	10	1000	—	2	
Spania	10000	25	—	25	—	225	—	—	—	—	—	5	
Suedia	∞	25	—	35	—	250	340	—	35	1000	20	4	
Turecia la oficiile postale ces. și reg. 1. prin Triest 2. prin România a) la Constantinop. și Adrianopol b) la alte porturi	∞	25	—	50 ³⁾ 35 65 ³⁾	—	125 175	188 162	500 500	35 75 ³⁾	1000 1000	De fie-care 2 cor. câte 2 fil. ⁴⁾	3 3	

∞ =nemărginit. — ¹⁾ Greutatea scrisorii de valoare nu e limitată; maximul de greutate al cutiilor de valoare e 1 kgr. — ²⁾ Maximul de greutate al pachetelor postale internaționale (colis post.) pentru Bulgaria și Spania e de 3 kgr., pentru celelalte țări indicate în tariful de sus e 5 kgr. — ³⁾ Computându-se aici și taxa de asigurare contra pericolului de mare (30 fil.) — ⁴⁾ Cutii de valoare nu se pot trimite. — ⁵⁾ În comunicațiunea limitrofă (v. A. nota, de fie-car 15 grame câte 10 fileri. — ⁶⁾ Competință de ramburs de fie-care 4 corone 2 fileri, dar ce puțin 12 fileri. — ⁷⁾ Dar cel puțin 12 fileri.

G. Tariful pentru telegrame.

Țe r a d e d e s t i n a Ț i u n e	Taxa de cuvânt	Dar de lie- care tele- gramă ce puțin
	fileri	fileri
I. Ungaria :*)		
a) comunicațiunea locală, adevă între două stațiuni ale aceleiași localități, mai departe între Neoplanta—Petrovaradin și Arad— Aradul-nou	02	40
b) comunicațiunea generală	06	60
II. Austria, Bosnia-Herțegovina¹⁾, Germania și Serbia	06	60
III. Alte țeri (taxa fundamentală 60 fileri).	Taxa de cuvânt fileri	
Algeria	26	
Azoriçe (insulele)	93	
Belgia	21	
Bulgaria și Rumelia orientală	17	
Canare (insulele) (MP. exchis)	88	
Danemarca	21	
Englittera și insulele din La Manche (D., RO., MP. exchis)	26	
Elveția (D. exchis)	09	
Francia, Corsica, Monaco și Andora	16	
Gibraltar	33	
Grecia a) continentul și insulele Euboea și Paros	41	
b) insula Corfu	26	
c) celelalte insule grecesci	44	
Italia a) comunicațiunea limitrofă ¹⁾	08	
b) „ „ „ „ generală	16	
Luxemburg	21	
Malta (D., RO., MP. exchis)	37	
Marocco (telegrame numai până la Tanger, de aci încolo cu posta pe speșele adresatului RO., MP. exchis)	46	
Muntenegro (D., RO., MP. exchis)	09	
Norvegia	32	
Olanda	19	
Portugalia	33	
România	09	
Rusia europeană și Caucas	24	
Spania	28	
Svedia	24	
Turcia (MP. exchis) a) europeană	28	
b) asiatică și insulele turcesci	40	
Tanger	46	
Tripolis	68	
Tunis	26	

*) Pentru inmanuarea telegramelor adresate la locuri, care nu au oficiu telegrafic, să plătesce o taxă de expres. Taxa de expres pōte fi plătită de adresat sau de trimițătoriu. Dacă trimițătoriu doreșce să o plătescă el, trebue să depună o sumă 6re-care pentru acoperireă cheltuielilor. După primirea avisului despre cheltuieli dela oficiul destinațiunei să dă socotēla, despre suma depusă. Avisul se pōte cere prin postă (XPP., acesta e scutit de taxă) sau pe cale telegrafică (XPT., taxă : 60 fileri).

¹⁾ În comunicațiunea limitrofă (între S.-Brod și B.-Brod, Zavalje și Bihac, Dubița și B.-Dubița, Dvor și B.-Novi, Gradisca-veche, Samaț și B.-Samaț, Gunja și Breka, precum și Raca și B.-Raca) taxa de un cuvânt e 2 fileri, dar cel puțin 40 fileri de telegramă.

²⁾ Oficiile telegrafice, italiene ce cad în comunicațiunea limitrofă, în nomenclatură sunt nsemnate cu „e”.

Scala I			fl. cr.	Scala II			fl. cr.	Scala III			fl. cr.
preste	până la	75 fl.	5	preste	până la	20 fl.	7	preste	până la	10 fl.	1
"	150	"	10	"	20	"	13	"	10	"	1
"	150	"	20	"	40	"	19	"	20	"	1
"	300	"	30	"	60	"	32	"	30	"	3
"	450	"	40	"	100	"	63	"	50	"	6
"	600	"	50	"	200	"	94	"	100	"	94
"	750	"	60	"	300	"	126	"	150	"	126
"	900	"	70	"	400	"	250	"	200	"	250
"	1050	"	80	"	800	"	373	"	400	"	373
"	1200	"	90	"	1200	"	5	"	600	"	5
"	1350	"	1	"	1600	"	625	"	800	"	625
"	1500	"	2	"	2000	"	750	"	1000	"	750
"	3000	"	3	"	2400	"	10	"	1200	"	10
"	4500	"	4	"	3200	"	1250	"	1600	"	1250
"	6000	"	5	"	4000	"	15	"	2000	"	15
"	7500	"	6	"	4800	"	1750	"	2400	"	1750
"	9000	"	7	"	5600	"	20	"	2800	"	20
"	10500	"	8	"	6400	"	2250	"	3200	"	2250
"	12000	"	9	"	7200	"	25	"	3600	"	25

și așa mai departe dela câte 1500 fl. cu 1 fl. mai mult, resturi de sub 1500 fl. sunt a se lua drept sume pline.

Preste această sumă e a se solvi la scala II. dela câte 400 fl. și la scala III dela câte 200 fl. cu 1 fl. 25 cr. mai mult, luându-se resturile drept sume pline.

Observări: *Scala I.* Pentru cambii, asigurațiunile dela neguțatori, obligațiuni, pentru împrumuturi dela casse pe 3 luni. *Scala II.* Pentru contracte, cuitanțe, obligațiuni și toate celelalte documente, ce nu aparțin după dispusecțiuni speciale la scala III. Sumele de sub 2 fl. sunt scutite de timbru. Conturi saldate sau nesaldate pentru trebuințe private sub 50 fl. 1 cr.; altcum 5 cr.; pentru trebuințe la oficii: cele saldate după scala II. *Scala III.* Pentru cestiuni de mobile contracte de cumpărare, vânzare și de schimb, contracte de furniasare, câștiguri de loterie și contracte aleatorice; cuse de baie, contracte de servicii, împrumuturi sunătoare la purtători. contracte de acții pe mai mult de 10 ani ș. a.

Scala I.			cor. fl.	cala II.			cor. fl.	cala III.			cor. fl.
peste	până la	150 cor.	10	preste	până la	40 cor.	14	peste	până la	20 cor.	14
"	150	"	20	"	40	"	20	"	20	"	20
"	300	"	40	"	80	"	38	"	40	"	38
"	600	"	60	"	120	"	64	"	60	"	64
"	900	"	80	"	200	"	126	"	100	"	126
"	1200	"	1	"	400	"	188	"	200	"	188
"	1500	"	120	"	600	"	250	"	300	"	250
"	1800	"	140	"	800	"	5	"	400	"	5
"	2100	"	160	"	1600	"	750	"	800	"	750
"	2400	"	180	"	2400	"	10	"	1200	"	10
"	2700	"	2	"	3200	"	1250	"	1600	"	1250
"	3000	"	4	"	4000	"	15	"	2000	"	15
"	6000	"	6	"	4800	"	30	"	2400	"	30
"	9000	"	8	"	5600	"	35	"	3200	"	35
"	12000	"	10	"	6400	"	40	"	4000	"	40
"	15000	"	12	"	8000	"	45	"	4800	"	45
"	18000	"	14	"	9600	"	50	"	5600	"	50
"	21000	"	16	"	11200	"	55	"	6400	"	55
"	24000	"	18	"	12800	"	60	"	7200	"	60

și așa mai departe dela câte 3000 cor. cu 2 cor. mai mult, resturi de sub 3000 cor. sunt a se lua drept sume pline.

Preste această sumă e a se solvi la scala II. dela câte 800 cor. și la scala a III. dela câte 400 cor. cu 2 cor. 50 fl. mai mult, luându-se resturile drept sume pline.

Observări: *Scala I.* Pentru cambii, asigurațiunile dela neguțatori, obligațiuni pentru împrumuturi dela casse pe 3 luni. *Scala II.* Pentru contracte, cuitanțe, obligațiuni și toate celelalte documente, ce nu aparțin după dispusecțiuni speciale la scala III. Sumele de sub 4 cor. sunt scutite de timbru. Conturi saldate sau nesaldate pentru trebuințe private sub 100 cor. 2 fl.; altcum 10 fl.; pentru trebuințe la oficii: cele saldate după scala II. *Scala III.* Pentru cestiuni de mobile, contracte de cumpărare, vânzare și de schimb, contracte de furniasare, câștiguri de loterie și contracte aleatorice; cuse de baie, contracte de servicii, împrumuturi sunătoare la purtători, contracte de acții pe mai mult de 10 ani ș. a.

Din considerare la introducerea corónelor s'a compus tabela de sus despre timbre, și în corónel

Şematismul

bisericeii ortodoxe-orientale române din Ungaria şi
Transilvania şi spec. al diecesei Caransebeşului

Metropolie.

(Reşedinţa: Sibiiu)

1. Ierarchii Metropolitiei

Archiepiscop şi Metropolit:

Înalt Pré Sântitul Domn **Ioan Meşianu**, arhiepiscop al Transilvaniei şi metropolit al Românilor gr. orient. din Ungaria şi Transilvania, cav. al ordului corônei de fer cl. 2. şi al crucei mari a ordului „Francisc Iosif”, membru al casei magnaţilor.

Episcopii diecesani:

Pré Sântia Sa Domnul **Nicolae Popea**, episcopul Caransebeşului, membrul al casei magnaţilor, membru ordinariu al Academiei rom., membru fondator al Asociaţiunei trans., membru ordinariu al mai multor societăţi literare.

Pré Sântia Sa Domnul **Ioan I. Papp** episcopul Aradului, membru al casei magnaţilor.

2. Sinodul episcopesc

Preşedintele: Archiepiscopul şi metropolitul.

Membrii: Episcopii diecesani.

Consiliari: Dignitarii metropolitani.

3. Dignitarii metropolitani

Dr. **Ilarion Puşcariu**, archimandrit şi vicariu arhiepiscopesc în Sibiiu.

Filaret Musta, archimandrit şi vicariu episcopesc în Caransebeş.

Augustin Hamsea, archimandrit, igumen al sântei mănăstiri Hodoş-Bodrog.

Vasilie Mangra protosincol, vicariu episcopesc în Oradea-mare.

Dr. **Eusebiu R. Roşca**, protosincol, directorul seminarului teologic-pedagogic din Sibiiu.

Dr. **Iosif Tr. Badescu**, protosincol, asesor ordinariu la senatul bisericesc în Caransebeş.

Diecesa Garansebeşului

Episcop diecesan:

Pré Sântitul Domn Episcop

NICOLAE POPEA

Pré Sântia Sa s'a născut în 17 Februarie 1826 în Satulung (Hosszufalú) la Săcele, lângă Braşov, comitatul Braşovului. Părinţii sêi au fost Neagoe Popea, paroch ortodox român şi Voica născută Verza-Popoviciu, ambii tot din Satulung. În sântul botez a primit numele tatălui sêu „Neagoe”, dară încă în decursul prunciei s'a fost îndatinat a fi numit Nicolae.

Şcoţele normale şi gramaticale până la poesie, dela anul 1833 până la 1840, le-a absolvat în Braşov, ără în 1841 şi 1842 a studiat poesia şi anul prim de filosofie în Blaj, apoi dela 1843 până la 1846 inclusive a studiat anul al doilea de filosofie şi drepturile la liceul din Cluj; după aceea a mers la Viena unde a studiat până în 1848 teologia la universitatea de acolo, ca alumn al convictului imperial. Aci în Viena, la studiul teologic l-a aflat tulburările anului 1848, şi tot aci a avut ocasiune a face cunoscinţa multor tēnēri, mai târziu bărbaţi însemnaţi ai României, cari sē întorceau din Paris unde luaseră parte activă în revoluţiune, pentru de a lupta în luptele ce se desfăşuraseră în România, în acel timp furtunos plin de mişcări generale. Amintim aci numai pe Constantin Negri, fraţii Golescu, Nicolae Ionescu fost ministru mai apoi, şi pe Bolintinean, carele din urmă cu ocasiunea unei excursiuni la Schönbrun, la provocarea lui Negri ca sē compună o poesie, a compus în grădina împăratēscă din Schönbrun, poesia „Ca un glob de aur...”.

După absolvarea studiilor a intrat în oficiu de stat funcţionând în 1849 şi 1850 ca practicant la guvernul țērii în Sibiiu, în 1850—1852 ca concipient la pretura din Deva, ără în anii 1852—1856 ca actuar şi adjunct la pretura şi judecătoria din Şomcuta-mare (Nagysomkut).

În 1856, după mórtea secretariului consistorial, a profesorului de teologie şi protosincelului Dr. Grigorie Pantazzi, carele a fost coleg de şcolă în convictul imperial din Viena cu Pré Sântia Sa,

marele metropolit Andreiu, atunci Episcop al Transilvaniei, l-a chemat în serviciul bisericii scriindu-i: „Perdând pe Grigorie, am mare lipsă de tine. Acum vino la mine“. Dând ascultare chemării Arhiepiscopului său a mers îndată la Sibiu de dreptul în reședința episcopescă și astfel s'a așezat pe lângă acest mare și providențial Arhiepiscop al bisericii și națiunii noastre, carele pentru toți timpii va străluci pe firmamentul biseri-

cei și națiunii noastre ca un sôre luminătoriu. În acelaș an, 1856, marele Andreiu, la Bunavestire, în biserica din suburbiul Iosefin, în fața unui public numeros, l-a tuns întru monach cu numele „Nicolae“, din care incident fericitul Șaguna a dat și un prând festiv.

Mare a fost bucuria fericitului Episcop, mai târziu metropolit Andreiu, când l-a primit în tagma monachală, și astfel repede l-a

hirotonit și respective hirotosit într-un diacon, protodiacon, presbiter, sincl, așa că după un an dela intrarea în tagma monachală l-a hirotosit de protosincl. Pe lângă postul de secretariu, în acelaș timp a mai avut să funcționeze ca profesor de teologie, administrator protopresbiterial al tractului Nocrichiului, asesor consistorial până la anul 1870. În acest an, 1870, în sinodul archidieceșan, când se organiză consistoriul pe bazele statutului organic, fericitul archiepiscop și metropolit Andreiu baron de Șaguna îl numi, spre bucuria publică, vicariu archiepiscopesc, érá în 1871 îl hirotosi într-un archimandrit. Ca vicariu archiepiscopesc a condus archidieceș Transilvaniei în două rânduri, adecă, după réposarea fericitului metropolit Andreiu baron de Șaguna, și după trecerea metropolitului Procopiu Ivașcoviciu la scaunul metropolitan sêrbesc în Carlovêț.

În 27 Martie 1889 a fost ales, în 20 Maiu a fost întărit, érá în 11 Iunie 1889 a fost chirotonit de Episcop al diecesei Caransebeșului, apoi în 2 Iulie 1889 a avut loc întronisarea.

Prin rêdicarea Pré Sânției Sale la demnitatea archierescă și-a aflat resplata meritată activitatea bisericească și națională desintresată și îndelungată a unui bărbat, carele în decursul timpului a sciut să-și împlinescă cu scumpătate datorința bisericească și națională impusă de provedință.

Pré Sânția Sa încă ca student în Cluj a arêtat iubire și interes pentru națiune în general și în special pentru literatura română, ce s'a manifestat prin aceea că în 1846 împreună cu A. Papiu Ilarian a înființat și redactat o foiță săptămânală manuscrisă „Aurora“, sêu „Zorile“ a juristilor români din Cluj, cea dintăiu încercare română de felul acesta, ce fără îndoelă și-a avut rezultatele sale. În acelaș timp împreună cu Papiu a ținut școlă cu studenții români pentru de ai întroduce mai bine în limba română, și au înființat societatea literară a tênerilor studenți, prima societate literară de asemenea natură. Resultatul a fost învierea conștiinței naționale, astfelu că, reposând tênerul Iuliu Mihályi, coleg de studii, colegii au însărcinat pe colegul lor, Nicolae Popea să țină cuvântare. Acesta a fost prima cuvântare publică românescă ce a resunat în Cluj și deci mare a fost oțerirea studenților magiari, cari în tot chipul se siliau se zădărnicescă vorbirea, dară tênerii români ca un zid puternic au încungiurat pe vorbitoriu. Vorbirea făcând mare impresiune a cerut-o direcțiunea liceului spre a fi înaintată la Guvern — acceptându-se pedepsirea vorbitorului — de unde nu i-sa mai înapoiat. Cât a stătut pe lângă fericitul archiepiscop și metropolit Andreiu baron de Șaguna a lucrat neobosit, a lucrat împreună cu Șaguna la actele cele mai însămnate, și în special și la compunerea statutului organic, de aceea cu drept cuvânt să și numesce „mâna drêptă a lui Șaguna“. A însoțit pe fericitul metropolit în diferite călătorii. În 1863—1865 a fost deputat în senatul imperial înmulțit, precum și în dieta transilvană din Sibiiu. Este unul dintre

inițiatorii și fondatorii Asociațiuni transilvane. A fost președintele comitetului național-român pentru partidul național din Transilvania, érá în anul 1881 a convocat adunarea său conferința națională, pe carea a presidat-o și în carea a fost ales președinte al comitetului național din Ungaria și Transilvania. Este membru ordinariu al Academiei române; membru fondator al reuniunii pentru crearea unui fond de teatru român; al reuniunii române agronomice din comitatul Sibiiului; al reuniunii învățătorilor din diecesa Căransebeșului etc.

Pe lângă totă ocupațiunea grea și multilaterală a știut să foloséscă timpul așa, încât să pôta fi activ și pe terenul literar. „Vechia metropolie“, „Biografia lui Șaguna“, „Memorialul“ și alte lucrări sunt ródele muncii sale.

Activitatea sa de când se află în mijlocul nostru e cunoscută tuturor, e o carte deschisă.

Adaugem aici încă, că pentru meritele sale câștigate pe terenul literariu Academia Română din București a ales în anul 1899 pe P. S. Sa de membru ordinariu al său, érá în primăvara anului 1900 a avut loc în București la Academię, recepțiunea festivă a Pré Sânției Sale, — ținându-și vorbirea de recepțiune — în prezența și sub presidiul Majestății Sale Carol, regele României, carele din acest incident a dispus, ca membrii Academiei să se prezenteze în mare ținută cu eventualele lor orduri; érá în anul următoriu 1901 a primit visita Înalt Pré Sânțitului metropolit primat al României Iosif Gheorghian, carele trecând spre Kissingen a ținut a-i reintórce visita ce i-o făcuse Pré Sânția Sa petrecând la Academie în București.

O distincțiune acésta carea onoreză mult diecesa noastră, și este după cât scim primul cas ca un Arhiereu și respective metropolit primat al României să viziteze pe un Arhiereu de ai noștri.

1. Deputații din diec. Caransebeșului, la congresul național-bis. pe anul 1904—1905

Deputați preoteșci :

1. În cerc. I Caransebeș: Filaret Musta, archimandrit și vicariu episcopesc în Caransebeș;
2. în cerc. II Logoj: Dr. George Popoviciu, protopresbiter în Logoj;
3. în cerc. III Făget: Sebastian Olariu, protopresbiter în Făget;
4. în cerc. IV Jebel: Ioan Pepa, protopresbiter în Buziaș;
5. în cerc. V Ciacova: Ioan Pinciu, protopresbiter în Ciacova;
6. în cerc. VI Vêrșet: Dr. Ioșif Traian Badescu, protosinCEL, asessor ordinariu și secretariu consistorial în Caransebeș;
7. în cerc. VII Petrovosalo: Trifon Miclea, protopresbiter în Satul-nou;
8. în cerc. VIII Iam: Filip Adam, protopresbiter în Iam;
9. în cerc. IX Oravița: Andreiu Ghidiu, protopresbiter în Caransebeș;
10. în cerc. X Mehadia: Mihail Popoviciu, protopresbiter în Orșova.

Deputați mirenesci :

1. în cerc. I Valeaboului: Dr. Petru Cornean, adv. în Oravița-montană;
2. în cerc. II Logoj: Dr. Alexandru de Mocsonyi, proprietariu mare în Birchiș;
3. în cerc. III Făget: Titu Hațieg, avocat în Logoj;
4. în cerc. IV Buziaș: George Szerb, consilieriu aulic, deputat dietal în Budapesta;
5. în cerc. V Gilad: Traian Barzu, ases. cons. pens. în Caransebeș;
6. în cerc. VI Vêrșet: Ioan M. Roșiu avocat în Biserica-albă.
7. în cerc. VII Iam: Petru Corcan, protopretore în Iam;
8. în cerc. VIII Sasca-mont.: Dr. Iuliu Tămășel, adv. în Sasca-m.
9. în cerc. IX Oravița-mont. Ilie Trăilă, adv. în Oravița-montană;
10. în cerc. X Bogșa-mont.: Ioan Budințian, adv. în Bogșa-montană;
11. în cerc. XI Caransebeș: Constantin Burdia, președinte al Comunității de avere în Caransebeș;
12. în cerc. XII Ohababistra: Dr. Constantin Popasu, medic și profesor la institutul teologic și cel pedagogic în Caransebeș;
13. în cerc. XIII Teregova: Patriciu Drăgălina, profesor diriginte la institutul pedagogic în Caransebeș;
14. în cerc. XIV Domașnea: vacant
15. în cerc. XV. Mehadia: Dr. Ioan Popoviciu, avocat în Orșova;
16. în cerc. XVI Prigor: Dr. Ioan Sêrbu, candidat de profesor în Rudăria;
17. în cerc. XVII Bozoviciu: Iuliu Novac, avocat în Bozoviciu;
18. în cerc. XVIII Biserica-albă: Dr. Aurel Novac, avocat în Biserica-albă;
19. în cercul XIX Alibunariu: Dr. George Miclea, avocat în Alibunariu;
20. în cerc. XX Satul nou: Petru Tisu, avocat în Panciova.

2. Sinodul eparchial.

Membrii aleși pe periodul 1903—1906.

- I. cercul Valecaboului : *Andrieu Ghidiu* protopresbiter în Caransebeș.
Dr. Constantin Popasu, medic în Caransebeș.
Dr. Petru Mladin, medic cercual în Brebul.
- II. cercul Logoj : *Dr. George Popoviciu*, protopresbiter în Logoj.
Dr. Alesandru de Mocsonyi, proprietariu mare în Birchiș.
Coriolan Bredicean, avocat în Logoj.
- III. cercul Zgribesci : *Dr. Iosif Traian Badescu*, protosincel, asesor și secr. cons. în Caransebeș.
Dr. Stefan Petroviciu, avocat în Logoj.
Dr. Pompeiu Marcu, avocat în Logoj.
- IV. cercul Făget : *Sebastian Olariu*, protopresbiter în Făget.
Titu Hațeg, avocat în Logoj.
Dr. Pachomie Avramescu, deputat dietal și adv. în Logoj.
- V. cercul Coșava : *George Popoviciu*, paroch în Cliciova.
Alexiu Onișiu, jude la tribunalul reg. în Segedin.
Toma Haneșiu, comptabil în Făget.
- VI. cercul Buziaș : *Ioan Peța* protopresbiter în Buziaș.
Traian Barzu, asesor consist. pens. în Caransebeș.
Ioan Marcu, învățătoriu pens. în Bogșa-montană.
- VII. cercul Jebel : *Teodor Cioloca*, paroch în Șipet.
George Serb consilieriu aulic și deputat dietal în Budapesta.
Alexandru Lupu, colonel ces. și reg. în pens. în Viena.
- VIII. cercul Ghilad : *Ioan Pinciu*, protopresbiter în Ciacova.
George Breban, proprietariu mare în Ghilad.
Ioan Gruescu, învățătoriu în Cebza.
- IX. cercul Fizeș : *Luca Lazarescu*, preot în Ferendia.
Ioan Crăciunel oficial de poștă în Budapesta.
Achim Miloia, învățătoriu în Ferendia.
- X. cercul Vêrșet : *Traian Oprea*, paroch în Moldova-nouă.
Ioan M. Roșu, primariu orășănesc în Biserica-Albă.
Dr. Petru Zepencag avocat în Vêrșet.
- XI. cercul Iam : *Sofronie Avramescu*, paroch în Nicolinț.
Dr. Aureliu Novac, adv. în Biserica albă.
Dr. Ioan Manguica, medic în Oravița-montană.
- XII. cerc. Sasca-mont. : *Filip Adam*, protopresbiter în Iam.
Dr. Iuliu Tămășel, avocat în Sasca mont.
Petru Corcan, protopretor în Iam.
- XIII. cerc. Oravița-mont. : *Alesandru P. Popoviciu*, protopresbiter în Oravița-mont.
Ilie Trăilă, avocat în Oravița.
Dr. Ioan Nedelcu adv. în Oravița-montană.
- XIV. cercul Recița-mont. : *Dr. Petru Ionescu*, diacon, profesor de ped. în Caransebeș.
Ioan Budișian, avocat în Bogșa-montană.
Alesandru Crenian directorul casei de păstr. în Recița.
- XV. cercul Bogșa-mont. : *Maxim Popoviciu*, protopresbiter în Bogșa-montană.
Dr. George Dobrin, avocat în Logoj.
Dr. Cornel Petric, subjude reg. în Bogșa-mont.
- XVI. cerc. Caransebeș : *Filaret Musta*, archimandrit, vicariu eppesc în Caransebeș.
Zeno de Mocsonyi, proprietariu mare în Bulci.
Constantin Burdăia, președ. Com. de avere în Caransebeș.

- XVII. cerc. Teregova: *Dr. Iosif Olariu*, ieromonach prof. dir. la inst. teol. în Caransebeș.
Un mandat vacant.
Patriciu Drăgălina, prof. dir. la inst. pedag. în Caransebeș.
- XVIII. cercul Mehadia: *Mihail Popoviciu*, protopresbiter în Orșova.
Isaia Stoica de Hașeg, oficial în pens. în Caransebeș.
Dr. Ioan Popoviciu, avocat în Orșova.
- XIX. cercul Bozoviciu: *Spiridon Șandru*, presbiter, controlor diecesan, Caransebeș.
Iuliu Novac, avocat în Bozoviciu.
Iosif Stoianel, major c. și r. în pensiune.
- XX. cercul Satul-nou: *Trifon Miclea*, protopresbiter în Satul-nou.
Dr. Petru Penșa, adv. în Panciova.
Dr. George Miclea, adv. în Alibunari.

3. Consistoriul diecesan.

Președinte: Episcopul diecesan.

a) În senatul strâns bisericesc.

Asesori:

Ordinari:

Filaret Musta, archimandrit, vicariu episcopesc.
Dr. Iosif Traian Badescu, protosinعل.

Onorari:

Dr. Iosif Olariu, ieromonach, profesor diriginte la inst. teol. în Caransebeș.
Alecsiu Popescu, paroch în Bogșa-română
Alesandru Popoviciu, protopresbiter în Oravița.
Dr. George Popoviciu, protopresbiter în Logoj.
Mihail Popoviciu, protopresbiter în Orșova.
Maxim Popoviciu, protopresbiter în Bogșa-montană.
Nicolae Poșoviciu, paroch în Jupani.

b) În senatul școlar.

Ordinari:

Postul de ases. ordin. vacant.

Onorari:

Andrei Ghidiu, protopresbiter în Caransebeș.
Mihail Juica, paroch în Srediștea-mică.
George Pepa, paroch în Domașnea.
Patriciu Drăgălina, profesor diriginte la inst. ped. în Caransebeș.
Titu Hașeg, avocat în Logoj.
Ioan Marcu, învățătoriu în Bogșa-montană.
George Martinescu, avocat în Logoj.
Ioan Nedelcu, avocat în Buziaș.
Iosif Stoianel, major ces. și reg. în pensiune.

c) În senatul epitropesc.

Ordinariu:

Postul de asesor ordin. vacant.

Onorari:

Dr. Petru Barbu, presbiter, prof. de teologie în Caransebeș.

Teodor Cioloca, paroh în Șipet.

Ioan Pinciu, protopresbiter în Ciacova.

Spiridon Șandru, presbiter, controlor diecesan în Caransebeș.

Ioan Budințan, avocat în Bogșa-montană.

Constantin Burdia, președintele Comunității de avere în Caransebeș.

Iulian Ianculescu, directorul casei de economii în Logoj.

Alexandru Stancoviciu, director de bancă în Caransebeș.

Cancelaria consistorială

Secretariu: *Dr. Iosif Traian Badescu*, protosinel

Fiscal consistorial: *Dr. Ștefan Petrovicu*, avocat în Logoj, *Dr. Ioan Popovicu*,
advocat în Orșova.

Defensor matrimonial: *Dr. Ștefan Petrovicu*, adv. în Logoj.

Archivariu: *Dimitrie Popovicu*.

Cancelist I.: *Ilie Moaca*.

Cancelist II.: *Constantin Pêrvu*.

4. Oficiul de comptabilitate și de cassă

Controlor: *Spiridon Șandru*, presbiter.

Cassariu: vacant.

Esactor: *Ioan Lințu*.

5. Institutul teologic

Profesori:

Dr. Iosif Olariu, ieromonach, profesor diriginte.

Dr. Petru Barbu, presbiter.

Dr. George Dragomir.

George Petrescu, presbiter, propune tipicul și cântările bisericesti atât la institutul teologic cât și la cel pedagogic.

6. Institutul pedagogic

Profesori:

Patriciu Drăgălina, profesor diriginte.

Iosif Bălan, propune economia și la institutul teologic.

Enea Hodoș.

Dr. Petru Ionescu, diacon.

Dr. Constantin Popasu, propune igiena și la institutul teologic.

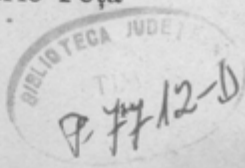
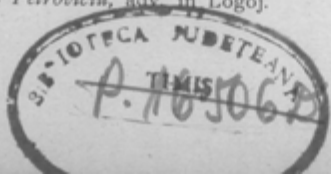
Antonie Sequens, propune muzica vocală și instrumentală la ambele institute.

7. Representanța fundațiunei Dimitrie Peța

Episcopul diecesan.

Fisc. cons. *Dr. Ștefan Petrovicu*, adv. în Logoj.

Un loc vacant.

8. Protopresbiteratele

Tractul Bisericei-albe.

Reședința protopresbiterală Iam. — Numărul sufletelor: 45.938.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Filip Adam*, protopresbiter.

Membri:

Vasile Iorga, paroh în Slatina.

Nicolae Otonoga, preot în Ciorda.

Sofronie Nediciu, preot în Bis.-Albă.

Sofronie Avramescu, par. în Nicolinț

Ioan Murgu, paroh în Sasca-montană

Membri suplenți:

Petru Danescu, paroh în Berliște.

Traian Oprea, par. în Moldova-nouă.

Comunele cu poșta ultimă, preoții și învățătorii:

Defensor matrimonial: Dr. Aureliu Novac, avocat în Biserica-albă.

Notariu: Stefan Draghiciu învățătoriu în Iam.

Berliște, *Berlistye*, (p. Jam). Petru Danescu, paroh. — Nistor Surlașiu, învă.

Berzasca, *Berzaska*, Arsenie Golumba, adm. paroh. — Ilie Ambruș învă.

Biserica-albă, *Fehértemplom*, Sofronie Nediciu, adm. paroh. — Traian Lazar, învă.

Bogodint, *Bogodincz*, (p. Szászabánya), Pavel Vișan, adm. par. și învă.

Cărbunariu *Kohldorf*, (p. Szászab.), Ioan Gropșan, paroh, Ioan Muntean, învă.

Carlsdorf, filie la Moldova-nouă împreună cu Padina-Mateiu.

Ciorda, *Csorda*, (p. Jam), Nicolae Otonoga, adm. paroh. — Aureliu Novac, învă.

Ciuchici *Csukics*, (p. Rakasdia), Iosif Paunoviciu și George Lința adm. par. —

Jivan Belca, și Constantin Petra, învă.

Coronini, (p. O-Moldova), post de preot vacant. — Gavrilă Băiaș, învă.

Gornea-Liubcova, *Gornya-Ljubcova*, (p. Szikevicza) Parohia vacantă — I.

Megeleșiu, învă.

Iam, Filip Adam, protopresb. — Stefan Draghiciu, învă.

Iertof, *Heuerdorf*, (p. Vrâny), Teodor Panciovan, adm. par. Cornel Panciovan cap. — Vasile Miclea, învă.

Iladia, (p. Rakasdia), Simeon Luca, paroh, Iosif Ania paroh, Adam Popoviciu, preot iubil. — George Verca și Mateiu Milencoviciu, învă.

Macoviște, *Makovistye*, (p. Rakasdia) Pavel Brinzeiu, paroh. — Simeon Olariu, învă.

Mircovaș, (p. Temes Kutas), Parohia vacantă, George Daina învă. prov.

Moldova-nouă, (Boșneag) *Uj-Moldova*, Traian Oprea, par., Aurel Popovici cap. prov. — Romul Bortoș și Valeriu Popoviciu învă.

Năidaș, *Naidas*, (p. Fehértemplom), Grigore Sporea, adm. par. — Petru Muntean, capelan. — Dănilă Pitic, Nicolae Săcaci, învă.

Nicolinț, *Nikolincz*, (p. Rakasdia), Sofronie Avramescu, paroh. — Vichentie Vinca, adm. par. — George Truia învă.

Padina-Mateiu, filie la Moldova-nouă, administrată prov. prin Aurel Popoviciu capelan în Potoc. — Sofronie Mărșiu, învă.

Petrila, *Petrilova*, (p. Rakasdia), George Simu, paroh. — Traian Bosică, învă.

Pojejena-rom., (p. Szerb-Pozsezsena) Alexandru Blasiu, adm. par. — Ioan Lariu, învă.

Potoc, Nicolae Popoviciu, paroh., Aurel Popoviciu cap. — Dimitrie Dogariu, învă.

Răcășdia, *Rakasdia*, Ioan Luca, paroh. — Iacob Muntean și Simeon Ciulin, adm. par.,

Aureliu Ciulin, cap. — Emilian Novacoviciu, învă. Un post vacant.

Rusova-nouă, *Uj-Rusova*, (p. Rakasdia) Nicolae Băiaș preot și învă.

Rusova-veche, *Ó-Ruszo*, (p. Rakasdia), Vichentie Balea, paroh. — Ilie Muia, învă.

Sasca-montană, *Szászabánya*, Ioan Murgu, paroh. — Nicolae Mircea, Filip Băiașiu

și Constantin Dăneți învă.

Sasca-rom., *Román-Szászka*, (p. Szászabánya) George Mihailoviciu, adm. par. — Traian Secoșan învă. prov.

Slatina, *Szlatina*, (p. Szászkaánya) Teodor Iorga, preot iubilat. — Vasile Iorga, paroch. — Nistor Trandafir, inv.
 Soelari, *Szokolar*, (p. Rakasdia), Adam Preda, preot iub. — Simion Nediciu, par. — Dimitrie Petroviciu, inv.
 Sichevita, *Szikevicza*, (p. Szikevicza), Vasile Blăşiu, administr. parochial — Titus Fărcaşiu, inv.
 Şuşca, *Szuska*, (p. Belobreszka), parochia vacantă, se administrează de preotul din Pojejena-rom. — Nicolae Noroi, inv.
 Vraniu, *Vrány*, (p. Vrány), Iosif Muntean şi Iosif Tămăşel, parochi. — Nicolae Balmez, capelan. — Iosif Ciulin şi Nicolae Lungu, inv.
 Vraniuţ, *Vranynucz*, (p. Rakasdia), Iosif Bălu şi George Băiăş, adm. par. — Corneliu Lazăr, inv.

Tractul Bogsei-Montane.

Reşedinţa protopresbiterală Bogşa-Montană. — Numărul sufletelor 35.179.

Scaunul protopresbiteral.

Preşedinte: *Măcsim Popoviciu*, protopresbiter.

Membrii:

Ioan Popoviciu sen. par. în Bogşa-rom.	Ioan Stoica, paroch în Ezeriş
Ilie Balanescu, preot em. în Văliug.	Petru Popescu, paroh în Văliug.
Iuliu Bumbescu, preot în Ţerova.	Lazar Bălean, paroh în Docnecea.

Membrii suplenţi:

Coriolan Zuiac, paroch în Vasiova.
 Teodor Şandru, paroch în Doclin.

Defensor matrimonial: Dr. Aurel Oprea, avocat în Bogşa-montană.
Notariu: Ioan Marcu, inv. pens. în Bogşa-montană.

Comunele cu posta ultimă, preoţii şi învăţătorii:

Barbosul, *Barbosz*, (p. Raffna), Parochia vacantă. — Nicolae Popoviciu, inv.
 Biniş, (p. Rom.-Bogsán), Solomon Andreescu, adm. par. — Vasile Bojinca inv. — Iuliana Firca măritată Bojinică, învăţătoare.
 Bogşa-montană, *N.-Bogsán*, Măcsim Popoviciu, protopresbiter. — Ioachim Perian, inv. prov.
 Bogşa-română, *R.-Bogsán*, Ioan Popoviciu senior şi Alecsie Popescu, parochi. — Ioan Popoviciu junior administrator paroch. — Iancu Işfan Stan capelan. — Miron Popoviciu şi Dimitrie Pruneş, inv.
 Călnic, *Kőlnik*, (p. Kölnik), Petru Ieremia, paroch. — Iosif Ieremia, adm. paroch. — Sofronie Andriţoiu, inv. — Maria Drăgan învăţătoare.
 Cuptoare, *Kuftorc*, (p. Resicza), administ. paroch şi învăţătoriu Mihaiu Belcea.
 Dezesci, *Dezest*, (p. Furlog), Ioachim Meda, adm. paroch. — Ioan Crăciun inv. prov.
 Doclin, *Doclin*, (p. Királykegye), Teodor Şandru, paroch; Pavel Drăgan, adm. par. — Ermil Băiăş inv. prov.
 Dognecea, *Dognácska*, (p. Dognácska), Lazar Bălean, par. — Lazar Ciorman, inv.
 Doman, (p. Resicza), Ioan Oprea, administrator paroch. — Aurel Gherguţia inv.
 Duleu, *Duleo*, (p. Duleo), Nestor Damşa, adm. paroch. — Romul Crainicescu inv.
 Ezeriş, *Ezeres*, (p. Nemet-Bogsán), Mihaiu Ieremia, paroch emerit; Ioan Stoica şi Ioachim Jurca, parochi. — Iancu Străin inv.
 Fizeş, *Füzes*, (p. Királykegye), Simeon Popa şi Iosif Crăciunel, adm. par. — Ioan Cotêrlă şi Simeon Tomescu învăţători.
 Fărliug, *Furlog*, (p. Furlog), Aureliu Avramescu, adm. par., — Dimitrie Pirtea inv.

Iersig, *Jerszeg*, (p. Jerszeg), parochia vacantă. — Iosif Groza inv.
 Jidovini, *Zsidovin*, (p. Zsidovin), Alexandru Ogerlaci paroch. — Danilă Popoviciu, învățătoriu.
 Moniom, *Monió*, (p. Kölnik), parochia vacantă. — Ioan Ivan, inv.
 Ocna de fer, *Vaskő*, (p. Német-Bogsán), Constantin Paușan, administr. paroch. — Dim. Isvernicean inv.
 Ramna, *Raffna*, (p. Raffna), Ioan Pincu, adm. paroch. — Romul Ancușă, inv.
 Recița-montană *Resiczabánya*, (p. Resiczabánya), Ioan Popoviciu, paroch. — Postu inv. vacant.
 Recița-română, *R-Resicza*, (p. Resicza), Mateiu Bălan, administr. paroch. — Stefan Albu, inv.
 Soceni, *Szócény*, (p. Resicza), Traian Stoica, adm. paroch; Antoniu Foișă, capelan. — Ioan Dorca inv.
 Surducul-mare, *Nagy-Szurduk*, (p. Királykegye), Ioan Biruescu, administrator paroch,
 Nicolae Șola, învăț. subst.
 Târnova, (p. Resicza), Ioan Turnea, paroch; o parochie vac. — Petru Dalea inv.
 Terova, *Czerova*, (p. Resicza), Iuliu Bumbescu, administrator paroch. — George Petroviciu, inv.
 Valeamare-Pogănesci, *Valeamare-Pogănest*, (p. Duleo), Trăian Călțun adm. parochial.
 Post inv. vacant.
 Valea-paii, (p. Raffna), Emil Stoian, paroch. — Cornel Crainicescu inv.
 Văliug, *Ferenczfalva*, (p. Ferenczfalva), Petru Popescu administrator par. Ilie Balanescu emerit. preot. — Vasile Mareșescu, inv.
 Vasiova, *Vasziova*, (p. Német-Bogsán), Coriolan Zuiac, par. — Serafin Jurca, inv.
 Vermeș, (p. Vermes), Augustin Aldan, paroch și învățătoriu.

Tractul Buziașului

Reședința protopresbiterală Buziaș. — Numărul sufletelor 29.470.

Scaunul protopresbiteral

Președinte: Ioan Pepa, protopresbiter.

Membrii:

Nicolae Iancoviciu, preot în Buziaș.	Vincentiu Murariu, preot în Racovița.
Georgie Lupșă, preot în Blajova.	Ioan Bărbosu, preot în Sacoșul-turc.
Teodor Cioloca, paroch în Șipet.	Ioan Popoviciu, paroch în Opațița.

Membrii suplenți:

Iuliu Colojoară preot în Denta.	Avram Ciocoiu, preot în Vucova.
<i>Defensor matrimonial</i> : Paul Rotariu, avocat în Timișoara.	
<i>Notariu</i> : Ioan Folea inv. în Sacoșul-turcesc.	

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Berini, *Berény*, (p. Liebling), Ioan Stefan, adm. par. — Ioan Prohab inv.
 Berecuța, filie la Birda. — George Usonescu, inv. subst.
 Birda, (p. Birda), Ioan Mărgineanțu, adm. paroch. — Vasilie Stoica inv.
 Blajova, *Balázsfalva*, (p. N-Köveres), Georgiu Lupșă, adm. par. — Petru Bulgia, inv.
 Buziaș, (p. Buziás), Ioan Pepa, protopresbiter. — Nicolae Iancoviciu, adm. par. — Ioan Ciurciu, inv.
 Cadar, *Kádár*, (p. Végvár), Eugeniu Georgiu, adm. par. — Alesandru Lazar, inv.
 Căpăt, *Kepés*, (p. Szinérszeg), Nicolae Iancoviciu, paroch.
 Cerna, *Cserna*, (p. Liebling), Alecsandru Ioanoviciu paroch. — Iuliu Putcoviciu, inv.
 Chevereșul-mare, *Nagy-Köveres*, (p. N-Köveres), Ioan Chișoan, paroch. — George Popescu, adm. par. — George Pervu învățătoriu, Iuliana Popoviciu, învățătoare.
 Drăgșina, (p. N-Köveres), Ioan Buliga, paroch. — Valerie Bălan, inv.
 Dubos, *T-Doboz*, (p. Végvár), Isaia Suru, paroch. — George Cigiv, inv.

Folia, *Folya*, (p. Folya), Dimitrie Şandru, paroch. — Petru Savi inv.
 Hitiş, *Hittiyás*, (p. Buziás) Georgiu Ciocoiu, adm. par. — Nicolae Jancoviciu inv. subst.
 Icloda, *Ikloda*, (p. Török-Szákos), Ioan Gherga, adm. par. — Ioan Borlovan, inv. substitut.
 Jebel, *Zsebely*, (p. Zsebely), Ioan Ionescu, paroch. — Teodor Pocan, adm. par. — Gregoriu Paliciu inv., Nicolae Danciu, inv., Persida Bărean măr. Raşa inv. învăţătoare.
 Opaţiţa, *Opaticza*, (p. Detta), Ioan Popoviciu, paroch. — Mihai Jumanca inv.
 Racoviţa, *Rakovicza*, (p. Buziás), Vichentie Murariu, adm. par. — Antonie Peia inv.
 Sacoşul-turcesc, *Török-Szákos*, (p. Török-Szákos), Ioan Bărbosu, adm. par. — Moise Alexiu cap. — Ioan Folea, inv.
 Sacoşu-ung., *Magyar-Szákos*, (p. Magyar-Szákos), Aureliu Magheţiu paroch. — George Popoviciu, adm. par. — George Magheţ, inv., Sofia Băiaş, inv.
 Sân-George, flie la Birda.
 Sculea, *Szkulya*, (p. Gattaja), Constantin Doboşan, adm. par. — Nicolae Benghia, inv.
 Silagiu, *Szilás*, (p. Buziás), parohie vacantă. — Ignatie Petroviciu, inv.
 Sinersig, *Szinerszeg*, (p. Szinérsg), Vichentie Pirtea adm. par. Nicolae Crăciun, preot em. — Octavia Pirtea inv.
 Sipet, (p. Sipet), Teodor Cioloca şi Nicolae Stoia, parochi. — Teofan Dobren, inv., Elena Nedelcu învăţătoare.
 Sirbova, *Szirbova*, (p. Bakovár) Ilie Gherban, adm. par. — Aureliu Popescu inv.
 Şoşdia, (p. Moriczföld), Emiliu Georgiu, paroch. — Traian Cherla, inv.
 Stamora-rom., *Rom.-Szlamora*, (p. Liebling), Valeriu Petroviciu, paroch. — Teodor Putcoviciu inv.
 Uliuc, *U lak*, (p. Medves), Ilie Cocoş, paroch. — Constantin Radu, inv.
 Unip, (p. Medves), parohie vacantă. — Iosif Nanu, inv. ş.
 Vucova, *Vukova*, (p. Niezkifalva), Avram Ciocoiu, paroch. — Iulian Cărmu, inv.

Tractul Caransebeşului.

Reşedinţa protopresbiterală Caransebeş. — Numărul sufletelor 53.852.

Scaunul protopresbiteral.

Preşedinte: *Andrei Ghidiu*, protopresbiter.

Membrii:

Nicolae Ionescu, preot în Iaz.	Iuliu Musta preot în Glimboca.
Ioan Meda, preot în Valeadeni.	George Popoviciu, preot în Zăgujeni.
Ioan Stoian, paroch în Caransebeş.	Eliseiu Drăgălina, paroch în Borlova.

Suplenţi:

Petru Domil, preot în Buceoşniţa.	Ioan Velovan, paroch în Ohababistra.

Comunele cu posta ultimă. preoţii şi învăţătorii:

Defensor matrimonial: Dr. Petru Barbu, profesor de teologie.

Notariu: Ioan Stoian, paroch în Caransebeş.

Apadia, (p. Delinyest), Nicolae Cornean adm. par. — Mihail Simu, inv.
 Armeniş, *Örményes*, (p. Temes-Szlatina), Ilie Pepa, paroch. — Ioan V. Miklosy, inv. — Sofia Faur, inv.
 Bolvaşniţa, *Bolvasnicza*, (p. Körpa), Vasile Usonescu, par. — Ioan Gergulescu, inv.
 Borlova, (p. Karánsebes), Eliseiu Drăgălina, paroch. — George Neamţu inv. Elis.
 Belcota învăţătoare.
 Brebul, *Prebul*, (p. Nagy-Zorlencz), Teodor Popoviciu par. — Florea Ivan inv.
 Buchin, *Bukin*, (p. Körpa), Romul Tinca, adm. par. — Moise Fiat, inv.
 Buceoşniţa, *Bukosnicza*, (p. Körpa), Petru Domil, preot, Pantelemon Domil, capelan.
 — Petru Suru, inv. subst.

Caransebeș, *Karánsebes*, Andreiu Ghidiu, protopresb. — Ioan Stoian, paroch. — George Buru, capelan protopresbiteral. — Nicolae Velcu, învățătoru, Elena Biju, învățătoare.

Cârpa, *Körpa*, (p. Körpa), Nicolae Usonescu, capelan. — Zacharie Gabriel, învă. Cicieni, *Csikleny*, (p. Karánsebes), filie la Dalci. Cireșa, *Csiresa*, (p. Nándorhegy), Ioan Popoviciu, paroch. — Mihail Bobiș, învă. Ciuta, *Csutla*, (p. Karánsebes), Ioan Radoiu, adm. par. — Valeriu Ionescu, învă. Crâjma, *Kröcsma*, (p. Nándorhegy), Andreiu Jucos, adm. par. — G. Francescu, învă. Dalci, *Dálc*, (p. Karánsebes), Ioan Jula, adm. par. — Ioan Borlovanu, învă. Delinesci, *Delinyest*, (p. Delinyest), Teodor Muntean, adm. par. — Dimitrie Iacobescu, învă.

Feneș, *Fényes*, (p. Teregoa), Luca Paica, adm. par. — Mih. Copocean, învă. Ferdinandsberg, *Nándorhegy*, (p. Nándorhegy), filie la Cireșa. Glimboca, *Glimboka*, (p. Nándorhegy), Iuliu Musta, adm. par. — Virgil Stefanigă, învă. Goleț, *Golecz*, (p. Körpa), filie la Buceoșnița. — Florea Băcilă, învă. Iaz, (p. Karánsebes), Nicolae Ionescu, adm. par. — Petru Lucaci, învă. Ilova, *Illova*, (p. Temes-Szlatina), Nicolae Jurca, adm. par. — George Tatu, învă. Jupa, *Zsuppa*, (p. Karánsebes), Patriciu Radoiu, paroch. — Macsim Dalea, învă. Maciova, *Macsova*, (p. Szákul), post de preot vacant. — George Lipovan, învă. Mal, (p. Nándorhegy), filie la Crâjma. — Mihai Petroviciu, învă. Marga, (p. Ruszkabánya), Nic. Ivanescu, paroch. — Iosif Olariu, învă., Emilia Olariu, învă. Mărul, *Mörul*, (p. Nándorhegy), Dimitrie Popoviciu, adm. par. — Pavel Tismonariu, învă. substitut.

Mutnicul-Mare, *Nagy-Mutnik*, (p. Zaguzsén), Ioan Bogdan, adm. par. Ioan Roșca, învă. Obreja, *Obrezsa*, (p. Karánsebes), Pantelimon Domil, adm. par. — Pavel Sêrbu, învă. Ohababistra, (p. Nándorhegy), Ioan Velovan, paroch. — Iosif Suba, învă. Ohabamutnic, *Ohába-Mutnik*, (p. Zaguzsén), Ioan Lăpăduș, paroch. — Toma Suru, învă.

Ohabița, *Ohabicza*, (p. Delinyest), Ioan Muntean preot și învă. Peștere, *Pestyere*, (p. Szákul), Romul Jurchescu, paroch. — Ioan Stan, învă. Petroșnița, *Petrosnicza*, (p. Körpa), Ilie Popoviciu, adm. par. — Nistor Stoichescu, învă. Poiana, *Pojána*, (p. Karánsebes), Florea Cioloca, paroch. — V. Oltean, învă. Prisaca, *Priszaka*, (p. Zaguzsén), Ioan Lața paroch. — Dionisie Popoviciu, învă. Prisian, *Priszian*, (p. Körpa), filie la Buchin. Rueni, *Rüeni*, (p. Karánsebes), Nicolae Cojocariu, adm. par. — George Rădoi, învă. Rugi, *Ruzs*, (p. Karánsebes), Petru Suru, paroch. — George Frana, învă. Ruginosu, *Ruzsinosz*, (p. Zaguzsén), Vasile Corneanu, adm. par. — Pavel Jurchescu, învă.

Rusca, *Ruszka*, (p. Teregoa), Ioan Sêrbu, adm. par. — Ioan Humița, învă. Rusberg, *Ruszkabánya*, (p. Ruszkabánya), Ioan Velovan, adm. par. — Simeon Botescu, învă. — Un post de învă. vacant.

Ruschița, *Ruszkicza*, (p. Ruszkicza), filie la Rusberg. Sadova-nouă, *Uj-Szádova*, (p. Temes-Szlatina), George Ivaniciu, adm. par. — George Tomescu, învă.

Slatina-mică, *Temes-Szlatina*, (p. Temes-Szlatina), filie la Sadova-nouă. — Simeon Șandru, învă.

Teregoa, (p. Teregoa), Ioan Bogoeviciu și Pavel Șandru, adm. par. — Ilie Micicoi, învă. subst. Areti Dunei, învățătoare.

Turnul, (p. Karánsebes), filie la Rueni.

Valeaboului, (p. Karánsebes) Valeriu Nicolaeviciu, adm. par. — Grigorie Lața, învă. Valeadeni, (p. Delinyest), Ioan Meda, adm. par. — Ioachim Meda, capelan. — George Cătană, învă.

Valeamare, (p. Nándorhegy), filie la Voislova.

Valișora, (p. Körpa), Florea Suru, adm. par. — Nicolae Têrziu învă. subst.

Vamamarga, (p. Ruszkabánya), filie la Marga.

Var, (p. Karánsebes), Nicolae Bistreanu, adm. par. — Eliseiu Știopu, învă.

Vérciorova, *Vercserova*, (p. Körpa), Martin Vernichescu, paroch. — Ioan Benghia, inv. substitut.

Voislova, *Vóiszlova*, (p. Nándorhegy), Traian Balea, adm. par. — Ales. Bijan, inv. substitut.

Zăvoiu, *Zavoi*, (p. Nándorhegy), filie la Cireșa.

Zăgujeni, *Zaguzsén* (p. Zaguzsén), George Popoviciu, adm. par. — Nicolae Cornean, inv.

Zervești, *Szervesty*, (p. Karánsebes), Ioan Jucos, adm. par. — Amos Tulea, inv.

Slagna, *Szlagna*, (p. Karánsebes) Nichifor Lazar adm. paroch, Solomon Negrei, inv.

Tractul Ciacovei

Reședința protopresbiterală Ciacova. — Numărul sufletelor 17,951.

Scaunul protopresbiteral

Președinte *Ioan Pinciu*, protopresbiter.

Membrii:

Aurel Drăgan, paroch în Ghilad.

Pavel Iancu, preot în Obad

Iustin Cotta, preot în Giulvez.

Pavel Cimponeriu, preot în Cebza.

Petru Cherla, preot în Banloc.

Nicolae Popa, paroch în Feni.

Membrii suplenți:

Teodor Petcu, preot în Banloc.

Zaharie Dina, paroch în Partoș.

Măcsim Bocan, paroch în Ghilad

Un loc vacant.

Defensor matrimonial: Vincențiu Pop, avocat.

Notariu: Corneliu Marcu, preot în Tögir.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Banloc, *Bánlak*, (p. Bánlak), Teodor Petcu, administrator paroch. — Petru Cherla administrator paroch. — Petru Borcan, inv. Ana Urdărian învățătoare, Nicolae Ioan inv.

Cebza, *Csebza*, (p. Csákova), Pavel Cimponeriu administrator paroch; Gheorghe Treta administrator paroch. Ioan Gruescu, inv.

Ciacova, *Csákova*, (p. Csákova), Ioan Pinciu protopresbiter. — Ioan Gruescu inv. Denta, (p. Denta), Silviu Colojoară paroch. — Ioan Doboșan, inv.

Foen, *Fény*, (p. Fény), Nicolae Popa par. — Procopiu Șimian învăț.; Ana Lazaroviciu mărit. Șimian, învățătoare.

Gaiul-mic, *Kis-Gaj*, (p. Német-Sztámora), Zacharia Lațcu, administr. paroch. — Ioan Stoia, inv.

Ghilad, *Gilad*, (p. Gilad), Aureliu Drăgan, paroch, — Măcsim Bocan paroch, — o paroch, vac. — Iosif Badescu inv. — Marta Diaconoviciu, învățătoare.

Giulvez, *Gyülvész*, (p. Gyülvész), Iustin Cotta, administrator paroch. — Stefan Alexa inv., postul de învățătoare vacant.

Lighet, *Liget*, (p. Zsebely), Nicolae Ghercia, par. — o parohie vacantă — Petru Arnăut inv.

Macedonia, (Csákova), Ioan Tinca, paroch. — Simeon Miloș, inv.

Obad, (p. Csákova), Pavel Iancu adm. paroch, — Petru Bandu, inv.

Omor, (p. Denta), Alesandru Luchiciu, administrator paroch. — Postul inv. vacant.

Partoș, *Pártos*, (p. Bánlak) Zacharie Dina, paroch. — Petru Doboș, inv.

Petroman, *Petromány*, (p. Csákova), Vichentie Goițiu, administrator paroch. — Petru Ferențu, inv.

Tögir, *Togyér*, (p. Gyér), Corneliu Marcu, administrator parochial. — Ioan Belciu, inv.

Tolvadia, (p. Tolvádia), Ioan Coșariu paroch. — Eftimie Crașovan, învăț.

Voiteg, *Vojték*, (p. Vojték), Stefan Teran, administrator paroch. — Alesandru Teran, inv.

Tractul Făgetului.

Reședința protopresbiterală Făget. — Numărul sufletelor 27.125.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Sebastian Olariu*, protopresbiter.

Membrii:

George Popoviciu paroh în Cliciova. Ioan Sudreșan preot în Coșteiu. Ioan Daminescu, paroh în Gladna-m.	Porfir Petroviciu, preot în Furdia. Dimitrie Iosof, preot în Bujor. Antoniu Angel, preot în Coșava.

Membrii suplenți:

Un loc vacant.	Virgil Lugoșan, preot în Botinești.

Defensor matrimonial: Dr. Ioan Popoviciu adv. în Făget.

Notariu: Traian Unipan învătătoriu în Făget.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Balosești, *Ballosest*, (p. Facset), filie la Jupanesci.
 Băsești, *Baszest*, (p. Facset), Damaschin Iclozan paroh. — Ilie Jumanca înv. subst.
 Bătesci, *Batyst*, (p. Facset), Romul Raduloviciu adm. par. — Nicolae Popoviciu înv.
 Bichigi, *Bikiș*, (p. Facset), Traian Borduz, paroh. — Patriciu Miculeș înv.
 Birna, (p. Bozsúr), Vasilie Ionescu adm. par. — Ioan Eva înv. prov.
 Botesci, *Botyest*, (Bozsúr), filie la Juresci.
 Botinesci, *Bottinyest*, (p. Bozsúr), Virgiliu Logojan, adm. par. — Postul înv. vacant.
 Brănesci, *Branyest*, (p. Facset), George Gârbacia adm. par. și înv. subst.
 Breazova, (p. Kossava), Ioan Alesandrescu adm. par. — Stefan Iancoviciu, înv. subst.
 Bucovești, *Bukovecz*, (p. Bozsúr), Alecsandru Popoviciu, paroh. — Ioan Terfalóga înv. prov.
 Bujor, *Bozsúr*, (p. Bozsúr), Dimitrie Iosof adm. par. — Simeon Lațcu înv. prov.
 Cliciova, *Klicsova*, (p. Bet'enháza), George Popoviciu paroh. și Ioan Stefanovici cap. — Petru Oprițescu înv.
 Coșava, *Kossava*, (p. Kossava), Antoniu Angel, adm. par. — Aureliu Angel înv.
 Coșavița, *Kossovicza*, (p. Kossava), filie la Homojdia.
 Coșteiu, *Felső-Kostéf*, (p. Kossava), Ioan Sudreșan, adm. par. — Andrei Rachitovan înv.
 Crivina, *Felső-Krivina*, (p. Kossava), Parochia și postul înv. vacant.
 Curtea, *Kurtya*, (p. Kurtya), Filimon Titel, adm. par. — Ioan Caba înv.
 Drăgsinești, *Dragszinyest*, (p. Facset), filie la Mutnicul-mic
 Drinova, (p. Lugos), George Rabagia, adm. par. și înv.
 Făget, *Facset*, (p. Facset), Sebastian Olariu, protopresb. — Inocențiu Bogdan cap. protopresb. — Traian Unipan înv.
 Fărășești, *Forasest*, (p. Kossava), Nicolae Gherga adm. paroh și înv.
 Furdia, (p. Nadrág), Simeon Logojan și Porfir Petroviciu, adm. par. — Vasile Brașovan, înv.
 Gladna-română, *Román-Gládna*, (p. Facset), Ioan Daminescu, paroh. — Ioan Neagu, cap. — Constantin Velcu înv.
 Gladna-montană, *Nemet-Gládna*, (p. Facset), filie la Gladna-română.
 Goizesci, *Goizest*, (p. Kossava), filie la Romanesci.
 Hauzesci, *Hauzest*, (p. Nadrág), filie la Furdia. — Vasilie Olariu înv.
 Homojdia, *Homoșdia*, (p. Kossava), Ioan Fărăș, preot și învățătoriu.
 Jupanesci, *Zsuppunyest*, (p. Facset), Iosif Unipan adm. par. și înv.
 Juresci, *Zsurest*, (p. Bozsúr), parochia vacantă. — Avram Stepanescu înv.
 Luncani, *Lunkany*, (p. Tomest), Ioan Iclozan, preot — Mihaiu Brezovan, înv.
 Margine, *Marzsina*, (p. Kossava), Serafin Băian, paroh. — Simeon Ionașiu, înv.

Mutnicul-mic, *Kis-Mutnik*, (p. Facset), parochia vacantă. — Ianăș Belciu inv.
 Nemeșesci, *Nemesest*, (p. Kossava), filie la Coșava. — Ioan Cristescu inv. subst.
 Petrósa, *Petrosza*, (p. Kossava), Parochia și postul de inv. vacant.
 Poeni, *Pojén*, (p. Kossava), Parochia și post. inv. vacant.
 Pogănesci *Poganyest*, (p. Lugos), parochia vacantă. — George Dragoi inv. prov.
 Povêrgina, *Poverzsina*, (p. Facset), Parochia vacantă. — Vichentie Vincău, inv. subst.
 Romanesci, *Romanyest*, (p. Kossava), Teodor Baianțu, paroch. — Ioan Gander inv.
 Sarazani, *Szarázány*, (p. Bozsúr), Iosif Olariu, adm. par. — Ioan Mărgan, inv. prov.
 Seceni, *Szecsény*, (p. Bozsúr), parochia vacantă.
 Sintesci, *Szintyest*, (p. Facset), Partenie Mateiu, paroch. — Traian Mihai'oviciu inv.
 Sudriaș-Jupani, *Szudriás-Zsuppany*, (p. Bozsúr), Nicolae Popoviciu, adm. paroch.
 Dimitrie Tatar capelan. — Dimitrie Stepanescu, inv. — Ioan Toma inv.
 Surducul-mic, *Kis-Szurduk*, (p. Bozsúr), Nicolae Brândeu, paroch. — Trifon Ardelean inv.
 Susani, *Szuszány*, (p. Bozsúr), Samson Petric, adm. par. — Ioan David inv.
 Temeresci, *Temerest*, (p. Facset), Nicolae Miloș, paroch. — Nicolae Cibian capelan. — George Borlovan, inv. subst.
 Tomesci, *Tomest*, (p. Tomest), Aureliu Barboniu adm. par. și inv.
 Zolt, *Zold*, (p. Facset), Romul Furdul, adm. par.
 Zorani, *Zorány*, (p. Kossava), filie la Margine.

Tractul Lugojuului

Reședința protopresbiterală Logoj. Numărul sufletelor 28,184.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: Dr. George Popoviciu, protopresbiter.

Membrii:

Iosif Tempea, preot în Logoj.	Nicolae Groza, preot în Gavojdia.
Ioan Hora, paroch în Satul-mic.	Mateiu Ignea, paroch în Logoj.
Nic. Sciopone, preot în Remetea-Pogă.	

Membrii suplenți:

Ioan Popoviciu preot în Honoricu.	Nicolae Birăescu, preot în Logoj.
<i>Defensor matrimonial</i> : Ioan Nedelcu, avocat.	
<i>Notariu</i> : Vacant.	

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Boldur, (p. Lugos), Vasile Voda administrator paroch. — Atanasie Aldan, inv.
 Căvâran, *Kavarán*, (p. Szákul), Eftimie Lăpăduș par. — Damaschin Daicoviciu, inv.
 Cireșiu, *Cerestemes*, (p. Kricsova) Nicolae Jurca, paroch. — Post. inv. vacant.
 Criciova, *Kriciova*, (p. Kricsova), Ioan Pușcan, adm. par., Ioan Stroca, cap. — Nicolae Drăgălina inv.
 Crivina, *Krivina*, (p. Kricsova), Pavel Popoviciu, administrator paroch.
 Dragomiresci, *Drăgomiresti*, (p. Furlog), Ioan Jurca preot. — Postul inv. vacant.
 Gavojdia, (p. Gavosdia), Nicolae Groza și Moise Blidariu, administrator paroch. — Nicolae Groza, capelan. — Post. inv. vacant.
 Harmadia, (p. Lugos), Eugeniu Căltun, administrator paroch și învățătoriu.
 Herendesci, *Herendjest*, (p. Lugos), Corneliu Biro, preot. — Alexandru Novac inv.
 Hezeriș, (p. Bethlenháza), Traian Gașpar, preot și inv.
 Hodoș, (p. Lugos), Simeon Blajovan, adm. paroch. — Nicolae Crăciun inv.

Honorici, *Honoris*, (p. Lugos), Ioan Popoviciu adm. par. — Ioan Stanescu inv. prov.
 Jdioara, *Zsidóvár*, (p. Gavosdia), George Vior, preot. — George Baltean, inv.
 Jena, *Zsena*, (p. Gavosdia), George Coşariu, administrator paroch. — Iuliu Ioanovicu, inv.
 Logoj, *Lugos*, Dr. George Popoviciu, protopresbiter, Nicolae Birăescu, Iosif Tempea, adm. par. O parochie vac. — Ioan Vidu, George Joandrea, Constantin Liuba, Alexandru Onaie inv. Sofia Florescu, Eva Ogrin, Eugenia Iovescu, învățătoare.
 Logojel, *Lugoshely*, (p. Lugos), Ioan Chevereşan, administrator paroch. — Ioan Bontilă, adm. paroch, Constantin Chevereşan, cap. — Petru Costescu, inv.
 Măguri, *Magur*, (p. Lugos), Iulian Balangean, preot și inv.
 Nădrag, *Nadrág*, (p. Nadrág), filie la Gavojdia.
 Oloşag, *Ollóság*, (p. Lugos), Parochia vacantă. — Constantin Popoviciu inv.
 Remete-Pogănici, *Remete-Pogănest*, (p. Furlog), Nic. Scio pone, adm. par. — Const. Lădăriu, inv.
 Sacul, *Szákul*, (p. Szákul), Aurel Spătan, adm. paroch. — Vasile Tărian, inv.
 Satul-mic, *Satmic*, (p. Lugos), Ioan Hora, paroch. — George Sêrbu, inv.
 Scăiuş, *Szkeus*, (p. Furlog), Solomon Petrescu, administrator paroch. — Vasile Stămurean inv.
 Selbăgel, *Szilváshely*, (p. Gavosdia), Marian Groza preot. — A. Aldan inv.
 Silha, *Szilha*, (p. Szapárfalva), Isaia Popoviciu paroch. — Ioan Stan, inv.
 Tapia, *Tápia*, (p. Lugos) parochia vacantă. — Postul de învățătoriu vacant.
 Tincova, *Tincova*, (p. Szákul), Dionisie Popoviciu, administrator paroch. — Arsenie Voscinaru, inv.
 Visag, *Viszág*, (p. Duleo), Ión Sfêrcociu, preot. — George Pascu, inv. subst.
 Zgribesci, *Zgribest*, (p. Szákul), Parochia vacantă. — Romul Ioanovicu, inv. subst.
 Zorlenţul-mare, *Nagy-Zorlencz*, (p. Nagy-Zorlencz), Iacob Dabiciu, paroch. — Antonie Atnăgia, adm. par. — Constantin Novac și Nicolae Gavrilă inv.
 Zorlenţul-mic, *Kis-Zorlencz*, (p. Nagyzorlencz) Petru Bêlu, preot și învăț.

Tractul Mehădiei.

Reședința protopresbiterală Mehădia. Numărul sufletelor 65.718.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Mihail Popoviciu*, protopresbiter.

* Membrii :

Vasile Popoviciu, preot în Pecenișca.	Const. Vlăducean, preot în Plugova.
Iosif Câmpean, preot în Prigor.	Trei locuri vacante.

Membrii suplenți:

Pavel Chimbir, par. în Șopotul-vechiu.	Vasile Popoviciu, preot în Pătaș.
Două posturi vacante.	

Defensor matrimonial : Nicolae Novacovicu, adm. par. în Gêrbovêt.
Notariu : vacant.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii :

Bănia, (p. Bozovics), O parochie vacantă, Dimitrie Bogoeviciu paroch. — Nicolae Bêrsan, inv.
 Băile erculane, *Herkulesfürdő*, (p. Herkulesfürdő), filie la Pecenișca.
 Bêrza, *Bôrza*, (p. Toplecz), filie la Topleț. — Nicolae Schiopu, învățătoriu.
 Bogoltin, (p. Kornyaréva), Erimie Borchescu, adm. par. — Simeon Răsvan inv.

- Borlovenii noi, *Uj-Borloveny*, (p. Prigor) Petru Popoviciu, adm. par. — George Mateiu inv.
- Borlovenii vechi, *Ó-Borloveny*, (p. Prigor), Timoteiu Borchescu ad. par. — Zaharie Lazarescu, inv.
- Bozoviciu, *Bozovics*, (p. Bozovics), Ioan Brinzeiu, paroch. Nicolae Bihoiu, paroch.
- Dănilă Verindean, *Hermina Țunea*, Traian Țunea inv.
- Canicea, *Kanizsa*, (p. Kornya), filie la Domașnia. — Gheorghe Pepa inv.
- Coramnic, *Koramnik*, (p. Orsova), file la Tuferiu.
- Cornea, *Kornya*, (p. Kornya), Simeon Lalescu, paroch. — Nicolae Grozuța, inv. și Nicolae Aron la cea de stat.
- Cornereva, *Kornyaréva*, (p. Kornyaréva), Nistor Brinzeiu, administrator paroch., Ioan Grozavescu par. — Trifon Ațel și Dimitrie Cerbu, inv.
- Cuptore, *Kuptoria*, (p. Kornya), Ioan Trailoviciu, adm. par. — Trifon Adamescu, inv.
- Crușoveț, *Krussovecz*, (p. Kornya), filie la Cuptore. — Mihail Cristescu inv.
- Dalboșeț, *Dalbosecz*, (p. Dálboscsecz), Ilie Imbrescu paroch. — Petru Budescu inv.
- Domașnia, *Domasnya*, (p. Kornya), Gheorghe Pepa, par., Simeon Răsvan adm. par. — Iancu Cârpan, inv. Maria Fara, învățător.
- Dubova, (p. Ó-Ogradena), filie la Ogradena. — Petru Humița inv.
- Eșelnița, *Jeselnicza*, (p. Orsova), Michail Costescu, adm. par. — Constantin Vladu inv.
- Ghêrbovăț, *Gerbovecz*, (p. Bozovics) Nicolae Novacoviciu adm. paroch. — Ioan Novacoviciu, diac. — Nicolae Bololoi, inv.
- Globucraiova, *Globucraiova*, (p. Mehádika), Zacharie Popoviciu, adm. par. — Vichentie Ursulescu inv.
- Globurêu, (p. Mehádika), Corneliu Ghilezan, administrator paroch. — Postul de învățători vacant.
- Iablanița, *Jablanicza*, (p. Iablanicza), George Tătucu, paroch. — Petru Stroescu, inv.
- Jupalnic, *Zsufpanek*, (p. Orsova), Pavel Magdescu, adm. par. — Lazar Topor, inv.
- Lăpușnicel, *Lapusnicse*, (p. Mehádika), Felician Nemoian adm. par. — Ioan Baderca, inv.
- Lăpușnic, *Lapusnik*, (p. Dálboscsecz), Dionisie Gónță, paroch. — Nicolae Budescu, inv.
- Luncavița, *Lunkavicza*, (p. Teregova), Iosif Nemoian, adm. par. — Stefan Mihalca inv.
- Mehadia, (p. Mehadia), o parochie vacantă. Constantin Dure, adm. par. — Traian Damșescu și Nicolae Mergea, inv., Ana Seracin învățător, Ioan Têrfálaga și Francisc Deac inv.
- Mehadica, *Mehádika*, (p. Mehádika), Nicolae Coca și George Marș v.ela, administratori par. — Iosif Fotoc, inv.
- Moceriș, *Mocseris*, (p. Dálboscsecz), Petru Suci capelan. — Dionisie Bădiniu, inv.
- Ogradena-vechie, (p. Ó-Ogradena), Emanuil Pirtea, administrator parochial. — Daniil Țunea, inv.
- Orșova, (p. Orsova), Mihail Popoviciu, protopresbiter. — Traian Hențu, inv.
- Pătaș, (p. Prigor), Vasile Popoviciu, adm. paroch. — Zacharie Lazarescu, inv.
- Pecenișa, *Pecsneska*, (p. Herkuleszfürdő), Vasile Popoviciu, adm. par. — Mihail Spunei, inv.
- Pêrvoja, (p. Prigor), Ioan Căltun adm. par. — Iacob Berzanescu, inv.
- Petnic, *Petnik*, (p. Jăblánicza), Ioan Chendi, adm. par. — Constantin Giurginea inv.
- Plavișevița, *Plavisevicza*, (p. Plavisevicza), Iacob Dragulescu adm. par. — Nicolae Cismaș, inv.
- Plugova, (p. Mehádika), Constantin Vlăducean, adm. par. — Dimitrie Gherghinescu, inv.
- Prigor, (p. Prigor), Iosif Câmpean, adm. par. — Iosif Toader, inv.
- Prilipeț, *Prilifeecz*, (p. Bozovics), Parochia vacantă. — Sofronie Sêrbu, și I. Bojîncă inv.
- Putna, (p. Prigor), filie la Prigor. — Nicolae Coca, inv.
- Rudăria, (p. Bozovics), Moise Sêrbu, paroch. — Iacob Sêrbu adm. par. — Antonie Craia, inv.
- Sopotul-nou, *Uj-Sopot*, (p. Dálboscsecz), Ioan Gónță, adm. par. — Ioan Șandru, inv.
- Sopotul vechiu, *Ó-Sopot*, (p. Dálboscsecz), Pavel Chimbir, paroch. — Ioan Gónță, inv.
- Tisovița, *Tiszovicza*, (p. Pláviscevicza), filie la Plavișevița.
- Topleț, *Toplecz*, (p. Toplecz), Dimitrie Popoviciu, par. — Romul Pêrvu, învățătoriu.

Tuferiu, (p. Orsova), Nicolae Têrziu, adm. par. — Luca Ghergulescu, inv.
 Valeabolvășnița, *Valeabolvășnicza*, (p. Mehădia), Zacharia Grozavescu, administrator
 par. — Ilia Feneșan inv.
 Verendin, (p. Mehădika), George Ionescu, par. — Michail Jurchescu inv.

Tractul Oraviței.

Reședința protopresbiterală Oravița. — Numărul sufletelor 30.325.

Seaunul protopresbiteral.

Președinte: *Alecsandru P. Popoviciu*, protopresbiter.

Membri:

Ioan Petroviciu, paroch în Ciclova-rom.	Alecsiu Toader, preot în Ciudanovița
Dionisie Liuba, paroch în Măidan.	George Popa, paroch în Greovaț.
Sinesie Bistrișan, paroch în Giurgiova.	

Membrii suplenți:

Mateiu Popoviciu, par. în Goruia.	Ilie Ciorei paroch, în Broșteni.

Defensor matrimonial: Ilie Trailă, avocat în Oravița.

Notariu: Ilie Ciorei, par. în Broșteni.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Agadici, *Agadics*, (p. Oravicza), Aureliu Nemoian, adm. par. — Pavel Frenț, inv.
 Anina, (p. Anina), filie la Ciudanovița.
 Broșteni, *Broștyán*, (p. Oravicza), Petru Alecsiu și Ilie Ciorei, parochi. — Aureliu
 Popoviciu, inv.
 Cacova, *Kákova*, (p. Kákova), Martin Pincu, par. — Fotie Adamescu, par. — Ve-
 niamin Bălan și Valeriu Dabiciu, capelani. — Traian Lința și Ioan Cioc, inv.
 Calina, *Kalina*, (p. Dagnácska). Vasile Mitrofan, adm. par. — Post inv. vacant.
 Cârnecea, *Kernyecsa*, (p. Kernýcsa), Damaschin Mitter, par. — Sava Molin, inv.
 Ciclova-montană, *Csiklovabánya*, (p. Oravicza), Petru Popoviciu, paroch. — Vasile
 Murgu, capelan. — Alecsandru Frâncu și Vasile Jian inv.
 Ciclova-rom., *Román-Csiklova*, (p. Oravicza), Ioan Petroviciu, paroch. — Ioan Mă-
 ran, adm. par. — Nicolae Călnicean, inv. — Petru Gónță subst. inv.
 Ciudanovița, *Csudanovecz*, (p. Majdán), Alecsiu Toader, adm. par., — Visilie Milen-
 coviciu inv.
 Comoriște, *Komoristye*, (p. Kákova), O parochie vacantă, Pavel Penda, adm. par. —
 Alexa Jian, inv.
 Forotic, *Forotik*, (p. Kákova), Martin Ciulin, paroch. — Ioachim Dabiciu, paroch.
 — Ioan Dabiciu, inv. Un post de inv. vacant.
 Gherliște, *Gerlistye*, (p. Krassova), Acsentie Popoviciu, paroch. — Iancu Duda, inv.
 Giurgiova, *Zsurzsóva*, (p. Dagnácska), Sinesiu Bistrean, paroch. — Pavel Cipu, inv.
 Goruia, *Góruja*, (p. Dagnácska), Mateiu Popoviciu, par. — Pavel Miclea, inv.
 Greovaț, *Greovácz*, (p. Kákova), Ioan Oprean paroch, George Popa paroch, Valeriu
 Oprean, cap. — Ioan Capețiu, inv.
 Jittini, *Zsittin*, (p. Oravicza), Filip Voina, adm. par. și inv. subst.
 Măidan, *Majdán*, (p. Majdán), O parochie vacantă, Aureliu Iana, paroch. — So-
 fronie Liuba, inv.
 Mărcina, *Mercsina*, (p. Vrány), Aureliu Popoviciu, paroch. — Petru Poenariu, inv.,
 Ersilia Gerga, învățător.
 Oravița-mont., *Oraviczabánya*, (p. Oraviczabánya), Alecsandru P. Popoviciu, proto-
 presbiter. — George Jian, inv.
 Oravița-rom., *R.-Oravicza*, (p. Oraviczabánya), George Neda paroch și Ilie Nediciu,
 adm. par. — Constantin Lazăr inv.

Rachitova, *Rakittova*, (p. Oravicza), Tema Stan și Mitrofan Simu, parochii. — Mihail Simu, înv.
 Secaș, *Szekás*, (p. Dagnácska), Petru Bernaz, paroch. — Rusalín Muhi, înv.
 Ticvaniu-mic, *Kis-Tikvány*, (p. Kákova), Aureliu Giuca, par. — Ioan Drinca, înv.
 Varadia, (p. Varadia), Nicolae Mioc, paroch. — Paul Mioc, capelan. — Georgiu Tunia și Ioan Alesandrescu, înv.

Tractul Panciovei.

Reședința protopresbiterală Satul-nou. — Numărul sufletelor 37.239.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Trifon Miclea*, protopresbiter.

Membrii:

Nistor Onciu, paroch în Uzdin.	Sim. Popoviciu, preot în Mramorac.
Vasiliu Bosica, paroch în Glogon.	Damian Popescu, paroch în Ovcea.
Petru Murgu, paroch în Petrovoselo.	Un loc vacant.

Membrii suplenți:

Iosif Popoviciu, paroch în Satul-nou. | Ioanichie Neagoe, par. în Petrovoselo.

Defensor matrimonial: Aron Bartolomeiu, paroch în Dolóve.

Notariu: Nicolae Popoviciu, preot în Alibunariu.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Alibunariu, *Alibunár*, (p. Alibunár), Nicolae Popoviciu, adm. par. — Teodor Petrișor și Augustin Miș înv. — Emilia Arsenieviciu, învățătoare.
 Cubin, *Kubin*, (p. Temes-Kubin), Lucian Secoșan adm. paroch. — Remus Bortoș, Nica, înv.

Deliblata, (p. Deliblát) Timoteiu Popoviciu, paroch. — Ioan Nita și George Bujigan învățători, Maria Lazarescu înv.

Dobrița, *Dobricza*, (p. Páncsova) Parochia vacantă. — Nicolae Tomiciu, înv.

Dolóve, *Dolova*, (p. Dolova), Aron Bartolomeiu, paroch. — Simeon Bartolomeiu, capelan. — Romulus Roman, Ermolae Șandru și George Zagaicean, învățători.
 Sofia Rusovan învățătoare.

Franzfeld filie la Panciova.

Glogon, (p. Glogon), Vasiliu Bosica paroch. — Simeon Perin înv.

Iabuca, *Torontál Almás*, filie la Glogon. — Alesandru Murgu înv.

Mramorac, *Mramorák*, (p. Mramorák), Sim. Popoviciu, adm. par. — Traian Popoviciu capelan. — Adam Bojin și N. Sofariu înv.

Omolița, *Homolice*, (p. Homolice), Nicolae Popoviciu adm. par. — Pavel Topal, înv.
 Ovcea, *Báránys*, (p. Páncsova), Damian Popescu, paroch. — N. Dehelean, Dimi-trieviciu, înv.

Petrovasela, *Román Petre*, (p. Román Petre), Petru Murgu, Ioanichie Neagoe, par. — Teodor Anca, Romul Teorean, Antonu Nica, Nicolae Pența și Alesandru Brădean, învăț., Maria Rațiu învățătoare.

Panciova, (p. Páncsova), cu filia Franzfeld, Iancu Cerbu, adm. paroch.

Satul-nou, *Réva-Ujfalú* (p. Réva-Ujfalú), Trifon Miclea, protopresbiter, Iosif Popoviciu paroch. — Alesandru Andrei, Petru Secoșan, Ioan Gașpar, Pavel Rudnianu, Iuliu Barbulescu și Nicolae Miș înv., Maria Stoica, Valeria Fizeșan și Em. Dessen înv. și 2 școle de stat și una ovoidă.

Seleș, *Kévi-Szöllös*, (p. Alibunár), Alesandru Rușdea, paroch, Stetan Popa, adm. par. — George Bojin, Ilie Bojin și Mihail Pepenariu, înv.

Uzdin, *Ozora*, (p. Ozora), Nestor Onciu și Iancu Milu parochi, Onoriu Conopan capelan. — Nicolae Onciu, Nicolae Tuciu, Avram Pența, Ioan Lăcătuș și Augustin Precup, învățători, Virginia Tuciu născ. Stanciu, învățătoare, și una școală de stat, învățătoriu Augustin Bontiloviciu și 2 ovide.

Tractul Vêrșetului.

Reședința protopresbiterală Vêrșet. — Numărul sufletelor 30.063.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Ioan Peța*, adm. protopresbiteral.

Membrii:

Michail Juica paroch în Srediștea-mică.	Antonie Popoviciu, paroch în Nicolinț.
Un post vacant.	Simeon Popoviciu, par. în Voivodinț.

Membrii suplenți:

Avram Corcea paroch în Coșteiu.	Luca Lazarescu, preot în Ferendia.

Defensor matrimonial: Antoniu Crenian, avocat în Vêrșet.

Notariu: Avram Corcea, paroch în Coșteiu.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Butin, *Temes-Buttyin*, (p. Temes-Buttyin), Șerban Stoilă, adm. par.
 Clopodia, *Klopodia*, (p. Klopodia), Postul de preot și inv. vacant.
 Coșteiu *Kustély*, (p. Kustély), Avram Corcea, Victor Trailoviciu și Alexandru Guga parochi. — Ștefan Otonoga și Patrichie Ramneanțu învățători. Silvia Dona, inv.
 Ferendia, (p. Klopodia), Luca Lazarescu, adm. par. — Ioachim Miloia, inv.
 Gataia, *Gatta'a*, (p. Gattája), George Gașpar, paroch. Dimtrie Bulgea, inv.
 Gherman, (p. Nagy-Zsám), George Pascu, paroch. — Ión Dragiciu, inv.
 Ghertenis, *Gertyenes*, (p. Gertenis), Vichentie Goitșu, adm. par. — Damian Radoiu inv.
 Grebenaț, *Gerebencz*, (p. Gerebencz), Simeon Balea, adm. par., Sava Secoșan, paroch.
 — Lazar Oprin, învățătoriu. — Catinca Ioanoviciu învățătoare.
 Iabuca, *Jabuka*, (p. Versecz), Ioan Miter, paroch. — Sava Petroviciu, inv.
 Jamul-mic, *Kis-Zsám*, (p. Moravicza), Terentiu Bota, paroch. — Ioan Rotariu, inv.
 Jamul-mare, *Nagy-Zsám*, (p. Jám), filie la Gherman.
 Karlsdorf, filie la Nicolințul-Mare.
 Lațunaș, *Laczunás*, (p. Nagy-Zsám), parochia vacantă.
 Marcovet, *Markovecz*, (p. Temes-Kutás), Pavel Stoian, adm. par. — Ioan Adam, inv.
 Mesici, *Meszics*, (p. Versecz), filie la Iabuca. — Postul inv. vacant.
 Nicolințul-Mare, *Temes-Miklós*, (p. Temes-Miklós), Antonie Popoviciu, paroch. — Nicolae Pincu, adm. par. — Ilie Mangiu, Vasile Popoviciu și Dimitrie Petcu, inv., Floarea Căiman inv.
 Marghita-mare, *Nagy-Margitta*, (p. Nagy-Margita), Iuliu Iorgoviciu, paroch. — Ioan Naea inv.
 Percosova, *Perkoszova*, (p. Temes-Buttyin), Iuliu Nediciu adm. par. — Eftimie Bugariu, inv.
 Ritișor, *Réthely*, (p. Vljakovecz), — Ilie Luchiciu paroch și Alesandru Luchiciu capelan. — Teodor Rabagia și Alimpie Radulea, inv.
 Solcița, *Szolcsicza*, (p. Temes-Kutás), Ioan Tătucu paroch. — Filimon Popoviciu, inv.
 Srediștea-mică, *Kis-Szredistye*, (p. Nagy-Szredistye) Mihail Juica paroch. — Postul inv. vacant.
 St.-Mihaiu, *Szent-Mihály*, (p. Vég-Szt.-Mihály), Petru Popoviciu, par. — George Catarescu, adm. par. George Suciu, capelan. — George Olariu, Pantelimon Dajdea Ștefan Gavrilă, Damaschin Ștefan și Amalia Pop, inv.

St.-Ianoş *Szt.-János*, (p. Zichfalva), Aurel Popoviciu, adm. par. — Postul învăţătoresc vacant.

Straja, *T. Straja*, (p. Jaszenova), Martin Sdicu, paroch. Aurel Sdic, capelan. — George Manescu, învăţătoriu. Alesandra Russu, învăţătoare.

Şemlacul-mare, *Nagy-Semlak*, (p. Nagy-Semlák), Petru Folea şi Dimitrie Stoilă, adm. par. — Constantin Baia inv.

Vlaicoveţ, *Vlajkovác*, (p. Vlajkovecz), George Popoviciu, paroch. — George Popoviciu, învăţăt.

Voivodinţ, *Vojvodnicz*, (p. Kustély), Simeon Popoviciu, paroch., o parochie vacantă, — Ilie Dabiciu capelan. — Eufrosina Pincu, învăţătoare, postul de învăţătoriu vacant.

Monachi esterni.

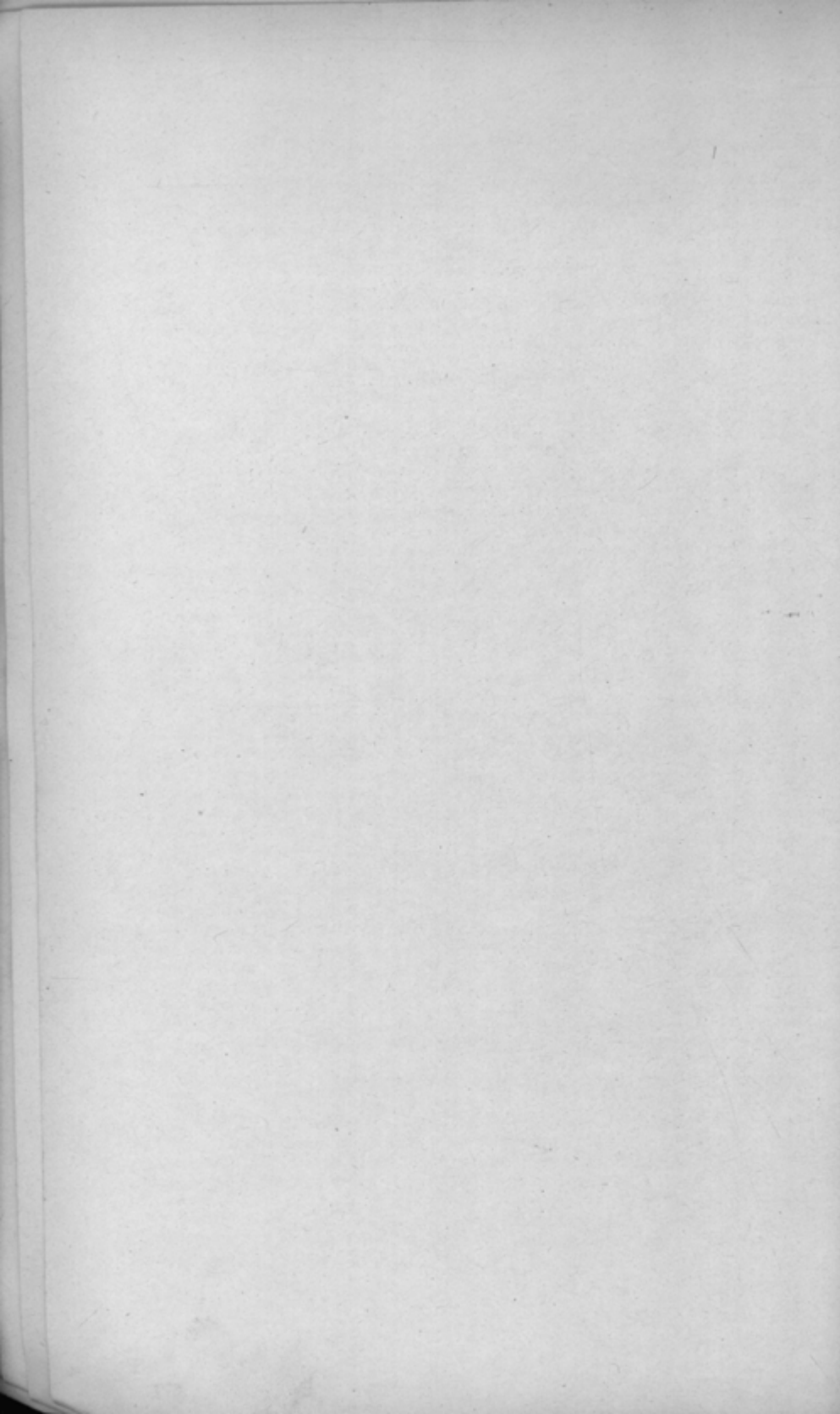
Macarie Guşcă, ierodiacon.

Preoţi militari.

Pavel Boldea, cap. milit. cl. I. distins cu brâu roşu, oficer al ordului „Steaua României” şi al ordului „Sântului Sava” al Sârbiei, posesor al medaliei iubilare comemorative, staţionat în Viena.

Terenţiu Bugariu, cap. mil. cl., II., stat. în Timişóra.

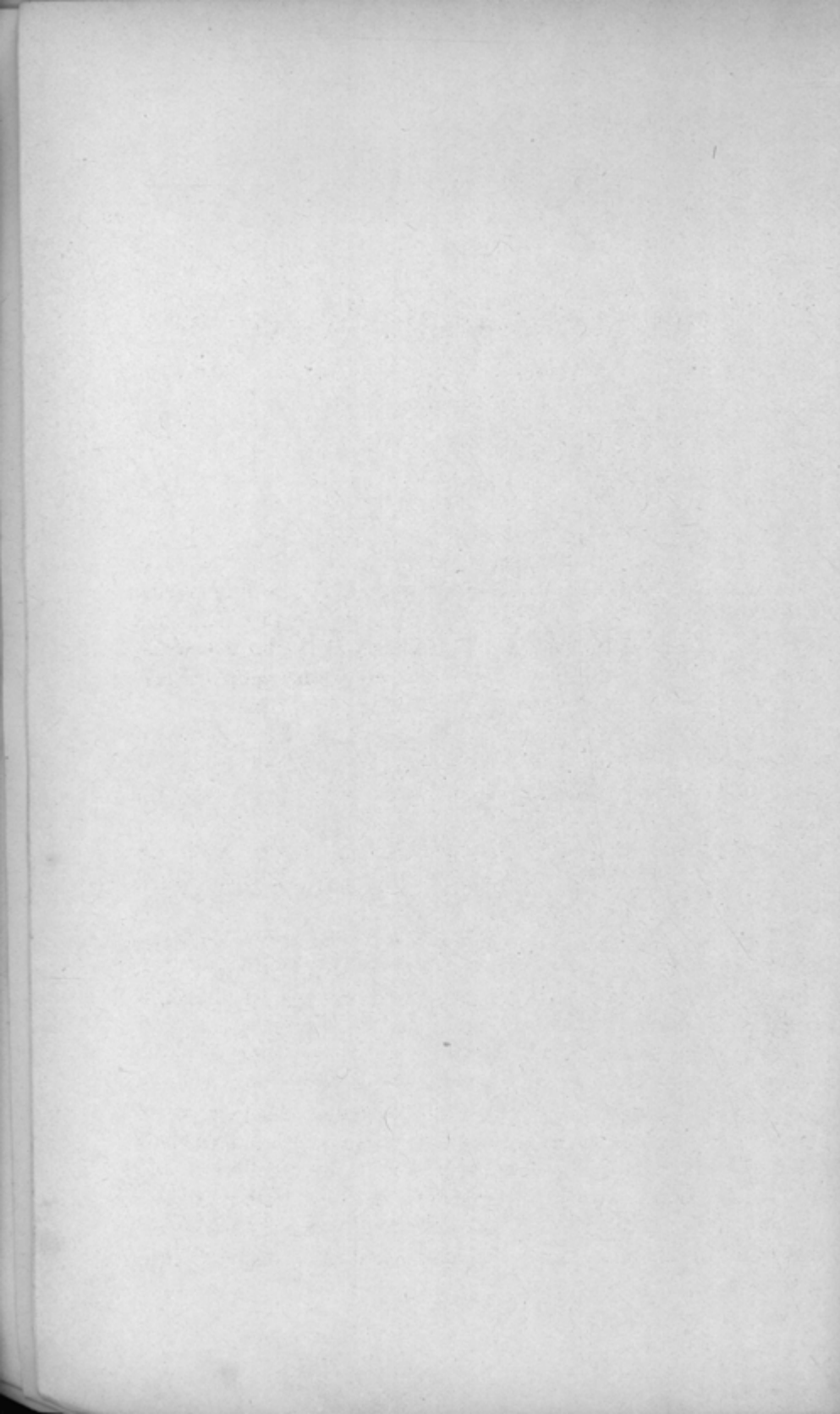
Iosif Serafin, cap. mil. cl. II. stat. în Konjica (Herţegovina).

PARTEA LITERARĂ

Din ale neamului nostru

Istorisire după F. Schmidt, Held-Corvin ș. a. întocmită de preotul

Sinesiu Bistreanu

(Urmare din anul trecut)

Despre Grachi și timpul până la mórtea lui Sula. Republica romană câștigă biruințe continue și stăpênirea ei se întindea mereu peste întréga lume cunoscută pe acea vreme.

Așa se aréta lumii acest stat puternic în cele din afară; însă dacă vom cerceta desvoltarea vieței lăuntrice a acestui colos séu urieș, dăm de simptome (semne) cari prevestesc qile grele și mari încercări pentru statul roman.

Se urzesce restimpul răsboiului dintre frați séu răsboiul civil. Dacă organismul trupesc nu poșede în sine puterea de a strivi acele materii bolnăvicioșe, cari îl amenință cu copleșirea, urméză că acest organism se fie nimicit.

Tot așa-i și cu un organism spiritual, numescă-se acela om ori stat, condițiile de decădință încă sunt tot acele-ași, chiar de s'ar observa în cele din afară ore-care îmbunătățire.

Astfel și cu Roma, carea se ridică și devine imperiu al lumii, însă în cele lăuntrice dă semne, cari desvălesc decădință lăuntrică, și acestei decădinți lăuntrice are hotărit să urmeze și decădință esternă (din afară).

Luptele Grachilor. (133—121 în. Chr.) Câtă vreme erau Romanii dedați la un traiu modest și cu puține cerințe, n'avură prilej spre decădință; dar prin continuele răsboie cuceriau țeri de ale orientului și cu cucerirea țărilor începură a cunoșce lucsul (măreția în haine) și traiul bun și acestea sunt întâele nenorociri pe țără.

O altă cauză (pricină) a decădinței era: că ostașii romani primeau dela comandanți după ori-ce biruință câștigată, atât bani, cât și voia de aș însuși prăzi bogate; astfel se îndatinară la o

viეტა უშურატყა ში პუტყნ ცყნტყტა, დევყნყუ ლყნეში ში ლყნეა ლყ ფყცყ სერაცი ში ატყრნატორი დელა ცელ ბოგატ.

ყნ სფერყტყ სე მყი ივი ში ალტყ პაცოსტე პე ტერყ, სე პუსყ ტემელიე უყი ნუყი ალყტუყრი დე კლასე ყნტრე რომანი. დუპყ ლუტყ ცყნტყუე ში ვოყნყცესყ, სე პუსყ სტავილყ დეოსებყრეი დყნტრე პატყციყნი ში პლებეი ში პყრყნტყყიუი დემოკრატყ (ყნდრეპტყტყრე დე-ო-პოტრყვყ ა ტუტორო რომყნოლო) ტოტყ ერყუ ყნ ასემენეა მესურყ ყნდრეპტყტყტყ ლა სლუბე ში ცყნსტე, აყყ ცყ ნუ სე მყი პომენყუ დესპრე ალტე სტყრი სოცყლე.

ნოუა კლასყ სე ალყტუყიყ ყნსე დყნ ბოგატყნი (novus homo) ში აცესტ სოყუ დე ნობილტყტე სე დოვედი ცუ მულტ მყი პყმეყდიოს, ცყკყ ნუტყრყ ტენდყნტე (გყნდური ში ვოყნტე) დე-აყ ყნსუყი სტყპენყრე პესტე პამენტუ ჟერეი ში ა ცელყ ცუცერიტ პყრყნ რესბოყე. ში აცესტყ ვოყნტყ ცე ი ნუტყრყუ ი პუტეყუ უოორ ყნდელყნი, ცყკყ სტყრეყ მყი სყყპატყტყ დყნტრე რომანი, აყყ ნუმყტყი პლებეი, ერყუ იპყცყტყ ცა ისტყში ყნ რესბოყე ში პე ცყნდ აცესტი ისტყში ყნგყრყტყ ში დორნყცი პენტრე მყრყრეყ ჟერეი ში ა ნემულყ, სე ლუტყუ ვყტესესე ში ცყყტყგყუ რენუმე რომყნოლო, კლასე ცეყ ნოუყ, ა ბოგატყნოლო, იკუპყუ პამენტუ, ში ცყნდ სე რეყნტორეყუ ისტყში ლა ვეტრელე ლო, ნ'ყვეყუ უნდე სყ-ყი პლესე კაპუ ჟი სილყტყ პენტრე სუსტყნერეყ ფყმილყი დევყნყუ იობაგყ ში ატყრნატორი დე ნოუყ ნობილყმე.

აცესტყ სტყრე დე ვიეტყ ერყ დესტუ ლე უმილყტორე პენტრე ისტყში რომანი, ადევერყტყი ცუცერიტორი აყ ლუმეი, ი სუპოტყუ ყნსე ცუ რებდარე.

ნოუა ნობილყმე, ბოგატყნყი ლაციმყ ლა ცყყტყგ მარე, აფლარყ, ცყ პყრნოიერყ დყნ რესბოყე ში პე კარი ლყ ცუპერყუ ცა სკლავყ, სუნტ მყი დესტოყნყცი ლა ლუკრუ ში სე ტყნ ცუ მყი პუტყნყ ჩელტუიყლყ ში აყყ ლოტყრყრყ, ცა სე ნუ მყი ფილოსესყყ პრე ისტყშუ ჟი ცეტყტენუ ლოგყნ ლა ლუკრეყყ პამენტულო ჟი ასტყლ ყლ ლყსარყ სე დუკყ ფოყმე ში ნეყკუნსური.

სტყრეყ აცესტყ ნეფყრესყყ, ყნ კერყ ბოგატყნყი ტრყიყუ ყნ ინელყსუგარე, ში პოპოტყ სე ლუტყ ცუ სერყცყ, ცუმ ში ყმპრეჟურეყ, ცყ : ბოგატყნყი, ადეკყ ნოუა ნობილყმე, კონდუში დე ამბიტყი (ყუბყრეყ დე მყრყრე) დე აყ ცყყტყგყ პოპულყრტყტე ში აპოყ ა პუნე მყნყ პე სლუბე ყნსემნყტე ში ბყნე პლყტყტე, ფყცეყუ პე სეყმყ ცეტყტენოლო დე რენდ პეტრეკერი ში მესე ბოგატ ყნყრყკატე ში ასტყლ დემორყლისყუ პოპოტყ, — პუსყ პე გყნდური პე სენგურატყციი ბყრბატყ ყნზესტრყტყ ცუ ნობილყმე ყნსუყრყ ში ვოყნტე, ში კარი ერყუ ადევერყტყ იკოტყტორი აყ პატყრეი, კარი პრევედენდ პყმეყდიყ სე ლოტყრყრყ ცა სე პუნყ სტავილყ აცესტყ სტყრი ნეფყრესყ.

სე ლოტყრყრესე პყრყ ლეგეყ ნუმყტყ „ლიცყნყკყ“ ყნყყ ლა ან. 366 ყნ. Chr. ცყ ნუ-ე პერმყს უნუყ ცეტყტენ სე აყბყ მყი მულტ დე 500 ყუგერე პამენტ, დარ ბოგატყნყი (ნოუა ნობილყმე) აკუნსესერე იკყრმუიტორი ჟერეი

și așa și legea acesta fu nesocolită. Și zadarnice erau silințele acelor bărbați de inimă, căci nu erau ascultați!

Era pe acea vreme în Roma o familie vechie, din viță patriciană, adevărată familia Semproniană. Tiberiu Semproniu Grach tatăl, era în nemotenie cu cele mai alese familii din Roma; el era un bărbat ales, nobil din nascere și de inimă și care avea de soție pre Cornelia fiica renumitului Scipio Africanul. Acestă distinsă fiică a primit dela vrednicul ei părinte o creștere înaltă și servia de pavază a virtuții. În trecut fie amintit, că ea a refuzat pețirea regelui Ptolomăos Philometor al Egiptului, numai se porțe — cu vrednicie și cinste — numele cetățenului roman Semproniu. Acești consoți ayură în scurta lor convețuire doi fiii și o fiică, și nu după mulți ani reposă T. Semproniu. Corneliei i-i hotări sörtea ca singură să-și crească pe fiii sei Tiberiu Semproniu Grach și Caius Grach și fiica sa Sempronia, și atâta stăruință pusă ea în creșterea fiilor și atâta dragoste le arătă, încât să istorisesc, că cu prilejul unei visite ce-i făcuse o femeie din nobilime și carea neconținut să făloșia cu scumpețările și prețioșele sale, Cornelia i-și luă copii și înfățișându-i dișe: „Astea sunt odórele mele!”

Ea ca o matronă romană, i-și indemna fii ca să fie bărbați devotați binelui comun, să-și iubescă némul și să țină cu tărie la lege și aședămintele ei; ținea mult la vrednicie și adesea rostia fiilor sei mult conținătórea dorință: „Ómenii mă numesc fiica marelui Scipio, óre ajunge-voiú să mă numescă muma Grachilor?”

Tiberiu Semproniu Grach, ca cel mai în vîrstă fiu al ei, se hotări să-i împlinescă dorința. El dispunea de bogăția nemăsurată a minței și a inimei, era înzestrat și cu avere însemnată și zestrea femeii încă adause mult, încât era pe deplin asigurat în ale traiului. Alesele sale însușiri sufletesci nu-i iertau ca să privescă nepăsătoriu la miseria și destrăbălarea în carea ajunsese patria sa și aședămintele ei și așa se hotări să delătore după putință acestea.

La an. 133 în. d. Chr. este ales tribun și ca atare după ce se sfătui cu prietenii săi — propuse în senat readucerea în putere a legii licinice, cu adausul, ca pământul câștigat să se împartă între cetățenii romani sêraci.

Întréga nobilime se rădică ca unul contra acestei legi și așa senatul nu-l părtini și fu nevoit să-și ia refugiu la adunarea poporului, dar senatorii se pregătiră din bună vreme și câștigară pe

partea lor — prin mituire — pe tribunul M. Octaviu Căcina, carele orbit de câștigul promis, își uită de datorința ce o avea ca tribun și prin veto-ul său zădărnici aci punerea în efeptuire a despomenitei legi.

Vedând Tiberiu, că pre M. O. Căcina nu-l pôte capacita îl acasă adunării poporului ca pe un slujitoriu mituit și fu depus din starea de tribun, ér proiectul de lege înaintat de Tiberiu este aprobat și pentru îndeplinirea legii se alesă o comisie constătătoare din trei bărbați (triumviri) și adecă, Tiberiu S. Grach, frate-s'o Caius Grach și socru-s'o Appiu Claudiu.

Comisia zelôsă întru a ajuta pe cetățenii mai scăpătați se nevoia cu tot-adinsul în lucrare, deși nobilimea întrebuintă tôte apucăturile și mijlôcele spre a-i zădărnici în nobila lor silință.

Vrăjmașii se iveau cu drôia, mai ales pe capul lui Tiberiu, căci bogătanii fôrte cu greu să despărțiau de pământele odată folosite, și apoi mai veni și pacostea aceea, că se dovedi de neindestulitoriu pământul fost comun și nu se putea ajutora totalitatea de cetățeni.

Se vesti Romei că Attalus regele Pergamului a reposat și a lăsat ca moștenitoriu peste averea și țera sa: republica romană, ceea-ce fu ocașie binevenită lui Tiberiu ca se vină cu un nou proiect de lege înaintea adunării poporului și adecă: averea mișcătoare, moștenită dela susnumitul rege, se se împartă în părți egale între cetățenii mai săraci, ér cea nemișcătoare se fie chivernisită de cătră reprezentanții poporului și nu de senat.

Poporul aprobă și acéstă lege și Tiberiu Grach era privit ca idolul lor, pe când nobilimêa îi jurară perirea.

De ôre-ce restimpul de tribun încetase pentru Tiberiu și ca totuș legile sale se fie efeptuite, era-trebuintă a fi ales de nou ca atare și satorită fiind çiua alegerei — poporul Roman era adunat în „forum“ și Tiberiu cu dênsul.

Partida bogătanilor conduși de nesocotitul aristocrat P. Cornel Sc. Nasica, puseră la cale o gălăgie diaboléscă, ajunseră la bătaie și sfêrșitul istoriei este, că Tiberiu Grach fu omorît dimpreună cu peste 300 înși din popor. (La anul 132 în. d. Chr.).

Acesta e începutul resbôielor civile său luptelor dintre frați; pricina a fost legea licinică său agrară, pe carea o nesocote-au cei bogăți.

Caius S. Grach. Vrednica și venerata matronă Cornelia mai rosti odată cuvintele: „Ômenii mă numesc fiica marelui Scipio, ôre ajunge-voi u să mă numescă muma Grachilor?!”

Stătea nemângăiată lângă corpul neînsușlețit al lui Tiberiu, dar pentru aceea totuș îndemna pe al doilea fiu să între în luptă pentru drepturile poporului, și la 123 în. d. Chr. este ales Caius S. Grach de tribun, ca așa să continue lucrarea începută de frate-s' o.

Se istorisesc că Caius S. Grach a fost un bărbat cu înfațișare atrăgătoare și mare orator (vorbitoriu), așa că cuceria inimi și minte; apoi avea și cutezanță și voință mai hotărâtă, încât nobilimea îi ducea frica.

Prin stăruința lui Caius s' aduse republicei și poporului legi multe și folositoare, dintre cari amintim: legea, ca din magazinele statului să se dea plebeilor (poporului de rând) cereale (s'ecară, grâu) cu'n preț scădut; apoi ca din vistieria țerei să se dea ostașilor plată și haine și celor s'eraci să li se împartă pământ, precum și reînființarea de colonii.

Neprietenii s'ei croiau la tocmeli: cum l'ar nimici și peaceșt apărătoriu al poporului; nu cutezau însă, căci poporul îl iubea și legea îl scutea, dar răutăciosul află sfat și leac. În scopul acesta căștigară pe tribunul Liviu Drusus, pentruca prin înșelăciune s'el facă neputincios.

Nobilimea îl sfătui-se să ia o pășire contrară senatului și s'el se ia la întrecute cu colegul său Caius, în alcătuirea de legi hotărâte pentru ușurarea plebeilor, așa spre exemplu: dacă propunea Caius înființarea de câte două colonii, Drusus cerea cu obrăznicie ca douăsprezece colonii să se pună în ființă.

Acest joc necinstit își avu rodul așteptat, poporul ușor credătoriu și necunoscătoriu al apucăturilor, începu cu încetul a s'el lăpăda de prietenul și binefăcătoriu lor și părtiniau pe Drusus; ér urmarea a fost că, la noua alegere de tribun, Caius nu căștigă voturile necesari și rămase neales.

Bogătanii creșdend că acum sunt scăpați de Caius, în bucuria lor hotărâtă scôterea din putere a legii agrare (licinice). Deși cam târșiu, dar partida poporului descoperi cu grôză că L. Drusus s'el pörtă necinstit și nu îndeplinesce cele promise, — și cerură érašii sprijinul lui Caius. Acesta era dureros atins de nerecunoșcința poporului, dar totuși s'el învoi a primi de nou cinștea de tribun; ér dacă aușiră senatorii de acêșta, hotărâtă ca în ziua alegerii s'el

omără. Și așa se întâmplă, căci în ziua aceea veniră senatorii însoțiți de glotă înarmată și năvălind peste partida lui Caiu, sfârșițiile acestuia și a încă 3.000 de cetățeni. De altă parte se istorisece, că Caius n'a voit să ia parte la măcelul dintre frați, ci se retrasă pe câmpia consfințită furiilor și acolo îndemnă pe credinciosul său rob Philocrates să-l omără. E înse știut, că consulul Opmius a promis a cumpeni cu aur capul lui Caiu, ér cei-ce i-au adus capul, îl impluseră cu plumb topit ca să cântărăscă mai mult, — și consulul și-a împlinit făgăduința.

În felul acesta își câștigă senatul biruința, dar această biruință avea să fie cea mai nefericită pacoste pe țără, căci pierisă și rămășița de încredere ce o mai avea poporul în dreptatea senatului, de și nu era leac și isteține nefolosită de aş acoperi lacomia, interesul propriu și viclenia lor; da, ajunsesă timpul ca căpeteniile răsbóelor să înlocuască legea prin silnicie, ér adevărul avem să ni-l închipuim ca o proptelă putredă și fără temei.

Târziu, dar totuș poporul ajunsese la încredințarea că frații Grachi erau adevărații lor părtinitori, și întru amintirea Grachilor ridicară monumente și-i numeau martirii libertăței, asemenea și mamei lor rădicară un monument, pe care erau săpate cuvintele: „Cornelia mama Grachilor“. Dar aevea nu folosiă nimic aceste măriri târzie, întrelăsând ei la timpul potrivit părtinirea luptei desfășurate de acești mari liberători.

Mariu și Sulla. Răsboiul contra lui Iugurtha (112—106 în. Chr.) În decursul luptelor dintre frați a mai purtat Romanii rășboiu și cu alte popóre aflătóre între Alpi și Pyrenei, pe cari le supuseră stăpênirei romane.

Împrejurările aduseră apoi, ca republica romană să fie silită a purta rășboiu cu Iugurtha regele Numidiei. Masinissa, carele a fost odinioară domnitoriul Numidiei, orându-i din bună vreme ca țera sa să fie sub scutul și ocrotirea Romanilor. Urmaș al său în domnie a fost Micipsa, și acesta adoptă pe lângă cei doi fii ai săi, Adherbal și Hiempsal, un nepot cu numele Iugurtha. Rășosând Micipsa își arătă Iugurtha partea cea rea a însușirilor sale; el nu să îndustuli ca să domnescă împreună cu cei doi fii ai domnitoriului său, ci hotări în gândul său, ca să fie singur stăpên peste țera. Astfel pe vărul său Hiempsal, unul dintre cei doi frați, îl omori, ér al doilea văr, adecă Adherbal, scapă fugind la Roma, unde ceru ajutoriu dela senatul roman.

Iugurtha însă era și isteț și practic; el cunoștea calea care duce spre biruință și folosi față de senatori un mijloc magic, adică banii și cu acest mijloc își câștigă mulți binevoitori, așa că, senatul roman află de bine ca Adherbal și Iugurtha să împărțescă în frăție dară așa, că Iugurtha primește partea cea mai mare și bună. Dar Iugurtha, reșimându-se în lécul cel aducătoriu de putere, socotia întru sine: dacă aurul a rânduie ca senatul să mă îndreptățesc la jumătate de țară și eu să impart stăpânirea cu adevăratul moștenitoriu, tot aurul va să îndeplinescă și mai mult!... se sculă cu războiu asupra lui Adherbal, îl prinde și îl ucise.

O faptă atât de ticăloasă nu lăsa senatul în amorțire și Iugurtha fu chemat la Roma, ca să-și dea seama.

Iugurtha fusesse în juneța s'a în tabera Romană, care se afla în Spania și acolo îi povestiau tinerii aristocrați — în batjocură — cum părinții lor, cari aveau să fie păzitorii legii, necinstesc legea și poartă de căpăstru pe sermanii plebei, numai aurul să sune. Așa se hotărî, ca să folosească de nou lécul probat — mituirea. — Veni deci la Roma fără de sfîlă, și nu trecu mult timp, își și câștigă pe un tribun anume Babius, carele prin veto-ul său avea să pună sfîrșit ori cărei cercetări.

De aci ne convingem: că fie legea cât de bună, nimic nu folosește unui popor, dacă n'are reprezentanți cinstiți. Dacă tribunului i-s'a încredințat dreptul veto-ului el trebuia să fie apărătoriu al dreptății și să se întrepună pentru adevăr. Acuma însă pierisă cinstea și gândul bun și — veto — se folosea numai ca să se acopere nedreptatea, și senatul ca cel mai înalt for se lăsa mituit.

Tribunul Băbius Salca absolvă în senat prin veto-ul său pe Iugurtha de ori-ce răspundere. Lui Iugurtha îi crescuseră acum pofta și fiind-că în Roma se mai afla un descendent (urmas) din viața lui Masinissa, el năimi ucigași, cari îl omorîră și pe acesta. Obrăznicia acesta pusă sfîrșit răbdării senatorilor, căci se vede desconsiderat de istețul African, și așa Iugurtha fu alungat din Roma, vestindu-i-se războiu; er el când stătea înaintea porților orașului, strigă în chip batjocuritoriu: „De ai afla un cumpărătoriu bogat, te-ai vinde pe tine însuși, deși ești Roma stăpânitoarea lumii!“

Romanii socotău că vor ajunge lesne la biruință, armata romană însă fu biruită de Iugurtha și trebui să treacă pe sub jug. Ei trimiseră acum pe vrednicul consul Caeciliu Metellus ca comandant al legiunilor (armatei) și de aci încolo războiul luă altă față.

Iugurtha fù bătut și așa se vèdu silit se cèră ajutoriu dela socru-s'o, regele Bochus din Mauretania (astădi Marocco).

Romanii înlocuiră pe Metellus cu:

Caius Mariu. Acest nou comandant era înzestrat dela fire cu o stătură uriașă și cu un curagiu deosebit. Ieșit din clasa plebeilor (țerani de rënd), era fôrte ager la minte și sênătos la judecată. E din nêmul Volscilor și a intrat în armată ca ostaș de rënd, dovedind vitejie și cutezanță, se rēdică până la starea de mai marele oștirilor și consul al republicei.

Prin alegerea lui C. Mariu de comandant al legiunelor romane se straformă caracterul armatei, căci până aci oștirea era povățuită de comandanți ieșiți din nobilime și bogătani și cari (comandanți) se îngrijeau ca capêteniile legiunilor se fie éráș din rëndul lor. Mariu nu se rușina de starea din carea ieșise, el i-și completă armata din mijlocul poporului de rënd și sêrac, și acesta avea față de el iubire și încredere nemărginită. Așa se pusé temeiul stepânirii ostășesci, care avea menirea ca odinioară se sgudue din temelie statul roman și așeșemintele lui.

Iugurtha fu biruit și însuș socrul său, Bochus, îl estradă ca prinsoneriu și așa avù nefericita sôrte a înălța cinstea triumfului sêrbătorit de Mariu la intrarea sa în Roma la 106 în. Chr. El fu aruncat în o temniță, unde după opt zile muri de fôme. Romanii lăsară lui Bochus o parte a Numidiei, érá ceealaltă o dăruiră unui urmaș al lui Masinissa, anume Gauda.

Rêsboiul cu Cimbrii și Teutonii. (113—101 în. Chr.) Abia era pe sfêșite rêsboiul din Africa și se iviră noi vrăjmași republicei romane, adecă: Cimbrii și Teutonii, popóre din neam german (nemțesc), cari i-și părăsiră vatra lor dintre marea ostică și nordică, și se apropiară mereu de hotarele statului roman. Senatul roman trâmise în calea năvălitorilor o armată, carea era condusă de Papiriu Carbo, dar ea avù sôrte rea și bătută fiind e aprópe nimicită. Asemenea sôrte ajunse armata romană în trei rënduri. Ultima bătălie nenorocită se dete la anul 105 în. Chr. la Arausio lângă Rin, și Romanii avură se deplângă perderea a 80.000 ostași. Vestea acestei înfrângerii viri recóre în senat și așa trâmise în Africa după Mariu, carele se-i mântuescă de vrăjmași.

Romanii avură și noroc, căci vrăjmașii nu se folosiră de prilej, nu năvăliră înainte, ci Cimbrii o luară spre Spania, érá Teutonii ocupară Galia nordică. Mariu, om prevēdătoriu, avea încredințarea

că acești neprieteni se vor arăta éráș ceva mai târziu, și așa se pusă ca se-și pregătéscă óstea pentru luptă. Socotéla lui Mariu se dovedi de bine-chibzuită, căci la an. 102 în. Chr. părăsiră Cimbrii țera Spaniei și năvăliră spre Ost în Italia, ér Teutonii întrară în spre vestul țerei.

Mariu porni cu óștirea întru întémpinarea Teutonilor și la Aquă Sextia (Aix în Provence) la an. 102 în. Chr. avu loc o luptă crâncenă, carea se sfîrși cu nimicirea Teutonilor. Două zile de-aréndul ținu măcelărirea și peste 150.000 de Teutoni — dinpreună cu căpetenia lor Teutobad — își sfîrșiră zilele.

Cimbrii încă nu primiseră veste despre nefericirea Teutonilor și devăstînd Helveția se îndreptară spre Italia, dar n'ajunseră a trece binișor Alpii și dăteră de împotrivirea — deși cam slăbuță — a unei părți din armata romană condusă de proconsulul roman Q. Lutatius Catulus. Óstea romană fiind neînsemnată la număr, nu putea ține piept cu vrăjmașul mult mai numărós, ci retragându-se se adăposti în Athesis și acolo așteptă atacul vrăjmaș. În Roma se lățise vestea, că: în Alpi se află un popor de urieși bine înarmați, sunt peste 300.000 luptători, au ochi vinăț-albastri și cari oglindéză îndărătnicia, pěr mare și auriu — întocmai ca prețioasele ce le pórta femeile romane — între sine se numesc „Cimbrii“ adevă luptaci; vin din mari îndepărtări, de pe la mēdă-nópte, căci pe acolo țera lor a înghițit-o marea.

Lucru firesc, că Catulus și cu-mica sa armată era de sigur nimicit, dacă nu alerga Mariu întru ajutorul lor. Pe șesul dela Verona (la an. 101 în. Chr.) la Vercele, se începu lupta și Romanii nimiciră cu totul pre Cimbri. În această bătălie, care se numesce lupta civilizației contra barbariei, stăteau față în față 50,000 Romani contra 150.000 Cimbrii. Legiunile romane avură de lucru nu numai cu óștirea Cimbrilor, cu bărbații, ci și cu femeile lor, cari vėdēnd temerea ce a cuprins pe bărbații lor, se ridicară cu arma și formānd din carele lor întărituri (baricade) se luptau vitejesce.

Aci se prăpădiră peste 120.000 inimi, între cari era și vitézul lor conducătoriu Boiorix.

Roma avu zile de mari sėrbători, pe Mariu îl primiră în triumf și poporul i-l numi al treilea întemeietoriu al Romei și pentru a șesa órá îl aleseră consul. Mariu ajunsese culmea mărireii sale!

Primul resbel civil roman, avut sub Mariu și Sula. (88—82 în. Chr.) Rėsboiul dintre frați avea se fie fructul

a doi bărbați pré îngrijiți de mărirea proprie. Pe unul dintrênși, anume Mariu, îl cunoșcem din istorisirea de până aci; al doilea e Sula, carele pe timpul luptelor lui Mariu contra regelui Bochus al Mauretaniei, îl aflăm ca quăstor în armata africană. Mariu și Sula avéu cu totul deosebite însușiri și numai în una se asemănau: în conducerea de armate; încolo erau ambii reprezentanți adevărați ai clasei de ómeni din carea i-și trăgeu originea. Mariu, ieșit din popor, era dur și fără cruțare și ura deosebit pe aristocrați (nobilimea); din contră Sula era o ființă cu însușiri viclene și ademenitoare, disprețuind grozav pe plebei și ducea cu tărie pecetea castei sale: apăsarea plebeilor. Avea darul prefăcătoriei, rîdea pe când din inimă ar sfășia și se arăta fôrte prevenitoriu, deși disprețuia până la mórte. La timpul sêu Mariu îi încredințase cinstea de a pune la bun sfêrșit afacerea cu regele Bochus, și Sula isbuti până acolo, că Bochus dete prinsoneriu pe gineri-s'o lugurtha, și rêsboiul african îl încheiă întru cinstea republicei. Ajuns la Roma, se lăuda fără sfială cu isprăvile sale, silindu-sê ca sê întunece faptele mărețe ale lui Mariu; urmarea fû dușmănie de mórte între acesti doi.

L. Cornel Sula avù prilej de a dovedi că poșede pe lîngă istețimea vorbirei și aceea a mînuărei armelor și e mare măestru în resboie. Erau adecă popóre italice cari se considerau ca supuse republicei romane, și în decurs de vécuri dedeseră dovadă de alipire și credință. În interesul acestora se ridică tribunul M. Liviu Drusus cel tinêr și propuse în senat, ca acestor popóre sê li se acórde dreptul de cetățenie romană. Dar' ca de comun, senatul și nobilimea respinseră propunerea, ba uneltiră, de tribunul Drusus fû mișelesce ucis și în urma acestor întâmplări popórele numite: Samniți, Marsi, Marucini, Vestini, Picenteni, și Peligneni se ridicară ca unul, ca să-și elupte dreptul de cetățenie romană.

Acest „rêsboiu a celor asociați“ (însoțiți) dură dela 91—88 în. Chr. și avù ca jertfă peste 300.000 ómeni, dar la sfîrșit Roma fû totuș nevoită a le acorda dreptul de cetățenie, însê cu așa întocmire: ca totuș sê n'aibă îndreptățire deplină.

În rêsboiul acesta își dovedi Sula bogăția istețimei sale ca comandant, ér la an. 88 în. Chr. fû ales ca consul.

E mai mult ca sigur, că senatul roman n'ar fi acordat popórelor italice încetățenirea, dacă nu primea vestea: că în ostul țarei, pe teritoriul (pămîntul) provinciilor asiatiche se ivea o mare primejdie.

Mitridat cel mare, regele Pontului, își adună armată însemnată cu hotărîrea de a năvăli în Italia. Spre scopul acesta făcî legătuință împrumutată cu toate popoarele asiatice. Grecia încă li-să alătură. În Asia-mică se întîmplă prima ciocnire și loțiitoriul roman Manius Aquilus ajunsese în prinsore și fû omorît într'un chip îngrozitoriu; afară de acesta la porunca lui Mitridate fură uciși la 150.000 supuși romani și așa Roma hotări să resplătască după cuviință acastă necinste ce o ajunsese.

În Roma toți erau de credință că biruitoriul Cimbrilor și Teutonilor, adecă Mariu va primi cîntea de comandant în răsboiul contra lui Mitridate, însă aristocrația era isbuti ca Sula, omul lor, să fie trîmis ca comandant. Dară nici nu ajunsese bine noul comandant — Sula — la armata sa, carea se afla la Nola, și partida poporului puse la cale o nouă alegere de comandant și așa Mariu fû împuternicit cu purtarea răsboiului. Dar Sula nu puse temeiul pe acastă, și încredințat în legiunile sale, năvăli spre Roma — carea nefiind apărată — cădî în puterea lui. Mariu și prietenii săi își aflară mîntuirea în fugă. Senatul hotări esilarea (alungarea) lui Mariu, și acesta pribegînd fû recunoscut într'un mic orașel și fû arestat. Un rob (sclav) avea datorință d'al ucide și cînd acesta ridică arma omorîtore, strigă Mariu cu o vîoce detunătoare: „Om nefericit ce ești, cum de ai cutuzanța a ridica arma contra lui Caius Mariu!“ La auzul acestor cuvinte robul cuprins de spaimă scapă arma și fugi; dar și mai marii orașului aflînd despre cele întemplate, avură temere și remuşcare și îl eliberară. D'aci trecu Mariu marea și ajungînd la țărmurile Africei se aședă pe ruinele Cartaginei; pretorele provinciei porunci ca Mariu să părăsască acele locuri, dar acesta nu răspunse nimic. La un timp ôre care îl întrebă trimisul de răspunsul ce avea să-l ducă pretorelui, moșnégul pribég Mariu ruspunse: „Mergi și spune-i, că tu ai aflat pe espulsatul Mariu ședînd pe ruinele Cartaginei!“ Că ce fel de gînduri va fi frîmîntat mîntea acestui moșnég — în clipitele aceste, el, care odinioară era în mărirea puterii și acum pribég și fugărit, cine ne-o pôte descrie?

Mai apoi părăsi Mariu acele locuri singuratice, și hotărîndu-se ca să aștepte ocasiunea de a se resbuna contra lui Sula, își petrecu timpul parte pe insulele din apropiere, parte pe una din corăbii.

Într'aceea Sula făcî rînd — după dragă voie — în Roma, puse la cale toate cele ce-i asigurau puterea și plecă cu ostășimea

spre Asia. Partisanii lui Mariu începură ér sã dea semne de viață și consulul Cinna cercă o revoluție a poporului, dar este biruit de partida lui Sula și nevoit sã fugă; ajunse la Campania și isbuti sã câștige pentru Mariu armata, carea avea sã controleze pe Mariu. Fiind apoi Mariu încunoscintat cã sörtea lui sã întörce spre bine, plecă înapoi la Italia, și întrã în Roma în fruntea unei glöte numëroșe. Locuitorii furã siliți sã se predea și Mariu își resbună cumplit, lãsând sã omörã mulțime de patrici și pãrtinitori de ai lui Sula, și cinci ñile dearëndul ținũ prãdarea și uciderea.

La anul 86 în Chr. Mariu fũ ales de nou ca consul și acum nãdãjduia cã i'a sosit timpul de a sã odihni în pace, dar n'are parte de pacea și odihna doritã, cãci cade în o patimã uriciöasă și muri dupã 17 ñile a noului seu consulat în etate de 70 de ani.

În restimpul acesta Sula cucerì cetatea Atena, bätũ douë armate vrãjmașe și trecũ de aci în Asia micã. În Roma se alesiã consul Valeriu Flaccus, care fu apoi ñmputernicit ca se pornescã o nouã armatã în Asia, ear pe drum ajunsã în cãrtã cu legatul Fimbria, care îl ucisë și-i ocupã locul. Ajungënd Sula în Asia începu a strĩmtora din altã parte pe regele Mitridate și acesta simțĩndu-së slab pentru de a putea da piept cu doi vrãjmași sã învoi la pace, carea sã încheiã la an. 84 în Chr. la Dardamus. Regele Mitridate trebui se predea țerile cucerite în Asia și întrëga s'a flotã, (corabiile) precum și sã plătescã 3.000 talanți ca cheltuélã de rësboiu. Ér poporația provinței Asia micã, pentrucã s'a dovedit necredinciöasă Romei, e pedepsitã cu 20.000 talanți și astfel ajunse în mare sërãcie.

Ostășimea romanã a ambelor armate recunoscũ de unicul ocãrmuitoriu pre Sula și porni cãtrã casã.

Îndatã ce sã lãți vestea reĩtörccerei lui Sula la Roma, cetățenii erau nedumeriți și nesiguri de viitoriu, deci ridicarã o armatã ñmpunãtore, — cãci de tẽma rësbnãrei lui Sula fõrte mulți sã ñsofĩrã contrã-i; dar cu cãt Sula sã apropiã de Roma cu atãt mai mult sã ñmulfã numarul cetățenilor dornici de ai servi și așa aș asigura viëtã. Dupã unele ñncãerãri de puținã ñnsẽmnãtate Sula ñnvinsã ostășimea Romei și la an. 82 în Chr. întrã biruitoriu și dispusë omorirea unei sumedenii de cetățeni, ñncãt grözã cuprinsë țera întrëgã și Roma cea puternicã și vestitã ajunsã umilitã și cuce-ritã la picĩorele nemilosului Sula.

Și Sula sã dovedì de un tiran și crãncen resbunãtoriu, cãci

dispuse a să acăta table publice și pe acelea erau însemnate persoanele hotărite la mörte; tabla primă conținea numele a 40 senatori și 1600 cavaleri, ér respłata ucigașilor să hotărî câte doi talanți de fiecare cap. Și nu era îngăduită mila și cel ce dovedia milă față de cel proscris (scris pe tablă), era omorît, asemenea o păta și acela care da asil unui atare osîndit. Măceluri de acestea să orînduiră în fie care oraș a Italiei, și să istorisesce, că din pricina patimei resbunătore a lui Sula a perit: 150.000 romani, între cari erau: 15 fosti consuli, 200 senatori și 1600 cavaleri. Averea și pămênțele celor osândiți să confisca și împărta ostașilor.

La o vreme să sfîrși și acest măcel ticălos, și Sula — în bună credință — că a îndeplinit ceva folositoriu țerii, orîndui ca să fie denumit de dictator pe timp nehotărit și să investi pe sine însuși cu puterea: de a împărți altora pămênțele remiase după cei osîndiți prin el la mörte, apoi să ridice ori să derime cetăți și după buna sa chibzuélă să pótă cinsti chiar provincie întregi. Legea séu organizația țerii o modifică în favorul aristocraților și demoralisă ostășimea, învrednicinduo de grețosa cinste de călei, ér pentru servițiile aduse era respłătită. Avea că la 23 legiuni de ostași și acestora le cinsti tot atâtea orașe mari cu deosebita împuternicire de a alunga pe cetățeni din casele și avutul lor. La sfîrșit își dete titula de „felix“ adecă „cel fericit“.

Doi ani de-arêndul dură acéstă stăpinire volnică a lui Sula, și sătul de cele îndeplinite, depusă de bună-voie slujba, ca așa să-și petrecă restul bătrînețelor în ticnă la mărețul său castel și printre întinsele și bogatele sale pămênturi.

Mult timp însă nu trăi, căci trupul seu — istovit de traiul nemoral — trebui să-i abdică lucrarea și la anul 78 în Chr. muri între chinuri grozave.

Mihail Popoviciu

protopresbiter

Aici punem în vederea publicului nostru portretul al unui fruntaș bărbat al nostru, carele în întreaga sa viață a arătat cea mai desinteresată și fierbinte iubire de națiune. Un bărbat, carele a statut și stă în toate împrejurările fidel convingerilor sale, dela cari nu s'a abătut nici odată.

Protopresbiterul Mihail Popoviciu e născut în 15/27 August 1837 în Caransebeș, unde părintele său Iacob, mai apoi protopresbiter în Mehadia și Oravița, era capelan al socrului său, vestitului protopresbiter al Caransebeșului Ioan Tomiciu.

Studiile elementare le-a făcut în Mehadia, unde tatăl său era protopresbiter, și în școala superioară din Caransebeș; era cele secundare în gimnasiul din Carlovăț, unde a absolvat 7 clase, și în cel din Vinkoyce, unde a absolvat clasa a 8-a prestând și examenul de maturitate. După depunerea examenului de maturitate a urmat cursurile juridice la Universitatea din Viena, și la academia din Debrețin, după terminarea cărora a absolvat teologia în Vârșet la anul 1863.

La anul 1861 a fost ales din partea congregațiunei comitatului Căraș, apoi denumit de comitele suprem al acestui comitat, de jurasor — acum pretore —, în cercul Maidan; la anul 1863 fu denumit de jurasor la protopretura centrală din Logoj.

Ca jurasor a dat dovezi eclatante cu ocasiunea alegerilor dietale despre învăpăiatul său zel și iubire națională. Poziția oficială nu l'a împedecat de a sta pe partea acelora, cari purtau sus stindardul național.

În 1865 s'a cununat cu Maria, fiica preotului din Glimboca George Bogoeviciu, carele a luat parte și ca preot militar în războiul din 1866, și mai târziu a fost preot în Jupalnic, dorind să fie în apropierea fiicei și ginerelui său, carele era paroch în Orșova.

Cununându-se a părăsit cariera politică administrativă și se dedică chiamării preoțesci. Ales fiind la Orșova de paroch s'a chi-rotonit prin episcopul Vêrșetului Emilian Chengelaț la 6 Iunie 1865

întru diacon, érá la 7 Iuniu al aceluiaș an întru presbiter, érá în 20 Iuliu 1865 fû introdus de paroch al Orșovei unde se află și acuma.

La 1868 a fost denumit asesor consistorial, érá la anul 1871 — după trecerea la cele vecinice a fericitului protopresbiter al Me-

hadiei Dimitrie Iacobescu — a fost denumit administrator protopresbiter al Mehădiei. La 30 Octombrie 1872 a fost ales de protopresbiter, la 18 August 1873 a fost confirmat,  r  in 14 Octombrie al aceluia  an a fost chirotesit intru protopresbiter, urm nd instalarea de atare in 24 -Novembre 1873.

Ca paroch al Orșovei, indata după ocuparea postului s u a avut să p rte multe  i grele lupte, parte locale, parte de interes general. Amintim aici numai cele de interes general public, cum este: desp rtirea ierarhică,  i energica luptă pentru  col . S  scie că la desfiin area grani ei s'a pus la cale comunalisarea școlelor n stre. Luptă energică, neînfr nt   i in oronat  cu succes a purtat parochul Orsovei Michail Popoviciu pentru  col , chiar  i contra advertismentelor superiorit tei bisericesci. S'a pus in fruntea unei deputațiuni, carea avea s  m rg  chiar  i la Majestatea Sa, dela care propus  i energie nu a abstat nici fiind amenin at cu „Kriegsrechtliche Untersuchung”. Lupta  i energica sa  inut , a avut rezultat, căci in fața acesteia detentorii puterii n'au avut curagiul s  in ind  pr  tare c rda, ci au pus  col  din Orsova la dispozi iunea bisericeii. — Dovadă, ce p te energia,  i iubirea de biserică  i neam numai a unui unic bărbat. — Lui avem să mul amim, că in teritoriul fostei grani e avem in Orsova  col  confesională  i numai acest unic merit să-l aibă il face nemuritoriu. Ceeace in amn  mult, căci in acest teritoriu numai in Caransebe   i in Orșova avem  col  confesională. Ba, cea din Caransebe  in r'un timp in   era pierdută.

Luptele politice purtate in comitatul nostru totdeauna l-au aruncat la supraf    i putem  ice, că dacă este vorbă de vr'o isb nd , ac sta in mare parte este a să datori fostului jurasor, acum protopresbiter Mihail Popoviciu.

După generalul Traian Doda, protopresbiterul Mihail Popoviciu a fost ales deputat dietal, carele in e conform convingerilor sale, nu s'a fost folosit de mandat.

A fost  i pre edinte al adunărilor s u conferin elor naționale. La comunitatea de avere a fost  i este reprezentant, a fost dela inceput membru in comitet. In ciclul din urmă s u in cel curent, a fost deasemenea ales membru in comitet, dară a ab is in urma scrupulosit  ei sale de convingere.

In anul 1903 s rb torit a fost din partea tractului pentru meritele sale, cu care ocaziune preo imea tractual  i-a pus la

dispozițiune 500 fl.=1000 coróne, ca fundațiune, carea se pórté numele său.

Sunt multe meritele sale. Este un bărbat de caracter firm și pur. Este un bărbat a cărui inimă bate cu căldură pentru interesele bisericei și némului său, este un preot adict din tot sufletul bisericei sale; un bărbat, carele ține cu tărie la convincțiunile sale și nu se póte ademeni; un bărbat carele este în stare să facă totdeuna călătorii grele și obositoare numai se póta lua parte la adunări unde se tractéză de sórtea poporului; un bărbat pe carele se ni-l țină Dumnezeu încă mulți ani!

Stefan cel mare

Sâmbătă în 3.16 Iuliu 1904 s'a sărbătorit în Bucovina, la mănăstirea „Putna“ cu mari festivități a 400-lea an dela mórtea lui Stefan cel mare, fostul voevod său domn al Moldovei, carele este înmormântat în mănăstirea Putna, zidită de el. Cât a domnit a avut să pórte multe războaie, mai ales cu Turcii.

— Lupta contra dușmanului Credinței fu începută cu noroc prin o învingere asupra Tătarilor, la Lipinți, aproape de Nistru, unde ordele Tătăresci ce năvăliră în Moldova fură zdrobite de Stefan. Spre lauda lui Dumnezeu pentru această primă biruință asupra necredincioșilor, învingătorului, sfinți atunci, cu mare pompă, mănăstirea Putna, în 3 Septemvrie 1470, pe care și-o alegea locaș de vecinică odihnă.

În anul următoriu el începui luptă pentru înlăturarea lui Radul cel plecat Turcilor, dela tronul Țerei Românesce, luptă sfârșită cu izbândă, dupe trei ani. Atunci pentru prima dată, Stefan încrucișă sabia cu paloșul Turcului.

Până peste hotarele Europei pătrunse fama acestor învingeri. Șahul Persiei, Uzun Hasan, și el în luptă cu Turcii, oferii alianța sa „marelui și milostivului domn, stăpân mare în țera sa, Stefan Voevod“, cum îl numește în scrisoarea adresată lui, cerându-i în același timp să îndemne „pe toți principii creștini că să unescă armele lor cu cele ale Persilor spre a zdrobi pe dușmanul comun“.

Când această scrisoare sosi în Moldova, o oște turcescă în putere de 120.000 venia ca să războie înfrângerea suferită în Țera-Românescă. Basaraba Laiot, pus în domnie de Stefan, dar nevoit să se dea apoi de partea Turcilor, înmulți cu oștea sa rândurile turcești. Stefan nu avea sub arme decât 40.000 de Moldoveni, pe lângă 5000 de secui și 2000 de Poloni care-i venise în ajutoriu, cu totul vr'o 47.000 contra unei întreite puteri dușmane.

Lângă Vaslui el dădă vestita bătălie dela Podul-Înalt la Racova, în 10 Ianuarie 1475, zdrobind cu desăvârșire pe dușman. Era cea mai strălucită învingere ce armele creștine au reputat până atunci asupra Osmanilor.

Cronicariul contemporan al Poloniei, Ioan Dlugosz, încheie povestirea acestui prémemorabil eveniment istoric cu celebrele cuvinte :

„O, bărbat minunat, întru nimic mai prejos eroicilor principii pe care-i admirăm atât de mult : care în zilele noastre o învingere atât de strălucită, între principii lumi cel dintâiu, a reputat asupra Turcului ! Dupe judecata mea, el este cel mai vrednic de a-i se încredința principatul și comandamentul a totă lumea, mai ales contra Turcului, prin comună înțelegere și hotărîre a creștinilor“.

Iar papa Sixt IV scria eroului dela Racova : „Faptele tale contra necredincioșilor Turci, dușmanii noștri comuni, ce le-ai îndeplinit până acum cu atâta înțelepciune și vitejie, au adăugat atâta strălucire numelui tău încât toate gurile te numesc și toți într'un gând prémult te laudă“.

Și chiar cronicariul turcesc, uimit de învingătoriul oștilor lui Mohamed, dice : „Mare bărbat și Turcilor asemenea, de ai noștri neînvins“ ....

„...În anul următoriu, sultanul Mohamed în personă, cu înfricoșată oște, împreună cu Basaraba Laiot, oște în putere totală de 200.000, ajutorată încă și de 30.000 de tătari, veni să-și ia resbunare. Lui i se puse în cale Stefan singur, numai el cu Moldovenii săi 40.000.

După ce bătă și goni ordele tătăresci ce pe neașteptate făcură o diversiune, jefuind țera dela gura Nistrului până lângă Suceava, Stefan, lăsând ostașii țerani pe câte-va zile să-și caute vetrele pustiite, se retrase cu restul oștirei spre munți. Aci, la Valea-Albă, loc numit de atunci Resboienii, Thermopylele Române, în 26 Iulie 1476, cei 10.000 de curteni călări cu care eroul remase să susțină eroica luptă se închinară morții. Flórea Moldovei remase atunci pe câmpul de răsboiu. „Mulți din boierii cei mari au picat“, — dice cronicariul — „și vitejii cei buni au perit cu totul atunce. Și fu scârbă mare în totă țera, și tuturor domnilor și crailor de prin-pregiur“. Stefan scăpă ca prin minune, cu puțini ai săi. Eră înfrângerea lui cea dintâiu. El fu înfrânt, dar nu învins. Era o înfrângere din acele ce rămân însrise în cărțile istoriei ca fapte de neperitóre glorie.

„Eu și curtea mea“ — dicea el prin solul său la republica Veneției — „am făcut tot ce am putut, și s'a întâmplat ce v'am spus. Care lucru eu cuget că a fost voia lui Dumnezeu, ca să mă pedepsescă pentru păcatele mele. Lăudat fie numele lui!“

Lăudat fie numele lui: căci învingerea repurtată de Mohamed eră ca ș'o înfrângere. Turcii părăsiră Moldova cu mari pierderi, fără să fi luat nici o singură cetate, și fără nici un câștig în afară de prada ce făcuse. Decimați prin bătă și foamete, ei mai fură loviți de Stefan la întorcere așa, încât, cum spune un cronicariu austriac, „mulți au fost uciși în fugă, mulți s'au înecat în Dunăre“. Eră — cum și regele Ungariei, Matiaș Corvin, dice scriind către papa — „o fugă rușinosă“.

Legenda ce ne-a transmis cronicarul Neculcea în „O sémă de cuvinte de bătrâni“ atribue această miraculoasă isbândă a lui Stefan îmbărbătării lui prin un cucernic sihastru, care-i făgădui biruința pentru o mănăstire, și poveței primite dela muma vrednică de fiul ei, muma care nu l-a lăsat să intre învins în cetate, trimițându-l să învingă sau să moră în războiu.

Isbânda fu câștigată și asupra lui Basaraba Laiot, pe care Stefan în unire cu oștea ungurască ce-i veni în ajutoriu prea târziu pentru a se felosi de ea contra Turcilor, îl scose din nevrednica domnie.

După patru ani, luptele cu Turcii începură din nou. Stefan căută să înlăture dela tronul Țerei-Românești pe un alt Basarab răătăcit, Basaraba Țepeluș, și acesta pus în domnie de dânsul, dar devenit apoi ca și Laiot, partizan al Turcilor și susținut de ei. Învingătoriu asupra lui Țepeluș, care fu resturnat, cu tot ajutoriul primit dela Turci, el avu apoi să îndure nenorocosul războiu din 1484 pentru Chilia și Cetatea-Albă. După eroică apărare contra unei puteri dușmane de 300.000 de oameni și 100 de corăbii care veniră asupra lor cu sultanul Baiazid II în frunte, cele două cetăți cădură în mâinile Turcilor. Era al doilea din cele două războaie pierdute de Stefan, care și de astădată remase fără nici un ajutoriu dela vecinii creștini. Până în doi ani după acesta, el bătù pe neîmpăcatul dușman de două ori, la Catlabuga și la Scheia, ultimele lui lupte cu Turcii, dar fără să pótă recuceri cetățile pierdute.“ —

(Din vorbirea profesorului Dr. Dim. Onciul).

* * *

Legende despre Ștefan cel mare.

Ștefan cel mare și îngerii.

Când Ștefan Vodă era copil ca de vre-o cinci ani, s'a dus după fragi cu alți copii de sama lui.

Sara, ceilalți copii s'au întors acasă, și băgară de samă că Ștefănuț, — după-cum îl desmierdau ei — nu era. Necăjiți de întimplarea asta, nici nu se duseră pe acasă, ci fie-care se culcă pe unde l'a ajuns somnul.

Ștefan după-ce a rămas singur singurel în mijlocul codrului, o luă la fugă, tot mai în spre mijlocul pădurei, creștând că a da de margine. Într'o vreme, vede la rădăcina unui lemn gros, o lumină, care ardea fără să se miște, măcar că vântul și plôia bătea cu totă puterea. Ștefan îndată ce o luă în mână, mare i-a fost mirarea lui când se vădu în mijlocul unei căsuțe de lemn, în care nu vedea altă-ceva decât două măsuțe încărcate cu lumini de cêră, o iconiță mică, pe jumătate ștersă, rezimată de o carte grôsă și putredă de veche.

Căldura de acolo îl muia așa, că fără de voia lui, adormi cu lumina în mână. Când era cam pela miezul nopții, se trezi din somn, simțind că i-a smuls cine-va lumina din mână. Își deschide încet ochisorii și se spăimântă vădând la cele două mese doi moșnegi mai bătrâni decât ori-care ômeni din lume; care de bătrâni ce erau nici genele nu și le mai puteau ridica. Bătrânii se rugau stând în genunchi înaintea iconiții.

— Bine că ne-a adus Dumnezeu pe acest copilaș, dîse unul din bătrâni.

— Așa, mai mare bine nu am avut nici-odată. Era se murim de sete și de fôme, neavînd cine se ne aducă cele trebuincioase. El ne-a aduce, așa ne-om puté ruga fericiți de aici înainte, fără se mai avem grije și de-ale gurei.

— Așa e, dar cum are să-l cheme, ce nume o să-i dăm?

— Are el nume, și încă un nume frumos, care cu vremea are se fie nume sfânt pentru nêmul lui.

— Și cum așa?

— Bine. El e un copil bun, cu frica și credința lui Dumnezeu, s-a purta bine, că numai așa o să i-se sfetescă norocul, care de mult plînge de dorul lui.

— Dacă-i așa cum Țici, fie. Și sculând copilul îl mână ca să li aducă niște rădăcini de burueni, din care își făceau moșnegii de mâncare, și ca răsplată, din când în când îi mai da și lui câte o lingură de zamă rămasă pe fundul cêunașului (caldărușei).

* * *

Trecura vr'o câți-va ani, decând Ștefan slujea moșnegii, și în vremea asta, din mic și slăbuț ce era se făcu un băetandru voinic și spătos, mândru și frumos de se te fi tot uitat la el.

Odată mergând, ca de obicei, după rădăcini prin codru, vede o pasere cum nu mai văduse nici-odată, căci de unde să fi vădută pasere cu clonțul de adiamant cu ochii ca stelele, cu trupul ca de aramă, cu penele de aur și cu picióarele de argint.

— Bine că te-am întilnit fat-frumos, că-i multă vreme de când te caut. Ștefan sta ca inlemnit, plin de spaimă, când a audit-o grăind vorbe omenești.

— Nu-ți fie frică de nimic, că nu e nime pe aici, care să ne vadă și să ne audă, numai noi suntem singuri singurei dimpreună cu Dumnezeu, care e în tot locul de față. Mergi și du moșnegilor tăi rădăcinele și spune-le că îngerul țării tale te chiamă într'ajutoriu.

— Dar cine ești tu, pasere măestră, că de ești arma satanei să te alung din codrii aceștia, unde satana nu a avut putere să între; ér de ești o stafie necurată, să mă ascund dela fața ta.

— Nu sunt nici stafie, nici arma satanei, sunt norocul tău și al țării tale învrăjbite. Mergi ieți rămas bun dela cei doi moșnegi creștini și cerându-le binecuvântarea părintescă, rógă-i ca în rugăciunile lor să nu uite de tine și de draga ta țerișoră.

Ștefan făcu după-cum l-a învățat paserea.

Moșnegii audindu-i vorbele îi dară binecuvântarea Țicând :

— Mic ai fost când ai venit aici, mare te duci, dar mai mare să te întorci. Mare în fapte și în virtuți, că atunci D-Țeul părinților și al moșilor noștri Ți-or binecuvânta pașii tăi, Mergi, darul lui D-Țeu te luminează în toate căile tale. Nu uita însă nici-odată, că nimic fără D-Țeu, și că unde primejdia e mare, acolo și D-Țeu e mai aproape.

Când cei doi bătrâni sfirșiră cu binecuvântarea, casa se luminează și ei se făcură nevăduți, căci nu erau altcineva decât doi îngeri anume trimiși de D-Țeu, ca să-l îndrepte pe căile cele sfinte.

Întorcându-se Ștefan, fața îi sclipea ca lumina sórelui, ér paserea cea de mai înainte nu o mai găsi, ci în locul ei găsi o

fată înaltă tocmai cât el, și frumoasă, ca și care nu mai văduse nici-odată.

Lui Stefan îi pică dragă. Fata însă îi dăse:

— Stefane, de vrăi ca să-mi fii drag, și să-ți fiu nevastă, trebuie să bați dușmanii țării tale.

— Și cum? — întreabă Stefan, căci eu sunt sărac, fără de sprijin și fără de tistie.

— Sprijinul e la D-țeu, — ér eu îți sunt norocul, care totdeauna te-oi duce pe căile cele bune. Roga-te lui D-țeu, ca să-ți binecuvinteze pașii tăi, și pune jurământ sfânt înaintea lui, că-i țiiăa tôte poruncile lui.

— Așa să fie, dăse Stefan, și cădând în genunchi se ruga a-totputernicului D-țeu, ca să-i dea sprijinul lui cel D-țeesc, jurându-se că i-a țiiăa poruncile.

Atunci auzi un glas din ceriu, înțeles, numai de el prin care D-țeu îi binecuvântă toți pașii lui.

Stefan rădicându-se în picioare, întinse mâna fetei cele-i frumoșe și-i dăse:

— Îți mulțămesc că m-ai scos din desișul codrului; ca mi-ai dat aceste învățături și mă rog, să nu mă uiți. Uite țara plânge de năcaz, merg ca cu ajutoriul lui D-țeu și al tău să o scap din gura celor ce vreu să o înghită.

Fata sărutându-l pe frunte, se făcu nevedută și așa nevedută l-a însoțit în tôte lucrurile, până ce Stefan a fost chemat în ceea lume.

Lumea crede că el n'a murit, fără să a înălțat la ceriu cu trup cu tot, ca să-și de samă de faptele lui bune și creștinești.

Mănăstirea Putnei.

Odată Stefan cel Mare a fost bătut într'o bătălie și rătăcind prin țară a ajuns în pădurea Vițeu. Acolo a dat preste un pustnic bătrân, cu o barbă albă până la briu, care avea chilie într'o stincă despicată în două părți: într'o parte a despicăturii dormea el și în cealaltă își făcea rugăciunile lui.

Ajungând Stefan acolo se roga se-l primască fiind zdrobit de atâta trudă.

Pusnicul i-a răspuns:

— De ești om pământén, întră; ér de ești ciurma pădurii să te duci mai în fundul pădurei.

— Sunt om pământén.

Dacă ești om pământén, cine ești și cum de vii pe locurile acestea părăsite și tocmai la vreme de nópte?

— Eu sunt Stefan Vodă, is bătut și rănit de păgini și am venit să-ți cer povață.

Așa! Apoi întră.

Când a intrat Vodă, pusnicul i-a făcut loc să ședă pe o lăcióră de pétră.

Stefan se aședă și-i istorisi pusnicului tóte pătăniile.

— Nu te întrista, îl încurăjă pusnicul, D-deu ți-a ajuta. Și l-a rugat să ospeteze cu dēnsul niște mălaiu mărunțel fiert cu apă curată și niște rădăcini strinse de dēnsul din pădure.

Pe urmă s'au pus pe odihnă.

Drept la miezul nopții, ia pusnicul pe Stefan de mână și-i dice:

— Urméză-mă, și-au ieșit amēndoi din chilie.

Ajungēnd într'un loc, pusnicul îl stringe pe Stefan de mână dreptă și îl întrébă:

— Veđi ceva?

— Nu vēd nimica.

Atunci pusnicul îl stringe ér pe Stefan de mână, călcându-l tot atunci și pe piciorul drept.

— Vēd, grăi Stefan.

— Ce veđi?

— Niște lumini.

— Hm, dragul meu, acelea nu-s lumini, aceia's ingeri, și locul acela-i sfânt. Pune-ți în gând, că-i face acolo o mănăstire și așa-i birui păgânii.

— După bătae și cu ajutoriul lui Dumneđeu, am să fac, a juruit Stefan și pe urmă amēndoi s'au întors în chilie și se odihniră până diminéța.

A doua ți și-a strins Stefan óstea cea rătăcită și cu alții căți i-a mai găsit prin țară și au bătut cumplit pe dușman.

Ca mulțamită lui Dumneđeu, Stefan pune de zidește mănăstirea Putnei.

În temelia mănăstirei din partea stângă, Stefan Vodă a poruncit să zidēscă o căldare mare cu galbeni, aur mult și argint,

și a afurisit, că nimenea pe lumea asta n'are să se atingă de comóra aceea, decât însuși Stefan.

El are să scótă banii aceștia, când va învia. Și el are să învie înainte de învierea cea de obște, călare pe calul lui și cu sabia în mână dréptă ținându-o drept în sus.

Toți banii și celelalte odóră, care sunt zidite în temelia mănăstirii, are să le împărțescă celor care cred faptelor lui, în legea creștină și în nația românească!

*

Judecata lui Stefan Vodă.

Cică în vremea de demult un om ajunge'n grea nevoie, era strimtorat din partea paralelor de nu mai știa ce să facă și încotro să apuce.

Dă încóce, dă încolo, cu mare ce găsește un jidan care se prinde să-l împrumute. Da jidanul tot jidan! Îi cere o oacă de carne din trupul lui care s'o taie când s'a împlini sorocul.

Da ursul nu jócă de voe și nevoia-i mare belea, de aceea bietul nevoieș se prinde s'o facă și asta!

* * *

Vine și vremea aceea.

Jidanul, la om, nu că să-i deie oca de carne.

Omul se pune de pricină și-i dă de colo:

— „Hai la judecătoriu, să vedem ce-a dice și el, îi cu dreptul trebușóra asta?

— „Hai!“ îi dă și jidanul.

Și au mers ei la fel de fel de judecători, și mai mari și mai mici, și mai înțelepți și mai așa, însă dela toți au eșit cu același cuvânt:

— „Dacă te-ai prins așa, trebuie să te ții de vorbă“.

Er omul nu vedea pe unde merge de năcaz.

În sfârșit pornesc ei la împărăție să vadă cu ce-or ieși și de acolo? Da omului îi tremura inima întrînsul gândindu-se ca nu cum-va și împărăția să orînduiască ca și judecătorii.

Pe drum trece pe lângă un câmp mândru, înverzit, pe care niște copii pășteau vitele.

Ce să vadă drumeții acolo?

Băeții stăteau rotă cu căciulile în mâni er în mijlocul lor pe niște brazde verzi puse unele peste altele în chip de tron ședea

un alt băet cu chip de înțelept și le judeca neînțelegerile lor, și care era vinovat, era închis înapoia tronului într'un ocolăș împrejmuît cu gârduț de bețișore.

Omul, când a vădut una ca asta tare s'a mai minunat; și cum era el ca cel cu năduhul pe inimă de nu mai știea ce face, se gândește să-i spuie micului judecătoriu pacostea de pe capul lui.

Băetul acela era Stefan, care mai pe urmă a fost domnitoriul Stefan cel Mare al Moldovei.

Și Stefan îi dă :

— „Ômeni buni, duceți-vă acolo unde gândiți și dacă nu veți rămânea mulțămîți cu judecata, atunci se trimiteți după mine, c'apoi cum voi judecă eu, lasă dacă nu veți rămânea împăcați.

A plecat omul mai invoioșat de vorbele minunatului copil. Ajunge la împărăție.

Aice au căpătat acelaș răspuns ca și dela ceilalți judecători. Atunci omul și-a adus aminte de cuvintele lui Stefan și dice cătră împărat :

— Luminate Împărate, ai îndurare și ascultă o vorbă dela ticălosul de mine, se erte Luminata fața Mariei vóstre. Treceam pe lângă un câmp și era așa și așa — îi spune el — un băet care judeca buclucurile între alți băeți ce ședeau cu căciulile în mâni înaintea lui și-a spus ca se-l chemați pe dînsul că lasă dacă nu ne-a judeca el cu dreptul.

Împăratul a dat poruncă se-l chieime nu că dór ar fi cređut așa ceva, ci mai mult se-l vadă cum a judecat el.

Și Stefan într'o clipă a fost față.

Întrebă el pe om cum le-a fost tocmeła și la urmă dice cătră jidan, răspicat :

— „Jupâne, îți dau voe se tai din omul ista o oacă de carne — jidanul, bucuria lui — da se tai tocma pe tocma, nici mai mult nici mai puțin, c'apoi te ducem la spînzurătóre.

— „Nici un dram se nu'ntrecă, ori se n'ajungă“, adaugă Stefan îndesat.

Când a auđit jidanul una ca asta, s'a lăsat păgubaș și de carne și de tot, și unde nu mi-o luat-o la sănătósă de nu la-i fi ajuns nici călare.

Și așa a scăpat românul.

Toți au rămas trăsniți de judecata lui Stefan și s'au minunat de înțelepciunea lui: ér omul cât era de bătrân, a îngenunchiat și i-a pupat mâna și s'a întors plin de chef la nevastă și copii, povestind în toate părțile de judecata asta de s'a dus vestea.

Veți că, unul singur a fost Stefan Vodă și dacă a fost să fie om mare, a dat semn de mic.

(Deșteț. Poporului.)

S ă r b ă t ă r e .

(Schită).

Badea Sandu pășesce liniștit înspre casa „părintelui Nicolae”.

L-a băgat în griji scrisórea, care i-a adus-o poštaru mai dinea-ori. Cunóște scriitura lui Vasile, rândurile astea sunt scrise de fiu-séu.

„Părintele Nicolae” scria tocmai o naștere la catastif și nănașa îi puna în mână mai multe pițule. Era vesel.

— „Ce veste și poveste Sandule?”

— „Apoi iacă domnule părinte, o scrisóre dela Vasilică” ȓice Sandu, îndreptându-și sumanul și netezându-și pletele, căđute peste sprâncene.

— „Ad-o 'n cóce!”

Și „părintele Nicolae” nici nu-și ia ochilarii legați cu ată, de pe nas, prinde 'n mână scrisórea, o despătură și cetesce vreme multă tremurând din buza de jos și ținând scrisórea spre lumina ȓilei dela feréstă. Și într'un târđiu, ridică ochii de-asupra rândurilor și începe :

— „Te chiamă ficioru-téu pe sěrbători la el. ȓice, ca sě mergi și cu lelea Stratona, că vă doresce mult”.

— „Așa scrie?” și-și învărte încet pălăria în mână.

— „Așa. George a lui Vasile plécă din Reghin poimâne di-minéță. Sě plecați cu el.

De bani, va trimite sě aveți de drum și de ale mănćării, și începe sě cetéscă cu glas trăgănat scrisórea a doua óră.

Badea Sandu stătea ca împetrit. Și-a venit însă degrabă în fire, a mulțămít părintelui Nicolae și a plecat molcom cătră casă, cu ochii pe scriitura lui Vasile. Căuta din încălcitura asta ciudată sě găcěscă ce a vrut sě le scrie fiu-séu.

La răspântii sě întâlnește cu lelea Stratona.

— „Tu Stratono, ne chiamă Vasile pe sěrbători la el!

Câtă amar de putere mai avea și lelea Stratona, tótă a pierdut-o în clipa asta. Ochii i s'au înrourat și și-a dus șorțul la ochi, oftând din greu.

— „Dragul mamei!“ alta n'a mai putut grăi.

O podidiră lacrimile.

— „Ce ȳci tu, babo? ce ne facem?“

Și amândoi caută care 'n cotro, sē nu pară că sunt slabi de inimă. Vrea sē pară fie-care mai oțelit mai tare.

Lelea Stratona își duce mâna la bărbie și rămâne împetrită.

Îl vede pe Vasile mic, mic cât o nucșoră. Și crește „dragul mamei“ și întră la învățatură la dascălul din cornul uliței și-i ca un bujorel în față, de roșu și de sănătos ce-i.

Și l-au dat mai departe la învățătorii din Reghin, că avea băiatu tragere de inimă pentru carte. O ducēu greu ei, acasă, dar flăcăul trebuie sē răsbēscă în lume, sē se facă „om“ din el. Și așa, cu una cu două au dus-o ei cum au putut.

De câte ori nu a prins-o bărbatu ei cu ochii în lacrimi după Vasile, că îi ducea dorul, cum sunt mamele. Vorba ceea: „numai inimă de mamă sē nu fii“.

Și l-au învățat carte domnii cei mari și i-l-au dus, unde sunt numai domni mari și luminați. Ea care l-a crescut de când era mic, de când se făcea copăcel și umbla de-a bușilea, ea care l-a dat la învățatură și i-a deschis calea, care duce la limanul visat, ea a trebuit sē-l pērdă.

Și-a domolit pārdalnicia de inimă, i-a poruncit sē nu mai bată nebună și la pierdut. S'a dus....

Și anume le scrie și-i chiamă la el. Dragu mamii: l-e dor și lui de ei...

Badea Sandu își netezesce părul și sbōră cu gândul în vremele îndepărtate.

Se vede cu desagii în spate, măsurând drumurile cătră Reghin. Ajunge în oraș cu fruntea plină de sudori, își lasă desagii la cârciuma satului lor și se îndrēptă cătră școli. Și acolo-l întâlnește dascălii și-l bat pe umeri ȳcându-i: „Fiiul d-tale învață bine!“

Și-i crește inima de bucurie.

Sēu se îndrēptă cătră unul din școlari și-l întrēbă pe departe:

— „Ian, spune-mi, d-le, cunoști d-ta pe Vasile a lui Sandu?“

— Cunos, bade!

+ Da învață și se pōrtă bine?

Da de ce 'ntrebi, bade?

— „D'apoi écă, tată-său e din satul nostru și întreb, numai așa“.

— Da, Vasile e student harnic, se pòrtă fòrte bine.

Badea Sandu întinde mâna lui nodorósă școlariului, apoi se pierde pe strade, fără să ȑică o vorbă, fără să clipescă din ochi, în sufletul lui însă strigă ceva: Acesta e feciorul tău!

Și era mulțămît.

Și așa au dus-o amar de ani și étă, că după ce fecioru a ajuns să isprăvescă cu școlile de aici, l-au chemat dascălii cei mari la ei și i-au spus: „Bade Sandule, dă-ți copilul și mai de parte, la școlile înalte. O să faci om din el“.

Și așa l-au luat străinii și l-au dat la școli. A mers la București și a învățat de a ajuns om.

Cum o fi acuma, cum o duce-o el în orașul cel mare? I-se pare, că vede o mulțime mare de lume necunoscută, care face larmă ca nebună și-și vede băiatul prins în vârtejul amețitoriu.

„Babo! Mergem?“

— „Mergem!“ și amândoi se privesc în față. O flacără le lucește în orbitele ochilor, o flacără plină de dor. Este dragostea lor pentru Vasile.

* * *

La gara de nord.

Încă vr'o câte-va minute, până să sosescă trenul dela Predeal.

Vasile e la gară și-și așteaptă părinții. Un ténér bine făcut, chipeș, spătos cu trăsăturile feții regulate, pline de vigóre.

E profesor la un liceu, are léfă mulțămítóre. În vârtejul capitalei a știut să-și păstreze cumpétul vieții, învățat deja din odaia scundă, unde trăiau părinții lui.

Bucuria revederii așa-l cuprinde în mrejele sale, încât în culmea veseliei și-a adunat prietenii rôtă în jurul său și le-a spus:

— „Șciți ce, măi? Haidați și-mi vedeți părinții!“

Și toți au ascultat propunerea prietenului lor. Așteaptă cu toții sosirea părechei de țărani.

Și iată, că se zăresce în depărtare un punct negru, care se tot apropie și în mijlocul unui sgomot copleșitoriu, întră trenul în hala plină de fum înădușitoriu.

Badea Sandu și Lelea Stratona și-au dus mânila la inimă, și-i năpădesc gândurile.

Au cređut, că le va fi ușor cu drumul ăsta, dar acum înțelegău ei tătă noima și greutatea venirii lor.

— Óre nu i-o fi rușine de noi, aici, între atăta amar de ómeni mari? A scris el să venim, da a scris écă, numa așa, să-și facă datoria!

Îi frământau gândurile încruntate și par' că îl vedău răstin-du-se la ei: „Ce a-ți mai venit pe capul meu?”

Așa a pățit-o și llinca cu ficiorul ei. Și, Dómne, réu le-ar cădea.

Lelea Stratona pipăe prin desagă după iconița, pe care i-a adus-o lui Vasile de cinste și murmură din adâncul inimei o rugăciune. Și-a aședat brobóda mai bine în cap și ațintesce ochii pușcă înainte.

Acum, când au intrat în hala asta mare, au rémas amândoi uluiți locului, apoi au dat să scobóre așa, încetinel, într'un noroc, dóră, dóră or da de el.

Ochii mamei l'au găsit și strălucéu de bucurie...

Bătrénul încărúnit de grijă privește țintă la ténérul de dinaintea lui, bătréna cuprinsă de un tremur fără se vrea să sprijină de Sandu.

— „Eu sunt, Vasile, fiul vostru!”

Prinde curaj, buzele lui cărcă să zimbéscă și recăpătându-și voia bună prinde de braț pe mama sa și le ăice prietenilor, cari într'aceea se adunaseră în prejurul lor:

— „Iată, tată și mamă, prietenii mei! Asta-i Tănăsescu, ăsta Ionica Iuga, ăsta George Luca” și așa pe rând, într'o resuflare le înșiră numele prietenilor săi, cari privesc plini de duioșie la tóte acestea.

Lelea Stratona și badea Sandu dau din cap fără să se dumeréscă, când Vasile îi apucă de braț și-i duce la birjă, ei îi urméză fără de nici o vorbă prin mulțimea care-i ameteșce și mai mult cu larma.

Și pe stradele late, mari, frumoșe și pline de lume ei își plimbă ochii, duși de surugiul, care mână ca nebun.

Și ajung la o casă frumoșă, care se înalță par'că pân' la ceriuri. Se scobóră și dau de o odaie plină de lucruri scumpe și frumoșe.

— „Suntem la noi acasă! Iată unde șed și-mi petrec timpul, mamă! numai să Vă simțiți voi bine!”

Bătrânii se uită jur împrejurul lor. Văd ei aievea toate acestea? Și acum înțeleg cât de bine a ajuns fiul lor, care s'a nutrit din mânilor lor pârlite de soare, acum pricep cât de dragi sunt ei pentru el și izbucnesc amândoi în lacrimi.

Totă iubirea lor simplă, dar curată o dau la ivelă prin lacrimile astea și când îi întreabă el plin de gingășie: „Pentru ce plângeți?” baba răspunde proptindu-și capul de peptul lui: „Las' să plângem! Atât de bine ne cade! La tren nu ne-ai lăsat să plângem!”

E inima țărănească, care izbucnesce în adevărata ei lumină, inima țărănească, comora de lacrimi curate ca mărgearul!

Și bătrâna își plimbă ochii pe pereții împodobiți cu fel de fel de chipuri și se opresce la o figură. Era ea. Dăsupra patului lui Vasile, era chipul ei, care-l păzesce și desmărdă cu privirile ei părintesci.

Tot trecutul ei pare că-i vine înainte.

Vasile, pentru care a petrecut atâtea zile și nopți în veghere, Vasile n'a uitat-o! viața, pe care și-a jertfit-o pentru el, n'a fost zădarnică.

Și-și întinde mânilor ei sbircite și bătute de arșița soarelui în spre fruntea lui, care pare că străluce, ca aureola unui sfânt din icoană, și i-o sărută cu tot focul ei, ca pe o moște scumpă.

(Luceafărul. H. P. Petrescu)

Coriolan Brediceanu, avocat in Logoj.

Coriolan Brediceanu, al cărui portret îl prezentăm aici, este una d'între marcantele figuri ale vieții noastre publice și unul dintre distinșii bărbați ai națiunii noastre.

Eșit din popor, în cerul familiar și în contact intim cu poporul a învățat să iubescă limba, legea și obiceiurile noastre strămoșești să cunoscă și să simtă durerile și suferințele poporului.

Astfel s-a înrădăcinat în inima sa o iubire așa ȋic nd nemărginită de n m  i o  nsufle ire învăpăiată pentru biserica n str   i pentru sfintele ei institu iuni  i  nv  turi, fără de cari Rom nul nu p te trăi. Aceste dóue virtu i,  i nu interes material, au fost totdeauna motorii faptelor sale pe t te terenele. Conducă de aceste dóue virtu i s-a pus cu tot sufletul său în servi ul cauzei naționale  i în servi ul bisericeii; conducă de aceste s-a făcut  p r toriu ne fricat al drepturilor poporului său.

Aceste virtu i sunt care  i  di  i dau puterea  i curajul de a lupta fără  ov ire,  i până c nd mulți cople  i de l ncezal  privesc  recum apatic cu m nile în sin t te ce se petrec înainte ochilor lor  i tac, v cea lui Bredicean  i acum reson  c nd e de lipsă, nu desper z  ci lucr z   i ajută în tot locul unde numai se p te.

S-a născut în Logo  la 5. Ianuarie 1850. P rin ii ve  nd zelul  i talentul lui l-au dat să  nve e carte.  c lele elementare le-a  nv  t în  locul natal. A studiat apoi în Arad,  n Beiuș  i Pojun,  i a făcut cenzura de avocat în Budapesta ob in nd la 3 Ianuarie 1874 diploma de avocat. Stabilindu-se în locul natal, prin escelentul seu talent de jurist  i orator degrabă a devenit avocat renumit.  n deosebi s'a distins  i se distinge în afacerile criminale. A p  it apoi pe terenul luptelor politice, cari le p rt   i  di în adunările comitatense cu încă c ţiva b rba i tineri e  i din şcóla lui.

Dela organisarea partidului național până la anul 1892 a fost membru al comitetului național.  n mai multe r nduri a fost candidat deputat dietal  i în 1884 a  i ob inut majoritatea voturilor în cercul Bog ei, dară totuș nu a putut ajunge în parlament.

 n cele mai multe procese intentate ziarelor politice  i politicilor români, Brediceanu a primit sarcina de  p r toriu  i s'a distins prin num ro e pled re de valóre at t politică c t  i juridică. Cu acela  zel a lucrat  i pe tarenul cultural jertfind f rte mult pentru înaintarea tinerimei române. Este membru al „Astrei“, al Societ  ii pentru crearea unui fond de teatru român etc. Pe terenul bisericesc s'a distins ca deputat sinodal  i congresual. Cu scop de a îndemna la  mbr   area literaturii române a scris  i câteva novele, piese dramatice etc.  n cele sociale este sufletul logojenilor. Prin ţinuta sa în t t  privința  nsufle itoare  i  nspir to e a  i devenit una dintre figurile mai populare în Bănat  i b n ţanul dar mai v rtos logojanul e mândru, că are pe un Bredicean.

Viața în Albania.

— în casa lui Tahir —

Obosiți de călătorie grea, monotonă și plină de pericole prin ținutul pietros Cermanica, cam pe înserate caravana noastră, alcătuită din 15 călători și a 4 Albaneji de pază, ne apropiam de satul K..., unde speram să găsim vr'un han, ca să ne adăpostim la noapte.

Kendra, însă, un Armin Fârșiroț din provincia litorală Minzichea de la Marea Adriatică, om care ți și noapte străbătea Albania în lung și în lat pentru treburile sale, și care legase cunoștință și prietenie cu toți Albaneji mai de seamă și mai suspecti, îmi propune să tragem în gazdă la Tahir, prietenul lui și unul din fruntașii satului,

— Ne iubim mai mult ca frații, ți se el, ca să mă convingă, — ai să vezi cum o să ne primescă.

M'am grăbit să consimt și, ajunși la sat, am străbătut câteva uliți înguste și întortochiate, până am dat de o poartă mare. Acolo era locuința lui Tahir. Ziduri de piatră înalte și groase ascundeu privirilor casa și curtea,

După ce intrăm în ogradă și descălecăm, vedem că un om înalt, robust, cu o barbă mare și o figură de patriarch, vine alergând întru întimpinarea noastră.

— Mis'arde, Kendra (bine-ai venit, Kendro).

— Mis'aghetă, Tahir (bine-am găsit, Tahir).

Tahir, prin urmare, era bătrânul așa de impunătoriu și așa de sprinten încă.

— Mis'arde, mic (bine-ai venit prietene), mi se adresează el mie, fără ca prelabil să se intereseze cine și ce sum.

Pentru dânsul, ca și pentru ori-care Albanez ce se respectă, ori-cine îi intră în casă, îi e prieten, e frate, căruia îi întinde bu-

curos mâna, și iar mai bucuros îi dă tot sprijinul și nu-și cruță viața, ca să-l apere la casă de nevoie.

Apoi după obiceiul albanez, ne îmbrățișăm, atingându-ne capetele.

Doi flăcăi zdraveni, cu pletele în vânt, iau supt a lor îngrijire caii, érá pe noi ne conduce Tahir în casă, dându-ne locul de cinste, unde ne-am așezat turcește.

Dar abia ne-a oferit din enorma sa tabacheră câte o țigară, el ese din odaie și vine însoțit de două fete, al căror aier mândru, semeț, al căror umblet voinicesc nu putea de cât să contribue la uimitórea lor frumusețe.

Nu mi se întâmplase până atunci să întâlnesc în Albania tipuri de femei așa de distinse. De altfel, deși am umblat mult prin această provincie, am văzut rar femei și motivul îl voi arăta mai jos.

Pe când mă uitam nedumerit la apariția acelor ființe, iată că ele vin spre noi, întind mâna întâiu lui Kendra, ca veche cunoștință a familiei, și, urindu-i bun sosit, îl sărută pe obraji.

Surpriza mea creștea, dar n'avui timpul material pentru a face reflecțiuni, căci cele două tinere se apropiară și de mine în același intențiuni.

Temându-se de vr'un pocinog, Kendra se grăbi să mă previe în românește ca să mă eșecut, fără să arăt vr'o împotrivire. Se înțelege că m'am supus.

În părțile acestea, mă lămuri Kendra, profitând de un moment când eram singuri în odaie, precum și în ținuturile de la Nord, ca Ipek, Djakovo etc. când gazda vrea ca să-ți arăte multă prietenie, că-i ești adecă, foarte drag, îți presintă femeile și fetele din casă, cari te sărută.

Cum îți spui, acesta însemnéză, că stăpênul casei te-a introdus în intimitatea lui și că nu s'ar da îndărăt de la nici un serviciu ce i-ai cere. Din momentul acela avutul și viața lui stau în mâinile tale; poți dispune cum vrei de ele. Dar dacă opui un refuz, când femeia vine să te sărute, el ia acesta drept dovadă, că te îndoiești de prietenia și de devotamentul lui și se simte adânc jignit.

Majoritatea mare a Albanejilor însă, nu întrebuintéază acest mijloc ca semn de dragoste. Când te duci prin casele lor cređi că sunt locuite exclusiv de bărbați. Femeia nu se arată de loc, ér rachiu, cafea, masa etc., le servește bărbatul.

Femeile stau într'o odaie de alături, petrecând singure.

Nu numai atât. Obicieul de-a ține femeile ascunse și de-a nu se presenta oșpeților l-au luat de la Albaneji și Români, cari locuiesc în Albania.

Așa, în orașul Berat, bunăoară, unde Românii sunt în număr foarte mare, când ți-e dat ca pe stradă să întâlnești o femeie, n'ai putea deosebi pe Albaneza musulmancă de Românci. Și unele și altele se pórta învelite la figură și îmbracă același costum.

În familiile Românilor — afară dór de casul când ești socotit ca intim — abia dacă vești mâna unei femei, care prin ușa întredeschisă întinde bărbatului ei tabla cu cești de cafea, ori chiséua de dulcétă.

Așa fiind, lesne se înțelege cât de mult mă intrigă expansiunea de sentimente prietenesti ale lui Tahir și lipsa de orice jenă a frumóselor sale fete, cari intrau și eșiau în tot momentul, fără să arăte vr'o umbră de sfială.

După ce am sorbit indispensabilele cafele, s'a pus în mijlocul odaiei o masă rotundă, érá pe ea tot felul de mezelicuri și o sticlă de rachiu de drojdie.

Ospitalierul Tahir, vrënd probabil să ne facă să prindem curagiu, închina cam des în sănătatea noastră, cea ce în Albania impune obligațiunea, ca și tu să beai în sănătatea celui ce a închinat în a ta.

Dar nóptea se apropiase de jumătate, noi flăminzisem mult și tot continuam a ne face poftă cu rachiu.

— Păi bine ȑic eu, nu mîncăm în séra asta?

— Asta stă în mâna vóstră, răspunse Tahir, se va pune masa când veți porunci; eu stau la ordinele vóstre.

Încă o noutate pentru mine.

A treia, însă, și în tot casul nu cea mai puțin curióasă, a fost, când apropiindu-se momentul de a se pune masa, véd că cele dóuă fete ale lui Tahir intră în odaie, una din ele avënd un lighean, érá a dóua un ibric de aramă cu apă.

— Vė rog, scóteți-vă ciorapii, ne spune ele.

De ce? Hotărássem să fac totul, fără să întreb, de témă să nu fiu luat drept ignorant.

Și după ce Kendra și eu ne-am executat (supus), dênsele ne-au spălat picióarele.

— Încă o dovadă de prietenie ce ne-o pórta Tahir, adaugă Kendra, care părea încântat de tot ce făcea gazda în favórea noastră.

După masă, târziu de tot, ne-am culcat pe velințe, eșite probabil din războiul Româncelor din satele din Albania.

Însă, abia ațpisem, și în porta cea mare din afară aușim bătăi dese și puternice. Iar cam din depărtare se aușiau detunături de puști.

Tahir fu cel dintăiu în picior. Într'o clipă el se duse la portă și, după ce a schimbat câteva cuvinte cu omul din afară, dânsul deschise porta și îl aduse înăuntru.

— S'che fric, s'che fric (să n'aibi tēmă), prin cuvintele acestea căuta Tahir să-l liniștască pe noul venit, care ne visita la o oră așa de neobicinuită.

Modul cum se presenta omul acesta, vorbele pronunțate de Tahir, pocniturele pușilor: toate acestea ne-au făcut și pe mine cu Kendra să ne sculăm din pat și să fim cuprinși de multă emoțiune.

— Ce este? ce s'a întâmplat?

— Liniștiți-vă nu e nimic, dișe Tahir. E un Albanez din alt sat, care e în vrăjmășie cu niște Albanezi din satul nostru. Cică ăsta le-a omorît pe unul din ai lor și acum vreau să-l omóre pe dânsul. Era singur, și cât p'aci să-l prindă, dar odată ce ai intrat aci, spuse el adresându-se noului venit, fi fără grijă. Câtă vreme capul lui Tahir stă încă pe corp, ție nu ți-se va întâmpla nimic. La mine au venit mulți să se refugieze și să-mi cëră ajutoriu și sprijin.

Ei bine, până acuma nu l-am refusat nimănuia și nici un om nu mi-a fost ridicat cu sila din casă.

Și la lumina lămpii am putut vedea pe Tahir par' că transfigurat. Corpul lui căpătase o atitudine athletică, bătrânul era un erou reîntinerit, ochii lui se învârtiau furios în cavități. Nu mai era blândul, seninul Tahir,

Mișcându-se nervos, clipind des din ochi, scrișnind dinții, întorcând capul în toate părțile, aprindându-se la figură, în Tahir se deșteptase acum cu o putere sëlbatică toate sentimentele adormite, toate pornirile lui răsboinice.

Iar pe când dânsul își îngrijea de pușcă și trăgea cu urechea în afară, colo, într'un colț al odaiei stătea pe jos, palid la față, abătut și posomorît Albanezul, care recurse-se la protecția lui Tahir. El nu vorbea, nu făcea nici o mișcare, părea stins, mort: frica îi înleștase limba și îi înghețase sângele.

Între aceste însă, vremea trecea și din afară nu venia nici

un sgomot. Pocniturele pușcilor încetaseră, în p^ortă nu bătea nimeni, pe stradă nici un umblet de ómeni nu turbura liniștea nopții.

Tahir, av^înd în mână pușca încărcată, stătea în picióre aproape de feréstră. Nu mai schimba nici un cuv^înt cu noi și tótă atenția lui era îndreptată în afară. Și se uita fix, căutând să pătrundă în întunerecul ce învăluia firea.

Atăta abnegațiune, atăta pornire de jertfă pentru un om cu care atunci pentru prima dată dădea ochii, numai în Albania și numai la ómeni făcuți din stofa lui Tahir, se putea întălni. Mărturisesc, că mă îngrozia acest entusiasm împins peste ultimile limite.

Însă tăcerea continua să domnéască. Vräjmașii așteptați nu se arătau.

— Te-au văduț, că ai venit aci, întrebă Tahir, după o bună bucată de vreme?

Un răspuns, mai mult un semn negativ al necunoscutului îl determină în sfirșit pe vitézul moșnég să se miște dela locul de observație.

— Atunci, adaugă d^însul, nu mai e nici un pericol. Putem să ne culcăm. Își atirná pușca de cuiul din părete și se întinse pe jos sub d^însa, arătând și streinului un loc ca să d^ormă.

În câteva minute a și adormit Tahir, ca și când nimic nu s'a înt^împlat. Ér sforăitul lui Kendra arăta că și acest prieten fu răpit de somn.

Am voit să-i imitez, dar cu tóte sfortările, pleópele nu mi se lip^îu.

Și în odaia, cufundată din nou în întunerec, m'am pus să fac reflecșiuni asupra incidentului înt^împlat.

Spontaneitatea cu care s'a oferit Tahir, ca el cu prețul vieții sale să apere pe a cea a unui necunoscut, nesiguranța existenței în Albania, condițiunile curioșe de trai ale acestui popor așa de curios, modul de a-și face dreptate și de a vedea lucrurile, — tóte acestea îmi ocupau gândul, până când, spre marea mea mulțămire, dorile d^îlei îi deșteptă și pe ceilalți.

Albanezul, care cât p'aci era să-și lase pielea în nóptea acea, nu fu mai fericit de cât mine. Și el, bietul, cu mai drept cuv^înt era preocupat și se chipzuia, ca pe viitoriu să nu se mai expună a umbla singur prin satele unde îi pândesc vrăjmași ca se-l răpună.

Diminéța nici-un comentariu, ni-ci un cuv^înt asupra celor petrecute. Tahir își recăpătase liniștea și seninătatea suflet^îască. Ochii

lui privéu acum duios, figura lui redobândise măreția, impunătoare de patriarh.

Străinul ședea alături, luându-și cu noi cafeua. Prezența lui nu provoca nici o amintire la Tahir.

Dar pe când ne pregăteam de plecare, iată că, în fuga mare, înădușit, respirând întrerupt, vine în curte un tinăr de o frumusețe clasică: era băiatul lui Tahir.

— Iată, începe dânsul, fără să aștepte vr'o întrebare, am umblat totă noaptea după cânele acela de Musa care ne-a omorît pe vărul nostru Bairam, și l-am scăpat.

L-am vădut că intră în sat, l-am urmărit, dar nu știam unde s'a virît, că nu i-am putut da de urmă. Totă noaptea l-am căutat și nicăiri nu l-am putut prinde.

Aaa! strigă el, scrișnind din dinți și isbindu-se cu pumnii în piept. A! câne de Musa. Nu scapi tu cu țile, măcar de ai intra în pământ.

Tahir nu răspunse nimic. Din senină, figura lui deveni cruntă, fioroasă chiar. El ne lăsă pe noi în curte, și intră în odaia, unde stătea Albanezul de peste noapte.

— Cum te cheamă, întreabă el tare ?

— Musa.

— Atunci tu esti, tu ești omorîtorul nepotului meu, dar n'am ce-ți face. Ești în casă la mine, eu ți-am dat besa (jurământ de credință), și nu-mi pot călca jurământul.

Și, luându-l de mână, îl aduce afară în curte.

— Băiete, iată pe Musa, se ascunsese de noi.

Tinărul fiu al lui Tahir rămase pironit locului. Ei, da, acela era Musa, pentru omorîrea căruia el și toate némurile de un an de țile nu-și mai găseu astâmpăr. În fața lui era acel Musa mult căutatul, care străpunsese cu cuțitul pe Bairam.

Acum încăpuse pe mâinile lui, însă ca să-și răzbune în momentul acela, nici gând de așa ceva nu-i putea intra în cap. Îl putea omori, dar în casul acesta își atrăgea pe frunte un stigmat din cele mai rușinoase. Clocotia în el și în Tahir dorul de răzbunare, dar Musa venise la dânsii, le ceruse ospitalitate și sprijin și prin acest fapt era pus la adăpostul ori-cărui atac, care ar fi echivalat cu o mișelie, nedemnă de renumele lor.

— Musa, țise Tahir, du-te, că pentru moment nu ți se va întâmpla nimic. Va veni chiar și băiatul meu cu tine, ca se te

păzescă și să te însoțescă până în satul tău. Nu uita, ceia ce nici noi nu uităm o clipă: anume, că avem sânge de luat de la tine, că prin mórtea ta vom spăla mórtea lui Bairam și vom da odihnă sufletului său. Astăzi mi-ești prieten și cere ce vrei de la mine, mâne, însă să te ferești de noi.

Musa pe un drum, noi pe altul, ne-am continuat înainte călătoria.

N. Macedoneanu (Sămănătoriul).

Biserica catedrală din Caransebeș

Biserica catedrală, séu a sfântului marelui mucenic George, este foarte vechie, încă din vécul al 18-lea. Ea s'a numit și mănăstire, și pare a fi fost biserica călugărilor, cari erau adăpostiți pe partea stângă a ierugei. Cea mai veche urmă despre ea e din 1738. În anul 1759 episcopul Ioan Georgeviciu a aședat în s. prestol o pētră comemorativă. Biserica s'a sfințit de nou la anul 1796 prin episcopul Iosif Ioanoviciu de Șacabent. Pe timpul protopresbiterului Ioan Tomiciu s'a mai lungit biserica. Ea avea ușă și în partea de mēdăqi, pe unde intrau călugării.

Biserica s'a zugrăvit cu spesele neguțatoriului Manoilă Stancoviciu, moșul d-lui Alexandru Stancoviciu proprietariu în Caransebeș, și tot pe spesele sale s'a făcut și auritura. Naia bisericei s'a zugrăvit prin renumitul pictor Turcu. Iconostasul s'a sculptat după planul lui Hess prin sculptorul Eisterlehner la anul 1862 și s'a zugrăvit prin pictorul academic din Viena Gutsch. Biserica și turnul era acoperită cu șindilă érá în 1857 s'a acoperit cu tinichea de zinc.

În acéstă sfântă biserică începēnd dela mutarea dela Caransebeș la Vêrșeț a episcopului Ioan Georgeviciu, întēplată la anul 1759, a slujit în 24 Aprile 1796 episcopul Iosif Ioanoviciu de Șacabent, când a sfințit părțile renovate ale bisericei; apoi în 23 Octobre 1804 tot episcopul Iosif Ioanoviciu de Șacabent cu ocasiunea hirotesirei și întroducerei protopresbiterului Ioan Tomiciu; episcopul Petru Vidac a cercetat-o în 8 Aprile 1816, apoi Maxim Manuiloviciu, când a hirotonit pe fostul paroch al Caransebeșului George Andreeviciu, în 11 și 12 Ianuariu 1836 a slujit episcopul Iosif Raiacici, când a hirotonit pe un anumit Petru Balean pentru parochia din Corni; în 1857, în 3 Iuliu 1866, qiua bătăliei dela Königsgrätz, și în 1867 a cercetat-o fericitul metropolit Andreiu baron de Șaguna; în 31 Octobre 1865 a slujit episcopul Aradului

Procopiu Ivașcoviciu cu ocasiunea întronisărei fericitului episcop Ioan Popasu, carele a slujit în ea dela anii 1865—1889; în 9 Martie 1887 Î. P. S. arhiepiscop și metropolit Ioan Mețianu, ca episcop

Biserica catedrală din Caransebeș.

al Aradului, cu ocasiunea iubileului de 50 de ani ai preoției episcopului Ioan Popasu, și tot dânsul cu ocasiunea înmormântării acestuia în 7 Februarie 1889; în 27 Martie 1889 a slujit fericitul arhiepiscop și metropolit Miron Romanul cu ocasiunea sinodului

eparchial electoral,   r     n 2 Iuliu 1889   r  şi actualul   . P. S. archiepiscop   i metropolit Ioan Meţian, ca episcop al Aradului, cu ocasiunea   ntronis  rei actualului Pr   S  n  it Domn Episcop diecesan Nicolae Popea ; a cercetat-o   n 24 Iunie 1900 acum reposatul episcop al Aradului Iosif Goldi  ,   r     n 23 Iunie 1900   nalt Pr   S  n  itul metropolit primat al Rom  niei Iosif Gheorghian, cu ocasiunea vizitei f  cute Pr   S  n  itului Domn Episcop diecesan Nicolae Popea.

  i acum firesce, ca biseric   catedral  , este cercetat     i s   aduce la s  ntul ei altariu slujbele dumnezeesci din partea Pr   S  n  itului nostru Episcop diecesan Nicolae Popea.

(Dup   „Monografia ora  ului Caransebe  ”
de Andreiu Ghidin protopresbiter
  i Iosif B  lan profesor)

Dimitrie Brumariu
căpitan ces. și regesc.

Căpitanul Dimitrie Brumariu s'a născut în 1853 în Armeniș, și este fiul șumariului Mateiu Brumariu. După ce a absolvat școala normală a intrat în școala matematică, (fosta școala militară regimentală în Caransebeș), dară mai apoi tatăl său ne mai având mijlăce

pentru susținerea la școală a fost silit să-l ia dela școală, și așa a muncit la lucrul câmpului doi ani de zile. În anul 1870 venind unchiul său, reposatul major ces. reg. Mihail cavalier de Iacobiciu, din Wracevgai, lângă Biserica-albă, unde era staționat ca oficeriu, la sinodul eparchial ca deputat la acest sinod, i-s'a prezentat Dimitrie rugându-l să-l scape de cósă și de sapă ajutându-i să studieze mai departe, promițându-i că se va arăta vrednic și în veci mulțamitoriu. Veștind unchiul său atâta ambițiune și zel pentru școală a mijlocit, ca să fie primit în școală de cadeți din Timișóra. Absolvând școală de cadeți cu succes eminent, fû îndată aplicat ca profesor de matematică la școală militară din Kamenitz și apoi din Karlstadt, unde după doi ani fû avansat de locotenent și comandat la trupă.

Până în 1882 a servit în regimentul Nr. 83, în carele a și înaintat la rangul de căpitan, și cu carele a petrecut 5 ani în Viena, de unde s'a alăturat batalionului carele a mers în Bosnia și Herțegovina. În acest timp s'a ivit morbul său în urma căruia a trebuit în anul 1896 să-și cêră concedierea pe un an. După expirarea concediului — deși reînsănătoșarea nu a fost deplină — a intrat érá în armată la regimentul său, în carele a servit până la ajuns pré timpuria mórte în Görz, în 9/22 Maiu, de unde apoi a fost transportat conform dorinței sale la Caransebeș, depunându-se spre vecinica odihnă în 17/30 Maiu 1903, în cimiteriul de lângă biserica sântului Ioan.

Acest bărbat nu numai s'a arătat vrednic de sprijinul primit dela unchiul său, ci cu rară aplecare a ascultat de povețele lui. El nu s'a înstrăinat ca mulți alții de némul său, de biserica sa, nu și-a risipit câștigul său, dotațiunea sa, ci fiind condus de iubire înfocată pentru némul său, pentru biserică și pământul strămoșesc, ajungând prin cruțare la stare materială favorabilă, tótă averea s'a, cu mică excepțiune, a lăsat-o diecesei noastre ca fundațiune pentru stipendii. Fundațiunea e de 20 mii de coróne.

Astfelu fericitul Dimitrie Brumariu și-a făcut neperitoriu numele, și pomenirea lui vecinică va fi, precum și merită.

Cei doi frați

Se dice, că au fost odată doi flăcăi, buni prieteni și frați de cruce. Amândoi rămași orfani de părinți, n'aveu nici după ce bea apă. S'au sfătuit ei să plece în lume după noroc; érá peste dece ani să se întorcă la locul de unde au plecat, să-și povestéscă norocul său nenorocul.

Împlinindu-se vedéua, (terminul) s'au întâlnit feciorii cum făcuseră jurământ. Acum nu mai erau feciori, ci ómeni în putere.

— Ei, cum ți-a mers, frate? Te ved vesel, spune să-mi mângâi sărăcia mea.

— Cum me despărții de tine, îmi luai două ajutóre: munca și chiverniséla, și în plin mi-au mers tóte.

— Ei, cum?

— Uite-te așa; începui a munci și pe mult și pe puțin. Din ce câștigam, făcusem jurământ să nu cheltuesc mai mult de a patra parte. Omul póte trăi și cu mult și cu puțin; cu o bucată de pâne, o legumă și câteva póme ești mai ager la minte și la muncă, ca îmbuibat cu bucate grele.

Anul întâi mi-a fost cam greu; sufletul ómului e póftitoriu și negustorii mómesec cu mîncări alese și haine scumpe. De multe ori îmi venea să-mi calc jurământul; însă gândul bun îmi dicea: „Dacă te simți bine și sănătos cu cât mănânci, de ce te-ai face robul lăcomiei? Dacă hainele de pe tine sunt curate și te apărá de frig, de ce ai cheltui cu altele nóue?

În unele zile găsiam de lucru pe preț mai mare, érá în altele pe mai mic. Poftea de odihnă m'ar fi împins să nu muncesc pe puțin, dar îmi făcém socotélă, că puținul e mai mult decât nimic.

Când trebuia să cheltuesc un ban, me întrebam de dece ori: „Óre nu s'ar putea să nu-l cheltuesc?“ Anul întâi nici n'am călcat pragul crășmei.

În fiecare zi vedém cu bucurie, cum banii mi se înmulțesc.

Când n'avem nimic, nu-mi era munca așa de drag; privem cu dispreț la ban. Îndată ce începui să am ceva în pungă, privem banul lung, cu un gând să-l dau, cu zece nu. Munca îmi părea un dar dumnezeesc, fiindcă de pe urma muncii vedem crescându-mi comoră.

Aprópe de sfârșitul anului dădui de un om, căruia, de hain ce era, îi mersese vestea, că mănâncă și carnea depe slugile lui.

„Mă, îmi ȋic eu, ian să vȋd așa o fi?“

Mȋ năimesc la el: simbrie bună, mâncare gospodărească. De cu sară îmi dă poruncă pe a două ȋi cât să lucrez.

Mȋ scol în ravărsat de zori, îmi iau merinde și plec. Pe la amȋȋ vine și el. Isprăvisem tot cât îmi dase să muncesc, și în loc să mȋ odihnesc, lucram mai departe.

— Cum, flăcăule, ai isprăvit?

— Isprăvit, stȋpâne. Ai voit să-ȋi riȋi de mine, dându-mi atât de puȋin?

— Să trȋești! Veȋi așa am fost eu aprig la muncă și m'am îmbogăȋtit. Ómenii ȋic, că am avut noroc! Norocul vine dacȋ muncești și ești econom.

Nainte de sfârșitul anului m'a trimis la târg cu o păreche de boi, să-i vând pe două sute de coróne. Merg. Dȋ Dumneȋeu și iau pe boi trei sute și duc banii grȃmȃgiórȃ.

— Tu n'ai gând bun băiete.

— De ce stȋpâne?

— Cum de nu ȋi-ai oprit suta de coróne?

— Cum să opresc un lucru, care nu-i al meu.

— Ba e al tȋeu, dacȋ ai scos peste cât credȋm eu.

— Fȃrȃ de boii D-Tale nu putȋm avea suta. Bani de haram nu era să-i pun alȃturi cu cei munciȋi, că „haram vine, haram să duce“.

La sfârșitul anului ȋic eu:

— Stȋpâne, trebue să plec să-mi cerc norocul pe sama mea. Am economisit patru sute de coróne și vrȋu să vȋd ce pot face.

— Ascultȃ, băiete, mȃsurȃ de ȋece ori nainte de a tȃia odatȃ. Banul se face greu, dar să păstrȃzȃ și mai greu. Dacȃ peste un an indoiești ce ai, ȋȋ dau fata mea cu jumȋtate dȋn averea ce am. Voiu fi sigur că vei șȋi păstra.

M'am gândit eu mult, de ce să mȋ lipesc, dór mi-aș îndoi banii. Mi-am adus aminte de o vorbȃ, că „nimic nu-i mai bȃnos

ca óia". Am cumpărat tómnă oi ieftine și m'am dus cu ele de le-am iernat. Le-am iernat ca pe niște copii. Deci pe lână, lapte și miei mi-am scos cu prisos, cât dasem. Tómnă le-am vândut și pe dênsele și m'am prins cu bani la loc.

M'am dus la fostul meu stěpân și i-am arětat ce am făcut. El s'a ținut de vorbă. Și uite-te așa, din an în an bogățiile îmi cresc. Dar muncesc și economisesc mereu, fiindcă averea e ca vinul, dacă nu adaugi scade, ér de nu economisești, e ca și cum i-ai da cep; curge, curge, până să isprăvește.

Spune și tu, ce ispravă ai făcut?

— Eu, ăise săracul, n'am avut noroc, ori mai bine, minte; de cum ne-am despărțit, mereu tot am alergat după mult: lucram o ăi și trei stătém, fiindcă nu găsem după placul meu. De economisit nici vorbă, că n'avém din ce. Abea târziu de tot am priceput: „Cine alérgă tot după mult pierde și puținul“. Dacă aăi nu muncești, mănânci din ce ai și ești în scădere. Când vedém, că n'am de lucru după plac, me apuca un lehamete și trebuia să béu și să mănânc, că veăi, omului, când n'are de lucru, îi stă gândul numai la mănări și băuturi. Ba, după ce nu muncém o săptămână, îmi venea greu la muncă, eram stingaci și puțină ispravă să alegea pe urma mea. De ce n'avém, de ce mă descurăjam și mai tare. Într'un timp dasem de un om al lui Dumnezeu, bun să-l pui la rană, credém să mă hrănesc pe lângă el. Era morariu, muncă puțină și folos destul. Într'o sară îmi ăise el:

„Mă Ionică, să dai drumul la lătoc, că o să vie apă mare“.

Ce am făcut? de am uitat ori m'am lenevit? nu sciu; destul că peste nópte s'a surpat tot, abea am scăpat cu viața; de atunci am pierdut ori-ce nădejde. O tirii de aăi pe mâne. Drept, gura nu mi-am pedepsit-o: ce am căștigat am mănăcat și am beut, că averile lui Iov n'o să le fac eu.

(Deșteptarea poporului. Stanca.)

Datini din cari isvoreșce sërăcia la poporul român și combaterea lor

Cumcă poporul nostru de la sate sërăcesce din zi în zi tot mai tare, pôte vedea ori cine, și dacă se va continua așa încă numai 10 ani, atunci mai tôte proprietățile mai mici ale țeranilor noștri sê vor aduna pe încetul în mânilor speculanților, veniți aici cine scie de unde, ca sê se înavuțescă de pe spatele și pielea bietului plugariu, în acêstă țeră frumoasă și binecuvântată de Dđeu.

Țeranul român e dedat a trăi rău, mănăcă mămăligă cu fasole, ba de multe ori chiar gólă, mai cu sêmă în posturi, așa e învățat el de mic, sê îndestulesce cu puțin.

Pentru a-și câștiga acest simplu nutremânt, sapă un loc de 3—4 care de cucuruz, mai capetă câte-va clăișore de grâu, ba își îngrășă și un purcel pentru a-l mânca cu copiii în dulcele Crăciunului. — Ar avea el cu ce trăi, dar nu pôte pentru că :

Dacă anul e rău încât în loc de 3—4 cară de cucuruz abia a căpêtat pe jumătate, apoi grâu încă puțin, ar face el ce ar face până cătră Pasci, atunci însă dă de fundul coșului, chiar când ar trebui sê se apuce de lucrul câmpului. — Ce face sermanul?

După ce se gândește cât se mai gândește, se înțelege cu muerea ca sê cêră bani împrumut de la bancă, dă acolo un cambiu de 100—200 cor. cu nădejdea că, de va da Dđeu ani mai buni, îi va putea plăti.

Primind banii împrumutați, merge în piață își cumpără cucuruz, că acela e stêlpul casei, după cum dîce poporul, mai cumpără încălțăminte pentru sine, femeia și copii, mai dă în colo, încóce, speséză banii. — Se apucă de lucrul câmpului, ei dar diminêța, veđi muere de adă cu mămăliga și un pic de vinars sê-mi mai amortesc aste ôse, sêra p'acea urmă și tot așa până ține cucuruzul. — Astfel flămênd ca vai de el lucră tótă vara.

Vine toamna, vre-o două bucate își adună, ar avea cu ce trăi, ei dar trebuie să plătescă rata la bancă, că dacă nu, îi protestează cambiul și mai plătesce și spese. Ce face bietul om? Ar vinde grâu, dar din sămănat abia ia rămas cât săi fie pre serbători, se apucă de vindut la cucuruz cu un preț foarte scăzut, 80 fileri — 1 cor. măsura, pentru că atunci e tot țiganul cu măsura de vindut în piață, și cu banii de pre cucuruz merge la bancă, solvesce interesele, dă un cambiu nou, cerându-și prolongire pre 3—6 luni.

Pre când se vede plătit de această lature, etă vine judele cu repartițiunile comunale, vine executorul de dare și îi sequestrază cucuruzul, purcelul și tot ce află, în urmă vine și Țig cu afurisitul de protocol cerând și el bani, pentru veninul, pardon, vinarsul (rachiul) cumpărat a conto (pe așteptat) până la toamnă.

Ah, sermane om! Pe care'l vei plăti mai întâi din acești trei? Plătivei pre judele? că cu el ai afaceri în toate zilele și nu te-ai face de ură. Plătivei darea? că dacă nu, executorul i-ți ia ce ai. Plătivei pe Țig? că dacă nu, nu-ți mai dă vinars pre așteptare. De bună seamă vei plăti darea, că de aceia tot nu scapi. Vei mai da și în repartițiuni ceva, ăr cu Țig te vei împăca cum vei putea dându-i și lui ceva, că dără vinarsul nu lai beut tot într-o zi săl plătești tot odată. Și ore de unde vei plăti? ără numai din coș, că airea nu ai unde te întinde. Încă nu a scăpat omul nostru de date. Pe când cugetă că dără acuma va avea pace, etă vin păstorii după plată, vin păstori de hotar, etc., oh, și ără oh, bietul tot dă până are de unde, ără lui nui mai dă nimeni nimica.

Când e pe la Crăciun abia mai are bucate câte să-i fie până trec serbătorile. Ce face apoi? Ar mai cere bani împrumut de la bancă, dar de acolo nu mai capătă fiindcă, din împrumutul de mai nainte de abia a solvit o rată. Aude că cutare Jidan vinde bucate în așteptare până la toamnă, merge la el și îl roga să-i dea câteva măsuri de cucuruz pe contract, că bani nu are acum. Jidanul știind că bietul om are câteva parcele de pământ, mai una său două vacuță, îi promite îndată, dîcându-i să-i aducă scrisoarea, căci va căpeta, dar cum? cu prețul pieței îndoit. Ne avînd ce face, se învoiesce și așa, dă Jidanului obligațiune și primesce cucuruzul. Dar tot nu a gătat cu datele.

Se apropie serbătorile sft. Pasci, se împlinesce anul dela cerearea împrumutului pe cambiu, ăr trebuie să mai plătescă o rată. No veți, acum e acum! Ar plăti, dar nu are de unde vinde, ba

încă trebuie să cumpere. Ne având ce face alta, i-și ia văcuța de funie și hai la târg, o vinde cum o poate, érá cu un prețiu bagatel și pe banii de pe vacă își plătește apoi rata, cumpără bucate, mai plătesce una, mai alta, numai să pomenesce ér, că banii nu mai sânt, mai târziu vinde și cealaltă vacă, că dóră trebuie să plătescă și la Jidan pentru cucuruzul cumpărat, mai plătesce și Jidanului cu vin ars, căci de nu, numai capătă altul pe așteptare, apoi cu cumpărătorii vacei, și alți prietini de ai lui se pune la aldămașul vacilor vindute și tot bea până ce speséză toți banii.

Étă că rămâne omul cu jugul jos, moșióra nu mai are cu ce o lucra, lipsele i se tot sporesc, și ne având ce face alta, hai la vindute de locuri, în acest an vinde o parcelă, într'lt an două, și tot așa continuă din an în an, până când necazul îl apasă cu totul la pământ.

Aplicarea spre beutura vinarsului ajută mult la sărăcia popoului, căci tuturora ne este cunoscut, câte familii în urmarea beuturii vinarsului, au ajuns la sapă de lemn, câți ómeni și-au pierdut chiar mințile în urmarea acestei îndatinări, și câți sunt băgați chiar în temnițe, pentru omorurile sevêrșite în urmarea beuturilor.

Mulți ȓic, că darea (porția) încă sêrăcesce poporul, dar nu darea impusă de lege, ci aceia pe carea și-o face omul singur, adecă luxul; acêsta voiu arăta-o prin exemple: Moșii noștri purtau peptare cu câte 2—4 cor., noi purtăm de cele cu 8—10 cor., ér cojóce chiar cu câte 30 cor.; moșii noștri purtau pălării cu 1—2 cor., noi purtăm de epure cu 5—8 cor.; maicele nóstre purtau cămeși făcute de pânză de in și lucrate de ele, femeile nóstre pórta cămeși de pânză de giolgi, făcută prin fabrici străine, cine scie în ce țéră; maicele nóstre purtau mărâmi cumpêrate cu 1—2 cor., femeile nóstre pórta de cele de mêtasă cu 4—6 cor.

Poporul montanistic (bufenii) merg cu luxul și mai departe, dar cu deosăbire femeile lor, căci dênsele în Dumineci și sêrbători se îmbracă în haine de mêtasă, se încalță cu păpuci de lac, pórta pălării scumpe, umbrele și mănuși de mătasă, ér în ȓile de lucru umblă mai mult góle, ca vai de ele: étă deci, că omul singur își aduce sêrăcia pe cap.

Nelucrarea încă ajută mult la sêrăcie, căci se pôte afirma fără păcat, că poporul agricol perde în fie care an, afară de Dumineci și sêrbători, câte 100 de ȓile fără ocupațiune seriósă, din causă că afară sub ceriul liber, nu pôte lucra, séu nu are ce lucra, érá între

cei patru păreți ai casei nu scie de ce să se apuce. — Dacă un individ ar lucra în acelea zile, și ar produce valórea numai de câte a 40 fileri, tot ar câștiga 40 cor., tata cu fiul său ar câștiga 80 cor. Pentru familii sêrace 80 cor., sunt un capital care le-ar scăpa de nenumărate ori de mari calamități; înainte de tóte însă de fóme.

Puțini sunt dintre economii nostri, cari știu afla ocupațiune în tot timpul, dar cu deosebire în decursul ernei, când n'are lucru afară la câmp. Și o, de câte ori e silit omul peste vară, a sta locului, din cauza că îi lipsește o rotilă de plug, un fund de car, inimă, leucă, ori altceva și nu are măestru la îndemână, care să-i facă cele de lipsă.

Cât de bine ar fi dacă economul ar ști să-și ajute însuși în asemenea casuri, să pôta lua el săcurea în mână și să tocmască partea cea stricată la car, ori plugul său. A ciopli o inimă la car, o rudă, o osie, nu e nici un lucru greu; începutul să se facă cu acestea și pe încetul să dedă omul, până e în stare a face și o loitră și în urmă chiar și dricul carului.

Câte funii nu se rup la o economie cât de mică peste an. A împleti o funie din cânepă e măestrie ușoră, trebuie să o vezi de câteva ori și o poți face ca ori care funariu. Cânepa o scim cultiva, ne lipsesce numai aceea, ca să o scim folosi spre scopurile noastre, afară de lucrurile femeesci.

Câte corfe (coteriți) nu sunt de lipsă peste an, la cărat de cucuruz, la gunoi, în grădină etc., cât de bine s'ar putea acelea face în timpul de érnă din curpen, alun, ori nuiiele de răchită. Asemenea se pot face și coșnițele de stupi din nuiiele, paie ori scânduri

În unele ținuturi se esportéză struguri, cireșe și alte pôme; acestea se pachetéză în corfe rotunde; corfele acestea încă se pot face fôrte bine din nuiiele de salcă, căci dóră de acestea avem destule și nu constau nimic.

Femeile noastre în privința industriei de casă stau mai înainte ca ori care națiune, ele își lucră cânepa și lâna îmbrăcându-și bărbații, copii și pe ele; ele știu chiar și colora lâna, numai aceea le mai lipsesce; ca să se perfecționeze întru îndeplinirea unor lucruri, să învețe d. e. a tórce cu róta, mai repede. O róta de tors se pôte ușor face, și cu acésta merge lucru cu mult mai repede ca din mână.

Femeile române și-ar mai afla încă și alte ocupațiuni peste an, așa spre esemplu, ar putea face pălării de paie femeesci și bărbă-

tesci, țăranii noștri încă ar putea umbla peste vară cu o pălărie de paie ușoară, mai bine ca cu cele grele, ar fi cu mult mai ușori la lucru; la acesta ar putea ajuta și copiii. Ce e drept, o pălărie de paie se poate cumpăra cu 30—60 fileri, dar la o casă trebuie 5—6 pălării și poate mai multe, a căror prețiu se urcă la 2—4 coróne, acestea ar avea loc și în punga țăranului nostru.

Pe lângă lucrurile înșirate până aci, se mai poate face de cătră țăranii noștri juguri, furci de lemn, lopeți, greble, tróce, linguri de lemn, fuse, spete, pari, scaune și mese împletite de nuiiele de alun etc. etc., căci materia brută pentru toate acestea se află mai în toate comunele, dar nu a învățat nimeni a le face atât pentru ei, pentru locuitorii comunei, cât și pentru alte comune, unde poate lipsește materialul de lipsă.

Îmi va reflecta cineva, că obiecte de acestea se vind cu un preț miserabil. Óre nu este un lucru neasemănat de miserabil, dacă pentru timpul perdut nu-ți dă nimeni nimic?

Este timpul suprem, ca atât preoții cât și învățătorii să se gândească mai serios la existența poporului nostru, să se gândească la îmbunătățirea stărei materiale ale poporului asupra de toate părțile, căci ei sunt puși în fruntea trebilor de a se îngriji despre sórtea bietului popor contribuitoriu ușurându-i modul de existență, ca și el să pótă apoi corespunde pretensiunilor, ce se fac față de el.

Sofronie Andrițoi
învățătoriu în Cólnic.

Trăilă Stroiescu
major ces. si reg.

Majorul Trăilă Stroiescu a fost un bărbat de inimă și caracter curat, și a devenit binefăcătoriu al nămului și biserici năstre. El s'a născut în 1835 în Jablanița, din părinți economi. După absolvarea șcôlelor normale și militare a fost asenat în 1853 la regimentul

grăniceresc romano-banatic Nr. 13. A luat parte în războiul din 1859 în Tirolul de sud, era în 1864 în Schleswig Holstein contra Danemarcei, cu care ocaziune în Skanderuss (Danemarca) a luat în apărare școala, și pentru deosebitele sale prestațiuni a fost lăudat prin decret; în 1866 fu avansat la gradul de sublocotenent (Lieutenant) și a luat parte în războiul din acest an în Italia, unde fu denumit adjutant. În 1872 fu transferat la regimentul de infanterie Nr. 43, și apoi fu numit în 1873 locotenent (Oberlieutenant), era în 1879 căpitan. În 1882 a luat parte în războiul din Dalmația de sud, unde pentru distinsele și vitejescile sale prestațiuni sub decursul operațiunilor s'a învrednicit de recunoștința preînaltă a Majestății Sale Împăratului și regelui nostru. În decursul serviciului a obținut mai multe decorațiuni.

În 1890 trecând în pensie i-s'a conferit rangul de major.

În întreaga sa viață a fost modest și retras; nu a fost chel-tuioriu, din contră preste măsură cruțătoriu, și așa a putut se-și agonisescă avere frumoasă. A avut inimă nobilă, caracter firm, și totdeauna gata să ajute pe cei ce îi cereau sprijinul și servicii prietinesci.

Aceste însușiri nobile au adus cu sine că a devenit intimul prieten al fericitului general Traian Doda, apoi al regretatului general (locotenent mareșal campestru) Teodor cavaler de Seracin. Dâna văduvă a generalului Seracin a știut să apreteze calitățile nobile ale prietenului desinteresat Trăilă Stroiescu, pe carele fericitul ei soțiu la numit tutor al iubitului ei fiu, și așa îndemnată de nobilele însușiri ale majorului Stroiescu și condusă de caldele ei simțăminte pentru prietenul desinteresat al soțului ei, l-a rugat ca se-și caute loc de odihnă vecinică lângă locul de odihnă (bóltă) a soțului ei, cărei dorinți fericitul a și satisfăcut.

A iubit mult națiunea noastră. Se ocupa cu idea se devină un adevărat mecenat al diecesei noastre prin testarea întregii sale averi, executarea cărei idei a împedecat-o mórtea neașteptată, carea la ajuns în 13 Maiu, era în 15 Maiu 1903 a fost înmormântat în cimiteriul de lângă biserica sântului Ioan Botezătoriu.

Cu toate acestea diecesa noastră s'a împărțășit din lăsământul lui de o sumă de 20.000 coróne, prin ce și numele acestui bărbat de inimă s'a înscris în cartea vieței.

Rozuna Dómna florilor.

— Poveste —

A fost odată ca nici odată, că de n'ar fi fost nici nu s'ar povesti, că nu-mi place a minți ca purecelui a sări, de pe frunza teiului în vîneția ceriului, ci ca mușteiu de pe părete pe părete, mai mincinos cine nu crede.

A fost odată o muere grea, însărcinată, și a mers și ea într-o sîrbătoare la biserică, ca o creștină ca să se rîce lui D-țeu să-i ajute ca să nască în pace. Și cum sta ea acolo în biserică smerită și cu gîndul la D-țeu, fiind multă lume adunată și mult fum de tîmăie îi veni, nu știu cum, muerei greață, și ameți la cap încît era pr'aci-pr'aci să cadă de pe pîciore. Fața îi îngălbeni ca turta de ciară, pe ochi i-să pusă o cîiță ca o pînză de pîiengen, și norocul ei că o băgară de seamă nisce mueri și o scoseră afară din biserică. Biata femee să pusă jos pe un mormînt să odihnescă, dar o nimerit rău, că în acel mormînt era îngropată chiar o muere însărcinată ca și ea, și neșciind ea de asta să răzîmă cu spatele de cruce și odihni acolo. Atunci numai ce să pomeni muerea că copilul din pîntecel ei începe a plînge, și plînge și suspină deși era mai mare mila de el. Mamă-sa ca să-l împăce îi dîse: — „Taci dragul maichii, taci nu plînge, că cînd vei fi mare țî-a da maica un ciopor de oi și te-a face pîcurariu!“ dar copilul nu vru să încete.

Atunci îi făgădui mamă-sa că-i dă, boi, vaci, case mari, numai să tacă, dar el în loc să tacă, și mai tare sbiera. Atunci biata femee spăimîntată îi dîse: — „Taci țucice maica, taci, nu plînge, că cînd vei fi mare țî-a da maica de muere pe Rozuna Dómna florilor!“ și parcă-i minune, cum dîse vorbele acestea, copilul încetă cu plînsul, iar biata femee scuișînduși în sîn și făcîndu-și cruce mulțami lui D-țeu și de bine și de rău.

La cât-va timp după această întâmplare, muerea născu un fecior mândru și frumos de nu'i aflai păreche în totă lumea. Și feciorul acela creștea ca din apă, creștea într-o zi ca 'n nouă, și 'n nouă ca 'n nouăzeci și nouă, și la botez îi puseră nume Petru. Și când era Petru mare cu mustețele abia mijând pe buze, numai ce se pomenesce mamă-sa că-i dice copilul: — „Maică! se mi dai ce mi-ai făgăduit, când am fost în pânțece la tine!

— „Vai maichii! că eu nu știu și nici nu-mi aduc aminte să-ți fiu făgăduit ceva!“

— „Ba maică, ști că mi-ai făgăduit că 'mi dai de muere pe Rozuna Dómna florilor, numai să tac. Eu am tăcut, dar acum e rëndul teu ca să-ți ții făgăduiala“.

— „Vai maichii! dise muerea „că eu nu știu unde-i ea, că și eu numai din veste din poveste am auđit despre ea, dar că unde locuesce scie D-đeu sfântul!“

Atunci copilul dise: „Maică! maică! dacă nu poți să mi-o dai și nu ști unde-i, atunci mă voi duce eu în lumea largă să-o caut și nu mă voi întorče la tine decât cu ea, că eu fără ea nu pot trăi, mai bine aș muri, decât să trăesc fără ea, numai tu fă-mi o pogace să-mi iau în straiță, ca să o am de drum!“ Atunci muerea începu a plânge, a se văicări și al ruga, să se lase de gândurile astea și să nu-și facă de cap, mai bine să-și ia o fată din sat și să-i fie sprijonă la bătrânețele ei și să nu ia lumea în cap, că ia să topesce de dorul lui.

Petru însă nu vru să asculte de mamă-sa, ci sărutându-o și luându-și diuă bună, plecă cu straița 'n băt încotro lo duce cei doi ochi și a luat calea tot spre sóre răsare, iar biata mamă-sa rămase singură singurea, ca un puiu de turturea, frângându-și mânilor de durere și suspinând dela baerile inimii.

Petru după mult umblet tot spre sóre răsare, trecënd preste nouă țări și nouă mări ajunsē în lumea ceialaltă și deodată se pomeni înaintea unei căși mari de aramă. Copilul bātu de 3 ori în pórta și din lăuntru eși un moș bătrân, bătrân ca óia și veni de deschisă pórta. Copilul cum îl văđu, îi dise: „Bună sara“. Moșul îi mulțami și'l întrebă dicënd: „Da ce 'ți caută vântu păru și cióarele picióarele pr'aici voinice, pe unde om pământén încă nu a venit!“ Copilul îi rēspunsē: „Caut pe Rozuna Dómna florilor și te rog moșule, dacă ști unde-i, îndrēptă-mă până la ea!“

— „Voinice!“ — răspunsă moșul, iacă eu sunt de 100 de ani, dar nu am auzit despre ea decât numai din veste din poveste, dar că unde locuesce, eu nu știu, dar tu mai stai la mine, că am puține albine cari umblă un pătrariu de țară și acuș or veni acasă, le-oi întreba pe ele câte va ști careva unde-i casa ei.“

Copilul se băgă cu moșul în casă și i ajută acestuia a pregăti cina albinilor, și mult se bucură moșul de istețimea și de mișcările îndemânatică ale copilului. Deodată auzi Petru venind despre răsărit un zurăit, ca un vifor mare, de gânde-ai că se cutremură pământul și el se spăimântă și întreabă pe moș că ce câte se fie? moșul îi dăse, că se se bage în casă, că vin albinele lui și 'l vor omori de 'l vor vedea prin curte. Copilul se băgă în lăuntru și de acolo căută pe o ferăstră cum veniau albinele întunecând sôrele și făcând un sunet de țî asurziau urechile. Albinele cum ajunseră, se băgară în nește coșnițe de aramă și moșul le întreabă, că cari știu unde șede Rozuna Dómna florilor, dar nici una nu știu spune nimic.

Copilul se întristă, dar moșul îi dăse: „nu te întrista voinice, esci un copil bun și de trébă și pentrucă mi-ai ajutat mie și eu te cinstesc pe tine cu acest căpăstru de aramă; de 'l vei scutura de 3 ori, va veni la tine und rënd întreg de țôle de aramă și un cal de aramă cu șeua pe el, suete pe el și mergi unde 'ți place, că vîd că ți-sau ros tălpile de drumul cel lung!“ Copilul luând căpăstrul mulțami moșului și plecă. La pörtă scutură căpăstrul de 3 ori și îndată veni un cal de aramă cu șeua pe el și un rënd întreg de țôle de aramă. Copilul înbracă țôlele de aramă, se sui în șeua calului și îi dăse: „Tu căluțul meu, se mă duci ca vîntul la fratele moșului acestuia“. Uitasem adevă se vî spun, că la plecare, moșul dăse lui Petru, că se se ducă la frate-so, că el are 200 de ani și albinele lui umblă jumătate de țară, câte va ști el ceva de Rozuna Dómna florilor.

Calul cum simți pe stêpanul său în șeua sbură cu el ca vîntul și se lăsă jos la o casă mare de argint, unde Petru descăleacă și bātu de trei ori într pörtă de argint mândră ca un luciafer.

În pörtă se ivi un moș bătrân, bătrân cu, genele lăsate pe ochi și 'l întreabă: „Ce cauți pe aici voinice, pe unde om pămîntên încă nu a umblat?“

— „Caut pe Rozuna Dómna florilor“ — dăse Petru „și te rog moșule se-mi spuni ceva de ea dacă ști.“

Moșul îi dăse: „apoi în mare grijă te-ai băgat voinice și de

grea cale te-ai apucat, că uită eu sunt de 200 ani și numai din veste din poveste am auzit despre ea, dar că unde șede, eu unul nu știu; dar ia mai stai o lecă, că am puținele albine, poți vorbi ele unde șede Rozuna, că ele umblă jumătate de țară, numai vină în lăuntru că acuș sosesc acasă albinele și de te vor vedea, te vor întâmpina până vei muri și e pagubă să mori un voinic frumos ca tine!" Copilul se băga în lăuntru și ajută moșului să facă ce trebuia prin casă, făcând focul pe vatră, pregătind cina pentru albine și pentru ei și moșul se bucură mult de hărnicia copilului.

Când veniră albinele moșului, gândea-și că se rostogolesc pământul, așa vânt făceau ele, și după-ce se băgară în nisce coșnițe de argint, moșul le întrebă de Rozuna, dar nici una nu-i spunea nimic de ea. Atunci copilul suspină odată afund, dar moșul îi zise: „nu suspina fiul meu, iată aici îți dau un căpăstru de argint, pe care de 'l vei scutura de 3 ori, va veni la tine un rînd întreg de haine de argint precum și un cal de argint cu șeuă pe el, tu încalcă pe spatele lui și se te duci la frate-mio, că el e de 300 de ani și a-le lui albine umblă țara totă, de nu va ști el ceva despre aleasă inimei tale, apoi altul se ști că nu va mai ști!"

Copilul mulțami moșului și sărutându-i mîna și luându-și sara bună, după-ce eși din curțile lui, scutură frîul de 3 ori și pe loc ca din pământ sosi un cal de argint cu șeuă pe el și cu un rînd de țole de argint. Copilul îmbracă țolele și suindu-se în șeuă, dînd pîteni calului zise: Să mă duci căluțule ca gândul la fratele moșului acestuia, și calul zise atunci „ține bine stăpâne și până te frece la un ochi și ajunseră la o casă de aur ce strălucia în razele soarelui de-ți luau vederile. Aci copilul dete drumul calului și bătu de 3 ori în poartă.

Atunci eși în poartă un moș bătrîn, bătrîn, ca iarna, cu genele slobozite până la genunchi. Copilul dete bună sara. Moșul îi mulțami și 'l întrebă că ce caută pe această lume curată pe unde picior din lumea păcătoasă nu călcase. Copilul îi spusese taina și 'l rugă dacă știe să-l îndrepte la Rozuna Dîmna florilor.

Moșul zise: „vai de mine voinice! dar ce ți-a trîsnit prin minte, că uite eu am 300 de ani și numai din veste din poveste am auzit despre ea, dar că unde locuiește ea, nu știu; dar se stai o lecă că acuș vin albinele mele, le voi întreba și pe ele, că ele umblă țara totă și apoi de nu vor ști ele ceva, se ști, că nime în lume nu te-va putea îndrepta la aleasă inimei tale!"

Apoi moșu chiamă pe copil în casă, îl ospătă cu ce avea el, ér copilul éráși îi ajută moșului să facă unele lucruri pe cari moșul numai cu greu le-ar fi putut face singur. Copilul era în casă și numai ce se pomeni, că parcă suflă un vânt să răstórne pământul nu altă; erau albinele moșului, cari cum ajunseră acasă se băgară în coșnițe de aur și moșul merse de le întrebă de scie careva de Rozuna Dómna florilor. Atunci una din albine díse, că ea scie unde șede Rozuna Dómna florilor, că multă miere a cules ea din grădinele cu flori ale Rozunei, dar nu scie dacă va putea trece o apă, ce încunjură grădinele și palatul ei. Moșul atunci porunci albinei să se ducă cu acel voinic și să-i arête casele și grădinele ei, și moșul mai dete voinicului un căpăstru de aur đicênd, să scuture căpăstrul de 3 ori și va veni la el un cal de aur cu o séuă și tôle de aur să se foloséscă de ele când va avea trebuință.

Copilul mulțami moșului pentru acest dar, îi sărută mâna și luându-și điuă bună, plecă cu albina, carea îl povățuia pe unde se mérgă. Când fură afară de pórtă, copilul scutură căpăstrul de 3 ori și pe loc veni un cal de aur cu o séuă de aur, și cu un rënd întreg de tôle numai și numai de aur curat. Copilul îmbracă hainele de aur, se sui pe cal cu albina în frunte și gânde-ai că-i un făt frumos din poveste. Nu merseră ei mult și ajunseră la o apă mare, ér dincolo de apă se vedeau strălucind casele și grădinele Rozunei. Albina díse: Șeđi aici voinice, și așteptă, că de trecut apa tot nu poți trece, că mă voiu duce eu, ca să vêd de pot face ceva pentru tine. Copilul așteptă, așteptă și-și perdu nădejdea, desbracă de supérat hainele de aur și îmbracă pe cele de aramă, încălecă pe calul de aramă și se prepurta în sus și în jos de țármurii apei, ca omul desnădăjduit.

Dela o vreme écă vede el venind la apă slujnicile Dómnei Rozuna, ca să spele chimeșile și cum vêdură ele pe Petru, atâta se îndrăgostiră de el, încât de ar fi putut lar fi sorbit într'o lingură de apă și tótă điuă aceia statură cu gurile căscate uitându-se la el și sara plecară acasă cu chimeșile nespălate.

A dóua đí veniră alte slujnici cu chimeșile, dar și acelea au pățit ca cele dintăiu, căci sara plecară tot cu chimesile nespălate. Petru în điuă aceea îmbrăcase hainele de argint și încălecase pe calul cel de argint. Cum ajunseră ele sara acasă, Dómna Rozuna le-a sfădit și le-a đis că ce póte să fie cu ele de vin ele cu chimeșile tot nespălate. Atunci veniră tóte slujnicile înaintea Rozunei

și diseră, că așa frumsețe ca de omul acela nu au mai văzut ele și nu s'au mai putut sătura privindul, de aceea și-au uitat de chimeși.

A treia și copilul îmbracă hainele de aur și se preputa pe calul de aur ca un prinț, în sus și în jos.

Rozuna vedând că slujnicile ei nu-i făcură nici o ispravă, se dusă ea singură acolo, ér pe slujnice le mână de altă parte cu chimeșile. Dómnă Rozuna ajungând la apă și vedând pe Petru atâta s'a îndrăgostit și ea de el, încât l'ar fi mâncat de drag ce i era și nici nu știu cum îl trecu peste apă până la ea.

Dómnă Rozuna îi vorbi dulce și-l conduse în palatele sale făcute numai de aur și pietri scumpe și încunjurate de nisce grădini mândre pline de flori de tot felul, ce te îmbătau cu mirosul lor. Aici l'a prăpurtat și i-a arătat toate odaile ei îmbrăcate numai în fir și mătăasă, în aur și petri scumpe și s'a îndrăgostit cu el cum a ea știut. Bietul Petru, lui éráși îi crescea inima de bucurie și mulțamea lui D-șeu că i-a ajutat după atâta chin și trudă să se vadă în brațele iubitei sale. Așa trăiau ei ca doi porumbei și bucuria lor nu era nepăciuită de nimenea.

Ei! dar știut este, că binele nu ține până-i lumea, și după dulceață trebuie să vină și amarăciune.

Într'o și Dómnă Rozuna dîsă lui Petru: „măndrul meu, iacă eu merg astăzi pela grădinele mele de flori, tu rămâi acasă că nu o putem lăsa numai pe mâna blăstămatelor de slujnici, na și cheile, dar să iai sama, colo în fund este o sobă, care se deschue cu cheia ruginită, să nu faci cumva să deschizi ușa aceea, că nu-i bine de tine, amar te vei căi. Rămâi numai aci, te desfătează cu florile din aceste grădini, că și eu pe după amiază voi veni. Apoi sărutându-l pe Petru se duse, ér el rămase să grijască de casă. Dar vezi cum e făcut omul, el dorește mereu să scie și să facă aceea ce nu-i cu cale și tocmai când cineva îl opresce dela ceva, atunci devine nerăbdătoriu și ar vrea toate să le scie; așa și voinicul nostru. El rămas singur acasă, ce să gândi el, luă cheia ruginită și merse la odaia din fund, să vadă ce bidiganie pôte să fie acolo, unde ia dîs Rozuna să nu caute. Deschisă deci ușa și privi cu mirare în lăuntru, dar nu vădu nimic neobicinuit în ea fără numai un vas mare, mare încins cu 3 cercuri gróse de fier peste mijloc. Dar din vas grăi cineva cu glas rugătoriu de om: „Petre! Petre! de mult te-am așteptat să vini, că tare mi dor de tine, ci dă-mi 3 picături de apă pe gaura asta, că și eu ți-oi da ție 3 vieți pe lângă aceea

ce o ai ca să trăești cu Rozuna ta mult și bine și să fii fericiți în acest raiu. Petru nebănuind nimic rău aduse 3 picături de apă omului din vas, și el după ce le bău, odată se opinti și cercurile de fier plesniră, vasul se sparsă și din el eși, mă rog Dvóstre cinstiți boeri și boerese, eși un „omănoni“ cât d'afirea, mare ca o nămilă, un om năzdravăn urit ca nóptea și ăise lui Petru :

„Acume Petre bine că mă vėđui afară la largul meu, sė sci că Rozuna e muerea mea și sė nu te mai atingi de ea, că-i vai de tine!“ Bietul Petru vėđėnd de ce a dat își smulgea părul de năcăjit ce era și plăngea ca un copil mic, dar n'avea ce face.

Îi venia sė se omóre de nēcaz, își da cu capul de păreți, dar tóte fură înzėdar, și Rozuna venind acasă și vėđėnd cele ce se petrecuse decănd sė dusesse ea, o podidi și pe ea plānsul și trandafirii de aur, ce-i adusesse lui Petru, îi svırli în gunoi și nici numai putu privi în ochii lui Petru, atăta era și ea de supėrată și căđėnd la pat sė bolnăvi greu.

În ăiua următóre năzdravănul plecă la vınat, că îi era dor, că de 7 ani de când fusese închis în vas numai vėđuse pădurile și sălbătăcimea, atunci Petru scuturând frăul de aramă veni la el calul de aramă și luând cu el în șeuă pe Rozuna fugi cu gāndul ca sė se ducă în țara lui.

Dar năzdravănul avea o cățea de o chema „Gudra“ și un cal de'l chema ; „Paraleu“ și venind dela vėnat ăise cătră cățea :

„Gudră, gudrulėna mea,
Ce mai face Dómna mea?“

Cătaua îi rėspunse ; „Pe Dómna ta a furat-o Petru și a fugit în lume!“

Atunci a ăis năzdravănul cătră cal :

Paraleu, paraleu,
O drăguț căluțul meu,
Pot bea, pot mânca
Și pe Petru al d'aflea ?

Calul i-a rėspuns :

Poți stėpâne,
Până mănė
Poți bea, poți mânca,
Tot pe Petru l'om d'aflea !

Și năzdravănul au bėut, au mănecat, s'a ospėtat, au durmit și dupăce sau sculat, au plecat după Petru, l'a ajuns și a ăis năz-

dravănul : Petre ! Petre ! mai ai două vieți, că una ți-am luat-o acum; și i-a dus acasă și Rozuna iar a căzut la pat de voe rea, ăr Petru era mai mult mort decât viu.

A doua zi ăr s'o dus năzdravănul la vênat și Petru a scuturat frâul de argint și luând pe Rozuna pe calul de argint, ăr a fugit cu ea, dar o pățiră ărăș ca mai nainte, că năzdravănul i-a ajuns și i-a întors înapoi și a ăis lui Petru : „Acum Petre mai ai o viață dela mine, caută să nu o perăi și acêsta.

În ceialaltă zi năzdravănul ăr sa dus la vênat și Petru a scuturat frâul de aur și veni calul de aur și luând pe Rozuna în șeuă plecară cu gândul, că acum nu-i va mai ajunge năzdravănul, dar nu o fost așa, că écă năzdravănul îi ajunge dinapoi, îi duse acasă și ăise lui Petru : Petre ! acum ăai perdut și viața a treia dela mine, să sci Petre, că de mai încerci odată să furi pe Rozuna prau și pulbere te fac, că de mine nu scapi nici în fundul pământului. Pân' acum te-am răbdat pentrucă m'ai scos din vas și ăi-am fost dat cele 3 vieți ; acum le-ai perdut și mai ai numai viața ta dată ăie de Dăeu, pe carea ăi-o voi luao, îndată ce mai probesci odată să mai iai pe Rozuna.

Bietul Petru vădând că alt chip de scăpare nu e, să hotări să se împusce ; luă dară o pușcă și merse în pădure cu gândul acela. Acolo însă éta vede o iapă ce fătase mănzul jumătate și un lup ce sta cu gura căscată, ca să-l îmbuce îndată ce-l va fâta mamă-sa.

Atunci iapa îi ăise : Petre ! Petre ! pușcă lupul să nu-mi mănce mănzul meu, că bun ăi-a fi el ăie.

Lupul a ăis : Ba pușcă tu Petre iapa să mănec eu mănzul, că bun ăoi fi eu ăie.

Atunci Petru stătu o lécă pe gânduri și întinăind pușca trânti lupul la pământ. Iapa atunci îndată fătă mănzul.

Atunci ăise mănzul lui Petru : Petre ! Petre ! stăpânul meu, pentru binele ce mi-ai făcut și eu ăi fac ăie, haida să-ăi scot pe Rozuna dela omul năzdravă, că nici ăiță nu voi suge până nu vă voi vedea scăpați.

Petru mai prinse o ăiră „corajie“ și luând pe Rozuna încălecă pe mănș și plecară cu voia lui Dăeu. Și mergea mănzul cu ei mai iute ca gândul.

Și năzdravănul venind dela vênat ăisă cătră căăea :

Gudră, gudruleana mea,

Ce mai face Dómna mea ?

Cătaua îi răspunsă: Iar a fugit cu Petru.

Atunci năzdravănu' a ȑis cătră cal.

Oi tu cal leu, paraleu

Căluțu' meu, puiu de zmeu,

Pot bea, pot mânca

Și pe Petru al d'afra?

Calul i-a răspuns:

Poți bea, poți mânca,

Poți a te și spânzura

Tot pe ei nu-i afla,

Că's cu frate-mio al mic,

Care nare splină pic.

Atunci năzdravănu' nici n'a băut, nici n'a mâncat, numai s'a încălțat în nisce cisme cu pinteni și s'a luat după Petru, dar nu l'a putut ajunge, ci numai l-a vȑduț cale de o ștație.

Paraleu atunci a strigat: Așteptămȑ frate așteptă

Că mȑ strâng „curelili“

Și mȑ tae pintenii.

Mânzu' i-a răspuns: că nu te aștept până nuți svirli stȑpănu' în vineția cȑriului, sȑ te întorci cu potcȑvele în sus și prau și pulbere sȑ-l faci. Atunci calul Paraleu ȑr a strigat la mânz, ca sȑ-l aștepte, că are sȑ-i spună ceva de mamă-sa și de tată-so, dar mânzu' îi răspuns de nou, că atuncia îl așteptă, dacă își aruncă sarcina în slave, prau și pulbere sȑ-o facă.

Atunci Paraleu de mȑnie a aruncat pe năzdravănu' în vineția cȑriului în slave, de tot prau și pulbere s'a făcut și nimic nu s'a ales de el.

Atunci mânzu' a stat și a ȑis lui Petru: acuma Petre suite pe frate-mio și te du acasă, că eu mȑ duc napoi sȑ sug țȑță dela mamă-mea.

Și Petru suindu-sȑ pe cal, plecă cu Rozuna Dȑmna florilor și ajunseră cu bine acasă la mamă-sa, carea vȑȑȑdu-i le ȑși înainte cu pită și sare mulțămȑnd lui D-ȑeu, că își mai vede odată feciorul și mult s'a mirat de frumșȑța Rozunei, carea era flȑre alȑsă între flori.

Și la opt ȑile sȑ cununară la biserică și făcură mȑre un ospăț de cele împȑrȑtesci și trȑiră în pace și fȑricȑți, și de n'or fi murit cumva, și astȑȑi trȑesc.

Comunicată de DI Ioan Nemoian avocat în Caransebeș
și scrisă de George Călană învățȑtoriu în Valeadieni.

Prânzul.

Roșiorii și călărașii noștri la sfârșitul lunei lui August erau la Dolny-Etropol, aprópe de podul de piatră de peste Vid. Santinele se întindeau spre miadă-nópte până la Bivolar și spre miadă-đi până la Dolny-Dabnic, unde erau Rușii lui Loșcaref.

În dimineța de 28 August, pe la cinci césuri, după ce porniră iscódele, începù a se pregăti mánkarea, mánkare ca pe vremea aceea: zamă lungă ca s'ajungă, porumb copt, pesmete sălcu și alte bună-tăți de-acestea. Căii ronțăiau liniștiți ovėsul și porția de fân și flă-căii umblau printre ei potrivit halaturile și cercetând chingile.

Călărașii de la garda-mare, din dreptul podului de peste Vid, așteptau vești de la Turci. Iar, până una alta, Neculai Pintilie frun-tașul, ajutat de câțiva soldați, rënduise în jurul unui jar strașnic, în colóne de atac, câteva batailóne de păpușoi. În prējma focului stăteau cinhiți căprari și oșteni și ascultau palavrele fruntașului Pintilie.

Vremea era limpede și liniștită, și de-asupra Vidului plutia încă cēja dimineții. În urmă, prin marginea porumbiștilor, ori pe drumul singuratic al Dolny-Etropolului se strecurau călăreți în tăcerea dimineței. O liniște mare plutia din ceriu. La răsărit, se grămădiseră munți de nouri și o umbră posomorită umplea întinderile de jos; numai sus, în limpezimea văzduhului, unde cântau ciocâr-liile, săgetau fâșii luminóse.

Fruntașul Pintilie își mustra ajutóarele:

„Mă Gavril Lungu! mă dihanie! când e vorba să te îndopi, te pricepi, dar un păpușoiu nu esci în stare să întorci la vreme. La ce ți-e gândul? Ți-a stat pán-tecele de santinelă și-acum i-e fóme!... Las c'o să crape acúși nu te teme, de-au să-ți piriie fál-cile!”

Gavril Lungu, țiganul rânji cu bună-tate, apoi începù a în-tórce iute porumbii. Li apuca cu două degete, îi răsucia, apoi își scutura mâna friptă și și-o ducea la gură suflând într'ênsa.

„Îs fierbinți al dracului, domnule fruntaș!

— Or fi fiind, mă camarade! da-'s și buni al dracului!

Celelalte ajutóre urmăreau cu cea mai mare băgare de seamă rumenirea bóbelor, ca și cum ar fi fost vorba de viéță și de mórte. Iar fruntașul Neculai îi ținea din scurt; numai din când în când obrazul lui ars de vânturi, cu ochii fórte vioi, se lumina într'un zimbet poznaș: atunci zvirlea o glumă care aducea o rază de sóre pe tóte fețele.

În jurul șirurilor cinchite, umblau ofițerii. Vorbiau de Plevna, de Opanez, de Osman și privéu în zare, peste Vid, cu binocurile. Dar în depărtări nu se vedéu decât fantasmele albe ale negurilor. Încet-încet însé hohotirile innăbușite ale celor cari cocéu păpușoi și ale privitorilor îi căștigără. Își lăsară binocurile să atirne, și se apropiară și ei.

„Trăiți, domnule căpitan, dîse fruntașul Pintilie, aici se pre-gătește mare ospét.

— Or fi fiind buni porumbii, mă Pintilie?

— Care nu se mai află, domnule capitane! Mierea lui Dumneșeu!

— Atunci ia zvirle unul încóce, mă camarade.“

Pintilie alese câțiva porumbi bine copti, se sculă, trecu printre rînduri și-i împărți căpitanului și ofițerilor.

„Așa friptură bună rar întâlnești, vorbi el, întorcându-se la locul lui. Nici Cazacii, ieri, când au trecut pe la Trestenic, n'au dobîndit ceva mai de sémă.

— Dar ce-au făcut Cazacii ieri, la Trestenic? întrebă căpitanul, cu gura plină.

— Ce se facă, trăiți, domnule căpitan, au dosit un godac*) de-un an. Îți era mai mare dragul să te uiți la el. Și să veđi cum l-au curățit și l-au grijit: ném de némul lui nu cred să fi avut așa cinste.

— Cum, mă, s'au apucat să fure? cum se póte?

— D'apoi păpușoi, cređi că i-am cumpérat, domnule căpitan? Și fruntașul începu a împărți friptura la cei din jur. — Dacă ómenii aștia de pe aici parcă-s păgâni... Amarnice suflete! Să vadă că te întinzi la pămênt și mori de sete, și nu ți-ar da un strop de apă.

— Așa-i! strigă un sublocotenent pitic, poreclit Cîopot, pentru că de obicei nu-i mai tăcea gura. Eu i-am vėđut, domnule

*) purcel.

căpitan, cu ochii mei, cum au ascuns mâncarea, când am intrat în casă. Și pe loc au început a se văita că n'au, și n'au și é'r n'au! Cum se te porți cu așa ómeni?

— Bine, așa-i, — ăise căpitanul mușcând cu poftă din porumb; dar legea-i lege...

— Legea-i lege!... strigă Clopot crăcănindu-se și dând din mâni, dar soldatul care suferă și tace, se móră de fóme? "Și începu a se resuci în loc și a répezi un potop de vorbe în tóte părțile, de i-se făcuse obrazul roșu și ochii i-se bulbucaseră în cap ca două cepe. Soldații îl priviau îngrijați, ronțâind grăunțele cópte. Mai ales fruntașul Pintilie se uita cu o deosebită luare-aminte la căpitan și dádea répede din cap la vorbele mai potrivite ale sublocotenentului.

„Ei destul, destul! ăise căpitanul, zvirlind ciocălăul și zimbînd. Și mie mi-e fóme de nu mai pot și cu asta m'ai încredințat mai mult decât cu ori-ce. Ia să mai cercăm gustul la câți-va.“

Pintilie se strecură é'r prin îngrămădélă cu un braț de porumbi. După ce-i împărți, se întórse la locul lui și începu a ride.

„De ce riți, mă? strigă Clopot.

— Rid de godacul Rușilor, trăiți domnule sublocotenent.

— Ei, cum a fost cu godacul?

— Păi cum se fie? Godacul muștula pe lângă o pórtă, în ograda unui gospodar de cei cu mațe pestrițe. A trecut un pluton de Cazaci, și godacul, ori s'o fi luat după ei, ca după niște rude bune, ori l-au luat ei cu de-asila, — bine nu știu. Știu atâta, că la popas godacul era grijit gata, numai bun de pârpilet. Dar creștinul cel cu paguba, într'un suflet la domnul ghinăral: că au trecut Cazacii și i-au răpit tótă averea, un porc frumos și mare la care ținea ca la un frate! Și plîngea așa de tare Bulgarul, că s'a milostivit ghinăralul și i-a ăis: „Hai să cercetăm!“

Și s'au dus să cerceteze. Ce să cercetezi într'atâta sumedenie de ómeni? N'au găsit nimica. Dar, în plutonul din urmă, jale mare. Unul murise pesemne în drum, și acuma ceilalți. îl acoperiseră bine cu mantaua, îi puseseră o luminare la cap și iconița pe piept și tot treceau și își făceau cruce și sărutau iconița. „Ce-i? întrebă ghinăralul. — Vai! vai! a murit Ivan, sêracul, a murit sergentul nostru! — Și de ce-l bociți așa? — Era bun săracul și de trébă!“ Și s'a înduișat și ghinăralul și a pus o rublă pe pieptul lui Ivan,

pentru vutchi, și s'a înduioșat și cel cu purcelul și a pus și el cinci copeici. Pe urmă s'au dus, și de godac n'au mai dat...

— Pe urmă! întrebă căpitanul.

— Pe urmă, zimbi Pintilie fruntașul, Cazacii ca ômeni de trebă, au cumpărat vutchi de-o rublă și cinci copeici și au mâncat pe Ivan sergentul lor...

Căpitanul izbucni într'un hohot nestăpănit, și după el totă compania. Sublocotenentul Clopot dădea din mâni cu ochii bulbucați; căpitanul cu gura căscată sta îndoit de mijloc și-și bătea còpsele cu palmele; pe ceilalți parcă-i zguduia cineva de umere. Era hohot mare; până și caii își întorseseră mirat capetele. Numai frunțașul Pintilie zimbăia și-și răsucia gânditoriu mustața neagră.

Deodată în depărtare, spre Plevna, izbucni un tunet surd. Risul conținu, oficerii se întorseră, ridicară binoclurile și începură a cerceta zarea. Al doile tunet mugi, apoi bubuirile surde se înmulțiră. Bătéu una după alta, izbucniau și mai multe odată, umplând văzduhul depărtării de frémăt. Încet-încet, în zare se ridică o pânză alburie de fum, care se înălța răsfirându-se și se perdea în nemărginire.

După ce priviră o bucată de vreme, căpitanul lăsă binoclul în jos și se întorse cătră foc, urmat de oficeri.

Păpușoi se făcuseră nevêduți, și Pintilie sta gânditoriu lângă jăratec. Din când în când ridica ochii și se uita lung și cu înțeles la țiganul Gavril Lungu.

Căpitanul scòse o țigară și-o aprinse cu un tăciune, care trecu grăbit din mână în mână, apoi se întorse spre oficeri:

„Ei, dragii mei, ce ne facem noi ađi? Ce mâncăm? Eu unul știu atâta că aș de vora un Ivan întreg...”

Oficerii zimbiră, se priviră. Unul dîse:

„N'avem nimic. Provisiile n'au venit. Trebuie să răbdăm”.

Căpitanul dădu desnădăjduit din cap și se întorse ér spre foc, cătră frunțașul Pintilie.

„Ce dîci tu, frunțaș? ai ceva pentru căpitan?”

— Trăiți, domnule căpitan, dacă nu-i voie... Așa-i legea...

— Așa-i legea, mă, dar mie mi-e fòme al dracului!”

Frunțașul zimbi, răsucindu-și mustața și privi cu înțelegere spre Lungu. Țiganul sta cinchit, și ochii negri scăpărau țintind, când pe căpitan, când pe frunțaș. Deodată obrazul negru ca fundul cémului și stricat de vărsat se lumineă și gura mare i se întinse

într'un rânjit larg, până la urechi. Fruntașul clipia șiret din ochi și-i dădea a înțelege ceva.

„Ei ce ȳci, fruntaș? întrebă ér căpitanul.

— „Trăiți, domnule căpitan, eu nu mai ȳc nimica, dar mi se pare că Lungu scie o poveste ca cea cu Ivan....”

Căpitanul privi pe țigan.

„Eu nu sciu nimica, trăiți, domnule căpitan.... suspină Gavril, scărpinându-se în cap uitându-se cu frică la fruntaș.

Nu te face, Gavril! strigă Pintilie. O scie, domnule căpitan....

— Spune-o mă! vorbi căpitanul. O scii, ori n'o scii?

— Trăiți, domnule căpitan, o sciu, cum se n'o sciu, dar las' s'o spuie mai bine domnul fruntaș Pintilie....”

Soldații, căprarii, sergenții stăteau grămadă în jur. Caii, la o parte, sfârșiseră mâncarea de dimineță și stăteau cu urechile ciulite ascultând zvonul depărtărilor. Căpitanul se lăsă jos pe érbă, ofițerii se aședară în jurul lui, ér fruntașul își drese glasul.

„Trăiți, domnule căpitan, eri, ai noștri au trecut pe la crijma unui Bulgar — și, acolo, sciți pré bine că unul a scos un fluier, și ceilalți s'au pus pe jucat. Așa se întâmplă câteodată. Dar Bulgarul, om hapsân cum nu se mai află, domnule căpitan, nu ne-a miluit măcar c'o fărămătură de pâne, ori c'un castravete murat și o bucată de mămăligă... Pe la noi ómenii sunt altfel, domnule căpitan....

— Așa-i! strigă Clopot, altfel!

— Și, cum spun..., urmă fruntașul, unii jucau, alții cereau ceva de mâncare și crijmarul tot îi da: nema! nema! Măi, al dracului om! Cum n'ema, când în ogrăda de din dos țipau curcile și rideau curcanii la chiuiturile slăcăilor, de-ți venia să stringi pe Bulgar de git. Dar unul — nu sciu care o fi fost — ȳce: „Ptiiu: da-te-aș dracului de om réu, lasă că-ți arét eu!”. Și se înțelege cu Gavril Lungu... Domnule căpitan, se nu vă fie cu supărare, dar Gavril al nostru fură și ouăle de sub cloșcă... Nu rânji, țigane, că așa-i! Și se înțelege cu Gavril Lungu — și, ca printr'o minune, domnule căpitan, opt curci grase ies din ograda Bulgarului și s'ascund ba în sacul meu, ba al altuia, cum se întâmplă... Acù ne trebuia și o lécă de băuturică, domnule căpitan... Ce era să facem? Am vindut și noi două curci crijmarului, și el ni-a dat rachiu, ér curcilor li-a dat drumul pe ușa de din dos... În ogradă însă le aștepta Lungu cu ghiarele întinse... Și éca așa, domnule căpitan, dacă

legea-i lege, ce s'e-i faci... M'am gândit și eu, domnule căpitan, că-i lege și mai bine s'e dau curcile înapoi stăpânului lor...

— Și cum, nenorocitul! le-ai dat? strigă cu disperare căpitanul.

— Le-ai dat?, urlă și sublocotenentul Clopot.

Gavril își răsuci mustața și zîmbi:

„Trăiți, domnule căpitan, nu le-am dat, dar așa merge vorba...

Dacă-i lege, ce s'e-i faci, bat-o s'o bată de lege!... Acu Lungu, s'eracul, s'e vedem ce-a putea face cu ele... Nu știu pe unde le-a îndosiat el...”

Căpitanul izbucni ér într'un hohot vesel, și după el compania totă. Se bătea cu palmele peste genunchi și ridea cu lacrimile în ochi. Și oficerii ridéu și soldații ridéu, — ér Pintilie se sculă, se apropie și dădu un pumn țiganului:

„Măi Lungule măi, ce fac curcile Bulgarului, măi Lungule?”

— Bine mersî! gemu țiganul, îndoindu-se supt pumnul frunțașului. Stau legate cu cordele roșii la gât și așteptă s'e fie puse în țapușă...

— Bravo voué, măi băieți! strigă căpitanul. Așa oșteni îmi place și mie...

— Dă, domnule căpitan, răspunse umilit frunțașul, parcă nu ne răbda inima s'e mîncăm curcile singuri... Așa-s ómenii pe la noi, — ticăloși, dar cu suflete bune!”

Curénd începură curcile a sfirăi de-asupra jarului, și a răspândi o mirodenie, care nu se mai află. Iar oficerii, până una-alta, își dregeau stomachul din bidónele soldaților cu băutura, luată pe curci de la Bulgar. Și se ametiřă, cât de mirodenia fripturii, cât de apa din bidóne. În depărtare, pe Vid, fantasmele de neguri se risipiseră și sórele ieșise deasupra munților de nouri și umplea șesurile cu pulberea lui de lumină. În jurul Plevnei, sutele de tunuri bubuiau, parcă era prăpădenia pămêntului. Iar domnul căpitan privea cu înverșunare curcile, ca și cum ar fi fost vorba de un inamic fórte primejdios.

(Sămănătoriul)

Mihail Sadoveanu.

Economie.

Crescerea vițelor.

Trebue să mai vie și câte un an rău economic, din care să mai învețe și economii a purta o economie mai înțeleptă, pentru-că în anii cei buni unii nu se mai gândesc și la ziua de mâine sau la viitoriu cum se mai ȳice.

În adevăr, că o parte din economii nostri s'au dedat a învăța mai mult din pățania lor proprie, decât din a altora. Astfel ajung apoi să se convingă și ei despre însemnătatea proverbelor: „Învățătura e pe bani“ și „Dă-mi mintea Românului cea din urmă“.

Care va să ȳică „mintea cea din urmă“ la unii economi le vine de regulă după-ce au pățit cutare sau cutare daună în afacerile lor economice, ceea-ce pe lângă puțină cumpănire sau chibzuire ar fi putut și încunjura.

O bună cumpănire și chibzuire se recere pentru econom și la crescerea vițelor, de ore-ce dela acestia atîrnă în cele mai multe cazuri viitoriul economiei sale. Dacă economul nu va ști alege vițelii cei mai buni, pe cari să-i țină și crească pentru economia sa, dacă nu-l va ști îngriji cum se cade: atunci în loc de dobândă, de regulă se va alege cu ore-care daună, după-cum am ȳis și mai sus.

În privința creșterii vițelor nu trebue să alerge nime peste țeri și mări, ca să aște pilde bune și vrednice de urmat, de ore-ce mai în fiecare sat se află câțiva fruntași, cari pot să mulțumescă buna lor stare materială numai creșterii vițelor peste tot.

Vițelii, să ne fie îngăduită asemănarea în cazul de față, sunt ca și copiii. Dacă se nutresc și îngrijesc cum se cade până sunt mici, odată cresc și se fac mari, ȳe' la din contră, numai tănjesesc și rămân nisce zăporiți. Cine ar sta încă la îndoelă în privința

acestei asemănări, n'are decât să se uite nițel împrejurul seu în viața practică de toate țiile și îndată se va convinge despre adevăr.

— Îndată după fătut vițelul trebuie așezat la un loc călduros și pe un așternut prósplet și curat, pentru-că cum e atunci ud, dacă apucă să rēcască, ușor se pôte bolnăvi, așa că tótă grija, ce s'ar întorče după aceea pentru tămăduirea lui, pôte să fie de prisos.

În cele dintâiu două săptămâni, dacă vițelul nu se pôte lăsa tot lângă vacă, ca să sugă când vrea, trebuie lăsat pe ți ca să sugă de cât 5—6 ori, dar' nu mai mult ca 5 minute, de ore-ce dacă sugă pré mult, nu pôte mistui și se bolnăvesce. Dacă vaca are cumva mai mult lapte, decât pôte suga vițelul, prisosul se mulge încă înainte de a se slobodi la vacă.

După două săptămâni vițelul se slobode numai de câte trei-ori pe ți ca să sugă și anume: dimineața, la amăzi și séra. După trei săptămâni putem pune înaintea vițelului și câte o mână de fân, ca pe încetul să se dedea și cu un nutreț mai tare și ca să pótă rumega, de ore-ce până când suga numai lapte, nu-și pôte face rumegătura.

În unele economii mai mari după 5 săptămâni vițeei se întărcă cu totul dela vaci, ér' laptele, ce li-se mai dă după aceea, se tórna în nisce troci anume făcute, de unde se învață a-l bea. Până când se dedau cu beutul aceluia se îndesă cu nasul în lapte și li-se întinde degetul cel mare, cu care se amăgesc, ca și cu țița dela vacă, așa că cei mai mulți se dedau apoi și cu acest mod de nutrire deja după două țile.

Pentru o asemenea nutrire se recer de regulă pentru vițel câte 8—9 litri de lapte pe ți. Laptele trebuie să fie așa de cald, cum se mulge dela vacă. Dacă nu avem asemenea lapte, atunci putem încălți de cel rece până la temperatura de 35° C.

Cu cât cresce vițelul și începe a mânca și nutreț mai tare, cu atât i-se scade tot mai mult și porțiunea de lapte, așa că după 3—4 luni se pôte întărca cu totul. Întărcatul nu trebuie să se facă dintr'odată, ci treptat, până când adecă vițelul își uită cu totul de mamă-sa și de supt.

La vârsta de șase săptămâni vițelul se pôte lăsa și numai de două-ori pe ți ca să sugă și anume; dimineața și séra; la vârsta de două luni se pôte lăsa și numai odată séra, ér' la vârsta de trei luni se pôte lăsa și numai la două țile odată. În modul acesta se pot întărca foarte ușor vițeei dela vaci.

Cel mai bun nutreț uscat pentru vițeii până la vârsta de un an este fânul cel vechiu. Pe lângă acesta se mai recomandă și ovăsul, apoi tărițe seu făină cu napi de nutreț, care trebuie tare mărunchiți înainte de a li-se da de mâncare.

Înainte de a ajunge vițelul vârsta de un an, nu e cu scop de a se nutri numai cu erbă, de ôre-ce în asemenea casuri seu căpătă așa numita „burtă de paie“, care apoi îi trage de regulă la pământ și rămân burtoși, seu că se pot chiar și călbeji. Iarba, care și-o adună vițelul din pășunit, nu e stricăciôsă, ér aerul prósplet și curat din câmp îl întăresce întocmai ca și pe copiii dela sate, cari de când se desprimăvărăză până tómnă târziu petrec mai mult pe afară prin aer curat.

Ori-cât de mult le-ar plăcê vițelilor un fel de nutremânt, nu trebuie să le crescem porțiunea aceluia în dauna celorlalte soiuri de nutrețuri. Cu deosebire să ne ferim a cresce porțiunea nutrețului de napi și de cartofi, de cari de regulă numai se umflă, le cresce pěrul mare și rămân cu crescerea îndêrpt.

Este de lipsă ca vițeii să se tunză de câte douë-ori în anul prim și anume: odată pe timpul suptului, ér a doua ôră după-ce s'au întărcat. Prin acêsta lucrare înlesnim ôre-cum evaporarea materiilor nesănătóse din trup, pěrul cresce după aceea mai frumos și scăpăm totodată și vițelul de paraziții, ce s'ar putè încuibă pe trupul lui.

Dacă se ține vițéua de prăsilă, anume ca vacă de lapte, să-o esaminăm bine încă de când e mic, că ôre întrunesc toate recerînțele acelea, de care noi avem lipsă? Apoi să ne tragem puțină socotélă, că părinții dela cari se trage au fost și ei sănătoși și tari seu numai nisce mărțóge de vite. Numai după ce am făcut acêsta, să ținem vițelul de prăsilă, ér în cazul contrariu trebuie să-l vindem.

Dacă vițelul să ține ca vită de lucru, atunci trebuie să-i esaminăm bine trupul și anume: ca acesta să-i fie bine dezvoltat și oțelit, ca astfel să pôta suporta cu ușurință toate greutățile și pove-rile, cari sînt legate de economia câmpului, ér de cumva nu ar întruni recerînțele acestea, atunci mai bine facem, dacă-l vindem încă de mic.

Acestea sunt câteva din recerînțele cele mai însemnate pentru crescerea vitelor; recerînțe pe cari economii mai bătrâni nu avéu lipsă ca să le scie, de ôre-ce pe timpul acela economia vitelor,

ca și-a câmpului, erau tare rămase înapoi. Astăzi însă am înaintat pe toate terenele vieții practice. Omenii nu mai călătoresc, ca atunci, cu săptămânile și lunile dintr'o țară în alta, ci numai în decurs de câteva ore sau zile, ba unii nu mai călătoresc pe pământ ci sboră ca paserile în aer. Prin urmare trebuie să înaintăm și noi pe terenul economic, căci de vom mai rămâne tot „după cum ne-am pomenit“, cât mai curând o să ne convingem, cum o să ne ia pe dinainte concurența străină chiar și cu privire la economia vitelor.

(Fóia poporului)

Ioan Georgescu.

Despre darurile urzicilor.

Toți mâncăm aceste buruieni, mai cu samă când încep să resară primăvara, fie gătite cu carne, fie de post, dar mai nimeni nu cunoște proprietățile lor folositoare.

Urzica este o plantă, ce crește cu îmbelșugare prin locuri părăsite, pe lângă garduri, prin livezi și aiurea; darul ei de-a face pe piele o arsură dureroasă întovăreșită de mâncărime, se datorește unor peri subțiri și găuriți, cari dau în o mică beșicuță, la rădăcina lor, plină cu un fel de apă ardețore. Acești peri dacă se rup în piele, lasă puțin din apa ardețore, care e plină de mâncărici. Acestă buruiănă în vechime se bucura de mare trecere fiind folositoare în mulțime de bóle.

Drul Anger de Stokholm a găsit, că urzica are și mult fer și tanin, și prin urmare ar fi foarte bună în lecuirea lipsei de sânge (anemiei). În adevăr el a încercat la un mare număr de bolnavi, căpătând lecuiri a sângelui stricat, care duce pe un tânăr la sfârșit rău.

La coriu séu pojar (rugeolă), când roșeța întârzie ca să éasă, séu nu au ieșit bine, vestitul Dr. Trausseau dela Paris sfătuiește ca să batem cu urzici pielea bolnavului de 2 sau 3 ori pe zi, și va face minuni ușurându-i și tusa și năduful. Poporul mai întrebuințază urzici și la încheieturi (reumatism) și cele mai de multe ori îi folosesc.

Mustul din urzici este un léc poporal foarte bun contra trépădului și scurgerilor de sânge, câte 50—150 grame pe zi, luat mai multe zile de arëndul. Mustul de urzică a fost întrebuințat cu bine în contra bubelor și pistruiilor câte jumătate de gram pe zi.

În fine rădăcina de urzică se mai poate întrebuința cu folos și contra căderei părului întrebuințând 200 grame rădăcini de urzică, tăiată măruntel și fierbându-o bine cu un litru de apă, jumătate litru oțet, ér după ce s'a răcit se strecóră, și cu această apă se frécă bine capul în fiecare sară, înainte de a se culca.

Fiertura de urzică mai este bună și la spălarea rănilor și a bubelor. Étä deci cum o buruiănă așa de cunoscută are atâtea écuri în sine la atâtea bóle, și bună prin urmare chiar gătită ca mâncare.

Întrebuințarea e ușóră, puțin costișitóre și de folos.

— „Alb“ —

Dr. Constantin An. Macri
Foltești-Covurlulu.

Sfaturi.

Primele ajutóre de dat ómenilor loviți de insolațiune (sóre sec, indisóre). Vara, pe căldurile cele mari, multe persóne sunt lovite de insolațiune. În astfel de casuri trebuie să dăm imediat primele ajutóre până-ce vine medicul, căci altcum putem periclita chiar viața persónei bolnave.

Persóna lovită de insolație trebuie îndată desbrăcată, întinsă pe pământ său pe pat, udată cu apă cât de mult și pe cât se póte espusă în un curent mare de aer. Îi vom da deasemenea cât de curând o dosă mai mare de chinină (pentru un om matur $1\frac{1}{2}$ —2 grame). Trebuie împedecat cu ori-ce preț a se lua sânge, un obiceiú fórte réu și care în cazul acesta totdeauna omórá pe om.

Persónele supuse la insolație sunt cu deosebire ácelea, care transpiră (asudă) mult și a căror pele pe ferbințeli mari este uscată și caldă. Dacă cineva simte că va căpăta insolație în timpul ăilei, este necesar a se spála pe cap cu spirt său rachiu de mai multe-ori pe ăi.

Curățirea aerului din odăi. Se amestecă 70 grm. apă de colognia, la care se adaugă și 25 grm. Hypoclorit de cálcium. Se pune în farfurii și se aședă în mijlocul camerei de desinfectat.

Pete de vin roșu pe fețe de masă. Petele de vin roșu se pot scóte din fețele albe de masă fórte ușor în următorul mod: ungem cât se póte de curênd pata cu unsóre rece de porc și lăsăm așa fața de masă să stea 2—3 săptămâni. În urmă o spalăm cu apă rece și săpun verde și o clătim apoi în apă caldă. Petele vor dispărea cu desăvîrșire.

Ovėsul pentru îmbunătățirea laptelui. Este cunoscut fiecáriu econom, că bunătatea laptelui este diferită la diferite

vacii ale sale. O vacă dă lapte mai apăsător decât laptele mai gras, deși au fost nutrite deopotrivă. Ba se întâmplă adesea câte unui econom să fie bănuț, că falsifică laptele, deși nu a pus nici o picătură de apă în el. Acest lucru pe lângă împrejurarea că îi aduce neplăceri face ca să-și pierdă și mușterii lui și îi produce prin urmare pagubă. Un mijloc simplu și eficient pentru a delăta acest neajuns e că vom adăuga la nutrețul vacilor, ce dau un lapte prea apăsător, ovės. Acest adaos nu trebuie să fie mare. O jumătate kg. la țică este în deajuns pentru a aduce o îmbunătățire simțitoare. Adăosul de ovės nu face numai ca laptele să devie mai gras, dar influențează în mod favorabil și asupra gustului laptelui și a untului, a căror cantitate o urcă în mod simțitoriu. O încercare făcută cu multă scrupulositate a dat următorul rezultat: zece vaci, care în termen mijlociu dădeau tot aceeași cantitate și calitate de lapte s'au împărțit în două grupe de câte cinci capete. Uneia din aceste grupe i-s'a adăugat la nutriție câte 1 kg. ovės la țică. În fiecare țică se făcea măsurarea laptelui și deja a doua țică s'a simțit efectul binefăcătoriu al ovėsului, care s'a urcat până la țică când cantitatea de lapte a rămas staționară. Laptele s'a înmulțit cu un litru la țică, a căpătat un gust mai bun și mai dulce și a devenit mult mai gras, decât vacile de un aspect (înfașare) mai frumoasă și mai plină. Ovėsul s'a dat întreg, nesdrobit așa, că a trebuit să fie bine mestecat de vaci. O încercare va dovedi rezultatul acestor experiențe.

*

Când se recoltăm cartofii? Cartofi timpurii putem se recolta deja pe la începutul lui Iulie. Uscarea vrejilor nu este totdeauna semn sigur, că bulbi sunt deja copti. Ei se pot usca adeseori și din cauza unei mană ce a dat peste ei, sau a altei boleni parasite. Cartofii prea de timpuriu recoltați se păstrează foarte cu greu, fiindcă putredesc de grabă și afară de acesta sunt și vătămători sănătății. Cartofii atunci sunt pe deplin copti, când coaja nu se mai poate șterge de pe bulbi, adică ea este prinsă bine de miez.

*

Pentru a provoca poftă de mâncare. Un mijloc bun și sănătos pentru a provoca poftă de mâncare (apetit) este bulionul (zămă de carne) de carne de vită, de pe care s'a strâns cu îngrijire grăsimea. Se poate lua rece sau ferbinte câte o ceașcă (filigén) cu o jumătate de oră înainte de mâncare. Ca să de-

vie și mai eficace se poate adăuga bulionului și ceva peptonă, care ne-o putem procura din ori-ce apotecă.

Un alt mijloc tot atât de bun este și următorul amestec : sirup chinæ 200 grm., glicerîn neutri 100 grm. și tinct. valerinae 5 grm. Se poate prepara în apotecă și se ia câte o ligură de supă înainte de mâncare.

*

Băi de mare artificiale. Cei, care n'au mijlôce de a pleca la băi de mare pot să-și facă acasă băile acestea, întrebuintând următoarele substanțe : sare de mare 2 klgr. sulfat de sodă 1 klgr., clor de magnesia 1. klgr., clor de calciu $\frac{1}{2}$ klgr. Se topesc într'o bac conținând 100 litri apă.

(*Bunul Econom.*)

Casa orașului din Caransebeș.

După desființarea graniței edificiul în carele era în graniță a munda de companie a devenit casa orașului, adăpostându-se în primăria.

În decursul timpului s'a aflat că acest edificiu n'ar mai răspunde destinațiunei sale, respective ca să servescă ca casă orașului, și astfel sub primarul Constantin Burdia, acum președinte al comunităței de avere, s'a pus la cale zidirea unui nou edificiu. Acest edificiu pompos s'a ridicat în piață, lângă podul canalului (ierugii), și s'a dat destinațiunei sale în 20 Septembrie 1903. A costat aproape 180.000 corone cu plățiu cu tot.

POESII.

Cântec

Nópte 'ntunecată,
Buciumul nu sună,
Nu se mai arată
Gânditorea lună.

Nu-s lumini în zare,
E pustie calea
Și e domnitore
Pretutindenii jalea.

Crivățul se 'ntornă
Spulberând câmpia,
Viforosa earnă
Și-a început domnia.

Al. A. Naum.

Cântec

Veți, dragii óspeți le-au venit
Și pomii toți s'au premenit
De sêrbătore. —
Grădina-i templu plin de zvon,
Albina-i psalt, — și orice flóre
Un sfânt amvon.

Sub streșini cuiburile vechi
Ascund êr vesele părechi
De rêndunele, —
Și cuiburi nouë se cladesc —
Iar eu furat de-un vis privesc
Zimbind la ele.

O spune-mi dragă rîndunea
 Ce sbori mereu în prējma mea,
     Tu știi mai bine :
 O sē-mi ajute Dumnezeu
 Sē-mi pot alcătui ca tine,
     Un cuib al meu?

St. O. Iosif.

Dorul

Îl simt cum brațele-și întinde
 Apropiându-se de mine,
 Cu mîna-i caldă mă cuprinde
 Cu foc mă strînge lîngă sine.

Și-un foc în inimă-mi s'aprinde,
 Arđînd din ce în ce mai tare —
 Și'n piept, prin vinile vibrînde
 Simt sîngele în turburare.

. . . O vóce tristă, apăsată
 Abia s'aude — îmi vorbește :
 „Sunt dorul și'n cătuși legată
 Speranța mea se chinuește“.

„Sunt dorul, cel ce'n vremi bătrîne,
 La 'nvingeri mari și glorióse
 Vitezele oștiri române
 Cu bărbăție le purtase“.

„Și-acuma fug pribég prin lume
 Și nu găsesc, ce-a fost odată :
 O vreme vrednică de nume,
 Ci alta'n patimi cufundată“.

Rotică-Dumbrăveanu.

Bătrîna cetate

Ruină stă bătrîna cetățue
 Ca un simbol din vremea depărtată.
 Trăsnit e schitul, bolta despicală.
 Acolo dorul de viață nu e.

Pe scara ruptă nimene nu sue,
 Ci numai buhna loc de nópte-și cată.
 Iar pórta vechie în stejar săpată
 Atěrnă 'n jos din ruginite cue.

Când urlă vântul, nóptea când e ploie,
 Adesea braşii seculari se 'ndoie
 Plângând apusa, sfînta vitejie.
 Ce-a fost atunci, nu pôte ca să spună;
 Cetesci ca în vis istoria străbună
 Pe zidul mut, dar plin de poesie.

Alex. A. Naum.

Doi voinici

Turci, Tătari, răsboiu şi ciumă,
 Bântue în ţara totă,
 E o vreme blăstămată.
 Trece un voinic călare
 Înopţat pe drumul mare...

Morţi de spaimă, arşi de sete
 Sbóră cal şi luptător.
 Puţurile's otrăvite.
 Peste ţarini pustiite
 Pasări mari de pradă, cete,
 Trec şi tipă speriete
 Şi s'abat departe 'n sbor...

Munţii se scufundă 'n zare,
 Drumul nu se mai zăreşte...
 Calul, pas cu pas slăbeşte,
 Pas cu pas se poticneşte
 Şi tresare.

Iar singurătatea creşte,
 Tot mai înspăimîntătoare.

Ah, şi'n liniştea de mörte
 Se aude un glas, pierdut,
 Parcă vine de departe...
 Cine ar putea să fie
 La o vreme-aşa târzie?
 Pôte i-s'o fi părut...
 Stă, ascultă, vrea să vază...
 Calul sforăe... o gróză
 Fără margini înleşteză
 Pe voinic...

Nu mai vrea acum să scie
 Nici de drum, nici de nimic
 Aiurit, întorce calul
 Scapără schintei şi sar
 Sub copite...

Peste ripe şi ponóre,
 Cal şi călăreţ dispar...

Négra zare
 Îi inghite...

Glasul însă creşte, rar,
 Se aude tot mai bine:
 Vine...

„Aolică ce păcate!
 Turci au dat, Tătari au dat,
 S'au închis crâşmele 'n sat;
 S'au închis crâşmele tóte,
 Şi eu tot m'am îmbătat!
 Nici de Turc, nici de Tătar
 N'am avut şi n'am habar!“

E un biet creştin cuminte,
 A băut
 A petrecut
 Şi tot cântă înainte:

„Aolică, ce păcat!
 Turci au dat —“

Şi se pierde 'n depărtări
 Încurcînd două cărări...

St. O. Iosif.

Stefan și codrul

Stefan Vodă rătăcit
Într'un codru înfrunzit,
Codru-i ȋdice :

— Domn vitéz

Ce-ȋi curg lacrimi din obraz?
— Ah! ȋmi plâng oștașii mei
Morȋi, luptând ca niște zmei!
Codrul ȋdice :

— Dragul meu,

Ȋncetéză plânsul tȃu,
Căci din braȋii mei trufași
Face-ȋi-oiu voinici oștași,
Ca sȃ scapi biata moșie
De păgâni și de urgie.

— Fă rȃspunde mult voios
Domnu mândru, inimos.

Codrul puse a vui,
Braȋii a'și ȋnsufleȋi
Pe stejarii a-mi trezi.

Iar copacii mari și mici,
Sȃ faceau oștași voinici,
Și spre domn ȋnaintau
Și din gură cuvȃntau :

„Sȃ trȃesci, Măria ta!
„Hai la luptă, hai, Stefane;
Du-ne 'n órdele dușmane!“

Stefan Vodă 'nveselia
Și la luptă purcedea
Peste munte și muncel
Cu tot codrul după el.

Vai de . . . semeȋ
Ce lupta cu'n brăduleȋ!
Vai de Leah, vai de Tătar
Ce luptau cu un stejar!

V. Alexandri.

Tablou de iarnă

Sus, senin cât ține zarea,
Jos pământul alb ca flórea:
Cât ȋi-i câmpul, zac grămadă
Albi nămeȋii de zăpadă.
Și 'nnainte și 'ndărăt
Mórtă-i firea sub omăt.

Sóre rece 'nȋtepenit,
Vȃnt subȋire, ger cumplit —
Satul pare'ar fi murit . . .
Prin ogrăzi, pe la bordeie
Nici un om, nici o femeie.
Numai din camin veȋi fumul
Cătră cer cum ȋși ia drumul.

Stau și-ascult : ȋn deal la schit
Sun'un clopot răgușit.
Colo'n sus, pe-o cărărue
O mătușă-abia mai sue.

Și e ȋi de sȃrbătóre;
Pomii par'că sunt ȋn flóre.
Prin copaci cu promorócă
Sbórá corbi din cracă 'n cracă.

Ȋr vre-o crangă ȋnghetată
Când pocnește,
Izgonește
Câte-o cióră speriată.

Liniste 'n ȋntreaga vale . . .
Numai vȃntul plânge-a jale;
Că de când ȋi mort pământul,
I-a 'nghetat și lui cuvȃntul;
Și de vrea și el sȃ cȃnte,
Jalea 'ncepe sȃ-l frământȃ,
Și-l frământă jale-amară
După draga-i primăvară.

Colo 'n margine de sat
Stă Craiu-Codru 'ngândurat,
În mantaua-i argintie
Și așteptă ca să-i vie:

Ciobănașii
Cu oițe,
Primăvara
Cu fetețe

Și cu viers de păsărele
Și cu flori pe rămurele
Și cu cântec de isvóre
Și cu pasări călătore.

Er zăvoiul la o parte
Șade trist, privind departe
În spre zarea munților,
Munților cărunților.
Și se uită lung pe vale
Că i-a stat gîrla din cale.
— Surióră, surióră
Mai deschide-ți din isvóră!...
— Nu pot mări frate zăvoi!
Tu nu veđi că-i greu de voi?

Isvórele statu-mi-au,
Apele 'nghetatu-mi-au,
Pietrele crăpatu-mi-au!

— Rabdă, rabdă surióră
Pân' la dulcea primăvară:
Munții desmórți-se-vor,
Sloii reci topi-se-vor,
Apele 'nmulți-se-vor:
Ți-ei mări isvórele,
Ți-ei lărđi hotarele!...

Și cuprins de 'ngrijorare
Cóma-i frémătă 'n spinare;
Simte el, simte ceva
De începe-a frémăta!

Dar de-odată,
Ce s'arată

Sus pe crestele albite?
Zmei, cu aripi oțelite?
Ori balauri din poveste
Es pe munți cu albe creste?...

Nu-s balauri fioroși,
Ci sunt nori întunecoși.

Er cei nori de cremene,
Flori încep să semene:

Jos în vale
Cad petale,
Sus pe munte
Flori mărunte...

Flori mărunte, mărunțele
Risipite-s prin vâlcele,
Flori mai mari, cât penele
Îndrăgesc poienile...
Zbór' un cărd de corbi prin aer,
Vântul vue-n jalnic vaer,
Cole 'n codri de zăpadă
Urlă lupii după pradă,
Er din nori bătrâna érnă
Prinde-acum mălaiu să cernă.
Désă-i sita babei ierne,
Că mărunt, mărunt mai cerne!...

G. Săpuneanu

Cântecul Plugului

— Hai lasă somnu; frate plug...
Visași, o iarnă, la bișug;
Cormana uite ți-e curată, —
Pe margine de 'ntins ogor.
Hai, córnel de ți le-arată
Și fierul, harnic brăzdător...

Veđi? 'boii 's gata de umblat:
S'au odinit, au rumegat...
De dragu lor și tu te pierde,
Cum ei se pierd de dragul tău:
Mijește acuma érba verde.
E césul muncii, somnu-i réu...

Își plécă boii gátu 'n jug,
Ca' să te pórte frate plug...
Așa! te scutură, te scólă,
Ia-ți hamu, praștia și hai;
Urită-i, Dómnne, holda gólă;
Tu, frate plug, mândrețe-i dai!

Hăis, Joimărel! Plăvane, cea!
Voi, pe-aici, eu cât colea,
Înfige-te, plug'șor, frăține,
Și tae brazda în fâlii,
Și hărniceste bine, bine,
Că pânea lunei tu o ții!

N. Radulescu-Niger.

De pe deal

Ie capul ei, și pieptul iei —
O vîd acum întregă
O strig pe nume și-i vorbesc,
Dar ea sîm mî 'nțelégă?

Cu pieptul plin și des bătînd,
Cu fața 'mbojorată,
A răsărit dintr'un tufiș
Și ride-acum mirată.

„Tu ești pe-aici? Eu te-am creșut
Cu oile prin vale!
De-aș fi știut, că ești în deal,
Mergeam pe altă cale!”

Subțire 'n trup și blîndă 'n graiu,
Și 'n port așa istetă,
Pe urma ei în fapt de-amurg
Dau zori de dimineță.

De-aș fi știut că n'a venit
Anume pentru mine,
Eu n'aș mai fi vorbit cu ea!
Dar știu și-acesta bine,

Că m'a cătat de mult prin vîi
Pierdută-așa cu gîndul;
Și dacă nu m'ar fi găsit,
Umblat-ar fi de-arîndul

Întreaga și din deal în deal,
Ca cerbul după apă —
Cu greu te scapi de-un lucru drag,
Și prost e cine-l scapă!

Coșbuc.

Numai una

Pe umeri pletele-i curg rîu —
Mlădie ca un spic de grâu,
Cu șorțul negru prins de brâu
O pierd din ochi de dragă.
Și cînd o vîd, îngălbinesc;
Și cînd n'o vîd, mî 'mbolnăvesc
Iar cînd merg alții de-o peșesc,
Vin popi de mî deslégă.

La vorbă 'n drum trei césuri trec —
Ea plécă, eu mî fac că plec,
Dar stau acolo și-o petrec
Cu ochii cît e zarea.
Așa cum e săracă ea,
Aș vrea s'o știu nevasta mea,
Dar ómeni rîi din lume rea
Îmi tot închid cărarea.

Și cîte vorbe 'mi aud eu!
Toți frații mî vorbesc de rîu,
Și tata-i supărat mereu,
Iar mama la icône,
Mătaniî bate, ține post;
Mî blastemă: „De n'ai fi fost!
Ești un pustiu; Ți-e capul prost
Și-ți faci de cap, Ioane!”

Îmi fac de cap? Dar las' sî-mi fac!
Cu traiul eu am sî mî 'mpac,
Și eu am sî trăesc sîrac,
Muncind bătut de rele!
La frați eu nu cer ajutor,
Că n'am ajuns la mila lor —
Și fac ce vreau! Și n'am sî mor
De grija sorții mele!

Mî 'ngrópă frații mei de viu!
Legat de dînsa, eu sî știu
Că am uritei drag sî-i fiu?
Sî pot, ce nu sî pôte?
Dar cu pămîntul ce sî faci?
Și ce folos de boi și vaci?
Nevasta dacă nu ți-o placi,
Le dai în trăsnet tôte.

Ori este om, de sila cui
Sî-mi placă tot ce-i place lui?
Așa om nici Vlădica nu-i
Și nu-i nici împăratul!
Sî-mi cînte lumea cîte vrea!
Mi-e dragă una și-i a mea:
Decât sî mî desbar de ea
Mai bine aprind tot satul!

Coșbuc.

L'asa cap asa cășulă
(Tăt după audzice*)

— În grai bănățănesc —

Dă un logojan

= Pântru Căindariu Rumânului =

Un țaran** la târg pîecat-a
cu porșii grași, bufi dă vindzarie...
Când colo... în drum îi iese
un negoțitor, șci, carie
Cam cu iucilă-i dă mână
și-i făgăduie bun preț
Pântru tăți poșii, d'aruptul.
Dar' a nostu târgoviet
nu să lasă la tocmlă.
Îel cregea, că dac'acum,
până-i cu porșii pe drum,
Capătă așa preț marle...?
Șie 'mbuldzală o să fite,
Cătă lumie-o să s'aduie
la oraș, la târg.... O' mîie
Dă cumpărători s'or bace,
Ca să-i ie porșii din mână...
Și falos porșii și-i mână
măi dă parce... „Haî, să mergiem
„pân'la locu dă vindzarie,
„haî, copii, că pielea voastă
„îs bani buni în bozonarie“ —
zișie omu'n urma turmii.

Dup'un drum ca dă o pipă
dă duhan iacă 'ntâlnește
un boier, șie târg în pripă
vrie să facă cu țaranul
dându-i bună sumișoară
pântru porșii scoși la târg. „Ei,
marfa mea nu-i marfă-ușoară,
„ca s'o cumperi iac'asa....
Pân' la târg ce ostănește,
„dacă vrei să stau de vorbă,
că, zău, nu mi-să plăcesce
să-m pierd vremea“.... „Pierdzi nărocul....

* Vezi „Drapelul“ An. IV., Nr. 9.

/ ** Adecă din Țara Românească.

Ori nu ştii, că la oraş
 pierdă brâncă porşii? "... Lasă —
 zişte-al nostru Rumânaş —
 Las' să plară... şie în pasă...
 chiar să plară jumatace,
 p'ai rămaşi ieu tăt voi scoace
 cât credzusăm dă acasa,
 c'o să scot pă porşii toţi...
 Şi-o da târgu şi nărocu...
 ai copii şi ai nlepoţi
 pântru asta n'o să moară...."
 Şi cum dzisă vorba asta, —
 par'c'o dzisă 'ntr'un şfas reu, —
 din sânin veni năpasta
 şi-i trânci porşii d'arândul...
 La târg ajunsă cu unu.
 „Şi aci cam foc şi pară
 aşcepta bîet ca nîebunu,
 Să-i sosască nîegustorii,
 da, nîegutătorii mari....
 Când colo îi vinfe unu,
 după chipu-l, cojocari...
 „Şie să-ţi dau pă porcu ăsta?“
 „Şie să-m dai?“ „Ei, cât gângesci?...“
 „Ştii şie, carnia-i ți-o dau ție,
 dar din piele-l să-m croleşci
 o căşulă“.... „O căşulă?...
 Ştii'o măi vazdut dă astea?“
 „Şie it pasă? Eu vreu una...
 vreu să mi-să ducă vestea,
 C'am avut nărocu'n mână,
 dar am fost pre slab la cap....
 L'asa cap așa căşulă...
 Ie-l, şi d'ăsta să mă scap...“

FELURIMI.

Bărbatul: Iată, vrei se-ți spun verde? Erai făcută să fii nevasta unui dobitoc.

Soția: Și nu mi-am greșit măritișul.

*

Soția: Așa de târziu vini acasă? Tótă nóptea nu mi-am închis ochii.

Bărbatul: Nici eu, dragă!

*

Soția: Patru ciasuri întregi am așteptat, ca să vini din biert.

Bărbatul: Și eu am așteptat acolo patru ciasuri, că dóră-dóră vei adormi.

*

Un tată i-și bătea grozav băiatul, fiindcă i-și rupsese nădragii. Copilul disperat striga: „Cum vrei să nu se rupă, dacă DTa îi bați în toate ȗilele?”

*

Un țigan venea dela un tîrg ȗicînd în sine: Aȗi nu mi-a mers bine, n'am putut să fur nimica. Mergînd află un păcurariu, carele i-și păștia oile. „Ia stăi, mē-i țigane,” ȗise păcurariul. „Iacă că stau Romanico”. „Veȗi tu óia asta chióră”? adause păcurariul. „Hapă cum se n'o vȗd, fū rȗspunsul”. „ȗi-o dau ȗie dacă ím vei spune ce pasere e aia care stă în plopul de colo”, ȗisȗ păcurariul arȗtîndu-i o cióră în plopul din apropiere.

ȗiganul se uită la plop, apoi mai gîndindu-se ȗise: „Hei! ȗi-ai găsit pe cine se păcălesc. Ce, sunt prost să ȗic eu cióră pentru astă óie chióră?”

*

X: Nu esci tu tocmai așa de prost după cum te arată fața ta.

Y: Se íntelege, că nu. Chiar asta e deosebirea între noi doi.

*

Inspectorul școlar: Dragă, sci tu sê-mi spuni, cum se chiamă litera asta?

Școlariul: Póte tu nu scii?

Inspectorul: Ba eu sciu, dar dacă îmi spuni și tu cum o chiamă, eu îți dau un crețariu.

Școlariul: Tu minți...

*

Inspectorul școlariu: Domnul învățătoriu îți dă trei mere și eu ți-le iau. Ce îți mai rămâne ție?

Școlariul: Un drac.

*

Instructorul: Ai sê-mi mulțămesci, că îmi dau tótă silința sê fac om din tine.

Studentul: Chiar îți mulțămesc, pentrucă dacă n'ai fi D-Ta, eu aș fi cel mai mare măgariu din lume.

*

A.: Place-ți cum patinează (se cară, își dă pe ghiață) Victoria?

B.: Minunat! Eu n'aș putea sê patinez ca ea, nici de m'aș pune în crescet.

*

Socrul: Bine, iubite ginere, când mi-ai pețit fata, diceai, că nu scii sê joci cărți, și acum aud, că ai pierdut în cărți aprópe tótă zestrea fetei?

Ginerele: Ba am pierdut-o tótă, și asta tocmai fiindcă nu sciu sê joc cărți. Cred, că am fost destul de sincer, când am cerut mâna fetei DTale.

*

Studentul: Vreu sê-mi fac un rënd de haine pe credit și nu pot.

Prietenul: Și de ce?

Studentul: Pentrucă unii croitori dic, că mă cunosc pré puțin; alții érá, că mă cunosc pré bine.

*

Óspele: Mi-sê pare, că friptura asta nu pré mirósă bine...

Chelnerul: Da, așa este. Eu însă nu v'am spus, pentru ca să nu vê stric apetitul.

*

Învățătoriu: Mamă-ta ți-a dat, când ai plecat la școlă, patru

coróne. Dupăce însă pe drum ai pierdut din buzunariu trei coróne, câte unități ți-au rămas în buzunariu?

Școlariul: Dóue: O corónă și o gaură.

* * *

Pré multă fericire e pentru suflet ca seceta; durerile mari îl ruinează ca furtuna; mica suferință țilnică aceia e roditóre.

*

Calumnia e o recunóscere de superioritate: cel ce calumniază arată că are nevoie de muncă pentru a te aduce la nivelul său.

*

Prietenia, care se face cu un om rău, nu póte fi fără bănuială.

*

Nici odată pentru un prietin nou căștigat nu lăpăda pe cel vechiu și adevărat.

*

Drațul nu face punți și biserici,
Ci întinde curse și piedeci.

* * *

Într'o scorbură uscată
Șede o cățea turbată

(Sabia)

*

Dioa stau pe feréstă, la prânțiu pe masă, și sara mă ascund.

(Musca.)

*

Nici în casă, nici afară, nici în ceriu, nici pe pământ.

(Ferestra)

*

Am o fată sdrențurósă
Șede cu vodă la masă

(Varza.)

*

Me duseiu în munte să-mi caut caii. Caii nu-i găsii, dară
vățui vântul resturnând pământul.

(Plugul.)

*

La marginea satului
Căciula fêrtatului.

(Luna)

Păsărică rue
 Pe copaciu să sue
 Albă e, picióre n'are.

(Fasolea)

*

Am o fată mare, și o atêrn de plete în cuiu.

(Flosca)

*

Am o frigare de os, și carnea de fer.

(Inelul)

*

Am un cal, dacă îi iai șeua, i-se vêd mațele.

(Lada)

Consemnarea târgurilor din Ungaria.

NOTA. În acest conspect s'au considerat mai ales părțile locuite de Români.
 Țările sunt însemnate după calendariul nou.

Aletea, 15 Martie, 15 Iunie și 15 Octombrie.

Aradul-nou, 1 Martie, 16 Iunie și 18 Octombrie.

Aradul-vechiu, de Vineri înainte de Dumineca cea premergătoare Duminecei Floriilor apusene; din Vinerea de după s. Petru și Pavel la apuseni și din Vinerea înainte de 5 Novembre n. cu durată de patru zile.

Alibunariu, în ziua de Rusalii și în ziua de sânta Măria-mare după calend. vechiu.

Baia-mare, Luni și Marți după Dumineca „oculi“, după ziua Domnului (Joia verde), după sftul Stefan și după stul Martin (Novembre).

Batania, cu 2 săptămâni înainte de Florii, Duminecă înainte de Petru și Pavel, cu 2 săptămâni înainte de Dimitrie.

Beba-vechie, 8 Martie, 8 Iunie și 8 Septembrie st. n.
 Dacă aceste zile nu cad în zi de Duminecă, atunci târgul se ține în Dumineca premergătoare.

Beiuș, Joi și Vineri în săptămâna Întrării în biserică, în săptămâna sântului George, în săptămâna sântului Ilie și în săptămâna sânt. Dimitrie, după cal. nostru.

Béga-Szt.-György, 15 Aprile, 20 Iunie și 30 Septembrie.

Beliu, în săptămâna din 1 Martie, 1 Iunie, 1 Sept. nou. și 1 Octobrie, Marți (târg de vite) și Mercuri.

Berzava, Duminecă înainte de 21 Martie, 6 Iulie și 26 Octobrie nou.

Banloc, 11 Septembrie.

Becicherechul-mare, Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminecă înainte de 1 Martie, 25 Maiu, 17 August, 12 Oct. și 23 Novembre nou.

Bichiș, 24 Mart., 20 Iun. și 29 Sept. cari zile de nu cad pe Duminecă atunci Duminecă înainte de aceste zile (2 zile înainte târg de vite).

Bichiș-Ciaba, 3 Martie, 1 Iuliu, 26 Octombre și 10 Dec., (Dumineca a 2-a de advent) nou, și dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci Dumineca premergătoare. (Vineri și Sâmbătă de vite).

Birchiș, 28 Ianuarie, 6 Aprile nou și Dumineca întâia după Rosaliile noastre.

Biserica-albă, 5, 6, 7 Martie, 20—23 Iunie, 15—18 Oct. Bogșa-montană, Vineri, Sâmbătă și Duminecă în săptămâna înainte de Dumineca neagră, a apusenilor, în Maiu săptămâna stului Ioan cal. nou, după Sân. Petru și Pavel cal. vechiu și după 18 Sept. cal. n.

Buziaș, 23 Ianuarie, 24 Aprile, 25 Iuliu și 1 Octombre. cal. nou; ziua presedintă târg de vite.

Boroșineu, 7 Ianuarie, Duminecă înainte de s. Ilie și s. Paraschiva după c. v.

Boroșsebeș, în Mercurile din sept. în care cad s. Georgiu, s. Mihail după c. n. și Mercuri în sept. s. Nicolae c. v.

Bozovici, 15 Ianuarie, 2 Aprile, 4 Iunie și 1 Oct. c. n. Brad, 20 Martie, 2 Iunie, 29 Septembrie și 16 Decembre c. n.; în zilele cele 2 dinainte, târg de vite.

Buteni, după c. v. în Lunile cele mai aproape de Întîmpinarea Domnului; Tăierea capului s. Ioan și săptăm. înainte de Crăciun.

Cacova, 1—2 Maiu, 2 Novembre.

Canija-mare, Luni înainte de 2 Februarie, Luni înainte de Pasci, Luni înainte de Rusalii, de 15 August, de 15 Octombre dacă 15 cade pe Luni, atunci în acesta ziua și Luni înainte de 8 Decembre. c. n.

Canija-turcescă, 29 Apr., 1 Aug., 1 Nov. c. n.; dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci Dumineca premergătoare.

Caransebeș, Joi, Vineri și Sâmbătă în săptămâna din urmă a lui Ianuarie nou; Joi, Vineri și Sâmbătă în săptămâna din urmă a lui Aprile nou, și încât ar cădea în această săptămână sărbătorile Pascilor greco-orientale târgul se ține Joi, Vineri și Sâmbătă

- înainte de Dumineca Floriilor; în sept. primă a lui August și Octombre nou tot Joi, Vineri și Sâmbătă. Capolnaș, 13 Ian., 21 Martie, 5 Maiu, în Lunia Rosaliilor greco-orientali, 6 Iuliu, 20 Septembre și 20 Nov. Ceffa, în prima Joie din Aprilie. August și Dec. Cermeiu, în Dumineca Floriilor. Dum. după s. Petru și Pavel și după c. v. Dumineca după sft. Dimitrie. Chichinda-mare, 24 Aprile, 24 Iuniu, 20 Sept. și 1 Dec. Chișineu, 6 Ianuarius, și Duminecă înainte de s. George și s. Mihail.
- Ciacova, la mijlocul postului mare după cal. v.; și în sept. din 29 Iuniu, 27 August, 10 Octombre, 11 Novem., de Joi dela amédi până Duminecă.
- Cianadul-sêrb. și nemț. în Duminecile din 16 Mart., 20 Iun., 16 Octombre și 10 Decembre; séu dacă numitele țile nu cad Dumineca, atunci în Duminecile premergătore.
- Cianadul-mag. 14 Februaru, 7 Maiu, 16 Oct. și 11 Nov.
- Comloș (Bănat) 5 Martie, 15 Iuniu, 1 Septembre. Dacă terminul hotărît nu cade într'o Duminecă, têrgul sô țină în Dumineca premergătore.
- Crașova, în 23—24 Apr., 28—29 Iuniu și 11—12 Nov.
- Cubin, 17 Martie, 5 Maiu, 7 Novembre.
- Curtea, în 2 Iuniu, 26 Septembre.
- Dalboșeț**, 10 Martie, 23 Octombre.
- Deliblata 6 Aprile, 10 Septembre.
- Detta, (Timiș), 24 Martie, 15 Iuniu, 12 Septembre, 30 Nov.
- Dézna, 19 Martie, 14 Maiu, 10 Septembre, în cas de sêrbătore têrgul sê ține în Lunia următore.
- Dobrița 2—5 Maiu, 23—25 Sept.
- Dognacica, 8 Septembre.
- Dobrițin, 17 Ianuarius, 24 Aprile, 15 August și 9 Octombre încep în Lunia sêptemâna premergătore acestor țile.
- Dolóve, 21 Martie, 11 Octobre.
- Domașnia, a 5-a ȋiuă după Sân-Petru cal. v.
- Élesd**, în Mercuria și Joia după 25 Februarie; Joi și Vineri în sept. înainte de 21 Iunie, în sept. țilei de 21 Septembre și 13 Decembre.
- Făget**, după cal. v. la Botez, la s. Teodor, la Florii, la

Înălțarea Dlui, Sân-Petru, s. Maria mare, s. Dimitrie și s. Nicolae.

Feketeteu, în Lunile din săptămâna înainte de 25 Ianuarie și după 5 Aprilie, 15 Iuliu și 16 Octombrie.

Gyarmata, 16 Ianuarie, 16 Maiu și 26 Octombrie.

Gataia, 20 Ianuarie, 20 Aprilie, 20 Iuliu, 20 Octombrie.

Gurahonț, Luni în săptămâna zilei de 11 Maiu și 20 August și dacă acesta ziua ar fi S. Stefan, atunci ziua următoare.

Gyertyámos, 5 Aprilie, 17 Iunie, 19 Septembrie. Dacă zilele numite cad în zi de lucru, atunci târgul se ține în Dumineca premergătoare.

Gyoma, 10—11 Martie, 1—2 Iunie, 15—16 August și 15—16 Noiembrie; dacă aceste zile nu cad pe Sâmbătă și Duminecă atunci se ține înainte de aceste zile Sâmbătă și Duminecă.

Gyorok, 15 Martie și 29 Septembrie.

Gyula, înainte de 25 Ianuarie și în săptămânile dinainte de 22 Iuliu și 8 Septembrie, totdeauna de Mercuri până Duminecă inclusive.

Hidekut, 16 Ianuarie, 16 Maiu și 14 Septembrie.

Idvor, 3 Maiu, 23 Septembrie.

Iassenova, 21 Maiu și 11 Octombrie.

Lipova, (după cal. v.) la Sân-Georgiu, sântul Ilie, sântă Măria mică, sân-Mihail.

Logoj, Vineri, Sâmbătă și Duminecă înainte de 10 Februarie, 10 Maiu, 2—4 Iuliu și 21 Octombrie.

Macău, Sâmbătă înainte de Dumineca „judica“ și Sâmbetele înainte de 24 Iunie, 19 August și 19 Noiembrie.

Mehadia, 22 Ianuarie, 6 Aprilie, 16 Iuliu și 16 Octombrie.

Merczidorf, (Carani) 20 Aprilie și 10 August.

Moldova-veche, 21 Aprilie și 27 August.

Moldova-nouă, 5 Maiu și 24 Iunie.

Mocrin, 14 Februarie, 20 Maiu și 12 August.

Nadlac, Sâmbătă în săptămânile în care cad zilele 24 Aprilie și 29 Septembrie; Sâmbătă după 6 Ianuarie și în a doua din Iulie; dacă aceste două termene din urmă cad pe sărbătoare sau pe Vineri, atunci se ține în Sâmbăta săptămânii premergătoare.

Omolița 18 August.

Oradea-mare Vineri în acele săptămâni, în care cad zilele de 12 Martie, 21 Iunie, 8 Septembrie și 8 Decembrie.

Oravița, în totă Sâmbăta târg și cu vite.

Orczidorf 24 Aprile și 8 Septembrie.

Orșova, 1—3 Maiu, 17—19 Septembrie.

Pecica-magiară, Sâmbătă, Duminecă și Luni înainte de 9 Maiu și 14 Septembrie.

Pancota, Duminecă în 3 Maiu, 1 August și 15 Octombrie, dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci în Duminecile ce premurg acestor zile.

Panciova, Joi în 22 Aprile, în 9 Iuliu, în 18 Septembrie, și dacă aceste zile nu cad pe Joi, atunci în Joia următoare acestor zile, durează patru zile.

Pauliș, 6 Maiu și 1 Octombrie.

Periamoș, 24 Aprilie, 15 Iunie și 24 Septembrie.

Perlas, 27 Iunie, 9 Novembre.

Petriș, 8 Martie, 23 Iunie, 1 August și 14 Octobrie.

Piscolt, 1 Martie, 1 Septembrie.

Radna, Vineri înainte de Joia verde și înainte de 6 Oct. c. v. Recița-montană, Vineri înainte de Dumineca Floriilor apusene; în August dacă S. Măria la apuseni cade pe Sâmbătă, Duminecă, Luni séu Marți, atunci Vineri înaintea acestor zile, la din contră Vineri după aceste zile; în Septembrie ziua s. Mihail la apuseni, dacă acesta cade pe Vineri, dacă însă cade pe Sâmbătă, Duminecă, Luni séu Marți, atunci târgul se ține Vineri înainte de aceste zile; la din contră Vineri după aceste zile.

Rittberg, 17 Aprile, 15 Iunie, 13—14 Septembrie, 15 Novembre; dacă însă pe aceste zile cade vr'o sărbătoare împărătească romano-catolică, séu greco-orientală, atunci cu o săptămână mai târziu.

Rudna, 21 Maiu, 20 Septembrie; dacă aceste zile nu sunt Dumineci, atunci Dumineca premurgătoare.

Sacul, Luni înainte de Joia verde și Luni după 1 Novembre după cal. nou.

Silinghia, Duminecă după 25 Maiu, 2 Oct. și 13 Dec.

Segedin, de Duminecă până Duminecă în săptămânile în cari cade 17 Februarie, 5 Maiu, 31 Iuliu, 10 Oct. și Nov. Sigetul Marmației, (după cal. v.) ântâia Luni și Marți din postul mare, Lunia și Marția Ros., Luni și Marți în sept. sânt. Ilie, dacă însă St. Ilie cade Duminecă atunci aceleași zile ale săptămânei următoare; Luni și Marți în săptămâna în carea cade 13 Octombre n., dacă 13 Octombre cade pe Duminecă, atunci aceleași zile ale săptămânei următoare. Luni și Marți e târg de vite, celalalt duréză întréga săptămână. Soborșin, 14 Februarie, 13 Maiu, 18 Aug. și 3 Decem. Simand, Duminecă în săptămânile în care cade 13 Feb.; 13 Maiu și 13 Sept.

Timișóra, în zilele din 13—17 Martie; 29 Maiu—2 Iuniu; 14—18 August; 25—29 Septembre; 18—22 Decembre. Têrgul duréză 5 zile. Joi târg de vite cornute; Joi și Vineri târg de porci și oi; Vineri și Sâmbătă târg de cai. Têrgul pentru ceialalți articlii (póme, lemne, instrumente agricole, articlii de negoțiu și industrie) se ține în tóte 5 zilele. Têrg de săptămână: Marți și Vineri; Vineria e și târg de porci, cai și vite cornute.

Teregova, 19 Ianuarius, Vineri după Pascile rom. cat., 6 Iuliu, și Vineri înainte de s. Dimitrie. Tinca, Luni în a patra sept. din lunile Martie, Iuniu, Sept. și Decembre.

Valea-mare, Joi înainte de Pasci, și 26 Octombre c. v. Varadia, 22 Aprile, 2 Septembre, Vêrșet, Duminecă înainte de 2 Februarie c. nou; Dumineca înainte de Dumineca Floriilor, gr. or., prima Duminecă în Aug. c. nou, ultima Duminecă în Oct. Vinga, Duminecă înainte de Înălțarea Domnului după c. v.; Duminecă după St. Stefan și Duminecă după Sân-Mihaiu, după cal. nou. Voitec, 1 Maiu, 1 Septembre.

Zarand, (după cal. v.) Dumineca ântâia din postul mare, Dumineca Rosaliilor gr. or., și Duminecile înainte de st. Măria mare și de 17 Dec., Sâmbătă înainte de aceste zile târg de vite.

- Zerindul-mare, 14 Ianuarie și 1 Sept.; în cas de sărbătoare târgul se ține în ziua următoare.
- Zorlențul-mare, (după c. vechiu) Dumineca Floriilor, 11 Iulie și 24 Octombrie, câte trei zile.
- Zsombolia, 19 Martie, 29 Iunie, 8 Sept. și 11 Novem.; dacă nu cade pe Duminecă, atunci se ține în Dumineca premergătoare.

Consemnarea târgurilor din Ardel.

- Abrud**, (c. v.) În ziua de Sf. Teodor, Lunea în sept. primă din Maiu, Lunea înainte de Sf. Mihail și Lunea înainte de Crăciun.
- Aiud, c. n. 25 Ianuarie, 8 Maiu, 19 Aug. 16 Oct.
- Alamor. 5 Martie, 4 Septembrie, c. n., câte o zi înainte târg de vite.
- Almașul-mare, 23 Ian., 1 Maiu, 22 Iulie și 17 Sept. c. n.
- Baia de Criș**, 2 Ian 8 Iulie, 20 Nov. și 7 Dec. c. n.
- Belgrad, (Alba-Iulia) Marți înainte de Pascile apusene. 26 Iulie, 30 Sept., 17 Dec.
- Bistrița, 17—18, Maiu, Mercuri după Bartolomeu târg de vite 6 zile, și Mercuri înainte de s. Ecat.
- Blaj, Sâmbăta Floriilor, 21 Iulie, 6 Dec.
- Brașov, Joi după ziua Domnului (după Joia verde); Joia, Vineri și Sâmb. după Luca.
- Câmpeni**, (cal. v.) Vineri înaintea Floriilor, Vineri înainte de Rusalile noastre, 9 Iulie 28 Aug. și 5 Nov. c. n.
- Cetatea de baltă, Lunea după bobotéză, Luni înainte de Marția lăsatului de carne, Lunea înainte de Pasci, 21 Aug. Lunea înainte de Crăciun după c. nou, în trei zile premergătoare târg de vite.
- Cic-Sân-Georgiu, Lunea înainte de Pasci și înainte de Crăciun, dacă e ziua de sărbătoare, atunci în ziua următoare, în zilele premergătoare târg de vite.
- Cic-Sereda, 12 zile înainte de Mercurea lăsării de post, său Vineri după Mercurea septuagesimă Vineri după

- Joia mare 13 Iuliu, 29 Sept., în trei zile premergătoare târg de vite.
- Cincu-mare, 11—14 Martie, 17, 18, 20 Iunie, Luni, Marța și Mercurea după 20 Sept.
- Cincu-mic, Luni a 5-a săptămână din Post.
- Cluj, 10 Ianuarie, 12 Mart., 13 Iun., 1 Sept. și 2 Nov. în trei zile premergătoare târg de vite.
- Cluj-Manastur, 5 Maiu.
- Cohalm, Luni după Botez, Luni după Florii, érá în Vine. rile și Sâmbetele precedente târg de vite; 25 Iul- érá în zilele precedente 22 și 23 târg de vite; 1 Oct., érá în 7, 8 și 9 târg de vite.
- Dej**, Marți, Mercuri, Joi în săptămâna din 1 Martie, 1 Iunie, 13 Decem. și nainte de Sf. Stefan, și anume, Marți târg de cai și porci, Mercuri de celelalte vite.
- Deva, 14 Ianuarie, 13 Maiu, 3 Aug. 30 Oct. nou; în cele 3 zile precedente târg de vite.
- Dobra, c. v. 22 Apr., Joi a doua sept. după Rosaliile noastre, 7 Sept., 25 Oct.
- Făgăraș**, Joi după Rusalii (n.), 9 Sept. și 6 Dec. târgul ține 4 zile; în 2 zile premergătoare târg de vite.
- Felviñ, Luni „oculi“, 8 Iunie, 23 Aug. și 19 Nov. c. n.
- Gherla**, 3, 4, 5 Februarie, 29, 30 Aprile, 1 Maiu, 23, 24, 25 Iuliu, 26, 27, 28 Octombree.
- Grădisce, a doua Sâmbătă după Pascile noastre 20 Oct. n.
- Halmagiu**, 12 Aprile și 16 Octombree.
- Halmagiu-mare, după cal. vechiu, Sâmbătă în săptămâna primă a postului mare, înainte de săptămâna Floriilor, Sâmbătă în sept. Sân-Petrului, Sâmbătă în sept. născerei Precestei și Sâmbătă în săptămâna în carea cade 4 Decembre.
- Hațeg, 14 Febr., 27 Aug. nou; cele 3 zile înainte de 14 Febr. târg de vite, și în 21—26 asemenea.
- Hunedóra, Sâmbătă în a 4-a sept. din Post și la Înălț. Domnului; după c. n. 11 Iuliu, 13 Novembre.
- Ibașfalau**, cal. n. 27 Ianuarie, ziua după Bunavestire rom. cat. Joia după Înălțarea Domnului, 5 Iuliu, 21 Sept., 20 Nov.

Ilia, 19 Ianuarie, 6 Apr. ziua a doua după Rosaliile noastre, 6 Iuliu, 27 Aug., 11 Oct., toate după c. nou.

Lapușul-românesc, Sâmbetele dintâiu din Februarie, Apr., Iunie, August și Octobrie după cal. nou, și Sâmbătă după 1. Dec. nou, târg de vite.

Lăpușul-ung., cal. nou, 17—18 Ian., 12—13 Maiu, și 5—6 Iuliu, 25—26 Sept.

Mediaș, cal. nou, Joi după Invocabit, 13 Iuliu, Joi înainte de 29 Sept. 30 Novembre.

Mercurea, 24 Faur, 27 Iunie și 11 Novembre; în două zile premergătoare târg de vite.

Merghideal, 25—27 August n.

Micasasa, 28 Ianuarie, 20 Maiu, 13 Octombrie.

Mureș-Oșorheiu, 17 Ianuarie, Joi înaintea Floriilor catolice, Luni după ziua Domnului, 4 Sept., 11 Nov. c. nou; în trei zile precedente târg de vite.

Nășăud, cal. nou 27 Maiu, 8 Nov., târg de vite cu 2 zile înainte.

Nochrih, 3 Februarie nou; ziua după înălțarea Domnului, Luni după 16 Octobrie c. nou.

Odorheiu, Mercuri și Joi după jumătatea postului mare; Luni și Marți după Joia verde; 4—5 Oct., 21—22 Dec., 3 zile înainte târg de vite; dacă ziua primă a târgului de vite, seu a celui alt târg cade pe sâmbătoare, atunci târgul se începe în ziua următoare; (datele după cal. nou).

Orăștia, cal. n. 14 Martie, 4 Iunie, 4 Octobrie, 6 Nov.; în trei zile premergătoare târg de vite.

Ormeniș, 18 Ianuarie, 5 Maiu, 6 Iuliu, 18 Dec. nou; câte 2 zile înainte târg de vite; apoi începând cu 15 Aprile nou în trei zile târg de oi, era începând cu 10 Dec. nou în trei zile târg de porci.

Paraid, 19 Martie, 26 Iuliu, 15 Oct. și 17 Dec. nou; câte 2 zile înainte târg de vite.

Prundul-Burgăului, 14 Aprile nou, târgul de vite începe cu 2 zile înainte; 30 Oct. nou târgul de vite cu 3 zile înainte.

Racoșul de jos, 24 Aprile, 24 Iunie și 21 Sept. o ziua mai înainte de vite.

Reghinul-săsesc, 11—19 Faur, 1—2 Maiu, 30 Iuliu—10 August, 15—23 Octombrie; tot cal. nou.

Reşinari, 1 Martie nou, târg de vite; 16 nov. cal. nou.

Reteag, 7 Maiu, 11 Iuliu, 28 Septembre, cal. nou, câte trei zile înainte târg de vite.

Saşciori, 30 Martie, 26 Oct. c. n., ziua precedentă târg de vite.

Sebeşul-săsesc, 29 Ianuarie, 24 Aprilie, 24 August, c. n. câte trei zile precedente târg de vite.

Şeica-mare, Exaudi (3 Maiu), Lucia (13 Dec.) c. nou.

Şeica-mică, 12 Iunie, 11 Novembre, cal. nou.

Sepsi-Sân-Giorgiu, Mercuri şi Joi după s. George, Mercuri şi Joi după 12 Iunie şi Mercuri şi Joi după 8 Oct. nou; Marţi înainte de târgul din Iunie e târg de cai.

Sereda, (Mureşului) 21—24 Faur, 1, 2, 3, 4 August, 7—10 Dec.

Sibiiu, Luni după Botez, 3 Maiu, 14 Sept. nou, înainte de aceste zile câte 7 zile târg de vite, dintre cari câte trei zile târg de oi; dacă aceste zile cad pe sâmbătă sau Duminică, atunci târgul se ţine în ziua următoare.

Sighişoara, 16 Martie, 24 Iunie, 4 Nov. nou; ziua precedentă târg de vite.

Şomcuta-mare, Miercuri şi Joi după Duminică Oculi, apoi Mercuri înainte de Joia verde şi în Joia verde, Mercuri şi Joi înainte de 20 Aug. şi de 11 Nov. nou, ziua prima târg de vite.

Şomărtin, 14, 15 şi 17 Aprilie; 3, 4 şi 6 Nov. nou.

Şimlăul-Silvaniei, 20 Martie, 26 Iunie, 25 Septembre şi 18 Dec. nou totdeauna Joia şi Vinerea în sept. în care cad acele zile.

Teuş, 20 Febr. 24—27 August, 4—7 Nov. nou; câte 3 zile precedente târg de vite.

Turda, Sâmbătă după Mercurea ant. din postul mare, 24 Apr., 24 Iunie, 9 Sept., 6 Dec., nou; câte 3 zile înainte târg de vite.

Vaidahaza, 21 Martie, 20 Septembre nou.

Zam, 28 Ianuarius nou, Mercuri în 4-a sêpt. a părese-
milor nôtse, 2 Iuniu, 20 Iuliu, 14 și 26 Sept., 12
Dec. nou.

Zernești, 31 Maiu, 20 Novembre.

Zalău, Vinerea și Sâmbăta în sêpt. cea dintâiu a lunilor.

Martie, Iuniu, Septembre și Decembre nou.

Zlatna, 1—3 Martie, 16—18 Iuniu, 30—31 Aug., 1 Sep,
c. nou; trei zile precedente tîrg de vite.

Cassă de păstrare ori asigurare pe viêtă? Alegerea nu este grea; căci până când cassa de păstrare nu plătește decât depunerile dimpreună cu interese, la asigurății se plătește *suma completă* fără a avea în censiderare durata asigurării. *E bine dar unde?* În tot casul la un astfel de institut, care ofere asiguratului cât se poate cele mai mari favori. Și acesta ofere *Prima reuniune generală a oficianților* din Austro-Ungaria — Viena, în monarchie cel mai mare institut pentru asigurare mutuală pe viêtă ori pentru asigurare de rente, căci: la reuniunea generală a oficianților sînt premii foarte mici; Plătește suma completă fără retribuție specială și în cas de resbel; Rebonifică 90% din reserva de premii în cas de rescumpărare; Polițelor se socotesc 90% din rezervele premiilor; Premiile lunare și cele de 3 luni se consideră drept premii curate; deci reuniunea nu face detrageri din capitalul asigurat pentru întregi premiile până la mărimea premiei anuale; Permite celui asigurat un termen de 3 luni pentru plățirea premiilor etc. În reuniunea oficianților pot intra numai oficianții (amploriații), învățătorii, profesorii, medicii, advocații, preoții etc. ci *fiecare* deci și meseriașii, industriașii, comercianții, economii etc. La întrebările adresate în chestiunea aceasta se răspunde grătuit și prompt. Cetitoriul acestor rînduri în propriul interes este rugat, a cere să i-se trimită un prospect și informațiuni mai de aproape, informațiuni referitoare la asigurări de familie și la asigurări pentru bătrînețe dela Direcția centrală a reuniunii oficianților, Viena I., Wipplingerstrasse 25/37. — Se poate scria și pe cărți postale.

Slavă Domnului!

au dis deja nenumărați bolnavi cari au întrebuințat **spirtul galic** al farmacistului **Vértes** la bólele cele mai diferite și prin întrebuințarea lui au **scăpat** de **suferințele** lor sau cel puțin au scăpat de durerile cumplite. Dacă ai vré să publici șecile și sutele de mii de scrisori de mulțămită, scrise despre spirtul galic al farmacistului Vértes de ómeni de rind și cu rang din toate părțile lumii, — scrisorile ar umplea o bibliotecă. O broșură, ce conține scrisorile de recunoscintă sosite în vremea din urmă, precum și îndrumări cu privire la bólele în contra cărora se póte întrebuința cu succes spirtul galic a lui Vértes, îi stă fiecăruia gratuit la dispoziție.

Spirtul galic a lui Vértes, în urma modului deosebit de preparare se întrebuințéază cu succes ca leac **comprese** și **ungere** ce micșoréază durerile, mai ales la bólele: *podagra, reumatism, recélă, artrilă, dureri de cap, măsle și nervi, paraliză, scintiri, inflamații și buboi, dureri de piept și grumazi*, și a.: ca leac *recorilor* ce-ți redă puterile e a se recomanda mai ales acelora cari umblă mult, precum: *turiștilor, țranilor, soldaților, jandarmilor, polițiștilor, funcț. dela căile ferate, vândătorilor biciliștilor* și a. — Ca cel mai bun și plăcut cosmetic servește spre promovarea creșterii părului și curățirea capului de mătreațe, și spre curățirea gurii, căci 5—10 picuri într'un pahar de apă ajung să căpétăm o apă de spălat plăcută și recoritoare pentru gură și dinți, care costă numai a $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{5}$ parte ca apa de gură ce se află în comerț.

Ca leac *intern* spirtul galic a lui Vértes se póte folosi cu mult succes la *spasmuri gastrice, diareă, colică, dureri de cap și de stomac*, ca o *beătură recoritoare* foarte plăcută ș. a. m. d. E o adevărată binecuvântare în părțile acele unde nu este apă bună de beut, spre pildă în Alföld — deóre-ce câți-va picuri turnați în apă omóră baccilii, și fac din apă de nebeut și nesănătoasă, o apă bună și sănătoasă.

Preste tot spirtul galic a lui Vértés se pôte folosi aprópe la tóte bólele ca leac la îndemână, cu cel mai mare succes și așa e recomandat de doctori și profesori cu cea mai mare căldură. Se pôte întrebuița atât pe din lăuntru, picurând câți-va stropi pe zăhar sau în apă, cât și pe din afară, fricționând cu el părțile unde suferi.

Nici o mirare deci dacă toți cei care au folosit odată acest leac de casă excelent, sigur și multilateral exclamă cu deplină convingere :

Doresc să am numai spirtul galic a lui

Vértés și nu altul!

De aceea acest leac e lătit ca nici un alt leac, nu lipsesce aprópe în nici o casă, ca ori când să fie la îndemână, e un adevărat inger pázitor al familiei și se pôte deci căpêta pretutindeni, în tóte farmiciile, drogueriile și spițeriile — în special acolo, unde se află *afișe* cu marca „*un țeran*” cunoscută. Cumpărătorii sânt rugați să cêră *express* spirtul galic a lui Vértés căci au obvenit cazuri, când cumpărătorii, în locul spirtului galic al lui Vértés, au căpătat alt spirt, așa dîs mai eftin, dară fără nici un efect și putere vindecătóre.

O sticlă din spirtul galic a lui Vértés, deși, pe lângă același preț capeți o cantitate mai mică, în urma puterii și eficacității sale ține mai mult decât alte soiuri, și e prin urmare absolut *mai ieftin*.

Spirtul galic a lui Vértés e una dintre puținele specialități indigene, cari se bucură de un bun renume și respândire nu numai în patrie, ci și în străinătate. Numai de curând a fost distins la expozițiile dela

Ostende, Paris, Roma și Londra

cu *premiile întâiu*, diplomă de onóre, cruce de onóre și medaile de aur.

Marca înregistrată. În vîndare *deșchisă* — cîntărit — spirtul galic a lui Vértés nu se capêta *nicăiri*, ci numai în sticle

cu prețul indicat mai jos. *Veritabil* e numai atunci, dacă pe sticlă sau cutie se află *țeranul marcă de scut* și numele „*Vértes*”.

O sticlă din *Spirtul galic* a lui *Vértes* împreună cu îndrumarea de lipsă, costă 1 și 2 cor.; o sticlă de probă 30 fil. Pentru trebuințe mai mari în sticle de o litră à 5 cor., așa numite sticle de familie, conținând de 10 ori atâta cât sticla de o corónă.

 Pentru a înlezni căpătarea acestui mijloc de casă indispensabil, la locuri unde nu se află în deposit, se trimit franco pentru 6 coróne 3 sticle întregi, 6 jumătăți sau 20 sticle de probă; la comandă de 2 sticle de familie, 7 sticle întregi, 14 jumătăți sau 40 sticle de probă, — în loc de 14 cor. — se compută numai 10 cor., embalagiul se dă gratis și pachetul se expediază franco în întreaga Austro-Ungaria și Germania. Se capătă direct dela *L. Vértes*, farmacia vulturului, *Lugoș, Nr. 361, Banat*, precum și în depozite la farmicii, droguerii, spițerii, în special acolo unde se ved plăcute cu marca de scutire „țeran”, ca cea tipărită aci.

Scrisori de mulțămită sosite în timpul din urmă :

Venerabilul părinte
dl preot Ernest Moczkovcsák

serie din Majerka în 2 Ianuarie 1903 următoarele :

După ce foarte des mam convins de **efectul bun al spirtului galic** al D-Vóstre, și mulți s'au obicinuit cu el, Vă rog să-mi mai trimiteți o ladă, spre a o împărți între credincioșii mei.

Vă rog să-mi trimiteți iarăși 100 sticle de Spirt galic de câte 30 fil. Trebuie să mărturisesc, că acest Spirt galic de un **efect miraculos** are căutare foarte mare în prăvălia mea, deoarece fiecare cumpărător, care a luat mai întâiu numai o sticlă de probă, în scurt timp a comandat iarăși, așa că lumea cumpără Spirtul galic al D-Tale ca pe un mijloc de casă cu efect miraculos.

Timișóra, 1/III. 1903.

F. Josif Paulansky, neguțătoriu
Timișóra.

Deja de mai mulți ani întrebunțez spirtul galic *Vértes* al D-Vóstre și am dat mai multor amici de probă, cu rezultat foarte bun, de óre-ce el a vindecat **uruituri în cap, dureri de óse și alte bóle**; ar cuprinde prea mult loc a le descrie pe toate și deci îi exprim cea mai sinceră mulțămită atât în numele meu cât și în al amicilor mei.

An'ón Vona, Francisc Czako, Mihail Bélteki, L. Orosz, Stefan Mészáros
în Deák-Egyház.

Spirtul galic, pe care mi l-ai trimis până acum, cu tot dreptul se poate numi **leac universal**. Îmi exprim deci mulțămita mea cea mai căldurósă.

St.-Pölten (Austr. de jos).

Franz Hahn

c. și r. conducător de carte fund. i. p.

Traducere și retipărire rezervate.

La fiecare Damă se trimite cărticica „Consultator pentru conservarea frumseții” gratis și franco, prin

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur” în Lugos, partea nemțască, Nr. 361 lângă edificiul gimnasial, înființată la 1789.

Ei i rușine!

pentru că fața ei de altfel drăguță este de mai mult timp scârbă și o aflat numai de scurtă posibilitatea a putea depărta necurătențiile pelei prin în genere cunoscuta

pomadă lugoșană de față din apt. Vértés

Acosta este cel mai bun mijloc pentru delăturarea repede a scârbăciunilor: pete, bureți, coși de pe, sgrăbunțe precum și în contra tuturor necurătențiilor. 1 dosă 1 cor. 20 fil. = 1.80 lei și o dosă per 2 și 4 cor. = 3 și 6 lei. La trimiterea înainte de 4 cor. 65 fil. se expediază franco 1 dosă mare.

O musteală frumoasă

și o barbă tare și fâloasă se poate câpăta numai prin întrebuințarea de

Pomada de barbă de Dr. Heuffel.

Acest mijloc este de tot nesticăcios pentru pe, ba prin folosirea și efectul esecelent capătă și tineri o barbă plină și musteală frumoasă. 1/2 dosă 2 cor. 50 fil., 1 dosă 4 cor. = 6 lei. La trimiterea înainte de 4 cor. 65 fil. = 6.50 lei se expediază 1 dosă franco de la L. Vértés, farmacia la „Vultur” în Lugos Nr. 361.

cel mai ieftin, cel mai bun

RUM

se poate face pe lângă o procedură rece, fără foc, în timpul cel mai scurt cu

Rum-Likol-ul apotecarului Vértés.

Tot așa se poate face slivoviți, cognac, rachiu de trevere, de drojdii, benedictin, chartreuse, curacao, maraschino, precum și ori-ce altfel de licoruri, bitter pentru stomac, oțet și o beutură de casă excelentă și gustosă lute și ieftin, de cea mai fină calitate

cu licorurile dovedite de foarte bune, nesticăcioste, scutite prin lege ale apt. Vértés.

(Icolurile sunt esențe aromatice, concentrate, compuse după un metod propriu). 1 dosă de licol, déjuns pentru 5 litre de beutură costă, 1 cor. 25 fil., 4 dose, dacă se cere pentru 4 beuturi deosebite, costă 5 cor., 15 dose numai 12 cor., trimise franco, dacă se trimite banii înainte, de la

L. Vértés, farmacia la „Vultur”, Lugos Nr. 361.

Scrisori de recunoștință, gratis și franco, tot așa liste pe prețuri și îndrumări pentru pregătire.

Cu esențele trimise mai înainte am fost pe deplin mulțăm și sper a fi tot așa și cu cele de acum.

Nico Zderic, Livno, Bosnia

Vă rog a-mi trimite pentru 6 corone esență de rum, Cuba 2, dar din soiul cel bun trimis dlui Sauffsi.

Peter Fellner, Pogir, posta St. Marcin.

Trebuie să vă mărturisesc, că sunt foarte mulțăm cu esență de cognac, ce mi-ați trimis, și vă rog deci a-mi trimite deocamdată 1 chigr. tot din acea.

D. Onkel, Cracovia.

Johann Müller, Chinitz-Tettau, p. Rehberg.

În posesiunea esențelor d-vastră vă comunic, că sunt foarte mulțăm cu acelea și vă rog a-mi mai trimite încă odată.

Daniel Klang, Smorze.

Asupra esențelor câpătate în luna acosta, vă exprim deplina mea mulțămire.

Georg Balluch, Hohenau.

La expediția din urmă în Roma, Ostende, London și Paris distins cu medalia de aur, cruce de onoare și diplomă de onoare,

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur” în Lugos, partea nemțescă, Nr. 361 lângă edificiul gimnasial, înființată la 1789.

TRIPPER (sculământ), Injecția vegetală și

de ori-ce specie se vindecă sigur și repede cu medicamentul lui Capsule vegetale.

1 Flacon Injecția vegetală de Dr. Hill pentru ómeni, fluiditate, 2 cor. 50 fil. = 3 lei 50 bani.

1 Flacon Injecția vegetală de Dr. Hill pentru dame, pulverizat, 2 cor. 50 fil. = 3 lei 50 bani.

1 Flacon Capsule vegetale de Dr. Hill 3 cor. 20 fil. = 4 lei.

La trimiterea înainte de 3 cor. 60 fil. = 5 lei 1 Flacon se trimite franco.

În contra infertilității, palidității, lipsei de sânge, slăbiciunii puterii, sgârbiurilor hysteriale, onaniei, **Prav întăritoriu** slăbirei nervilor, ca și în genere contra ori și ce specie de slăbiciuni, este cel mai bun și eficace medicament **de Dr. Hill**

1 Dosă 5 cor. 60 fil. La trimiterea înainte de 6 cor. = 9 lei 50 bani
espedarea se face franco. — **Depositul principal la**

Ludovic Vértés, apot. „La Vultur” Lugos, Bănat Nr. 361.

BEȚIA.

Cine voiesce a se mântui de această patimă infamă, să întrebuințeze *remediul în contra beției* care în cele mai multe casuri cu *succes strălucit* s'a probat și pe baza receptului medical în Apot. „La Vultur” în Lugos, s'a gătit. 1 dosă 5 cor. 1 dosă după care se recere la patima cerbică 8 cor. 80 fil. = 8 Mărci = 10 franci. Espediadă franco în toate țările după primirea prețului.

Remediul D-Tale în contra beției a făcut miracol. Bărbatul respectiv s'a vindecat total de beție, și este trez și diligent, acesta o putem mulțumi numai D-Tale. Dumnezeu să îi-o respălătescă.

Franz Havlovic, Kruciza.

Mă grăbesc a vă mulțumi pentru remediul în contra beției trimis, bărbatul meu nu bea de 2 luni rachi și eu sunt fericit.

Elise Unteriercher, Bleiberg.

Remediul D-Tale în contra beției a avut succes miraculos la un bețiv, vă rog încă o dosă pentru un alt individ.

August Berger, Gaja.

Prima sticlă din remediul D-Tale în contra beției a avut rezultat minunat, te rog a-mi trimite încă o sticlă.

Andreas Hüttler, Auschowitz.

Pentru remediul contra beției donat mie, îți exprim cea mai profundă mulțumire, acesta m'a vindecat de beție; încă odată vă mulțumesc și vă rog a-mi trimite o dosă după pentru un amic.

George Ranimiroff, Varna.

Vă rog a-mi trimite o sticlă din remediul în contra beției, a-și voi să mântui pe un bărbat de patima beției. Înainte de 2 ani m'am mântuit pe mine de această patimă imorală și de atunci nu mai beu.

Mathias Hauswirth, Rausenbruk.

Îți exprim mulțumire pentru remediul în contra beției trimis mie.

Franz Burian, Idrbitz.

Vă rog să-mi mai trimiteți o dosă după din remediul D-Tale în contra beției și pentru sticla întâia vă mulțumesc.

Josef Gaszner, Sonntagsberg.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, London și Paris distins cu medalia de aur, cruce de onoare și diplomă de onoare.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

Mijloc în contra Limbricul cordelat (Panglică) al farm. Vértés,

mijloc probat deja în nenumărate rânduri, care e de un efect sigur cu desăvârșire și care față cu alte mijloce în contra limbricilor mai are și favorul, că pacientul nu este de fel obosit și slăbit, nici nu-și ruinează stomacul, cum se întâmplă aproape cu toate mijlocele. Ba din contră acest leac întărește mistuirea și poate fi luat și de copii fără nici o stricăciune. Dar nu strică nici în cazul că nu se află limbric. Limbricul iese cu cap cu tot afară, astfel că nu mai este posibil, ca să se desvôle din nou.

De unde cunoștem noi că cineva are limbric cordat?

O cunoștem asta din faptul, că cel care se simte tare rău, are colică, sgârșiri (spasmuri) de stomac vomază și are simțiri neplăcute în timpul întreg, ca-și-când i-sar urca ceva ca un nod până sus la gât simte accese de amețire, anemie, lipsă de apetit și câte-odată fôme prea mare, este abătut și nu are poftă de muncă, aruncă multă flegmă și scuipat, răgăie acréla, simte o mișcare în corp, nu mistue și se simte abătut etc. Ca semne externe sunt a se aminti: Cearcăne vinete la ochi, o albetă curiosă în rețina ochilor, colóre palidă în față, limbă necurată, slăbirea corpului. — 1 Dosă 7 cor.; a se trimite prețul anticipat, iar 7 cor. 30 fil.=10 lei franco.

La comandă Vă rugăm a ne comunica și etatea.

Mijloc
contra

Asudărei

și mănăcirmei de piele de Dr. Scott. Cu efect sigur la asudarea piciorului, mânilor și subsuorilor,

precum și la ori-ce fel de mănăcirme. 1 dosă 3 cor.=4 lei.

Mijloc contra
durerii de

Cap

precum nervositate, reumatism și migraînă, sunături ș. a. încetă grabnic prin folosirea pravurilor pentru migraînă a lui Hill 1 cutiă 1 cor. 60 fil. și 3 cor. Dăcă se trimite 3 cor. 40 fil.=4.50 lei, anticipative să expedieză 1 cutiă mare franco.

Estract de Sassaparilla.

Mijloc escelent pentru curățirea sângelui în casuri de sifilis podagră,

gușă, la scrofule tuberculose, la bôle de pele învechite, peste tot la tot felul de bôle ce-și au temeiul în sângele stricat. O știclă 2 cor. = 3 lei și 4 cor. = 6 lei.

Mijloc
contra

Epilepsiei

(fras), leșinării, durerilor de nervi și isterice ale mamelor să folosească cu cel mai bun succes. O

dosă 5 cor. 60 fil. — La trimiterea înainte de 6 cor. = 10 lei să expedieză franco.

La comandă postale sub 10 cor. se socotesc pentru epistolă de fracht (declarațiune) și împachetarea 40 fil. Dela 10 cor. în sus la 1 pachet postal de 5 Kilo împachetarea este grătuită, și se transmite franco prin Austro-Ungaria și Germania, Mai puțin de 2 cor. nu se trimite.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur” în Lugos, partea nemțescă, Nr. 361, lângă edificiul gimnasial, înființată la 1789.

Hydropia (ruptură de apă) și urmările ei: **gălbănirea** ș. a. se curăță grabnic prin **Hydropin**. 1 sticlă 2 cor. 50 fl. = 3.50 lei.

Alinați **Îngrețoșare**, contra tuturor îngrețoșerilor, și la cas dacă morbul e învechit, se aplică cu cel mai bun succes. 1 dosă 3 cor. 60 fl. = 5 lei.

Morburii **Stomac**, cum sunt: Lipsa de apetit, mistuirea rea, de catarul și aprinderea de stomac, grăta și vomarea, cărceii, și preste tot greutățile și slăbițiunile stomachului se delătură repede și sigur prin **Esenta pentru stomac** al farm. Vértés după ordinațiunea **Drului Heuffel**. O sticlă 2 cor. 50 fl. = 3 lei 50 bani.

Năsip și **pétră în beșică** și **catarul țevei și beșiceii**. Pentru alinarea și delăturarea acestui morb dureros s'a constatat de cel mai bun mijloc **Diuretin**, 1 dosă 3 cor. 60 fl. = 5 lei.

Apă de **Ochi** Br. Bruckenthal. Are efect sigur în privința conserării și recăstigiării vederilor. 1 sticlă 1 cor. 20 fl. și 2 cor. = 3 lei.

Pilule **depurative** al farm. Vértés, laxativul cel mai avantajos, plin de efect și pe lângă aceea cu totul nestricăcios. Pentru efectul lor excelent au devenit deja în cercurile cele mai extinse ca un mijloc de casă neapărat de lipsă. Aceste pilule, la dorință, se capătă zacharicate sau nezacharicate. Una cutie 42 fl., o dosă mare cu 8 cutii 2 cor. 10 fl. La trimiterea 2 cor. 40 fl. = 3 lei anticipative se trimite o dosă mare franco.

Tusa, răgușala, durerile de pept și de grumazi natha, influența tusa mângărească, catarul, organismul respirațiunii se vindecă repede și sigur prin **sucul de ierburi banatice**.

Acest suc pregătit din ierburile cele mai vindecătoare și aromatice ale Alpilor în Ungaria și mază-și, este un mijloc excelent contra tuturor inflamațiilor pielii bălăse. Pentru gustul lui plăcut și copii îl iau foarte bucușori. Prețul unei sticle pentru omeni mari și copii de la 10 ani în sus 2 cor. = 3 lei. Prețul unei sticle pentru prunci mai mici de 10 ani 1 cor. 20 fl. = 2 lei.

La morburii cerbicioase, îndelungate cura o înainteză **Thea de ierburi banatice**. 1 cutie 1 cor. = 2 lei.

Oleu Urechi de Dr. Brown la dureri reumatice și sunatul urechilor la asurđire este cel mai excelent mijloc. 1 sticlă 3 cor. 60 fl. — La trimiterea înainte de 4 cor. = 5 lei se expedeză franco.

Unsore de casă din Lugos. Mijloc probat în contra tuturor ranelor precum sunt: bube, umflături, arsuri ș. a. 1 dosă 1 cor. = 1.80 lei.

Mijloc contra **Urinărei în pat**. Medicament probat cu efect repede și sigur. 1 dosă 7 cor. = 10 lei.

Dela 10 cor. de fracht (declarațiune) și împachetare 40 fl. și se transmite franco prin Austro-Ungaria și Germania. **La comădele postale sub 10 cor. se socotesc pentru epistola de fracht (declarațiune) și împachetare este grătită și se transmite franco prin Austro-Ungaria și Germania.** Mai puțin de 2 cor. nu se trimite.

Comădele se efectuează numai după primirea sumei.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, Lóndon și Paris distins cu medalia de aur, cruce de onore și diplomă de onore.

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur” în Lugos, partea nemțescă, Nr. 361, lângă edificiul gimnasial, înființată la 1789.

Mijloce probate pentru animale:

Praf de marve banatic,

este un prav adevărat folositoriu pentru lapte, și cel mai bine recomandat din partea veterinarilor. El are cel mai excelent efect asupra stomacului, promovează mistuirea, curăță sângele și promovează adunarea laptei la vaci. De acest prav se fac animalele tari în mod surprinzător și pline de viață, întrebându-l, nu putem mulge sânge, și umflături nu obvin înainte.

Acest prav nu ar trebui să lipsescă nici la o economie, fiindcă și de altcum la toate boalele animalelor are un efect excelent. 1 pachet 40, 70 fil. și 1.50 cor.; 10 pachete mari, trimise franco după primirea sumei, 10 cor., în loc de 14 cor.

Praf pentru nutrire vitelor.

Prav pentru nutrire, după folosirea căruia animalele în timp scurt se îngrășă. 1 pachet 40, 70 fil. și 1 cor. 40 fil. — 10 pachete mari, trimise franco după primirea sumei, cor. 10, în loc de cor. 14.

Praf de cai banatic.

Acest prav păzescă caii de podagra mațelor, de toate tuberculă și așa numitul guturariu; delaturăză cauza acestor boale, în urmarea puterii lui disolvătoare și curățitoare promovează mistuirea, curățește și recorește sângele. de 10 pachete mari, trimise franco după primirea sumei, cor. 10, în loc de cor. 14.

boalele lipicioase, de tusa pârtează toate sucurile mucose și necurate și este un mijloc de casă probat în contra tuturor boalelor la cai, cari îi ține tot în putere și deplină sprintenie. 1 pachet cor. 40, 70 și 1.40; 10 pachete mari, trimise franco după primirea sumei, cor. 10, în loc de cor. 14.

Praf pentru porci.

Acesta ațită pofta de mâncare și micșorează boldul secșual la porci, și așa aceste animale mai bine se îngrășă; este un mijloc excelent în contra înflăcărilor de grumazi la porci, și în contra a tot felul de boale, este recoricor. 1 pach. cor. 40 70 și 1.40. — 10 pach. mari trimise franco după primirea sumei cor. 10 în loc de cor. 14.

Fluid restituțional.

de un efect excelent spre a vindeca boalele din afară la animalele de casă: reumatismul, înțepenitura musculilor, slăbețele musculilor, ș. a. Cel mai bun mijloc de întărire a trupului după strapăte mari. 1 sticlă cor. 80, 1.40 și 2.40.

Să capătă vertalbil la

Ludovic Vértés, apoteca la „Vulturul alb”,
Lugos, Bănat, Nr. 361.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

DIMITRIU BOITOR

arhitect-întreprinzător

ORAVICZA

Primește

ori-ce lucruri de edificare,

*anume: planuri, proiecte de spese, de socotiri, zidiri
și conducerea de astfel de lucrări, le esecută
promptitudine și pe lângă taxe moderate.*

ISUS CRISTOS

CU CUVINTELE SÂNTEI SCRIPTURI

DE

DR. PETRU BARBU

— Prețul 2 Cor. 50 fl. —

Atragem atențiunea p. t. cetitorilor nostri asupra anului apoteei
„Maria-ajutătoare“ a lui RUDOLF JAHNER din Temesvár-Fabrik.
 Comandele se adresează la Rudolf Jahner, Temesvár-Fabrik, strada principală Nr. 26

Marca scutitoare.

Spre binevoitoare atențiune!

Preparatele cosmetice cele multe sub numirile „Venus“ în circulațiune aflate, m'au îndemnat a dobândi pentru Venus-preparatele mele plăcute și probate un scut de cuvânt și de acum înainte sub numele „Jahner“ în comerț a aduce, precum și ale prevedea aceste cu marca mea legală scutitoare. — Cu atențiune la marca mea legală scutitoare.

Îndată efect surprinzător!

Nou!

Jahner-Crème fără grăsime.

Nou!

Mai nou produs igienic pentru înfrumșetarea și nobilitarea pielii.

Efectul îndată fără exemplu consistă prin aceea, cumcă pelea obrazului, prin aceeași ușoră încordare, consistă asemenea unei nefedini de marmor alb și fină, care acum nici prin un alt mijloc de înfrumșetare nu s'a dobândit. — Un mijloc de înfrumșetare prin însușirea acesta cum e Jahner-Crème fără grăsime, agitază în tot locul o senzațiune însuflețită. Mai perfect pe terenul pentru îngrijirea înfrumșetării. Nestricăcios! În moment efect. — Pe timpul întrebuințării dispar pete galbene, bube de înferbinări, bubițe, sgrăbunțe și altele pentru necurățirea pielii. Netezesce sbărcituri și semna de bubat, acordă însuși la persoane mai bătrâne o coloră de obraz jună, proșpetă și grațioasă; obrazul, grumazul brațele și mâinile conservă o frumseță frapantă și o coloră dragăstosă. Jahner-Crème fără grăsime se poate mai vartos dăna cu succes a se întrebuința. Nu conține nici argint viu, nici plumb. — 1 tegulă 1 corună.

Jahner Pomadă Nr. I. Pomadă de mână și față. Această pomadă curățitoare a obrazului se întrebuințează numai seara înainte de culcare și s'a adevărit folositore contra tuturor defectelor

și scăderilor pielii, îndreptază toate soirurile de pete, precum: bubițe, bube de înferbinare, alunite, peștrăe de ficat, pete de însărcinare, arșița soarelui și redă pielii elasticitatea și curățenia ei. Nu conține nici argint viu, nici plumb: 1 tegulă Nr. I. 1 corună. O tegulă Nr. II. de calitate mai bună 2 corone.

Jahner Apă de față. Mijloc special contra vermulților. Această apă curățitoare de față se aplică cu cel mai mare succes, mai cu seamă, contra vermulților, precum și a stropiturilor, beșicelor de înferbinare, rapurilor, escusului ruginos și tot felul de pete al pielii. Ea face pielea frumoasă, albă și môle, îi dă un aspect juvenil, sănătos și redă erăși elasticitatea ei. Prețul 1 sticlă 1 corună.

Jahner pudor. Jahner-pudorul este nedisputaver non plus ultra al tuturor pudorilor. Este un pudor pentru bal, salon, de toate zilele, precum și

Comandele se adresază la RUDOLF JAHNER,

Temesvár-Fabrik, strada principală Nr. 26.

pentru înfrumusețarea pielii, care are însușirea nu numai de a acoperi, ci este și absolut nestrăicicic. Jahner-puderul este un product perfecționat, care în privința bunălății, a fineții și a neernișosității este asemenea ori-cărui pudor indigen și din țeri esterne. Pentru blondine se ia: rosa sau alb; pentru brune (chamois, galbeniu) rosa sau alb. 1 șutulă 1 corónă.

Jahner săpun. Acest săpun servește la conservarea și nobilitarea pielii, este liber de ori-ce aspră și exercită influința cea mai binefăcătoare asupra pielii. La întrebuintarea Jahner-pomadei trebuie mai întâiu să spălăm cu acest săpun, prin ce efectul pomadei se înainteză foarte esențial. 1 drb 60 bani.

Jahner pastă de dinți. Liber de săpun. Mai toate persoanele care întrebuintează paste cu săpun conținătoare, au la marginea dinților o petă acră-cafeniu deschis; carnea dinților e môle și ușor sângerôsă! Este dară a se recomanda tuturor, cari țin la valoarea dinților sănătoși și frumoși, Jahner-pastă de dinți fără săpun. 1 dosă 1 corónă.

Jahner apă de gură. (Eau de Boto). Cel ce-și spală dinții și gura regulată sêra și dimineța cu Eau de Boto nu va avea nici când dinți gămuși și delătură durerea de dinți. Nu se pôte destul recomanda la carnea burețiosă a dinților. Tocmai așa se potrivește la dinți cu rădăcini clătinate. Un mijloc sigur contra cãrnii dinți or ușor sângerose. Contra putrețirii cãrnii dinților. La dureri de dinți reumatici. Fôrte prețiosă este la înlăturarea respirațiunii, rêu mirositoare. 1 sticlă 1 cor. 40 bani.

Jahner pomadă pentru creșterea părului. Aplicată la pâr rar sau slab în creștere, ea servește spre înaintarea și înlăvirea creșterii părului, mai ales spre înlăturarea formațiunii a mătrefei, a erzeimei, a moliiilor de fêr și altor asemenea bôle de pâr cari în prima linie sunt vina căderii părului. 1 tegulă 2 corône.

Jahner esență de pâr. Acestă întărește perii deja clătinați, înainteză în mare măsură creșterea și contribuie hotărât la deplina înlăturare a mătrefei din cap. 1 sticlă 1 cor. 30 bani.

Jahner vâpselă de pâr. (Chromatique parisienne). Resultat reușit: Nu descolorază! Colóre naturală a părului! Cel mai nou nestrăicicic mijloc care îndată după prima întrebuintare recăștigă colóre naturală a părului încărungiț, alb și roșu, precum pârul din barbă și sprâncene, după plac brunetă, nêgră sau blondină. Aplicarea este fôrte simplă și este alăturată în instrucțiunea dată fiecărei cutii. O neisbândă a coloritului după precisa instrucțiune de întrebuintare de sigur nu se întâmplă.

La cumpărare să se spună apriat, ce colóre se poștește (negru, brunet sau bël) pentru pârul încărungiț. Un carton 4 cor.

Jahner apă blondină. Pêrul nu prea frumos bël, roșu și brunet se pôte în timp fôrte scurt bël-auriu colora. Apa blondină este pe deplin nestrăicicică, fluidul e fără colóre și miros, care nu colorază nici piele dar nici pânzăturile albe 1 sticlă 4 corône.

Pêrul alb nu se pôte cu apă blondină colora. Pentru pârul alb se convine numai Jahner vâpselă de pâr.

Mijlôce de vindecare.

Tusă Sirup de plept de Dr. Bauer. Acest mijloc vindecătoriu pregătît din sucii ierburilor aromatice, are un efect escelent contra durerilor de plămâni și piept, tusei, răgușelei, respirațiunii grele. 1 sticlă 80 bani. Sirup de tusă pentru copii de Dr. Bauer, contra tusei la copii. 1 sticlă 80 bani.

Tusă Bonbône d'alui prof. Dr. Oppolzer. Un mijloc probat contra catarului respirațiunii, tusei, răgușelei, astmei, tusei susceptibile, gâdiliturei în gramaz, catarului de plămâni, respirațiunii grele. 1 șutulă 80 bani.

Comandele se adresează la RUDOLF JAHNER,

Temesvár-Fabrik, strada principală Nr. 26.

Unsore de picingini. Virginia,

acesta unsore are efect escelent la picingini uscați, de felul udător și ghidilitoriu și se aplică cu cel mai bun rezultat chiar și la picingini înbătrâniți. 1 tegulă 3 corone.

Fluid (Gicht) de recelă și reumatism de-alui

Dr. Hoffmann. Mijloc de casă de mai mulți ani probat contra rezelei reumei, bôlei de nervi, erudate ischias, scriinturilor neuralgiciei, reumei de muscoli, înfejenirea musculilor și vinelor, ologituri și junghiuri de cruce. 1 sticlă 80 bani.

Pilule curățitoare de sânge

d-lui Dr. James. Dr. James Motto :

„Curățiți cel puțin odată sângele și trupul

și veți fi curățiți de multe bôle.” Aceste pilule curăță sângele, asoperază funcțiunea intestinală și redă scaunul regulat, depărtază toate sucurile rele precum veninul stricat, rămășițele de bôle vechi. 1 șatula 80 bani.

Balsam dlui Dr. James. Acest balsam încălzește stomacul și sângele lenos se carăță în mod ușor de aciduri, astmă și venin superflu și prin acesta produce o activitate de mistuire de tot juvenilă dacă dară stomacul mistue rău, nu numai îl îndreptă iară și reescită voia pierdută de a mânca și a bea. Acest balsam face se dispară umflăturile, înmulțește activitatea marelui, depărtază rigăirea de stomac, amărăciune, grêtă, vomarea, durerea de cap și amefală. 1 sticlă 80 bani.

Esența de stomac dlui Dr. Kaufel.

Este recunoscută de cel mai bun mijloc pentru întărirea digestiunii. Acest preparat escelent se pôte cu cel mai bun rezultat întrebuința contra lipsei de apetit și stomachului slab și stricat și are efect foarte întăritoriu asupra organelor de mistuire. 1 sticlă 1 corônă 20 bani.

Unsore de rie dlui prof. Kapossy. Acesta unsore se aplică cu bun rezultat nu numai la rie, ci și la tot felul de escrecenții a pielei. 1 tegulă 1 corônă.

Unsore contra mănăcărimea pelei. Acesta unsore are un efect escelent și probat contră mănăcărimei pelei și anume la mâni, pept, spinare, între picioré și pe șeșut. 1 tegulă 2 cor.

Injectiunea Brou și capsule de Tripper a d-lui Dr. Ricord. Un mijloc escelent și probat pentru bărbați contra tripperului, a curgerilor prospete și cronice a penisului. 1 sticlă injectiune (șprîțărare) 80 bani. 1 șatula de capsule 3 cor. Pentru femei contra curgerei albe 1 șatula de cap-

Comandele se adresează la RUDOLF JAHNER,

Temesvár-Fabrik, strada principală Nr. 26.

sule 3 corone. 1 șatula prau de injecțiune de Ricord 1 cor. 20 bani. Un irrigator (spritz) pentru femei 3 cor. 60 bani.

Sirop Jod-Sassaparilla a lui Dr. Ricord

Această specialitate se aplică în cele mai strălucite rezultate, mai ales contra astorfel de bôle care s'au plămădit prin stricarea sucurilor și mestecări false a sângelui, la lipsa de sânge, la Gicht, scrofule, Siphilis (Schanker) adecă la cele mai multe bôle cronice. Se recomandă și pentru ômeni sănătoși Syrop de Jod-Lâs-sap! Prin astfel de cură mai cu sêmă în primăvară sau toamnă au prevenit mulți numeroșe bôle grele. Prețul unei sticle 4 corone.

Thee curățitoare de sânge antiartic și antireumatic d-lui Dr. Ricord

Acesta thee s'a probat cu rezultate suprinzătoare contra acestei bôle la care basa este în stricarea sucurilor, se întrebunțază cu efect excelent la scaveneregulat, umflarea trupului de jos, gâlbănirea, dureri de vena aur curgere ce flóre albă, dureri de gicht sau reumatism; chiar și dacă sunt aceste bôle de natură bătrână. Deosebit bun rezultat are acest thee la multe bôle de tarescentiu, piele, picingine, rane și hube cronice. Se recomandă și pentru cure posterioare la bôle siphilitice precum Schankir etc., pentru a depărta din trup toate sucurile și plămădele rele. Prețul unui pachet 1 cor. 60 til.

Medicamente pentru animale.

Blister unsore roșie (englez). Contra umflăturilor tari și reci, la încheeturi de sâri și ale bôlelor de diformităților picioarelor. 1 tegulă 1 K., 1 mare 2 K.

Prau de lungore pentru cai. efect sigur contra tusei, suspinului, vermelui, la ridicarea foștei de mâncare, la curățirea sângelui și spre înaintarea mistuirii. 1 pachet 80 b.

Prau de vite cornute, elevețian,

contra tusei, mistuirii rele, lipsei de mâncare, a vermilor, catarului, la curățirea sângelui și spre îmbunătățirea laptelui de vacă. 1 pachet 80 bani.

Prau de porci. Este probat la poșta de mâncare, mistuirea reștă, catar, vermi și la curățirea sângelui. 1 pachet 80 bani.

Fluid restitutoriu. Fôrte potrivit la frecarea ușoră a scrințiturilor, amorțirea de șold și pentru a unge picioarele cailor după strapăse mai mari. 1 sticlă 2 corone.

Mijloc contra bôlei de gură și unghii 1 sticlă 2 cor. **Balsam de rane** pentru rane (Marke) și firtule rên granulate, învechite. 1 sticlă 1 cor. 4 bani

Unsore de umflături la cucui de gogôse, la umflături de bôla apei, rane de scrințituri, aprinderea peliței de ôse.

1 tegulă 1 coronă.
La dispoziție stau numeroșe scrisori de recunoștință. — Fiecărui mijloc este alăturată o instrucțiune de aplicare în limba română, germână și magiară. — Afară de aceste susnumite mijloce stau încă la dispoziție mai multe altele medicamente probate și prospete. — Deposit de articoli chirurgice de gumi de bandagi. — Dilnic discretă expedițiune de poșta pe toate liniile și scrisorile de comande îndată să expedieză — Comandele se expedieză la: RUDOLF JAHNER, apotecariu, Temesvár-Fabrik, strada principală 26. — Telefon Nr. 476.

ANTICARIAT TIMIȘOARA
LEI 8

mare prăvălie în comita
tul Severin

de depositul internațional de haine și albituri
pentru domni, dame, copii și lucrători la

Grünberger S. Géza

din Caransebeș (peste drum de biserica catolică).

În prăvălia acesta se poate omul îmbrăca din cap până la picioare, vara și iernă cu prețuri foarte ieftine.

Mare deposit de *paletos* pentru domni și pentru *dămine*, de *mencicof*, *pardisiuri* și *pălării* etc. pentru preoți, teologi, pedagogi, *căpule de érnă*, precum și îmbrăcăminte de cea mai bună calitate, stofe de lână din patrie și din străinătate pentru bărbați și copii. *Marfă de piele*.

Depositul meu s'a mărit cu diferite lucruri de modă pentru domni și anume: *pălării*, *cămeși*, *guleri*, *mangete*, *bastone* și *pioiere*; tot aici se primesc și comande pentru pregătire de haine pentru domni precum și de reverenți pentru preoți.

Mare deposit de încălțăminte pentru dame și domni.

Tote articolele cu prețuri de minune de lesne.

≡ Cofere de călătorie în mare abundență. ≡

Urmați sfatului nostru, înainte de ce ar fi pôte prea târziu.

Fé-care om cinstit se îngrijește de familia sa și de viitorul ei; însă dacă móre prea timpuriu, tóte speranțele și tóte planurile sânt nimicite. In contra acestei eventualități se pôte asigura fie-cine, dacă se folosește de acele binefăcéri, cari începând de la anul 1864 continuă a le oferi „Prima reuniune generală a oficianților din monarchia austro-ungară” cu cel mai mare succes. Acésta e asigurarea proprie pentru

bătrânețe și a familiei

pentru cazul de mórte o modalitate de asigurare, care reunește numai oficianților, profesorilor, învățătorilor și preoților, cîc comau forestierilor, economilor, industriașilor etc. pe lângă condițiile convenabile și cele mai culante.

Motiv întemeiat, că cine-va nu pôte fi mórbru la reuniunea oficianților, nu există. Nimenea nu pôte dice:

Venitele mele sânt prea mici

Eu sînt singur și n'am să grijesc de nime

Trebuie să-mi plătesc mai înainte datoriile

Soția mea și așa are penzie, copiii au adaos de creștere

In atâta și atâta ani afacerile mele î-mi aduc atîta, încât nu am trebuință de asigurare

Mai bine îmi pun banii în cassa de păstrare

Am avere, deci nu-mi trăbuie asigurare.

Care ar mai avea încă oare-cari nedumeriri, sê se adreseze cu întrăbarea la reuniunea oficianților. (Adresa e mai jos). Reuniunea îi va dovedi prin calcul, că și pentru dînsul asigurarea e avantagiósă și că premiile sê pot plăti ușor.

Pentru o asigurare de Cor. 2000 care se plătește îndată în cazul de mórte, dar cel mult în etatea de 85 de ani, un om de 30 de ani nu plătește decît numai 4 coróne la lună unul, de 35 de ani 4 cor. 56 f., unul de 40 de ani numai 5 cor. 36 f. (Tariful I. a).

Dacă asigurarea e a se plăti în etatea de 60 de ani împliniți, un om de 30 de ani plătește numai 5 cor. 25 f., după 2000 cor. (Tariful I. d).

In caz de mórte suma asigurată se plătește îndată.

In caz de asigurare de zestre după 10.000 cor. în curs de 20 de ani un bărbat de 40 de ani plătește lunar numai 34 cor. 60 f. Ori-cînd ar muri asiguratorul, plătirea mai departe a premiilor încetă însă capitalul asigurat totuș se plătesce în ziua scadenței. D. e. dacă tatăl trăiesce numai un an, el peste tot a plătit 415 cor. 20 f., și fata în etate de 20 de ani primește totuș la mórta suma de 10.000 cor.

Puteți face asigurare în ori-care etate și pentru ori-cît timp.

Poftiți cereți îndată un prospect, cît timp sînteți încă sînătos, căci dacă v'ați atras odată un morb, e prea târziu pentru a fi primit la asigurare.

Tóte informațiunile le dă grătuit fie-căruia.

Prima reuniune generală
a oficianților din monarchia austro-ungară.

Cel mai mare institut de asigurare mutuală în austro-ungaria.

Viena I. Wipplingerstrasse 25/37.